RIKSDAGENS

år 1878 församlade

REVISORERS

BERÄTTELSE

om granskningen af

RIKSGÄLDSKONTORETS

tillstånd och förvaltning.

STOCKHOLM,
ASSOCIATIONS-BOKTRYCKERIET,
1878.

Jemlikt föreskriften i 5 § af gällande instruktion få undertecknade, af innevarande års Riksdag utsedde Revisorer, afgifva berättelse om hvad som förekommit vid den nu fulländade granskningen af Riksgäldskontorets räkenskaper samt de i afseende på kontorets förvaltning af Fullmäktige fattade beslut och vidtagna åtgärder.

Vid sin första sammankomst, den 15 Augusti, hafva Revisorerne fått mottaga Fullmäktiges till dem afgifna berättelse angående kontorets ställning och förvaltning.

Revisionens omfattning.

Med anledning deraf att föregående Revisorer granskat Riksgäldskontorets räkenskaper för år 1876, och att Riksdagen meddelat Fullmäktige ansvarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade i deras protokoll till och med den 22 Januari 1878, hafva nu församlade Revisorer läst de hos Fullmäktige från nämnde dag förda så väl *allmänna* som *särskilda protokoll* till och med den 14 sistlidne Augusti, samt granskat Riksgäldskontorets *hufvudbok* för år 1877 med dertill hörande räkenskaper och den för samma år upprättade räkenskap öfver de fonderade statslånens liqvidations- och amorteringsfonder.

Riksgäldskontorets skulder.

Såsom fortsättning af de i föregående revisionsberättelser intagna uppgifter om beloppet och beskaffenheten af Riksgäldskontorets i dess hufvudbok upptagna *skulder*, få Revisorerne meddela följande, på de granskade räkenskaperna grundade uppgift för det senast förflutna året:

Riksgäldskontorets utbalan-

Räntebärande.

a) *fonderade.*

Obligationer, utfärdade för år 1855 upplånta medel till *jernvägsanläggningars* bekostande eller understödjande
Dito, utfärdade år 1858 för anskaffande af medel till statens *jernvägsbyggnader*, 8,190,500 Thlr Pr. Cour.
Dito, utfärdade år 1860 för dito dito:
a) räntebärande, Thlr Pr. Cour. 8,000,000
b) premieobligationer, Thlr Pr. Cour. 2,400,000, bokförda till Thlr 2,000,000
Dito, utfärdade år 1861 för beredande af tillgång dels för *statsskuldens förvandling*, dels för bekostande af större *allmänna produktiva företag*
Dito, utfärdade år 1864 för upplåning af medel för *jernvägsbyggnader* £ 555,700
Dito, utfärdade år 1866 för dito dito, 9,932,300 Thlr Pr. Cour.
Dito, utfärdade år 1868 för dito dito, £ 1,150,000
Dito, utfärdade år 1870 för dito dito
Dito, utfärdade år 1872 för dito dito
Dito, utfärdade år 1875 för dito dito, tyska Riksmark 20,250,000 *e*)
Dito, utfärdade år 1876 för dito dito, £ 2,000,000

b) *icke fonderade.*

Obligationer, hvilka i anseende till sin ordalydelse icke kunna af Riksgäldskontoret uppsägas, nemligen:
a) till *Södertelje stads kyrka*
b) till *Skepparesocieteten* i Stockholm
Dito, utfärdade år 1869 för upplåning af medel för statens *jernvägsanläggningar*
Insatt fond till säkerhet för *Göta kanals* framtida underhållande
Af 1828—1830 årens Riksdag beviljad och afsatt fond för *Södertelje kanals* underhållande

---

a) Obligationerna kunna endast af Riksgäldskontoret uppsägas och förfalla till betalning 6 månader efter
b) Annuiteten ökas och minskas dock i mån, som de till låneofvertagarne utlemnade obligationer varda
c) Försäljningen af obligationer för detta lån är, enligt Riksdagens beslut, tills vidare inställd. Till erfordras för sagda liqviders och amorterings verkställande.
d) Utaf hela lånesumman, 24,000,000 kronor, hade till 1877 års slut utlemnats obligationer för endast afsattes ett årligt anslag, motsvarande det belopp, som hvarje år erfordras för sagda liqviders
e) Detta belopp är första emissionen af lånet, som i sin helhet utgör 56,250,000 Riksmark.

serade skulder år 1877.

Räntefot.	Annuitetsbelopp. Kronor.	Primitivt antal obligationer.	Tiden, då förbindelserna blifvit utfärdade.	Tiden, under hvilken lånet återbetalas.	Ursprungligt belopp. Kronor.	Riksgäldskontorets skuld vid 1877 års slut. Kronor.
3½ och 4 proc.	13,655 —	373	30/6 1855	*a*) ——	281,900 —	153,900 —
4½ »	1,166,666 67	24,381	1/3 1858	1859—1898	21,841,333 33	15,483,466 67
4½ »	1,466,000 —	24,000	1/5 1860	1960—1898	21,333,333 33	15,745,333 33
— —		240,000			5,333,333 33	2,913,333 34
4½ proc.	165,000 —	5,000	30/3 1861	1862—1899	3,000,000 —	2,318,500 —
4½ »	*b*) 499,400 —	4,207	15/4 1864	1864—1918	9,891,460 —	9,154,456 —
5 »	1,380,000 —	33,823	2/7 1866	1866—1931	26,486,133 33	25,585,333 33
5 »	1,096,410 —	9,500	1/7 1868	1869—1931	20,700,000 —	20,308,328 —
5 »	*c*) —— —	——	30/9 1870	1876—1910	40,000,000 —	15,797,000 —
4 »	*d*) —— —	17,400	30/3 1872	1873—1912	24,000,000 —	18,651,900 —
4½ »	870,262 22	22,500	2/8 1875	1876—1936	18,000,000 —	17,907,733 33
4½ »	1,816,000 —	11,500	15/6 1876	1877—1928	36,320,000 —	36,138,400 —
5 »	—— —	——	9/3 1798	——	—— —	750 —
5 »	—— —	——	30/12 1811	——	—— —	9,375 —
5 »	—— —	3,256	30/9 1869	1876—1879	4,000,000 —	1,999,400 —
5 »	—— —	——	31/12 1833	——	—— —	140,889 —
5 »	—— —	——	——	——	—— —	45,000 —
					Transport	182,353,098 —

uppsägningen.
utlottade.
ränteliqvider samt kapitalskuldens amortering afsättes ett årligt anslag, motsvarande det belopp, som hvarje år

19,407,300 kronor, deraf till samma tid utlottats 755,400 kronor. Till ränteliqvider och kapitalskuldens amortering och amorterings verkställande.

Räntefria.	Ursprungligt belopp. Kronor.		Vid 1877 års slut. Kronor.	
Transport	——	—	182,353,098	—
c) *Upplupna räntor*	——	—	33,135	—
d) *Diverse skulder:*				
Till Kongl. Statskontoret å anslag till bestridande af riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor	——	—	193,230	60
„ liqvidations- och amorteringsfonderna	——	—	8,428	97
Köpeskilling för försålda mindre kronolägenheter	——	—	300	—
Till undsättningar vid missväxter eller felslagna skördar afsedda medel	——	—	1,008,435	39
För komplettering och utvidgning af biblioteket inom Riksdagens hus	——	—	500	—
Förskjutna expenser vid Justitieombudsmannens expedition	——	—	122	25
Summa kronor	——	—	183,597,250	21

		Vid 1877 års slut. Kronor.	
Inom linien upptagna skulder:			
Det enligt 1779 års Riksdags beslut till *hemgift* åt då varande Hertigen af Södermanland, sedermera *Konung Carl XIII*, anslagna kapital, å hvilket Riksgäldskontoret erlägger 5 procent årlig ränta ..... Kronor	150,000: —		
(Fördt inom linien enligt 1840—1841 årens Riksdags beslut.)			
Af Riksgäldskontorets den 1 Mars 1750 mot s. k. *lottsedlar* upptagna lån på 100 år för *Trollhätte slussverks* byggnad återstående kapital ..... Kronor 1,250: —			
jemte ränta derå till 1865 års slut å 9 och 6 procent „ 2,286: 88.	3,536: 88.		
(Fördt inom linien enligt 1867 års Riksdags beslut.)			
Lappmarks ecklesiastikverks vid Kongl. Kanslistyrelsens upplösning år 1834 till Riksgäldskontoret öfverlemnade *fond*	100,777: 16.		
(Förd inom linien enligt 1840—1841 årens Riksdags beslut.)			
De af Riksgäldskontoret å statsverkets vägnar utfärdade och till *Allmänna hypoteksbanken* såsom *grundfond* för densamma öfverlemnade 4½ procent-obligationer	8,000,000: —		
(Upptagna inom linien enligt Fullmäktiges beslut den 7 November 1861.)			
Summa kronor		8,254,314	04

			Kronor.	öre.
Sammandrag:				
Riksgäldskontorets skulder, oberäknadt inom linien balanserade skuldposter, utgjorde vid 1877 års slut, enligt ofvanstående utredning			183,597,250	21
och då de vid samma års början uppgingo till			180,978,422	19
hafva skulderna under året följaktligen *ökats* med			2,618,828	02
hvilken skuldtillökning hufvudsakligen uppkommit genom försäljning af obligationer, tillhörande 1876 års lån.				
De *räntebärande skulderna*, oberäknadt de inom linien förda, uppgingo vid slutet af år 1877 till			182,353,098	—
(fonderade Kronor 180,157,684: —; icke fonderade 2,195,414: —)				
nemligen:				
mot 3½ % ränta	Kronor	34,400: —		
„ 4 d:o	„	18,771,400: —		
„ 4½ d:o	„	99,661,222: 67.		
„ 5 d:o	„	63,886,075: 33.		
	Kronor	182,353,098: —		
De räntebärande skulderna, som vid 1876 års slut utgjorde	Kronor	176,383,150: 89		
hafva under år 1877 *ökats* genom ytterligare försäljning af obligationer för 1876 års lån, motsvarande Kr.		9,034,600: —		
Deremot har minskning af dessa skulder under samma år egt rum genom:				
amortering af de fonderade lånen med		2,033,452: 89.		
inlösen af obligationer, tillhörande 1869 års lån		1,013,800: —		
betalning af skuld till Stockholms borgerskaps enkhus		17,400: —		
	Kronor	3,064,652: 89.		
Om skilnaden mellan det belopp, hvarmed de räntebärande skulderna ökats	Kronor	9,034,600: —		
och det belopp, hvarmed desamma minskats	„	3,064,652: 89.	5,969,947: 11	
tillägges de vid 1876 års slut utbalanserade skulderna, visar sig häraf, att de räntebärande skulderna vid 1877 års slut utgjorde här förut angifna belopp			182,353,098: —	
			Transport	182,353,098 —

	Kronor.	öre.
Transport	182,353,098	—
Öfriga skulder:		
vid årets slut upplupna oguldna räntor	33,135	—
till Kongl. Statskontoret å anslag till bestridande af riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor	193,230	60
„ liqvidations- och amorteringsfonderna	8,428	97
köpeskilling för försålda mindre kronolägenheter	300	—
till undsättningar vid missväxter eller felslagna skördar afsedda medel	1,008,435	39
för komplettering och utvidgning af biblioteket inom Riksdagens hus	500	—
förskjutna expenser vid Justitiecombudsmannens expedition	122	25
Summa kronor	183,597,250	21

Kapitalskulden för de fonderade lånen.

Enligt uppgift i senast afgifna revisionsberättelse (sid. 10) utgjorde *den fonderade skulden* vid 1876 års slut ..... Kronor 173,156,536: 89.

Under loppet af år 1877 har skulden *ökats* genom försäljning af obligationer för 1876 års lån, nemligen:

123 st.	Litt. A. à 1,000 £	.....	123,000: —
250 »	» B. à 500 »	.....	125,000 —
2,495 »	» C. à 100 »	.....	249,500: —
		£	497,500: —
kronor efter 18 kr. 16 öre per £		.....	9,034,600: —
		Säger kronor	182,191,136: 89.

Deremot har under år 1877 den fonderade skulden blifvit på följande sätt *minskad*:

genom annullering af inköpta 8 st. obligationer af 1855 års lån	.....	Kronor	8,000 —
» utlottning af 1858 års lån tillhörande 530 st. obligationer, lydande å 176,000 Thlr, à $2^2/_3$ Kronor per Thlr	.....	»	469,333: 33.
» utlottning af 512 st. $4^1/_2$ procent-obligationer af 1860 års lån å tillhopa Thlr	168,600: —		
äfvensom af 6,550 premie-obligationer å samma lån med ett bokfördt värde af Thlr	54,583: 10.		
	Thlr 223,183: 10.		
utgörande i Kronor efter förenämnda kursberäkning	.....	»	595,155 55
» annullering af inköpta 110 st. obligationer af 1861 års lån	.....	»	58,100: —
» utlottning af 36 st. obligationer af 1864 års lån å 6,100 £ efter 18 Kronor 16 öre per £	.....	»	110,776 —
» utlottning af 116 st. obligationer, tillhörande 1866 års lån å Thlr 36,400, à $2^2/_3$ Kr. per Thlr	.....	»	97,066: 67.
» utlottning af 35 st. obligationer af 1868 års lån å 4,300 £ efter 18 Kr. 16 öre per £	.....	»	78,088: —
» annullering af 154 st. obligationer af 1870 års lån	.....	»	191,000: —
» utlottning af 140 st. obligationer af 1872 års lån	.....	»	235,600: —
» utlottning af 82 st. obligationer, tillhörande 1875 års lån å 60,900 Rmk, efter $^8/_9$ krona per Rmk	.....	»	54,133: 34.
	Transport Kronor	1,897,252: 89.	182,191,136: 89.

Transport	kronor	1,897,252: 89.	182,191,136: 89.
genom annullering af 39 st. obligationer af 1876 års lån å 7,500 £ efter 18 Kr. 16 öre per £	»	136,200: —	2,033,452: 89.
Återstående fonderad skuld vid 1877 års slut	Kronor		180,157,684: —
nemligen:			
för 1855 års inhemska jernvägslån 209 st. obligationer å Rmt	Kronor	153,900: —	
» 1858 års jernvägslån 17,274 st. obligationer å tillsammans 5,806,300 Thlr	»	15,483,466: 67.	
» 1860 års jernvägslån 17,713 st. 4½ procent-obligationer å Thlr 5,904,500: — och 131,100 st. premie-obligationer, bokförda till 1,092,500: —			
Thlr 6,997,000: — utgörande	»	18,658,666: 67.	
» 1861 års inhemska jernvägslån 2,538 st. obligationer å Rmt	»	2,318,500: —	
» 1864 års jernvägslån 3,845 st. obligationer å 504,100 £	»	9,154,456: —	
» 1866 års jernvägslån 32,753 st. obligationer å 9,594,500 Thlr	»	25,585,333: 33.	
» 1868 års jernvägslån 9,239 st. obligationer å 1,118,300 £	»	20,308,328: —	
» 1870 års inhemska jernvägslån 11,350 st. obligationer å Rmt	»	15,797,000: —	
» 1872 års inhemska jernvägslån 10,874 st. obligationer å Rmt	»	18,651,900: —	
» 1875 års jernvägslån 22,364 st. obligationer å 20,146,200 Rmk	»	17,907,733: 33.	
» 1876 års jernvägslån 11,454 st. obligationer å 1,990,000 £	»	36,138,400: —	
	Säger kronor	180,157,684: —	
Om härifrån afdragas liqvidations- och amorteringsfondernas vid 1877 års slut egande behållningar, tillhopa	Kronor		2,383,695: 29
utgör återstoden af den *fonderade skulden*	Kronor		177,773,988: 71.

Riksgäldskontorets fordringar.

I likhet med hvad i föregående revisionsberättelser egt rum, hafva Revisorerne låtit på grund af Riksgäldskontorets räkenskaper upprätta här nedan intagna redogörelse för beloppet och beskaffenheten af kontorets i dess hufvudbok upptagna *fordringar* och öfriga *tillgångar* vid slutet af år 1877 äfvensom betalningsvilkoren för hvarje särskild fordran och dess förändring under samma år:

Riksgäldskontorets utbalanserade For-

Fordringar för lån, meddelade under längre tid och för vissa bestämda ändamål.	Ursprungliga beloppet.
	1.
a) Byggnadslån:	
Till *Upsala akademi* för biblioteksbyggnad	75,000 —
» staden *Jönköping* för nybyggnad åt der varande elementarläroverk	120,000 —
» uppförande af nytt läroverkshus i *Falun*	40,000 —
» dito vid *Umeå* läroverk af en byggnad för inrymmande af gymnastiklokal, åtskilliga lärorum m. m.	25,000 —
» dito af ett nytt elementarläroverkshus i *Sala*	12,000 —
» dito af ny byggnad för elementarläroverket i *Halmstad*	25,000 —
» dito vid läroverket i *Kalmar* af ny byggnad för inrymmande af gymnastiklokal, bibliotek m. m.	40,000 —
» dito af ny byggnad vid högre elementarläroverket i *Upsala*	140,000 —
» dito af dito för *Venersborgs* högre elementarläroverk	40,000 —
» dito af dito för *Vesterviks* elementarläroverk	20,000 —
» dito af dito för *Karlstads* högre elementarläroverk	40,000 —
» förändring och tillbyggnad af läroverksbyggnaden i *Skara*	40,000 —
» utvidgande af elementarläroverksbyggnaden i *Kristianstad*	20,000 —
» inköp af byggnad åt *seminarium* för bildande af lärarinnor i *Stockholm*	59,000 —
» *Apotekaresocieteten* för uppförande i hufvudstaden af en byggnad åt *Farmaceutiska institutet*	50,000 —
» *Kristinehamns stads- och Varnums landsförsamling* för uppbyggande af en ny kyrka i Kristinehamn	37,500 —
» staden *Lidköping* för ny kyrkas uppbyggande	24,000 —
» *Knäreds församling* i Hallands län för dito dito	24,000 —
» *Markaryds församling* i Kronobergs län för dito dito	10,000 —
» *Vallentuna församling* i Stockholms län för dito dito	20,000 —
» reparation af *Linköpings domkyrka*	30,000 —
» fullbordande af reparations- och utvidgningsarbetena å *Vexiö dito*	30,000 —
» reparations- och förbättringsarbeten å *Skara dito*	25,000 —
» reparationer och åtskilliga förändringar i *Vesterås dito*	22,500 —
» dito dito dito i *Dito dito*	28,000 —
Transport	— —

Anmärkning. Olikheten i kolumnerna 7 och 8 beror, der ej särskild upplysning derom lemnats, af

a) Deraf halfva beloppet för år 1876, som erlades den 10 Januari 1877.

b) Inbetalningen verkställd den 3 Januari 1878.

c) Detta lån skall, enligt derför afgifven skuldförbindelse, återbetalas i den mån domkyrkans

dringar samt öfriga Tillgångar år 1877.

Tiden då lånet utbetalts.	Året för första ränte- och kapital-afbetalningens erläggande.	Annuitet.	Räntefot.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.	Kapital- och ränteinbetalning under år 1877.		Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.
					Påräknadt belopp.	Inbetaldt belopp.	
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1824, 1825	1826	2 procent jemte ränta	3 procent	7,712 42	*a*) 3,000 — jemte ränta	3,405 —	4,488 22
1861	1867	5 procent	4 »	102,765 59	6,000 —	6,000 —	100,875 12
1864	1870	5 »	4 »	37,146 46	2,000 —	2,000 —	36,615 48
1864	1870	5 »	4 »	23,516 65	1,250 —	1,250 —	23,179 86
1865	1871	5 »	4 »	11,037 27	600 —	600 —	10,878 34
1866	1872	5 »	4 »	24,408 13	1,250 —	1,250 —	24,094 33
1866	1872	5 »	4 »	38,937 62	2,000 —	2,000 —	38,435 13
1867, 1868	1873	5 »	4 »	139,878 92	7,000 —	7,000 —	138,212 36
1867, 1868	1873	5 »	4 »	38,318 03	2,000 —	*b*) —— —	39,850 75
1867, 1868	1873	5 »	4 »	19,885 87	1,000 —	1,000 —	19,648 68
1868	1874	5 »	4 »	38,948 30	2,000 —	2,000 —	38,497 85
1868, 1869	1874	5 »	4 »	39,996 53	2,000 —	2,000 —	39,543 77
1873, 1875	1879	5 »	4 »	20,000 —	—— —	—— —	20,000 —
1875	1876	5 »	4 »	60,733 42	2,950 —	2,950 —	60,095 41
1862	1863	5 »	4 »	42,119 73	2,500 —	2,500 —	41,227 02
1849, 1854	1850	2 » jemte ränta	3 »	18,830 33	750 — jemte ränta	1,314 91	18,080 33
1851	1852	6 »	4 »	4,106 52	1,440 —	1,440 —	2,821 35
1852	1858	6 »	4 »	8,248 08	1,440 —	1,440 —	7,100 73
1854	1860	6 »	4 »	4,160 —	600 —	600 —	3,715 15
1859	1865	6 »	4 »	14,521 79	1,200 —	1,200 —	13,856 40
1850	1851	6 »	4 »	3,181 19	1,800 —	1,800 50	1,465 24
1852	1853	6 »	4 »	6,612 61	1,800 —	1,800 —	5,045 91
1858	1861	6 »	4 »	14,077 13	1,500 —	1,500 —	13,140 22
1858	1861	6 »	4 »	12,787 86	1,350 —	1,350 —	11,949 37
1860	——	——	räntefritt	28,000 —	*c*) —— —	—— —	28,000 —
——	——	——	——	759,930 45	—— —	—— —	740,817 02

flera orsaker, såsom att öfverränta blifvit erlagd, öfverbetalning skett m. m.

inkomster dertill lemna tillgång.

	Ursprungliga beloppet
	1.
Transport	—— —
Till reparation af *Karlstads domkyrka*	23,500 —
» staden *Vexiö* för dess återuppbyggande efter 1843 års eldsvåda	360,000 —
» » *Amål* för återuppbyggande af den genom 1846 års eldsvåda ödelagda delen af denna stad	45,000 —
» » *Kristianstad* för återuppbyggande af den år 1847 nedbrunna delen af denna stad	150,000 —
» » *Lidköping* för dito af den år 1849 nedbrunna delen af denna stad	63,666 —
» » *Örebro* för dito af den år 1854 genom eldsvåda förstörda delen af denna stad	375,000 —
» » *Jönköping* för dito dito	100,000 —
» » *Eksjö* för dito af den år 1856 nedbrunna delen af denna stad	200,000 —
» » *Malmö* för uppförande af stall- och kasernbyggnad åt den derstädes förlagda garnison	75,000 —
» uppförande af saknade byggnader vid häradshöfdingebostället *Mälby* i Vester-Fernebo socken af Vesterås län	7,000 —
b) *Tomtregleringslån:*	
Till staden *Lidköping* efter 1849 års eldsvåda	20,000 —
» » *Örebro* efter 1854 års dito	37,500 —
» » *Jönköping* efter dito dito	15,000 —
» » *Eksjö* efter 1856 års dito	30,000 —
» » *Karlstad* efter 1865 års dito	50,000 —
» » *Strengnäs* efter 1871 års dito	30,000 —
c) *Lån till Allmänna barnhuset i Stockholm*	75,000 —
d) *Lån till Alnarps landtbruksinstitut för utförande af nödiga grundförbättringar å Alnarps egendom*	30,000 —
Transport	—— —

d) För lån å tegel- och kalkbrukshus samt tegelbeklädda trähus erlägges 3 procent och för lån å

e) För lån till byggnader af sten eller annat icke eldfarligt ämne erlägges en annuitet af 6 procent

f) Detta belopp kommer, enligt 1878 års Riksdags beslut, att uti innevarande års räkenskaper

Tiden då lånet utbetalts	Året för första ränte- och kapitalafbetalningens erläggande.	Annuiteten.	Räntefot.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.	Kapital- och ränteinbetalning under år 1877. Påräknadt belopp.	Kapital- och ränteinbetalning under år 1877. Inbetaldt belopp.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
——	——	——	——	759,930 45	—— —	—— —	740,817 02
1869	1870	6 procent	4 procent	20,502 36	1,410 —	1,410 —	19,861 54
1845	1850	6 »	*d*) 3 & 4 procent.	25,634 07	6,660 —	7,979 56	18,633 21
1848	1853	6 »	4 procent	8,462 34	2,232 —	2,232 —	6,479 57
1848—1850	1852	6 »	4 »	25,031 61	9,000 —	9,000 —	17,032 87
1852	1855	6 »	4 »	20,161 33	3,820 —	3,820 —	17,147 78
1854—1855	1860	6 »	4 »	219,816 23	22,500 —	22,500 —	205,208 88
1855	1860	6 »	4 »	52,604 97	6,000 —	6,000 —	48,709 17
1857	1862	*e*) 6 & 7 procent.	4 & 4½ procent.	120,847 19	13,028 —	13,028 —	112,404 18
1813—1815	1815	2 procent à 32,000 kr. jemte ränta.	4 procent	5,891 28	871 —	870 39	5,239 04
1864	1864	5 procent	räntefritt	2,800 —	700 —	75 —	*f*) 2,728 06
1854	1858	6 »	4 »	8,985 —	1,200 —	1,200 —	8,144 40
1854	1858	6 »	4 »	19,009 32	2,250 —	2,250 —	17,429 69
1855	1858	6 »	4 »	6,671 86	900 —	900 —	6,038 73
1857	1861	6 »	4 »	18,725 25	1,800 —	1,800 —	17,605 47
1867	1871	6 »	4 »	43,367 03	3,000 —	3,000 —	42,101 71
1872	1876	6 »	4 »	29,400 —	1,800 —	1,800 —	28,776 —
1851	1857	6 »	4 »	29,790 09	4,500 —	4,500 —	26,481 69
1864	1869	10 »	räntefritt	6,000 —	3,000 —	3,000 —	3,000 —
——	——	——	——	1,423,630 38	—— —	—— —	1,343,839 01

trähus 4 procent.

med beräkning af 4 procent ränta, och för lån till trähus en annuitet af 7 procent med beräkning af 4½ procent ränta.

afskrifvas.

	Ursprungliga beloppet
	1.
Transport	—— —
c) *Lån för hamn- och brobyggnader samt åars upprensning:*	
Till staden *Ystad* för hamnuppmuddring	60,000 —
» » *Helsingborg* för hamnens förbättring och utvidgning	230,000 —
» » *Cimbrishamn* för hamnbyggnad	37,500 —
» » *Kristianstad* för hamnbyggnad vid Åhus	30,000 —
» » *Kristianstad* för återstående hamnbyggnadsarbeten vid Åhus samt Hernesta kanals fullbordande m. m.	30,000 —
» hamnbyggnad vid *Färjestaden* i Torslunda socken på Öland	12,850 —
» staden *Falkenberg* för hamnbyggnad	47,000 —
» » *Varberg* för fullbordande af hamnanläggningen derstädes	30,000 —
» » *Varberg* för samma ändamål	22,500 —
» » *Strömstad* för fullbordande af hamnanläggning	15,000 —
» » *Åmål* för hamnbyggnad	8,000 —
» » *Grenna* för dito	37,500 —
» » *Vadstena* för hamnanläggning	48,000 —
» » *Vadstena* för hamnens fullbordande	15,000 —
» » *Vesterås* för utvidgning och förbättring af hamnen	30,000 —
» » *Kristinehamn* för uppmuddring af hamnen och segelrännan vid denna stad	36,000 —
» » *Karlstad* för anläggning af hamnbassin vid staden samt derifrån till *Kanikenäset* vid Venern	100,000 —
» » *Karlstad* för fortsättning af hamn- och kanalanläggningen	70,000 —
» » *Piteå* för uppmuddring af segelleden mellan denna stad och *Löfholmen* samt lastbryggas anläggning vid staden	26,000 —
» byggande af bro öfver *Helge å* vid *Kristianstad*	100,000 —
» *Hanekinds* och *Gullbergs* härad i Östergötland för uppförande af jernbro öfver *Svartån* mellan Linköping och gästgifvaregården Berg	20,000 —
Transport	—— —

g) Deraf halfva beloppet för år 1876, som erlades den 13 Januari 1877. Annuiteten för år 1877 be-

h) Deraf hälften för år 1876, som betaldes den 4 Januari 1877. Annuiteten för år 1877 erlades den

i) Deraf halfva beloppet för år 1876, som erlades den 31 Januari 1877. Annuiteten för år 1877 in-

k) Deraf hälften för år 1876, som betaldes den 2 Januari 1877.

l) Deraf halfva beloppet för år 1876, som erlades den 2 Januari 1877.

Tiden då lånet utbetalts.	Året för första ränte- och kapitalafbetalningens erläggande.	Annuitet.	Räntefot.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.	Kapital- och ränteinbetalning under år 1877.		Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.
					Påräknadt belopp.	Inbetaldt belopp.	
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
——	——	——	——	1,423,630 38	—— —	—— —	1,343,839 01
1857	1858	6 procent	4 procent	30,650 05	*g)* 7,200 —	3,606 50	28,132 05
1862	1863	6 »	4 »	146,108 90	13,800 —	13,800 —	138,153 26
1843	1843	5 »	3 »	19,348 86	3,750 —	1,875 —	17,998 08
1848	1854	5 »	3 »	11,832 93	1,500 —	1,500 —	10,687 92
1855	1856	6 »	4 »	10,808 50	1,800 —	1,800 —	9,440 84
1858	1859	6 »	4 »	7,032 60	*h)* 1,542 —	771 43	6,512 06
1859	1860	6 »	4 »	24,726 42	2,820 —	2,820 —	22,895 48
1844	1850	5 »	3 »	5,701 21	1,500 —	1,500 —	4,341 63
1849	1850	6 »	4 »	1,367 06	1,350 —	1,389 49	—— —
1858	1859	6 »	4 »	7,413 08	900 —	900 —	6,809 60
1861	1862	6 »	4 »	5,399 62	*i)* 960 —	482 —	5,116 40
1861	1862	6 »	4 »	24,744 03	*k)* 4,500 —	4,500 —	21,143 79
1850	1851	6 »	4 »	5,861 09	2,880 —	2,880 —	3,190 57
1855	1856	6 »	4 »	5,617 65	900 —	900 —	4,909 86
1849	1850	6 »	4 »	1,829 84	1,800 —	1,890 62	—— —
1850	1851	6 »	4 »	4,361 37	2,160 —	2,160 —	2,290 62
1859	1860	6 »	4 »	52,596 64	6,000 —	6,000 —	48,700 51
1861	1862	6 »	4 »	41,963 61	4,200 —	4,200 —	39,442 15
1861	1862	6 »	4 »	15,577 83	1,560 —	1,560 65	14,640 27
1858	1859	6 »	4 »	54,738 29	*l)* 12,000 —	12,000 —	44,687 82
1852	1853	6 »	4 »	4,768 02	1,200 —	1,200 —	3,735 94
——	——	——	——	1,906,077 98	—— —	—— —	1,776,667 86

taldes den 18 Januari 1878.

2 Januari 1878.

betaldes den 15 Februari 1878.

	Ursprungliga beloppet.
	1.
Transport	—— —
Till *Gustafs socknemän* för brobyggnad öfver *Dalelfven* i närheten af nämnda sockens kyrka i Kopparbergs län	6,000 —
» *Torsångs*[m] *socknemän* för anläggande af 2 flottbroar i närheten af Torsångs kyrka i samma län, den ena öfver Dalelfven och den andra öfver Lillelfven	10,000 —
» brobyggnad öfver *Ume elf* vid staden Umeå	55,000
» dito dito dito	20,000 —
» *Ronneby köping* för *Rottneåns* upprensning och jetébyggnad vid dess utlopp	10,000 —
» *Arboga-åns* upprensning	15,000 —
» upprensning och fördjupning af *Köpings å*	20,000
f) *Lån för kanal- och slussanläggningar:*	
» slussanläggning vid *Forshaga* i Klara elf inom Grava socken i Vermland	150,000 —
» utsträckning af *Kinda båtled* medelst kanalisering af Stångån från sjön Rengen till Linköpings hamn	437,500 —
» segelleds öppnande från *Hattefura* vid Venern förbi Köpmannabro till sjön *Stora Lee*, samt för anläggning af jernväg vid Håfveruds bruk	800,000 —
» kanalanläggning mellan sjöarne *Östra* och *Vestra Silen* på Dalsland	51,200 —
g) *Lån för jernvägsanläggningar:*	
» anläggning af jernväg mellan *Kristinehamn* och lastageplatsen *Sjöändan*	100,000 —
» anläggning af jernväg mellan *Nora* och *Ervalla*	150,000 —
» jernvägsanläggning inom *Norbergs bergslag* till sjön *Åmänningen* (utbetaldt från handels- och sjöfartsfonden åren 1852 och 1853, men öfverflyttadt till Riksgäldskontoret år 1858)	150,000 —
» fortsättning och fullbordande af *förenämnda jernvägsanläggning*	150,000 —
» anläggning af jernväg mellan sjöarne *Norra Barken* och *Vessman*	200,000 —
» *samma jernvägs* fullbordande	200,000 —
» anläggning af jernväg mellan städerna *Gefle* och *Falun*	2,400,000 —
» anläggning af jernväg mellan *Hudiksvall* och sjöarne *Dellen*	370,000 —
» dito af dito mellan *Söderhamn* och sjön *Bergviken* samt förbi *Landaforssen* i *Ljusne elf*, äfvensom för upprensningar i denna elf och sjön *Varpen*	500,000 —
Transport	—— —

m) Deraf hälften för år 1876, som betaldes den 2 Januari 1877.

n) Se vidare härom under rubrik: Dalslands kanalaktiebolag.

Tiden då lånet utbetalts.	Året för första ränte- och kapitalafbetalningens erläggande.	Annuitet.	Räntefot.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.	Kapital- och ränteinbetalning under år 1877.		Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.
					Påräknadt belopp.	Inbetaldt belopp.	
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
——	——	——	——	1,906,077 98	—— —	—— —	1,776,667 86
1853	1856	6 procent	4 procent	2,237 94	360 —	360 —	1,954 46
1859	1862	6 »	4 »	6,075 40	600 —	600 —	5,709 69
1861	1862	6 »	4 »	32,978 25	3,300 —	3,300 —	30,997 38
1864	1865	8 »	5 »	10,439 38	1,600 —	1,600 —	9,361 35
1861	1862	6 »	4 »	6,595 56	*m*) 1,200 —	1,200 17	5,635 38
1855	1856	6 »	4 »	5,399 04	900 —	900 —	4,715 —
1855	1856	6 »	4 »	7,160 47	1,200 —	1,200 —	6,246 89
1856	1857	6 »	4 »	60,666 47	9,000 —	9,000 —	54,093 13
1865, 1867—1870	1872	5 »	3 »	391,045 06	21,875 —	21,875 —	380,901 41
1865, 1867	1868	5 »	3 »	713,256 44	*n*) 88,072 —	50,000 —	684,492 18
868, 1869	1869	6 »	4 »	41,980 43	3,072 —	3,072 —	40,587 65
1849	1850	6 »	4 »	6,263 39	6,000 —	6,380 86	—— —
1854	1855	6 »	4 »	48,134 04	9,000 —	9,000 —	40,890 40
1858	1859	5 »	4 »	111,659 94	7,500 —	7,500 —	108,626 34
1855, 1856	1857	3 »	2 »	114,279 69	4,500 —	4,500 —	112,020 53
1856, 1857	1859	5 »	3 »	108,297 34	10,000 —	10,034 72	101,396 26
1858	1859	6 »	4 »	101,538 69	12,000 —	12,000 —	93,194 90
1855—1859	1860	6 »	2 »	1,443,004 54	144,000 —	144,000 —	1,327,152 63
1858, 1859	1860	5 »	4 »	283,203 92	18,500 —	18,500 —	275,972 47
1858—1860	1861	5 »	4 »	393,478 29	25,000 —	25,000 —	384,050 75
——	——	——	——	5,793,772 26	—— —	—— —	5,444,666 66

						Ursprungliga beloppet.	
						1.	
					Transport	——	—
Till anläggning		af	jernväg	mellan	staden *Borås* och *Herrljunga* station på vestra stambanan	1,377,055	24
»	d:o	af	d:o	till	*Ystad* från trakten af *Eslöfs* station på södra stambanan	2,450,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	staden *Helsingborg* och *Billeberga* station på Landskrona—Eslöfs-banan	1,100,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	*Landskrona* och *Eslöfs* station	1,200,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	staden *Kristianstad* och *Hessleholms* station på södra stambanan	720,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	staden *Vexiö* och *Alfvesta* station på södra stambanan	434,000	—
»	d:o	af	d:o	från	hamnen vid *Köping* till *Uttersberg* med grenbana till sjön Lillsvan	500,000	
»	d:o	af	d:o	från	*Herrljunga* station på vestra stambanan öfver *Venersborg* till *Uddevalla*	3,240,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	*Vexiö* och *Karlskrona*	2,600,000	—
»	d:o	af	d:o	från	*Krylbo* vid Dalelfven till Norbergs jernmalmsfält	406,000	—
»	d:o	af	d:o	från	staden *Sundsvall* till *Torpshammar* vid Ljunga elf	1,494,000	—
»	d:o	af	d:o	från	*Upsala* till *Gefle* med bibanor till Dannemora och Söderfors	500,000	—
»	d:o	af	d:o	från	*Ludvika* i stora Kopparbergs län till *Kils* station å nordvestra stambanan i Vermlands län	5,000,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	*Vislanda* och *Bolmen*	400,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	*Hultsfred* och *Vestervik*	700,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	*Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo*	700,000	—
»	d:o	af	d:o	mellan	*Visby* och *Hemse*	200,000	—
Fordringar, grundade på Riksdagens särskildt meddelade beslut och stadganden:							
Folkskoleafgift för år 1871, upptagen till dess vid samma års riksdag beräknade belopp					R:dr 575,000: —		
efter afdrag af hvad derå till Riksgäldskontoret influtit					» 555,517: 12.	——	—
					Transport	——	—

o) Deraf hälften för år 1876, som inbetaldes den 2 Januari 1877.

p) Dito dito dito dito.

q) Se vidare härom under rubrik: Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägsaktiebolag.

r) Detta belopp är afskrifvet enligt 1877 års Riksdags beslut.

Tiden då lånet utbetalts.	Året för första ränte- och kapital-afbetalningens erläggande.	Annuitet.	Räntefot.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.	Kapital- och ränteinbetalning under år 1877. Påräknadt belopp.	Kapital- och ränteinbetalning under år 1877. Inbetaldt belopp.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
——	——	——	——	5,793,772 26	—— —	—— —	5,444,666 66
1862, 1863	1863	5 procent	4 procent	1,189,629 24	68,852 76	68,852 76	1,168,361 65
1864—1866	1868	5 »	4 »	2,315,215 62	*o*) 245,000 —	245,000 —	2,157,924 24
1864, 1865	1868	5 »	4 »	980,906 76	55,000 —	55,000 —	965,143 03
1864—1866	1868	5 »	4 »	1,130,931 26	*p*) 120,000 —	120,000 —	1,053,768 51
1864, 1865	1867	5 »	4 »	630,197 58	36,000 —	36,000 —	619,405 48
1864	1867	5 »	4 »	379,279 20	21,700 —	21,700 —	372,750 37
1864, 1865	1867	7 »	4 »	311,000 82	35,000 —	35,000 —	288,440 85
1865—1867	1869	5 »	4 »	3,040,033 95	*q*) 262,000 —	101,485 —	3,057,635 31
1872—1874	1876, 1878	6 »	5 »	2,653,805 54	130,000 —	130,000 —	2,653,805 54
1872, 1873	1876, 1877	6 »	5 »	417,785 28	24,360 —	24,360 —	413,607 42
1872—1874	1876, 1878	6 »	5 »	1,524,917 50	74,700 —	74,700 —	1,524,917 50
1873	1877, 1878	6 »	5 »	520,763 89	25,000 —	25,000 —	520,763 89
1874, 1875	1878, 1882	6 »	5 »	5,000,000 —	—— —	—— —	5,049,722 22
1877	1880, 1883	6 »	5 »	—— —	—— —	—— —	409,371 67
1877	1880, 1883	6 »	5 »	—— —	—— —	—— —	717,500 —
1877	1880, 1883	6 »	5 »	—— —	—— —	—— —	716,333 33
1877	1880, 1883	6 »	5 »	—— —	—— —	—— —	202,083 33
——	——	——	——	*r*) 19,482 88	—— —	—— —	—— —
——	——	——	——	25,907,721 78	—— —	—— —	27,336,201 —

	Ursprungliga beloppet.
	1.
Transport	—— —
Såsom låneunderstöd till *undsättning* åt de genom 1868 års missväxt nödlidande länen anvisadt och utbetaldt belopp	210,400 —
Kreditivfordringar hos statsverket:	
För lyftade medel å det vid 1867 års riksdag anvisade *kreditiv för rikets försvar* eller andra högst vigtiga ändamål	1,030,000 —
„ dito å det vid 1870 års riksdag anvisade *kreditiv för dito*	1,500,000 —
Fordringar för oredovisade förskott:	
Till *riksdagskostnader*	—— —
» *kontors- och rättegångsexpenser* vid Riksgäldskontoret	—— —
» kostnader för *Justitieombudsmannens embetsresor*	—— —
» inlösen af förfallna *obligationer och räntekuponer*	—— —
Tills vidare förräntade medel:	
Genom uppköpta *obligationer*	—— —
» meddelade *lån* emot reverser eller depositionsbevis	—— —
Upplupna oguldna *räntor*	—— —
Fordran för lyftadt belopp af anslag till kanaliseringsarbete, som ej fullbordats:	
Anslag för rensnings- och kanaliseringsarbeten i Lule elf	—— —
Fordran af liqvidations- och amorteringsfonderna	—— —
Fordran hos Herrar C. J. Hambro & Son i London	—— —
Fordran för omkostnader vid besigtning och utredning angående Karlskrona—Vexiö jernvägsanläggning	—— —
Transport	—— —

s) Detta belopp är afskrifvet, enligt 1877 års Riksdags beslut.

t) Denna fordran är fond inom linien, enligt dito dito.

Tiden då lånet utbetalats.	Året för första ränte- och kapitalafbetalningens erläggande.	Annuitet.	Räntefot.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.	Kapital- och ränteinbetalning under år 1877.		Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.
					Påräknadt belopp.	Inbetaldt belopp.	
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
—	—	—	—	25,907,721 78	— —	— —	27,336,201 —
—	—	—	—	12,675 95	— —	1,120 —	12,189 75
—	—	—	—	*s*) 169,905 96	— —	— —	— —
—	—	—	—	*t*) 1,410,445 63	— —	— —	— —
—	—	—	—	7,459 05	— —	— —	11,442 49
—	—	—	—	1,111 32	— —	— —	1,765 56
—	—	—	—	— —	— —	— —	146 61
—	—	—	—	10,000 —	— —	— —	10,000 —
—	—	—	—	1,197,550 14	— —	— —	1,390,321 39
—	—	—	—	23,865,000 —	— —	— —	16,673,832 10
—	—	—	—	153,250 90	— —	— —	148,802 21
—	—	—	—	500,000 —	— —	— —	500,000 —
—	—	—	—	796 67	— —	— —	5,366 30
—	—	—	—	454 —	— —	— —	— —
—	—	—	—	— —	— —	— —	1,170 50
—	—	—	—	53,236,371 40	— —	— —	46,091,237 91

		Ursprungliga beloppet.
		1.
Transport		—— ——
Behållningar, tillhörande fonderade statslånens liqvidations- och amorteringsfonder:		
Tillhörande 1855 års statslån	395: 26	564: 26
» 1858 » »	1,257,572: 74	1,286,330: 03
» 1860 » »	767,737: 56	796,984: 34
» 1861 » »	80,609: 07	87,763: 23
» 1864 » »	28,911: 25	25,745: 51
» 1866 » »	94,559: 44	91,330: 46
» 1868 » »	42,508: 14	36,374: 33
» 1870 » »	14,772: 53	16,005: 25
» 1872 » »	10,596: 74	11,283: 07
» 1875 » »	250: 01	7,956: 92
» 1876 » »	4,713: 90	23,357: 89 —— ——
Behållning, innestående å Riksgäldskontorets räkning N:o 1 i Riksbanken (eller den bankoräkning, som begagnas för alla Riksgäldskontorets inkomster och utgifter förutom dem, som tillhöra de fonderade lånens liqvidations- och amorteringsfonder)		—— ——
Summa kronor		—— ——

Tiden då lånet utbetalts.	Året för första ränte- och kapitalafbetalningens erläggande.	Annuitet.	Räntefot.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.		Kapital- och ränteinbetalning under år 1877.				Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.	
						Påräknadt belopp.		Inbetaldt belopp,			
2.	3.	4.	5.	6.		7.		8.		9.	
——	——	——	——	53,236,371	40	——	—	——	—	46,091,237	91
——	——	——	——	2,302,626	64	——	—	——	—	2,383,695	29
——	——	——	——	742,087	81	——	—	——	—	1,665,411	57
——	——	——	——	56,281,085	85	——	—	——	—	50,140,344	77

Inom linien bokförda tillgångar.			Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.
Riksdagens hus, beräknadt efter åsatta brandförsäkringsvärdet ..... (Upptaget inom linien på grund af 1840—1841 årens Riksdags beslut).	105,000: —	105,000: —		
Riksgäldskontorets hus (Upptaget inom linien på grund af 1856—1858 årens Riksdags beslut).	90,000: —	90,000: —		
Fordran af *Allmänna hypoteksbanken* för de till *grundfond* åt denna bank aflemnade obligationers kapitalbelopp ..... (Upptagen inom linien enligt Fullmäktiges beslut den 7 November 1861).	8,000,000: —	8,000,000: —		
Lyftade oredovisade medel utaf det vid 1862—1863 årens riksdag beviljade särskilda *kreditiv* till betäckande af kostnaderna för *försvarsverkets* fullständigare ordnande ..... (Upptagna inom linien enligt 1867 års riksdags beslut).	2,973,234: 68.	2,973,234: 68.		
Dito dito utaf det vid 1870 års Riksdag anvisade *kreditiv* för *rikets försvar* eller andra högst vigtiga och angelägna ändamål ..... (Upptagna inom linien, enligt 1877 års Riksdags beslut).	——	1,410,445: 63.		
Summa kronor	11,168,234: 68.	12,578,680: 31.		

	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års början.	Riksgäldskontorets fordran vid 1877 års slut.
Från Riksgäldskontoret utgifna anslag med eventuel återbetalningsskyldighet:		
Riksgäldskontorets fordran:		
af *Höganäs stenkolsverks bolag:* andel i bolagets behållna vinst, på grund af 4:e punkten i Kongl. brefvet den 24 Mars 1832, beräknad intill 1872 års slut till ..... (Afförd ur räkenskaperna på grund af Kongl. Maj:ts dom den 13 December 1876).	54,000 —	—— —
af *Kongl. Svenska aktiebolaget för jernväg mellan Köping och Hult:* Enligt 2:a punkten i kontraktet af den 18 Augusti 1866 mellan berörda bolag och Kongl. Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader åligger bolaget att, derest jernvägen framdeles skulle komma att försäljas, till staten återgälda det utbetalda anslagsbeloppet (Uppförda i räkenskaperna på grund af Fullmäktiges i Riksgäldskontoret beslut den 15 December 1875).	160,000 —	160,000 —
Summa kronor	214,000 —	160,000 —

Sammandrag:

Riksgäldskontorets samtliga fordringar och öfriga tillgångar (oberäknadt inom linien bokförda tillgångar samt från Riksgäldskontoret utgifna anslag med eventuel återbetalningsskyldighet), som vid 1877 års början uppgingo till Kronor 56,281,085: 85
och vid samma års slut utgjorde ..... » 50,140,344: 77
hade således under året, hufvudsakligen genom inbetalning af utestående fordringar för meddelade lån på kortare tid, *minskats* med ..... Kronor 6,140,741: 08.

De uti 1877 års hufvudbok utbalanserade tillgångarne utgjordes af:

a) räntebärande fordringar, nemligen mot:

6 procent ränta	Kronor	395,000: —	
5 » »	»	15,803,814: 94.	
4½ » »	»	6,429,975: 06.	
4 » »	»	15,687,189: 16.	
3 » »	»	1,219,242: 07.	
2 » »	»	1,431,540: 40.	40,966,761: 63.
		Transport kronor	40,966,761: 63.

	Transport kronor	40,966,761: 63.
b) fordringar, för hvilka ränta efter viss tids förlopp kommer att beräknas	»	4,020,000: —
c) å Riksgäldskontorets räntebärande fordringar upplupna räntor	»	528,667: 01.
d) utgifna lån, för hvilka ränta icke behöfver erläggas	»	33,728: 06.
e) återstående fordran för det till undsättande af de genom 1868 års missväxt nödlidande länen anvisade lånebelopp	»	12,189: 75.
f) åtskilliga oredovisade förskott	»	29,891: 46.
g) fordran för lyftadt belopp af anslag till kanaliseringsarbete, som ej fullbordats	»	500,000: —
h) behållningar, tillhörande de fonderade lånens liqvidations- och amorteringsfonder	»	2,383,695: 29.
i) innestående behållning å Riksgäldskontorets räkning N:o 1 i Riksbanken	»	1,665,411: 57.
	Summa kronor	50,140,344: 77.

Jemförelse mellan Riksgäldskontorets skulder och tillgångar.

Vid *jemförelse* mellan Riksgäldskontorets *skulder* och *tillgångar* visar sig att, då skulderna vid 1877 års slut öfverstego tillgångarne med Kronor 133,456 905: 44
och vid årets början med » 124.697,336: 34
hade således under samma år skulden utöfver tillgång ökats
med Kronor 8,759,569: 10,
utgörande det belopp, hvarmed de i kapitalräkningen uppförda kapitalutgifter Kronor 21,436,101: 03.
öfverskjuta de i samma räkning krediterade:

a) kapitalinkomster	Kronor 10,643,079: 04.		
b) amorteradt belopp af fonderade lån	» 2,033,452: 89.	12,676,531: 93.	8,759,569: 10.

Vid meddelandet af förestående uppgift om det belopp, hvarmed Riksgäldskontorets skulder öfverstego dess tillgångar vid 1877 års slut, hafva Revisorerne ansett sig böra erinra derom, att dessa skulder, med få undantag *), härleda sig från lån, upptagna för utförande af jernvägsbyggnader, samt få derjemte upplysa, att, enligt en från Styrelsen öfver statens jernvägstrafik erhållen uppgift, totala byggnadskapitalet för statens jernvägar, innefattande anläggningskostnad samt kostnaden för materiel och inventarier, vid 1877 års slut utgjorde Kronor 163,730,518: 93.
Om från denna summa drages här förut angifna belopp, hvarmed Riksgäldskontorets skulder vid samma tid öfverstego dess tillgångar » 133,456,905: 44
så visar sig en behållning af Kronor 30,273,613: 49.

*) Dessa undantag äro 11 särskilda skuldposter, utgörande tillsammans 1,440,166 kronor 21 öre och hvilka finnas å sid. 4—6 angifna.

Förhållandet med Riksgäldskontorets inom linien förda skulder och tillgångar.

Riksgäldskontorets *inom linien förda skulder* hafva under år 1877 icke undergått någon förändring, utan balanserades vid årets början och slut med samma belopp, Kronor 8,254,314: 04.

De på enahanda sätt bokförda *tillgångarne*, som vid årets början utgjorde ..... Kronor 11,168,234: 68,
hafva deremot under året *ökats* med ..... » 1,410,445: 63,
eller återstoden af lyftade medel å vid 1870 års riksdag anvisadt kreditiv till rikets försvar eller andra högst vigtiga och angelägna ändamål, hvilken i enlighet med 1877 års Riksdags beslut blifvit förd inom linien.

hvadan vid årets slut de inom linien förda tillgångarne utbalanserades med ..... Kronor 12,578,680: 31.

Liqvidations- och amorteringsfonderna för de fonderade statslånen.

Uti den särskilda räkenskapen öfver *liqvidations- och amorteringsfonderna* för de af Riks- 1877 samt tillgångar och skulder vid samma års slut sålunda:

Liqvidations- och amorteringsfondernas för de

Skuld vid 1877 års början.	Utgifter. Annuitet.	Utgifter. Omkostnader.	Kursförluster.	Tillgång vid 1877 års slut.	Summa Kronor.	
1,761 30	13,744 —	—— —	—— —	1,842 56	17,347 86	Liqvidations- och 1855 års
52,033 33	1,182,222 22	6,579 63	460 46	1,321,004 03	2,562,299 67	Dito dito för 1858
201,274 —	1,466,666 66	9,461 66	1,280 59	1,001,315 01	2,679,997 92	Dito dito för 1860
1,138 50	161,125 25	—— —	—— —	88,582 23	250,845 98	Dito dito för 1861
9,084 54	526,158 76	3,506 61	600 94	54,356 59	593,707 44	Dito dito för 1864
46,333 33	1,379,986 67	7,163 25	530 16	135,343 79	1,569,357 20	Dito dito för 1866
635 60	1,095,456 60	6,111 74	2,578 65	37,009 93	1,141,792 52	Dito dito för 1868
11,235 —	990,400 —	58 95	—— —	31,312 75	1,033,006 70	Dito dito för 1870
4,746 —	986,388 —	102 32	—— —	15,645 07	1,006,881 39	Dito dito för 1872
—— —	862,363 33	4,504 64	160 50	7,956 92	874,985 39	Dito dito för 1875
—— —	1,556,037 38	7,320 20	3,605 01	23,357 89	1,590,320 48	Dito dito för 1876
328,241 60	10,220,548 87	44,809 —	9,216 31	2,717,726 77	13,320,542 55	

Summan af de till 1877 års slut för de fonderade statslånen utbetaldaränte- och amorteringsanslag.

Till bestridande af *ränta* och *amortering* för de fonderade statslånen hafva från Riksgäldskontoret intill 1877 års slut *utbetalts* följande belopp:

för	1855	års	lån	Kronor 312,190: —
»	1858	»	»	» 23,333,333: 35.
»	1860	»	»	» 25,272,150: 60.
»	1861	»	»	» 2,691,850: —
»	1864	»	»	» 6,757,392: 19.
»	1866	»	»	» 15,604,623: 85.
»	1868	»	»	» 10,199,511: 85.
»	1870	»	»	» 5,747,852: 50.
»	1872	»	»	» 3,563,922: —
»	1875	»	»	» 1,542,184: 44.
»	1876	»	»	» 2,204,500: —
				Summa kronor 97,229,510: 78.

gäldskontoret upptagna fonderade lån angifvas dessa fonders inkomster och utgifter under år

fonderade jernvägslånen ställning under år 1877.

	Tillgång vid 1877 års början.		Inkomster.				Kurs-vinster.		Skuld vid 1877 års slut.		Summa Kronor.	
			1877 års anslag till ränta och amortering.		Andel i amorteringsfondernas kapital och räntevinster.							
amorteringsfonden för lån	2,156	56	13,655	—	258	—	——	—	1,278	30	17,347	86
års lån	1,309,606	07	1,166,666	67	51,352	93	——	—	34,674	—	2,562,299	67
års lån	969,011	56	1,466,000	—	40,655	69	——	—	204,330	67	2,679,997	92
års lån	81,747	57	165,000	—	3,279	41	——	—	819	—	250,845	98
års lån	37,995	79	526,158	76	941	81	——	—	28,611	08	593,707	44
års lån	140,892	77	1,380,000	—	4,090	25	360	85	44,013	33	1,569,357	20
års lån	43,143	74	1,096,410	—	1,603	18	——	—	635	60	1,141,792	52
års lån	26,007	53	990,400	—	1,291	67	——	—	15,307	50	1,033,006	70
års lån	15,342	74	986,388	—	788	65	——	—	4,362	—	1,006,881	39
års lån (1:a emissionen)	250	01	870,229	77	4,505	61	——	—	——	—	874,985	39
års lån	4,713	90	1,584,500	—	1,106	58	——	—	——	—	1,590,320	48
Summa kronor	2,630,868	24	10,245,408	20	109,873	78	360	85	334,031	48	13,320,542	55

Summan af de till 1877 års slut aflemnade behållningar af trafikinkomsten å statens jernvägar samt erlagda räntor och kapitalafbetalningar å lån till enskilda jernvägsanläggningar.

Då de af Riksgäldskontoret upptagna fonderade lån blifvit använda dels till bekostande af statens jernvägsbyggnader, dels till anslag eller lån för enskilda jernvägsanläggningar, hafva Revisorerne ansett sig här böra lemna en fortsättning till 1877 års slut af den i senaste revisionsberättelse, sid. 31 och 32, intagna, ur Riksgäldskontorets och Trafikstyrelsens räkenskaper för flera år hemtade uppgift å hvad som i *ränta* och *amortering* för dessa lån blifvit till Riksgäldskontoret *inbetaldt*, äfvensom å de *behållningar* af *trafikinkomsterna* å statens jernvägar, som blifvit till Riksgäldskontoret eller Statskontoret aflemnade:

		Aflemnad behållning af trafikinkomsten å statens jernvägar.		Till Riksgäldskontoret inbetald ränta och amortering å lån till enskilda jernvägsanläggningar.		Summa.	
År 1850—1860	Kronor	——	—	343,261	84	343,261	84
» 1861	»	50,000	—	268,730	11	318,730	11
» 1862	»	200,000	—	352,065	78	552,065	78
» 1863	»	600,000	—	635,004	32	1,235,004	32
» 1864	»	200,000	—	460,944	59	660,944	59
» 1865	»	——	—	329,922	36	329,922	36
» 1866	»	——	—	283,638	16	283,638	16
» 1867	»	1,200,000	—	464,603	10	1,664,603	10
» 1868	»	800,000	—	572,571	99	1,372,571	99
» 1869	»	2,505,964	53	698,672	38	3,204,636	91
» 1870	»	2,743,837	31	639,190	28	3,383,027	59
» 1871	»	3,315,661	32	689,926	16	4,005,587	48
» 1872	»	3,000,000	—	959,561	66	3,959,561	66
» 1873	»	3,000,000	—	779,949	16	3,779,949	16
» 1874	»	3,700,000	—	816,978	06	4,516,978	6
» 1875	»	3,100,000	—	846,835	98	3,946,835	98
» 1876	»	3,000,000	—	715,958	44	3,715,958	44
» 1877	»	3,500,000	—	1,174,013	34	4,674,013	34
	Säger kronor	30,915,463	16	11,031,827	71	41,947,290	87
Afgå under år 1865 återlemnade	»	350,000	—	——	—	350,000	—
	Summa kronor	30,565,463	16	11,031,827	71	41,597,290	87

Beräkning öfver de till jernvägsanläggningar influtna och utgifna medel.

Till upplysning om de *medel*, som genom statslån m. fl. inkomster till Riksgäldskontoret influtit för verkställande af de utaf Riksdagen beslutade utbetalningar för statens och enskilda *jernvägsanläggningar*, samt om de summor, som för sådana ändamål blifvit så väl från Riksgäldskontoret som Statskontoret utbetalda, äfvensom om andra hit hörande förhållanden, hafva Revisorerne, i likhet med hvad under föregående revisioner skett, låtit deröfver upprätta en beräkning, som finnes denna berättelse bifogad (Bil. Litt. E).

Angående 1872 års lån.

I afseende på det *lån* å 24,000,000 kronor, som enligt Riksdagens beslut *år 1872* upplades med 4 procent ränta, få Revisorerne meddela, att någon försäljning af obligationer för detta lån icke egt rum hvarken under sistlidet eller innevarande

år intill tiden för Revisorernes sammanträde. Utaf sagda lån hafva, enligt redogörelsen i senaste revisionsberättelse, sid. 33, blifvit försålda obligationer å ..... Kronor 19,407,300: —
Då härtill läggas utlottade, icke utlemnade obligationer å ..... » 667,200: —
återstå således osålda obligationer å ..... » 3,925,500: —

Summa kronor 24,000,000: —

Angående återstoden af 1876 års lån.

Enligt den i senaste revisionsberättelse, sid. 33 och 34, meddelade uppgift återstådo utaf *1876 års lån* osålda obligationer å ett nominelt belopp af 348,000 £ Sterling. Nämnda återstående obligationer blefvo, efter derå gjordt anbud, i September 1877 afyttrade till Riksbanken till en kurs af 97 procent, stämpel och försäljningscourtage till Riksgäldskontorets last, och med vilkor i öfrigt att liqviden skulle erläggas efter ett pris af 18 kronor 18 öre för ett pound sterling genom Riksbankens successivt förfallande depositionsbevis med $4^1/_2$ procent ränta, samt att Riksbanken i afseende å dessa obligationer öfvertoge Riksgäldskontorets åtagna förbindelse att låta försäljning i London af dessa obligationer ske genom C. J. Hambro et Son, i hvilket fall Riksgäldskontoret skulle vidkännas ej mindre kostnaden för obligationernas i England föreskrifna stämpling än ock den provision af $^1/_3$ procent, hvartill § 8 i 1876 års lånekontrakt berättigade C. J. Hambro et Son. Samtliga dessa obligationer hafva sedermera blifvit i London försålda.

Erinras bör äfven, att till den amortering af lånet, som skedde den 15 Juni 1877, inneliggande obligationer användts till belopp af 2,500 £ Sterling. Den summa, som genom försäljning af berörda lån kommit Riksgäldskontoret till godo, utgör, enligt deröfver gjord beräkning, 34,283,072 kronor 12 öre.

Angående en andra emission å 18,000,000 Riksmark af 1875 års lån.

Sedan Riksdagen *år 1875* uppdragit åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret att, till bestridande af då redan beviljade äfvensom för att bereda tillgång för blifvande anslag till jernvägsbyggnader, mot fonderade statsobligationer upplägga ett *lån* å ett nominelt belopp, utgörande eller i svenskt mynt motsvarande 50,000,000 kronor, beslöto Fullmäktige att detta lån skulle förskrifvas i tyska Riksmark och att derför skulle utfärdas med $4^1/_2$ procent årlig ränta löpande obligationer å ett sammanlagdt belopp af 56,250,000 Riksmark, samt afslöto samma år med bankirhuset von Erlanger et Söhne och Oesterreichisch-Deutsche Bank i Frankfurt am Main, Anglo-Oesterreichische Bank i Wien samt bankirhuset Haller, Söhle et C:o i Hamburg kontrakt om öfvertagande af obligationer å 20,250,000 Riksmark, utgörande första emissionen af sagda lån; hvarom redogörelse finnes intagen i 1875 års revisionsberättelse rörande Riksgäldskontoret.

§ 1.

Sedermera har en andra emission å 18,000,000 Riksmark utaf i fråga varande lån blifvit af Fullmäktige beslutad och åvägabragt, derom nu församlade Statsrevisorer gå att här närmare redogöra.

Den 29 November 1877 fingo Fullmäktige mottaga en skrifvelse från bankirhuset von Erlanger & Söhne, deruti med uppgifven anledning af den härstädes då rådande knappa penningetillgången förfrågan gjordes, om det icke konvenerade Riksgäldskontoret att nu afyttra hela osålda återstoden af 1875 års lån eller någon del deraf, i hvilket fall bankirhuset förklarade sig beredvilligt att om öfvertagande deraf träda i underhandling; hvarjemte uppmärksamheten fästades derpå, att då varande tidpunkt syntes vara utomordentligt gynsam för bringande i marknaden af statslån. Till svar härå meddelade Fullmäktige den 1 December att, ehuru Riksgäldskontoret egde full tillgång till de medel, som under längre tid erfordrades för redan beslutade anslag till jernvägsbyggnaderna, den väckta frågan om en andra emission af 1875 års lån, med afseende å de förespeglade särdeles gynsamma utsigterna för svenska obligationers placering, möjligen kunde blifva föremål för underhandling. Fullmäktige förklarade att, i sådan händelse, de icke vore i tillfälle att till fast öfvertagande träffa aftal om mera än 6 à 7 millioner kronor, såsom det högsta belopp de, på grund af dittills erhållet uppdrag, vore berättigade att före nästa Riksdags sammanträde upplåna. Deras beslut vore dock beroende af flera omständigheter och icke minst på beskaffenheten af det anbud, som komme att lemnas.

Med anledning häraf erbjöd sig bankirhuset von Erlanger & Söhne uti telegram af den 8 December att fast öfvertaga sju millioner till 96 procent, med afdrag af $^1/_4$ procent i provision samt med option till elfva millioner efter samma kurs till den 1 Juli, samt utbad sig att snarast erhålla svar och på samma gång förslag till betalningsvilkor.

Vid Fullmäktiges sammankomst den 10 December, då nämnda anbud kom under öfverläggning, meddelade Ordföranden, att han, för att bringas till Fullmäktiges kännedom, fått sig från Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet tillställd en från Presidenten i Statskontoret till Statsrådet gjord anmälan derom, att en kassaförstärkning från Riksgäldskontoret under loppet af Januari och Februari månader blefve för Statskontoret erforderlig till ett under då kända förutsättningar beräknadt belopp af 2 à 3 millioner kronor.

Vidare anförde Ordföranden: »Då jag icke kan bättre förstå än att, under en finansiel ställning inom landet sådan som den nu förefintliga, den omständighet att Riksgäldskontoret icke till siffran fullt i utlandet uppnegocierat det lånebelopp, till hvars upptagande Fullmäktige tid efter annan af Riksdagen enligt § 36 i gällande reglemente erhållit bemyndigande, bör i första rummet uppmärksammas, och då, enligt min förmening, den egendomliga fördelning af finansförvaltningen, som våra grundlagar stadga och vårt statsskick medför, gör Fullmägtige i Riksgäldskontoret inför landet *i första hand* ansvarige för hvad som åraktlåtes, ehuru det ur det allmännas synpunkt kunnat vidgöras till ställningens förbättrande och sinnenas lugnande,

»är jag af den tanken, att det från Erlanger & Söhne inkomna anbud på öfvertagande till ett belopp, som af Fullmägtige kan beslutas, af ytterligare obligationer af 1875 års lån är af beskaffenhet att kunna och böra noga öfvervägas.

»Den önskan jag kunde hafva hyst att icke å nyo låna förr än sådant ur synpunkten af Riksgäldskontorets egen kassaställning vore nödigt, och det hopp jag en tid vågat nära att få invänta en europeisk fred, förr än till ordnande af Sveriges statsskuld, sedan våra statspapper börjat å de större verldsmarknaderna allt mera vinna det erkännande de förtjena, upptoges ett tillräckligt stort konsoliderande lån, denna önskan och detta hopp har jag fått uppgifva redan vid tidpunkten för den senast beslutade försäljning denna höst till Riksbanken af den hos Riksgäldskon-

toret inneliggande nära fjerdedelen af senaste engelska lånet. Mitt skäl dertill då var det afseende jag ansåg mig böra i främsta rummet fästa vid fördelarne af en sådan försäljning för så väl den allmänna rörelsen som ock särskildt för Riksbanken, hvars väl och bästa måste ligga mig, som svensk man, lika mycket om hjertat som Riksgäldskontorets vackra och fördelaktiga lånetransaktioner.

»Ställningen nu manar mig icke att förbise, fast hellre att ännu mera afse dessa förhållanden. Min mening är derföre, att Riksgäldskontoret borde dels underrätta Riksbanken att ytterligare uppsägningar af der innestående belopp, utöfver redan beslutade betydliga sådana, äro att snart förvänta, dels derjemte förtroendefullt meddela det anbud och tillfälle till upptagande af utländskt lån som nu förefinnes, dervid särskildt uppmärksamheten bör fästas å den skilnad i kurs, som nu erbjudes, och den, som med Riksbanken senast aftalades. Ett sådant tillvägagående, alltid på sin plats och helsobringande mellan penningeförvaltningar, som ofta måste hafva affärer med hvarandra, blir, med en sönderdelning, som den som hos oss eger rum, så mycket mera behöflig i en allvarlig tidpunkt, då en samverkan mellan statens finansiella myndigheter är enda medlet att ersätta saknad enhet i förvaltningen.

»Hållande före att Riksbankens svar blir sådant, att med anledning deraf låneförhandlingarne böra pådrifvas, anser jag vidare Fullmäktige i en fråga som denna böra vara angelägne om att höra en åsigt uttalas af Konungens ombud, en åsigt bakom hvilken man blir berättigad antaga att Kongl. Maj:ts Regering ställer sig, och som bör vara grundad på en noggrannare öfversigt af den allmänna ställningen i landet och särskildt de enskilda kreditanstalternas, än som kan stå Fullmäktige i Riksgäldskontoret i annan form till buds.

»Vinnes nu äfven från detta håll enighet och likhet i uppfattning, bör enligt min åsigt hvarken den omständighet, att Riksdagens sammanträde snart nog förestår, ej heller det förhållande, att upptagandet nu af ett *mindre* lånebelopp icke stämmer med, jag erkänner det, min och tör hända Fullmäktiges endast ur Riksgäldskontorets synpunkt närda önskan och plan, få vidare gälla.

»Ett ytterligare skäl för mig såsom Fullmäktig att handla redan nu och på grund af fullmakt, utan att afvakta Riksdagen, ser jag deri att, med den oro som råder, den panique som tillagas till dess väl hunnit komma sig före, hvadan lånemarknaden då kan vara vida sämre, hvartill än vidare kommer att en olägligare tidpunkt för ett låns upptagande än midt under sorl och rykten från en pågående Riksdag, der en enskilds ovarsamma ord blir nog att frammana en baisse, ej gerna kan tänkas.

»Jag pröfvar det anbud Erlanger gör att öfvertaga till 96 % kurs ett ifrågasatt obligationsbelopp i och för sig godt, och om man jemför detta pris (hvilket stämmer med den i 1875 års kontrakt förbehållna optionen) med hvad som betingades för första emissionen af 1875 års lån eller för senaste engelska lån, så måste man fördomsfritt erkänna, att den förhöjning, det nu gjorda anbudet erbjuder, är ungefärligen den man kunnat och bort hoppas att under den tid, som gått, hafva vid denna tid uppnått.

»Den ifrågasatta provisionen af $^1/_4$ procent förmenar jag, under förhandlingarnes gång, till äfventyrs visa sig kunna försvinna eller förminskas eller ändtligen med andra fördelar för Sverige vid indragningen uppvägas.

»Min mening är alltså:

»1:o) att skrifvelse till Riksbanken, sådan jag den förslagsvis här närlägger, bör snarast afgå;

»2:o) att Fullmäktige, derest Riksbankens svar blir sådant jag förutsätter, ville besluta en underdånig anhållan att få höra Konungens ombud; samt

»3:o) att Fullmäktige ville behandla låneanbudet med all möjlig skyndsamhet, hvilket synes mig vara förutsättningen för en lycklig utgång.»

Då Riksgäldskontorets kassaställning i och för sig icke gjorde en upplåning för det då varande behöflig, utan den väckta frågan derom syntes Fullmäktige böra bedömas jemväl i samband med skärskådande af landets penningeställning i dess helhet, beslöto Fullmäktige hos Kongl. Maj:t anhålla om tillfälle att få öfverlägga med Konungens, enligt Regeringsformens 67 §, utsedda ombud i Riksgäldskontoret, till svar hvarå Kongl. Maj:t uti följande dag ankommet nådigt bref tillkännagaf sig hafva dertill utsett Chefen för Finansdepartementet, Statsrådet Hans Forssell.

Under fortsatt öfverläggning, den 11 December på förmiddagen, afläts en skrifvelse till Bankofullmäktige, deruti orsakerna meddelades, hvarföre ytterligare uppsägningar, utöfver redan skedda, af Riksgäldskontorets hos Riksbanken innestående medel måste på nyåret beslutas. Efter omförmälande att försäljning i utlandet möjligen kunde komma till stånd af den icke utsläppta andelen af 1875 års statslån, och att Riksgäldskontoret enligt 1876 års Riksdags beslut ännu egde rätt att i utlandet upplåna 6 à 7 millioner kronor, hvarvid likväl förekom att optionsrätt till 96 procent vore långifvaren förbehållen till årets slut, samt att Riksgäldskontorets egen penningeställning ej gjorde en upplåning vid denna tid behöflig, anhöllo Riksgäldsfullmäktige om Bankofullmäktiges yttrande, huruvida Riksbanken, under för handen varande förhållanden, icke ogerna skulle vilja åtaga sig lånets indragning och, hellre än att anlita egen kredit i utlandet, öfvertaga inflytande medel på vilkor, som för Riksgäldskontoret och Banken funnes fördelaktiga, samt huruvida Bankofullmägtige, ur synpunkten af så väl Riksbankens rörelse som ock den allmänna penningeställningen, önskade och ansågo sig kunna och böra förorda en sådan lånetransaktion, oaktadt det pris, hvartill nu omhandlade obligationsförsäljning kunde komma att afslutas, något understeg den kurs, som betingades vid senaste försäljning till Riksbanken af 1876 års obligationer.

Till svar härå meddelade Bankofullmäktige samma dag, att Riksbanken naturligtvis vore beredd att vid förfall återbetala Riksgäldskontorets hos densamma innestående depositioner; men då utbetalningen redan under innevarande vinter af dessa icke obetydande medel sannolikt nödvändiggjorde för Riksbaken att i sin ordning indraga någon del af dess utestående fordringar, hvarigenom svårigheterna för den redan nu mycket tryckta penningemarknaden inom landet skulle ytterligare ökas, tvekade Bankofullmäktige icke att anse den antydda åtgärden, att nu försälja en del af det år 1875 upplagda men ännu ej emitterade statslån till belopp af 6 à 7 millioner kronor, böra lända till stor lättnad för den allmänna penningerörelsen och omsättningens ostörda fortgång; till följd hvaraf Bankofullmäktige gerna vore beredde att på de vilkor, som kunde öfverenskommas, öfvertaga indragningen af de genom denna försäljning inflytande medel. Bankofullmäktige ansågo sig på anförda skäl äfven kunna antaga, att det lägre priset å de till försäljning nu i fråga varande obligationerna (eller 96 procent) ej borde vålla någon olägenhet för försäljningen af de obligationer i £ St., som Riksbanken af Riksgäldskontoret öfvertagit till kurs af 97 procent, så mycket mindre som försäljningspriset för allmänheten af dessa förstnämnda obligationer väl icke kunde komma att understiga priset af 97 procent.

Efter erhållandet af detta svar afläts till Konungens ombud en anhållan att få redogöra för ett mottaget anbud på öfvertagandet af ett belopp obligationer utaf

1875 års statslån och höra dess åsigt angående lämpligheten eller önskvärdheten, ur synpunkten af den allmänna finansiella ställningen, deraf att ett sådant anbud då antoges.

Vid det den 11 December på aftonen hållna sammanträde med Konungens ombud, Finansministern Herr Statsrådet Forssell, meddelades honom så väl det från bankirhuset von Erlanger & Söhne inkomna anbud som de med Bankofullmäktige rörande detsamma vexlade skrifvelser, hvarefter Herr Statsrådet yttrade:

»Så vidt som kan inhemtas af senast offentliggjorda förslag öfver Riksgäldskontorets inkomster och utgifter under 1878 och af den kända omständigheten att Riksgäldskontoret numera försålt återstående obligationer af 1876 års lån, böra visserligen — under förutsättning att inga nya hittills oberäknade lånebehof under nästa år uppstå — de tillgångar, hvaröfver Riksgäldskontoret förfogar, motsvara dess utgifter till slutet af år 1879. Deremot kunna dessa tillgångar icke fylla de behof, hvilka, om redan fattade beslut skola gå i verkställighet, måste uppstå under året 1880, och således varder antagligen Riksgäldskontoret — äfven om Riksdagen icke dess förinnan beslutar större företag och större upplåning — nödgadt att senast inom slutet af år 1879 verkställa den upplåning, som nämnde planlagda företags utförande kan påkalla.

»Den fråga, som nu föreligger, inskränker sig sålunda dertill, huruvida den nödiga upplåningen må till denna mera aflägsna tidpunkt uppskjutas eller om den, med anledning af inkomna anbud och på grund af den rätt Fullmäktige kunna finna sig tillkomma, må nu genast företagas. Svaret beror naturligtvis i första rummet på de vilkor, som nu erbjudas, och på de utsigter för lånets placering, som vid en annan tidpunkt kunna påräknas, men jag finner af det till mig framställda spörsmål, att Fullmäktige äfven velat betrakta densamma ur synpunkten af den allmänna finansiella ställningen i vårt land.

»Då Bankofullmäktige i sin till Fullmäktige aflåtna skrifvelse vitsordat, att svårigheterna för den redan nu tryckta penningemarknaden inom landet skulle ytterligare ökas, om Riksbanken genom uppsägning af Riksgäldskontorets fordringar skulle nödgas att i sin ordning indraga ens någon del af sina utestående fordringar, och att den nu i fråga varande åtgärden derför skulle, efter Bankofullmäktiges utan tvekan uttryckta åsigt, lända till stor lättnad för den allmänna penningerörelsen och omsättningens ostörda fortgång, kan jag så mycket hellre i detta omdöme instämma, som de siffror, hvilka nu föreligga till belysning af de öfriga penningeanstalternas ställning, otvetydigt föranleda samma farhågor som de af Bankofullmäktige uttalade. Jag tillåter mig härutinnan endast fästa uppmärksamhet å det förhållandet, att enligt rapporterna för den 31 Oktober 1876 samtliga de enskilda kreditanstalterna hade skulder utöfver fordringar till banker och bankirer (så väl inländska som utländska) af omkring 7,665,000 kronor, hvilka under vinterns lopp stego så att öfverskottet af bankinrättningarnes skulder till utländska banker och bankirer m. fl. utöfver deras fordringar på dylika räkningar utgjorde ej mindre än 25,570,000 kronor — enligt rapporter för April 1877. I slutet af Oktober månad 1877 åter uppgingo dessa de enskilda kreditanstalternas skulder utöfver fordringar hos utländska banker och bankirer till 25,910,000 kronor, och jag tillåter mig ej beräkna, huru de komma att ställa sig efter utgången af nu instundande vinter, då tillgången å valutor för täckande af våra löpande utländska förbindelser antagligen varder ännu knappare än den var under förra hälften af detta år. Det är antagligt, att en sådan ställning måste göra det till en oafvislig nödvändighet för

samtliga våra penningeinrättningar att inskränka sin diskonteringsrörelse, att de med svårighet skola kunna tillhandahålla det för rörelsen oundgängliga kapital, och att en fortgående indragning af de medel, hvarmed Riksgäldskontoret hittills försett marknaden, blott ytterligare skall förvärra detta tillstånd.

»De härmed antydda förhållanden hafva, såsom för Fullmäktige är väl bekant, sin egentliga grund deruti, att de sist förflutna årens lifliga företagsamhet har uti kostsamma byggnads- och väganläggningar fästat ett kapital, som antagligen öfverstiger så väl de summor, hvilka i konsoliderade lån från utlandet indragits, som ock allt hvad landets egen produktion lemnat i öfverskott. Följden häraf måste förr eller senare framträda i brist å rörligt kapital och varder särskildt märkbar under en tidpunkt, då, till följd af ogynsamma konjunkturer för flera industrigrenar och känbar missväxt å vissa sädesslag, utbytet med andra länder för oss medför en skuld, som för närvarande måste kontant liqvideras. Under sådana förhållanden kan det icke vara annat än särdeles känbart för penningemarknaden, om Riksgäldskontoret månad för månad indrager och till fortsatt nedläggande i byggnadsföretag använder de ej obetydliga kapital, som nu äro i fråga, och af hvilka sjelfva rörelsen är i största behof. Att Riksgäldskontorets Fullmäktige och deras hufvudmän, Riksdagens Kamrar, icke kunna betrakta detta förhållande med likgiltighet, vågar jag antaga redan af den grund, att den nuvarande ekonomiska ställningen i viss mån står i samband med de låneoperationer, som Riksdagen under senaste år låtit vidtaga. De högst betydande lån, som för statens räkning upplagts, hafva naturligtvis måst indragas i större poster och med belopp, som vida öfverstigit hvad under närmaste tid kunnat å byggnadsföretagen användas; på grund af bestämmelser, som ända till sista riksdag i reglementet qvarstått, hafva dessa medel måst inom landet till förräntande placeras. Utom att denna under vissa tider ymnigt flödande kapitaltillgång i sin mån bidragit att uppehålla en högstämd företagsamhet, har också Riksgäldskontoret genom dess handhafvande trädt i en sådan beröring med den allmänna penningemarknaden, som vänjt denna vid ett känbart beroende af Riksgäldskontorets upp- och utlåning. Härom må man för öfrigt tänka hvad som helst, men ingen lärer kunna förneka, att sådana affärsförbindelser icke äro egnade för tvära och hastiga afbrott, och att särskildt under nu rådande förhållanden det icke kan vara hvarken för penningemarknaden eller för Riksgäldskontoret likgiltigt, om den minskning i landets rörelsekapital, som den förestående indragningen af Riksgäldskontorets fordringar måste medföra, kunde, genom i öfrigt antagliga åtgärder, varda på en något längre tidrymd fördelad. Med hänsyn till hvad nu är anfördt, får jag som min åsigt yttra, att det ur den allmänna finansiella ställningens synpunkt måste anses önskvärdt och lämpligt, om den upplåning, som dock förr eller senare måste ske, kan i detta ögonblick på i öfrigt antagliga vilkor verkställas.»

Härefter togo Fullmäktige den genom det gjorda låneanbudet väckta frågan i öfvervägande, på hvars bedömande följande förhållanden syntes dem utöfva en afgörande inverkan:

Derigenom att 1876 års lån till följd af förhållanden, som ej lämpligen kunnat lemnas utan afseende, blifvit inskränkt till 2 millioner £ St., eller ett mindre belopp än det 1876 års Riksdag bemyndigat Fullmäktige att upplåna, återstod ej verkställd en upplåning till belopp, som omfattade de till fast öfvertagande erbjudna 7,000,000 Riksmark. Betraktad ur synpunkten af Riksdagens uti i fråga varande afseende meddelade föreskrifter, innefattade således den ifrågasatta obligationsförsäljningen endast ett fullgörande af Riksdagens åt Fullmäktige gifna uppdrag. Om än Riksgälds-

kontorets egen ställning i och för sig ej gjorde en upplåning för det då varande oundgängligen nödig, så kunde likväl kontorets förestående utgifter omöjligen bestridas utan indragning af utlemnade medel till belopp, som för det närmaste halfåret icke kunde beräknas till mindra än åtta à tio millioner kronor. Det läge i sakens natur och vore så väl af Konungens ombud som Bankofullmäktige vitsordadt, att en sådan indragning icke vid nämnde tid kunde ske, utan att olägenheter deraf förorsakades allmänna rörelsen, som, om ock af öfvergående orsaker, under då varande tidpunkt hade det största gagn af de utlemnade medlen. Vid sådant förhållande, och då staten utan någon uppoffring vore i tillfälle att erhålla medel till sådana utgifter, som borde med lånta medel bestridas, vore det mindre välbetänkt att, med afslag å ett tillfredsställande låneanbud, lemna obegagnade så väl Riksdagens uppdrag som en må hända ej framdeles till buds stående gynsam tid för statens upplåning, helst det, ej utan fog, kunde väntas, att staten vid handhafvandet af sin penningeförvaltning, när såsom då sådant lätteligen kunde ske, ej lemnade utan afseende den inverkan, landets allmänna penningeställning kunde röna af statens vidtagna eller uraktlåtna finansiella åtgärder.

Vid derefter företagen pröfning af sjelfva låneanbudet fästade Fullmäktige sin hufvudsakliga uppmärksamhet dervid, *att* de till försäljning ifrågakomna obligationerna tillhörde det enda då upplagda lån, hvaröfver Fullmäktige utan nytt och särskildt bemyndigande af Riksdagen kunde förfoga, samt att genom detta låns begagnande uppläggandet af ännu ett nytt svenskt statslån kunde undvikas; *att* det utan tvifvel innefattade en beaktansvärd fördel, om en ny emission af 1875 års lån komme att utsläppas medelst förmedling af samma bankirhus, som öfvertagit den första emissionen af detta lån; *att* den erbjudna kursen endast med den begärda provisionen af $^1/_4$ procent, hvilken Fullmäktige vore villige att medgifva endast å det belopp, som komme att fast öfvertagas, skilde sig från den i 1875 års lånekontrakt utsatta optionskurs och syntes motsvara den stegring, som kunnat skäligen förväntas uppkomma under den tid första emissionen varit utsläppt och noterats, samt *att* samma erbjudna kurs, som utvisade en effektiv ränta af 4,751 procent å de till fast öfvertagande ifrågakomna 7 millioner Riksmark, vore i och för sig under då varande förhållanden tillfredsställande.

Fullmäktige beslöto derför antaga det gjorda anbudet, likväl under förutsättning att den betingade provisionen afsåg endast de fast öfvertagna 7 millionerna Riksmark, och att öfriga vilkor blefve tillfredsställande, hvarförutom Fullmäktige förklarade sig endast på det sätt vilja medgifva den begärda optionen till 11 millioner Riksmark att, derest ytterligare försäljning af obligationer tillhörande 1875 års lån före den 1 Juli 1878 ifrågakomme, bankirhuset von Erlanger & Söhne skulle ega rätt att till en kurs af 96 procent öfvertaga intill 11 millioner deraf. Beträffande betalningsvilkoren med flera nödiga bestämmelser borde aftal träffas med ombud, utsedt af bemälda bankirhus.

Sedan von Erlanger & Söhne uti telegram den 12 December underrättat om utsedt ombud för underhandlingen, uppdrogo Fullmäktige åt sina Deputerade att underhandla om erforderliga närmare bestämmelser vid i fråga varande låneaftal.

Vid dessa underhandlingar föreslogs å långifvarnes sida, att den i fråga varande emissionen i de nya obligationerna endast borde utsättas till det belopp, 7 millioner Riksmark, långifvarne erbjudit sig att fast öfvertaga, hvarjemte ifrågasattes att betalningsterminerna måtte bestämmas till den första i Mars och den sista i Maj eller Juni, och att liqviderna skulle få verkställas medelst 3 månaders vexlar på London,

äfvensom att, i den händelse emissionen komme att bestämmas till en summa, öfverstigande 18 millioner Riskmark, låneöfvertagarne skulle ega förköpsrätt jemväl till lånets återstod utöfver nämnda 18 millioner.

Efter erhållen kännedom af dessa förslag, och då Fullmäktige ansågo en ny emission af 1875 års lån å endast 7 millioner icke lämpligen kunna ifrågakomma, bestämde de den ifrågavarande emissionen till nominelt belopp af de i von Erlanger & Söhnes telegram den 8 December omförmälda 18 millioner Riksmark, samt vidhöllo det af Deputerade gjorda yrkandet, att det fast öfvertagna lånebeloppet skulle till Riksgäldskontoret inbetalas med hälften den 31 Januari och hälften den 31 Mars 1878 på samma liqvidationssätt, som i 1875 års lånekontrakt vore bestämdt, d. v. s. kontant i Riksmark till det eller de bankirhus i Hamburg, som Riksgäldskontoret komme att uppgifva.

För att påskynda låneaftalets bringande till slut, godkände Fullmäktige den 15 December ett uppgjordt förslag till lånekontrakt samt öfversände detsamma till von Erlanger & Söhne med anhållan om underrättelse medelst telegram, huruvida låneöfvertagarne jemväl antoge detsamma. Detta kontraktsförslag innehöll här förut omförmälda, af Fullmäktige gjorda bestämmelser.

Den 17 December anmälde ombudet att, beträffande förköpsrätten till den del af 1875 års lån, som återstod utöfver de i kontraktsförslaget omförmälda 18 millioner Riksmark, von Erlanger & Söhne önskade ett tillägg till samma förslag, gående derpå ut, att, om Riksgäldskontoret före den 1 Juli 1879 önskade utsläppa någon del eller hela antalet obligationer, som tillhörde berörde andel af lånet, skulle dessa obligationer till pris, som af Riksgäldskontoret bestämdes, hembjudas låneöfvertagarne, hvilka hade att inom åtta dagar derå lemna svar. Om svaret blefve nekande eller icke ankom inom den bestämda tiden, skulle Riksgäldskontoret ega att till hvem som helst afyttra i fråga varande obligationer till pris ej understigande det erbjudna. Begagnade låneöfvertagaren sig af den honom lemnade optionsrätten å 11 millioner Riksmark, gälde samma bestämmelse äfven för dessa.

Som Fullmäktige funno detta förslag icke kunna oförändradt bifallas, och i intet fall ville ikläda Riksgäldskontoret någon förbindelse, gällande för längre tid än till 1878 års slut, afgåfvo de den 20 December ett motförslag, innehållande att, om Riksgäldskontoret icke före den 1 Juli 1878 utsläppt obligationer utöfver det fast öfvertagna beloppet af 7 millioner Riksmark, men sedermera komme att försälja ytterligare obligationer tillhörande 1875 års lån, skulle Riksgäldskontoret till bestämdt pris hembjuda dessa obligationer till låneöfvertagarne. Stadgandet om desses svar och Riksgäldskontorets inträdande rätt att föryttra obligationerna var i öfrigt lika med von Erlanger & Söhnes förslag — men låneöfvertagarnes rätt och Riksgäldskontorets skyldighet i detta hänseende skulle i hvarje fall upphöra med 1878 års utgång.

Med anledning deraf att deras ombud meddelat, att riksdagsbeslut måste afvaktas för emissionen af 11 millioner, förklarade von Erlanger & Söhne den 20 December att till följd deraf det icke vore dem möjligt afsluta låneaftalet, hvartill de i bref af samma dag angåfvo såsom skäl, att optionsrätten till dessa 11 millioner blefve derigenom förstörd, och endast en förköpsrätt dem inrymd; och i telegram af den 21 December förmälde de sig ej kunna fatta, huru, när riksdagsbeslut redan år 1875 blifvit gifvet för hela lånet å 56 millioner, deraf endast 20 millioner voro emitterade, ett nytt riksdagsbeslut vore nödvändigt.

Härå svarade Fullmäktige den 22 December, att riksdagsbesluten i alla händelser berättigade till ny emission af det år 1875 upplagda lån, hvilket framgick så väl af det då afslutade kontraktet som det nu uppgjorda kontraktsförslaget, men till en början icke till fast försäljning af högre belopp, än von Erlanger & Söhne erbjudit och Riksgäldskontoret godkänt.

Uti telegram den 23 December förklarade von Erlanger & Söhne att, om, såsom Riksgäldskontorets senaste telegram gaf vid handen, medgifvandet af option till 11 millioner Riksmark vore omöjligt utan riksdagsbeslut, de måste med åberopande af 14 § i 1875 års lånekontrakt hålla sig till den offert Fullmäktige medelst telegram den 11 December gifvit, hvilket telegram kom von Erlanger & Söhne till handa den 12; och förbehöllo de sig afgörandet öfver antagandet eller afböjandet af denna offert till utgången af den kontraherade tiden af fyra veckor, d. v. s. till den 12 Januari 1878.

På grund af sedermera erhållna upplysningar återkallade von Erlanger & Söhne sistberörda telegram, och tillkännagåfvo sig hafva lemnat sitt ombud instruktioner, som skulle föra frågan till ett godt slut. Sedan ombudet närmare redogjort för sina hufvudmäns önskningar, medgåfvo Fullmäktige den 27 December den förändring i den föreslagna § 11 af kontraktet att, så snart ett blifvande riksdagsbeslut gjorde det för Riksgäldskontoret möjligt att försälja ytterligare obligationer af 1875 års lån, skulle låneöfvertagarne intill den 1 Juli 1878 ega att till en kurs af nittiosex procent öfvertaga intill de elfva millioner deraf, som å denna andra emission återstode.

Härförutom fogades till kontraktsförslaget ytterligare en § 12, angående förköpsrätten till de af 1875 års lån utöfver andra emissionen återstående 18 millioner Riksmark, af samma innehåll som von Erlanger et Söhne under den 11 December föreslagit, endast med den ändring, att tiden för obligationernas hembjudande förkortades till den 1 Januari 1879.

Sedan ytterligare medgifvits, att optionsandelen kunde tagas i större eller mindre poster, afslutades med bankirhuset von Erlanger & Söhne i Frankfurt am Main och Die Anglo-Oesterreichische Bank i Wien och undertecknades kontrakt om lånet den 28 December 1877, sådant det finnes denna berättelse bifogadt (Bil. Lit. F). De hufvudsakliga bestämmelserna deri äro: Af denna andra emission å nominelt 18 millioner Riksmark öfvertagas efter en kurs af 96 procent och med afdrag af $\frac{1}{4}$ procent provision 7 millioner till inbetalning med hälften den 31 Januari och den 1 Mars 1878, dock med rätt att tidigare verkställa inbetalningarne; till inbetalningsdagen upplupen ränta godtgöres Riksgäldskontoret; de till andra emissionen hörande obligationers valörer äro desamma, som för första emissionen, och äro daterade den 2 Augusti 1875 samt numererade i oafbruten nummerföljd efter obligationerna af första emissionen; stadgandena i fråga om optionen till 11 millioner Riksmark utaf denna emission och förköpsrätten till derutöfver återstående 18 millioner Riksmark utaf 1875 års lån äro lika med här förut omförmälda, af Fullmäktige medgifna bestämmelser. För öfrigt gälla för nu i fråga varande emission enahanda stadganden, som blifvit bestämda i paragraferna 6—8, 9 (mom. 1, 2, 3 och 4) 10—13 och 15 af det den 15 Juni 1875 angående första emissionen upprättade kontrakt.

Till upplysning om obligationernas och räntekuponernas lydelse, som med få nödvändiga undantag är lika med den, som finnes i de för första emissionen utfärdade, bifogas denna berättelse aftryck deraf. (Bil. Lit. G).

Enär valörerna å de till lånet hörande obligationer gjorde det omöjligt att utlemna ett obligationsbelopp af jemnt 7 millioner Riksmark, blef efter derom sedermera träffad öfverenskommelse bestämdt, att den fast öfvertagna summan skulle utgöra 7,000,200 Riksmark.

§ 2.

Med begagnande af den dem medgifna rättighet hafva låneöfvertagarne till inbetalning uppsagt under olika dagar i Januari 1878 ..... Riksmark 5,000,100: —
och under första hälften af Februari återstoden ..... » 2,000,100: —

Riksmark 7,000,200: —

Efter afdrag af den betingade rabatten, 4 procent, och provisionen af $^1/_4$ procent, utgjorde det belopp, som erlades för nämnda fast öfvertagna andel af lånet ..... Riksmark 6,702,691: 50.
hvarjemte den å obligationerna upplupna ränta godtgjordes med » 105,313: 03.

Summa Riksmark 6,808,004: 53.

Nämnda summa, hvilken försåldes till en kurs af 89 kronor för 100 Riksmark förutom ett belopp af 235,000 Riksmark, för hvilket erhölls en kurs af 89 kronor 2 öre, lemnade, sålunda förvandlad till svenskt mynt, ett belopp af ..... Kronor 6,059,171: 04.
Då derifrån afdrages ofvanberörda godtgjorda räntebelopp, efter kurs af $^8/_9$ ..... » 93,611: 58.

har således genom i fråga varande obligationsförsäljning till Riksgäldskontoret influtit en summa af ..... Kronor 5,965,559: 46.

§ 3.

Den 28 Januari innevarande år aflät Fullmäktige en skrifvelse till Statsutskottet, deruti med hänvisning till Fullmäktiges protokoll meddelades, att de ej obetydliga svårigheter, som vid förhandlingarne om förberörda låneaftal yppat sig, ej angingo vilkoren för det fast öfvertagna obligationsbeloppets försäljning, utan föranleddes uteslutande af låneöfvertagarnes önskan att tillförsäkra sig en så långt, som medgifvas kunde, utsträckt rätt till öfvertagande af jemväl ej blott ofvan nämnda emission utan äfven hela lånets återstod. Så väl denna omständighet som ock den kurs, till hvilken de försålda obligationerna kunde med fördel för långifvarne af dem öfvertagas, och än mer det förhållande att, ehuru första hälften af det kontraherade lånebeloppet först den 31 Januari förföll till inbetalning, låneöfvertagarne haft anledning att redan uppsäga och liqvidera $^5/_7$ af hela det kontraherade lånebeloppet, eller 5,000,000 Riksmark, syntes ådagalägga en för handen varande gynsam konjunktur för försäljning på den tyska marknaden af obligationer för 1875 års lån. Med anledning deraf fästade Fullmäktige Statsutskottets uppmärksamhet derpå att, om en ytterligare upplåning komme att af den församlade Riksdagen beslutas, ett sådant besluts verkställande på fördelaktigt sätt antagligen komme att underlättas och befrämjas, om beslutet snart kunde af Riksdagen fattas.

Enligt härå den 18 Mars afgifvet svar ansåg Statsutskottet sig icke böra förr än i sammanhang med statsregleringen föreslå Riksdagen att besluta om den nya upplåning, som erfordrades till gäldande af redan på Riksgäldskontoret gjorda

anvisningar och de nya utgifter, som vid då varande riksdag kunde komma att beslutas; men då Riksdagen redan, enligt 36 § i gällande (1877 års) reglemente för Riksgäldskontoret, lemnat Fullmäktige ett bemyndigande, som så väl beträffande de dermed afsedda föremål för ifrågakommande lånetransaktioner som ock i afseende å sättet för dessas genomförande vore synnerligen vidsträckt, så, med anledning af tillkännagifvandet om den rådande gynsamma konjunkturen, hänvisade Statsutskottet till bestämmelserna i åberopade reglementsparagraf, som det tillkomme Fullmäktige att tolka.

Med anledning häraf få Revisorerne erinra, att 36 § i 1877 års reglemente innehåller, bland annat, att 1876 års Riksdag åt Fullmäktige uppdragit »att, för beredande af tillgång till den under åren 1877—1879 förfallande betalning af obligationer tillhörande 1869 års lån, utbetalning af de utaf 1876 års Riksdag på Riksgäldskontoret anvisade anslag till statens jernvägars byggande och utveckling samt af de belopp, som enligt den för 1874 års Riksdag framlagda plan skulle under åren 1878—1880 till statens jernvägsbyggnader användas, utbetalning af på Riksgäldskontoret likaledes utaf 1876 års Riksdag anvisade statsbidrag till enskilda jernvägar samt konvertering, när omständigheterna dertill föranleda och då sådant med fördel för staten kan ske, af äldre statslån — på sätt och till de belopp Fullmäktige finna lämpligt, dock ej utöfver hvad som till förenämnda utgifter åtgår, försälja eller träffa aftal om blifvande försäljning af vare sig återstående osålda obligationer af 1872 års statslån, eller återstående obligationer af 1875 års i tyska Riksmark förskrifna statslån, eller nya, i annat myntslag och med högst fyra och en half procent ränta förskrifna obligationer eller partialförbindelser, dem Fullmäktige ega utfärda.»

Efter återgifvandet af Statsutskottets ofvan omförmälda svar innehåller protokollet för den 19 sistlidne Mars, att Fullmäktige ansågo det vara önskvärdt och med det ingångna låneaftalet öfverensstämmande, att låneöfvertagarne så snart som möjligt sattes i tillfälle att begagna den enligt lånekontraktets 11 § dem tillförsäkrade rätt att öfvertaga de omkring 11 millioner Riksmark, som af andra emissionen återstodo osålda; att Fullmäktige enligt 36 § i kontorets reglemente egde att för konvertering af äldre statslån, när omständigheterna dertill föranledde och sådant med fördel för staten kunde ske, försälja, bland annat, obligationer af 1875 års lån; samt att, under då rådande knapphet i den inhemska penningemarknaden och brist på behöfligt rörelsekapital, omständigheterna med fog föranledde en sådan åtgärd, hvarigenom det i jernvägsanläggningar nedlagda, inom landet af staten upplånade kapital, så vidt ske kunde, utbyttes mot ett deremot svarande belopp af medel, upplånade utom landet, och sålunda frigjordes för att kunna i den allmänna rörelsen efter behof användas; och vidare att, hvad särskildt beträffade 1870 års 5 procentlån, derför medel inom landet upplånats till återstående oguldet belopp af 15,700,000 riksdaler, en konvertering deraf mot obligationer af 1875 års lån, långt ifrån att för staten medföra någon uppoffring, kunde med afseende å optionskursen af 96 procent med fördel för staten ske. Med anledning häraf och på grund af åberopade reglementsstadgande samt med stöd jemväl af Statsutskottets berörda skrifvelse beslöto Fullmäktige och läto genom telegram underrätta von Erlanger & Söhne, att Riksgäldskontoret kunde enligt § 11 i lånekontraktet mottaga vidare uppsägningar å den återstående andelen af lånets andra emission; hvarjemte beslut fattades i fråga om inlösen af obligationer för 1870 samt 1861 och 1869 års obligationer, hvarom här nedan kommer att redogöras.

Från detta beslut uttalade Fullmäktigen *Samzelius* den skiljaktiga mening, att, då de medel, om hvilkas indragning beslut nu fattats, uteslutande skulle användas till konvertering af äldre statslån; då sådan konvertering endast finge ega rum i fall och i den mån sådant med fördel för staten kunde ske; då någon erfarenhet erfordrades, om och till hvad belopp samt till hvilken kurs uppköp af obligationer af de äldre statslånen kunde verkställas, innan man med säkerhet kunde bedöma, om konverteringen kunde med fördel utsträckas till hela det belopp, hvarom vore fråga; då, i den förmodade händelse att konverteringen icke kunde på sådant sätt verkställas, Fullmäktige icke torde böra afsäga sig möjligheten att afbryta denna operation, så att kontoret icke måtte nödgas indraga medlen till andra ändamål, än som reglementsenligt vore medgifvet; så ansåg han för sin del försigtigheten bjuda, att det gjorda erbjudandet att till indragning uppsäga hela återstående beloppet af andra emissionen utaf i fråga varande lån bort tills vidare inskränkas till 3,000,000 Riksmark.

Försäljningen skulle derigenom snarare påskyndas än motsatsen. Erfarenheten hade nemligen nogsamt gifvit vid handen, att, då mindre poster utsläpts på obligationsmarknaden, försäljningen gått raskare och kunnat med större fördel verkställas. Afbrott i försäljningen behöfde heller icke ega rum genom det af honom föreslagna sätt, ty kunde konverteringen med fördel verkställas, så kunde vidare ordres angående indragning aflåtas, innan det första beloppet blifvit till fullo indraget.

Med afseende på den af Fullmäktige beslutade konverteringsåtgärden rörande 1870 års lån anse Revisorerne sig böra erinra att, enligt lydelsen i de för detta lån utfärdade obligationer, Riksgäldskontoret icke förr än efter den 30 September 1885 eger rätt att uppsäga till betalning alla eller någon del af de för detta lån utgifna och då utelöpande obligationer.

§ 4.

Efter sålunda erhållet medgifvande uppsades under nedannämnda tider hela optionsbeloppet, nemligen:

i Mars	Riksmark	300,000: —
i April	»	300,000: —
och 7, 14 och 28 Juni tillhopa	»	10,399,800: —
	Riksmark	10,999,800: —

Uppå hemställan af von Erlanger & Söhne, huruvida Riksgäldskontoret föredroge att det den 28 Juni till inbetalning uppsagda återstående beloppet, som, efter afdrag af redan utlottade obligationer å 124,500 Riksmark, utgjorde 9,545,400 Riksmark, erlades genom skeende kontant liqvid eller successive intill årets slut, och då Fullmäktige ansågo det senare alternativet fördelaktigare, blef öfverenskommelse träffad derom att af sagde återstod skulle öfvertagas:

den 15 Juli	Riksmark	1,045,400: —
» 15 Augusti	»	1,000,000: —
» 15 September	»	1,500,000: —
» 15 Oktober	»	2,000,000: —
» 15 November	»	2,000,000: —
» 15 December	»	1,000,000: —
och vid 1878 års utgång	»	1,000,000: —
	Riksmark	9,545,400: —

Utaf optionsandelen hafva intill den 15 sistlidne September till låneöfvertagarne utlemnats obligationer å nominelt belopp af	Riksmark	4,845,900: —
för hvilka, efter afdrag af den betingade rabatten af 4 procent	»	193,836: —
till Riksgäldskontoret inbetalts	Riksmark	4,652,064: —
jemte godtgörelse för deräå upplupen ränta	»	45,986: 13.
hvadan det till nämnda tid influtna beloppet utgör	Riksmark	4,698,050: 13.
Sagda belopp har efter kurs af dels 88 kronor 95 öre och dels 89 kronor för 100 Riksmark tillfört Riksgäldskontoret en summa af	Kronor	4,179,869: 95.
Afdrages derifrån ofvan angifna räntegodtgörelse af Riksmark 45,986: 13, efter kurs af $^{8}/_{9}$ utgörande	»	40,876: 56.
så hade till den 15 sistlidne September genom optionsandelen influtit	Kronor	4,138,993: 39.
Om härtill lägges det belopp, som erhållits för den fast öfvertagna andelen	»	5,965,559: 46.
Så utgör i svenskt mynt hela summan af de till den 15 September d. å. verkställda inbetalningar å andra emissionen af 1875 års lån	Kronor	10,104,552: 85.

§ 5.

I sammanhang med det den 19 Mars gjorda medgifvande, att låneöfvertagarne skulle på grund af 11 § i lånekontraktet den 27 December 1877 få göra uppsägningar till öfvertagande af den återstående andelen af andra emissionen utaf 1875 års lån, beslöto Fullmäktige att de medel, som till följd deraf komme att till Riksgäldskontoret inflyta, skulle användas till inlösen af obligationer, tillhörande 1870 års lån, i den mån kontoret kunde blifva i tillfälle att verkställa en sådan inlösen. Derjemte, och i betraktande deraf, att jemväl de inom landet utelöpande obligationer af 1861 och 1869 års lån kunde komma att att göras till föremål för en dylik konverteringsåtgärd, uppdrogo Fullmäktige åt kassören att vid då förestående inlösen af räntekuponer, tillhörande 1861, 1869 och 1870 års lån, söka erhålla kännedom om hvilka personer, banker eller inrättningar voro innehafvare af de obligationer, till hvilka de företedda kuponerna hörde, samt om de obligationsbelopp hvar och en af dem innehade, äfvensom att underrätta innehafvare af obligationer, tillhörande 1870 års lån, att Fullmäktige dels redan uppköpt och dels vore hugade att framdeles uppköpa större eller mindre poster af sistnämnda obligationer, dock beroende på särskild öfverenskommelse om inlösningstid och kurs.

Sedan derefter gjorda erbjudanden att få köpa obligationer af så väl 1861 som 1870 års lån icke blifvit antagna till följd af derför fordrade höga pris, likväl under pari, beslöto Fullmäktige den 4 April att inköpa obligationer för 1870 års lån till pris af $99^{1}/_{2}$ procent, derest sådana erbjödes i mindre poster. Som dock den beslutade konverteringen af detta lån syntes endast med svårighet och i ringa omfång kunna till nämnda pris verkställas, så och för konverteringsåtgärdens befordrande beslöto Fullmäktige den 18 April höja priset för mindre poster till $99^{3}/_{4}$ och för större till $99^{7}/_{8}$ procent. Den 14 Juni inköptes till parikurs ett erbjudet större belopp af nämnda obligationer. Med anledning deraf, att konverteringen låtit sig endast i ringa mån verkställas till de bestämda prisen, blef inköpspriset för i fråga varande obligationer den 25 Juli förhöjdt till pari, allt med godtgörande af upplupen ränta. I sam-

manhang härmed få Revisorerne omförmäla, att protokollet för den 19 Juni innehåller, att Fullmäktige ansågo sig ej kunna bevilja en af von Erlanger & Söhne genom dess ombud gjord framställning att få på det sätt begagna den dem samt Anglo-Oesterreichische Bank till den 1 Juli tillerkända optionsrätt, att de skulle ega öfvertaga 1875 års obligationer i den mån de kunde blifva i tillfälle att liqvidera dem medelst aflemnande till Riksgäldskontoret af 1870 års svenska obligationer, dessa senare beräknade till kurs, hvarom särskild öfverenskommelse kunde ske. Protokollen upplysa icke, huruvida Fullmäktige gjort sig underrättade om den kurs, hvartill berörda obligationer kunde erhållas.

Utaf 1855 års statslån återstod ett oguldet belopp af 153,900 Rdr, deraf 119,500 R:dr förskrifna med 4 och 34,400 R:dr med $3^1/_2$ procent ränta. Utaf sagda belopp innehade Riksgäldskontoret redan förut till förräntning af medel under olika tider inköpta obligationer å 86,300 R:dr, hvadan obligationer å endast 67,600 R:dr voro utelöpande. Det syntes Fullmäktige i flera afseenden olämpligt att för detta ringa belopp bibehålla ett svenskt statslån, och den ringa uppoffringen för obligationernas inlösande till pari motsvarades af fördelen att lånet blefve slutbetaldt. Fullmäktige beslöto derför den 7 Juni och läto genom kungörelse till inlösen den 30 December d. å. uppsäga alla utelöpande obligationer af detta lån, med tillkännagifvande tillika att obligationerna kunde äfven förut blifva infriade.

Anbud att till pris af $95^1/_2$ procent få köpa obligationer för 1861 års $4^1/_2$ procent-lån blef i Mars månad icke af Fullmäktige antaget, men den 5 Juli fattade de beslut att söka inköpa sådana obligationer till pris, som ej öfversteg $95^1/_2$ procent, och den 10 Augusti funno Fullmäktige anledning att höja priset till 96 procent.

Ehuru icke hörande till konverteringsåtgärder, torde dock böra omnämnas att Fullmäktige beslutat, den 18 April, att infria obligationer af 1869 års lån, hvilka förfölle till betalning den 30 derpå följande September och till inlösen erbjödes, samt den 2 Juni att, om obligationsinnehafvare önskade begagna sig deraf, inlösa alla återstående obligationer af samma lån; allt med räntans godtgörande till inlösningsdagen.

Intill den 1 innevarande Oktober hade på grund af här förut antecknade beslut blifvit inköpta obligationer för

1870	års lån till belopp af	Kronor	898,900: —
1855	» » » » »	»	35,400: —
och 1861	» » » » »	»	122,400: —
		Summa Kronor	1,056,700: —

Härförutom hafva enligt Fullmäktiges berättelse obligationer för 1869 års lån blifvit infriade till belopp af kronor 543,500: —, men som dessa obligationer dels förfallit till betalning den 30 September detta år, dels skola inlösas den 30 September nästa år, och de för deras inlösen erforderliga medel äro i 36 § af 1877 års reglemente särskildt uppgifna bland de ändamål, hvartill medel på grund af samma paragraf finge upplånas, synes deras inlösen, ehuru skedd något tidigare än utlofvats, icke kunna betraktas såsom en konvertering af äldre statslån.

Till upplysning om förhållandena med de af Riksgäldskontoret upptagna, ännu icke infriade äldre statslån hafva Revisorerne låtit här intaga en dels ur 1870 års Statsutskotts utlåtande N:o 77 och lånekontrakten hemtad dels på verkställd uträkning grundad uppgift derom.

Lån.	Förskrifven ränta.	Amorteringstid.	Effektiv ränta.	Tid, då lånet kan konverteras.
1858 års	$4^1/_2$ %	40 år	5,2700 %	1875
1860 års	$4^1/_2$ %	$38^1/_3$ år	5,0022 %	1876
1861 års	$4^1/_2$ %	$38^1/_2$ år	5,1666 %	$^{30}/_3$ 1871
1864 års	$4^1/_2$ %	54 år	5,3190 % 5,3487 %	$^{10}/_4$ 1879
1866 års	5 %	65 år	5,5902 %	$^2/_{12}$ 1880
1868 års	5 %	$62^1/_2$ år	5,9612 %	$^1/_7$ 1869
1870 års	5 %	40 år	5,201 %	$^{30}/_9$ 1885

Häraf framgår, att 1870 års lån icke är konvertibelt förr än den 30 September 1885, samt att af de lån, nemligen 1858, 1860, 1861 och 1868 års, som redan nu kunna konverteras, det sistnämnda eller 1868 års lån är det dyraste.

§ 6.

Då Riksgäldskontoret den 31 December 1877 hade utestående tills vidare förräntade medel till sammanlagdt belopp af mer än 18 millioner kronor, förefans visserligen ej någon anledning att för jernvägsbyggnader upptaga vidare lån, och då Herrar von Erlanger & Söhne i slutet af år 1877 gjorde framställning om öfvertagande af ytterligare obligationer af 1875 års för jernvägsbyggnader förskrifna lån, meddelade också Fullmäktige det förklarande, att för Riksgäldskontorets förestående utgifter någon upplåning icke erfordrades. Fullmäktiges beslut att icke dess mindre begagna sin upplåningsrätt i så vidsträckt mån, som det enligt deras då varande uppfattning stod dem öppet, kunde förklaras af farhågan, att ett lån på så fördelaktiga vilkor, som de då erbjudna, ej framdeles skulle erhållas, och Fullmäktiges åtgärd att den 28 December 1877 afsluta lånet å 7 millioner Riksmark har ej heller vid sistlidne riksdag framkallat någon anmärkning. Erinras bör emellertid, att Fullmäktige vid afslutandet af nämnda lån visade sig särdeles angelägna om lånets skyndsamma indragning och fordrade kortare inbetalningstid, än låneöfvertagarne från början erbjödo, hvaraf också följde, att lånet indrogs redan under Januari och Februari månader samt tills vidare förräntades medelst utlåning. Emot dessa åtgärder, hvilka vunnit sistlidne Riksdags godkännande, tillåta Revisorerne sig icke någon anmärkning. Deremot kunna Revisorerne icke underlåta att fästa Riksdagens uppmärksamhet derpå, att, ehuru Fullmäktige uppenbarligen ansett sig hafva med berörda upplåning

nått gränsen för den Fullmäktige genom 1877 års reglemente medgifna upplåningsrätt — hvilket ådagalägges *dels* af de uppgifter angående underhandlingarne med Herrar von Erlanger & Söhne, som förekomma i Fullmäktiges protokoll, *dels* af 11 § i det med von Erlanger & Söhne och Anglo-Oesterreichische Bank den 28 December 1877 afslutade kontrakt, *dels* af Fullmäktiges ofvan omförmälda skrifvelse till Statsutskottet den 28 Januari 1878 — så hafva dock samme Fullmäktige, från och med mottagandet af Statsutskottets svar å nämnda skrifvelse, visat sig hylla en annan åsigt. Utan att afvakta något Riksdagens beslut, hvarigenom, på sätt i kontraktet den 28 December 1877 förutsattes, Fullmäktige blefve satta i tillfälle att upptaga ytterligare lån, fattade nemligen Fullmäktige den 19 Mars 1878 det ofvan omförmälda beslutet att för konvertering af 1870 års lån ytterligare upptaga de 11 millioner Riksmark, hvartill von Erlanger & Söhne och Anglo-Oesterreichische Bank genom kontrakt den 28 December 1877 erhållit optionsrätt. Det synes i och för sig anmärkningsvärdt, att Fullmäktige sålunda inom en tid af mindre än tre månader kunnat frångå sin de utländska lånekontrahenterna meddelade uppfattning af Fullmäktiges befogenhet att upptaga ytterligare statslån, och ännu märkligare, att Fullmäktige bestämt sig för att konvertera just 1870 års obligationer. Om den kurs, till hvilken 1875 års 4 $^1/_2$ procent-obligationer kunde försäljas genom de tyska låneöfvertagarne, beredde tillfälle att med fördel för Riksgäldskontoret inlösa kontorets utelöpande 5 procent-obligationer, och den Fullmäktige genom reglementet meddelade rättigheten att för konverteringsändamål upptaga penningar mot förenämnda slags obligationer sålunda var tillämplig i Mars månad 1878, så hade Fullmäktige, äfven dess förinnan, och medan underhandlingarne med de tyska låneöfvertagarne i slutet af förra och början af innevarande år pågingo, egt samma befogenhet. Om vidare det af de tyska låneöfvertagarne erbjudna priset för 4 $^1/_2$ procent-obligationerna möjliggjort en fördelaktig konvertering af 5 procent-obligationer, så kunde Riksgäldskontoret hafva uppsagt sina år 1868 i £ St. utfärdade 5 procent-obligationer, hvilka redan från första början varit konvertibla. Detta är deremot icke förhållandet med 1870 års obligationer, hvilka kunna för konverteringsändamål uppsägas först år 1885. Då nu Fullmäktige af den uppgifna anledning, att sistnämnda obligationer äro förskrifna i svenskt mynt, beslöto sig för att konvertera dem, så kunde det icke blifva fråga om en konvertering i egentlig mening utan allenast om uppköp af dessa obligationer till det pris, som kunde betingas. Möjligheten att genomföra den af Fullmäktige beslutna konverteringsåtgärden berodde således på förutsättningen, att innehafvarne af 1870 års obligationer skulle erbjuda dem till pris under eller åtminstone ej öfver pari. Det vill emellertid synas, som om Fullmäktiges derefter vidtagna åtgärder varit egnade att verka i motsatt rigtning. Anbud på ganska betydliga belopp af 1870 års obligationer till pris under pari tillbakavisades. Senare läto Fullmäktige bekantgöra sitt beslut att eventuelt inköpa de i fråga varande obligationerna, och den naturliga följden inträffade, att obligationerna stego i pris. Den 19 Juni erbjödo sig optionsrättsinnehafvarne att såsom valuta för den ännu ej fast öfvertagna låneandelen efter pris, hvarom man kunde öfverenskomma, leverera obligationer af just det slag, som skulle med lånemedlen konverteras, men Fullmäktige afböjde detta anbud, utan att ens, så vidt deras protokoll utvisa, inleda någon underhandling om konverteringspriset. Den beslutna konverteringen har också slagit så ut, att från den 19 sistlidne Mars, då konverteringen beslöts, och intill den 1 innevarande Oktober, af 1870 års obligationer inköpts allenast för ett belopp af 898,900 kronor, under det att det lånebelopp, som för konverteringen kontraherats,

utgör i rundt tal 9,666,000 kronor. Någon anledning synes ej vara för handen, att innehafvarne af 1870 års obligationer skola hädanefter visa större benägenhet att afstå dem till pris, som möjliggör en fördelaktig konvertering, och man måste således förutse den sannolika händelsen, att till följd af Fullmäktiges den 19 sistlidne Mars fattade beslut Fullmäktige skulle se sig föranlåtna att under en längre tid i sin utlåningsrörelse använda de för konverteringen upptagna medlen. Då emellertid 1875 års obligationer äro förskrifna för jernvägsbyggnader, och Kongl. kungörelsen den 24 Maj 1875 innehåller, att de för dem influtna medel ej få för något annat ändamål användas, så synes det Revisorerne angeläget, att, med upphäfvande af Fullmäktiges konverteringsbeslut, de för andra emissionen af 1875 års lån influtna medel varda, innan något annat lån för jernvägsbyggnader upptages, till det i obligationerna omförmälda ändamål använda.

Revisorerne vilja här ej inlåta sig på frågan, huruvida Fullmäktige rätt tolkat § 36 i Riksgäldskontorets reglemente af år 1877, då de till »konvertering» hänfört de af dem med afseende å 1870 års obligationer vidtagna åtgärder, men på det att icke liknande händelser i framtiden må inträffa, anse Revisorerne det nödigt, att i blifvande reglementen begreppet »konvertering» måtte sålunda bestämmas, att det ej må kunna tillämpas på andra lån än dem, som vid konverteringsbeslutets fattande äro uppsägbara.

Reservation anförd af Herrar *R. Törnebladh*, *F. A. Boström* och Grefve *A. R. F. von Rosen.* (Bil. Lit. A.)

Anbud af ett lån mot uppsägbara obligationer.

Revisorerne hafva ansett sig böra omförmäla, att den 28 sistlidne Mars till Fullmäktige inkom ett anbud att till ett pris af 80 procent lemna staten ett lån å 15,000,000 kronor mot uppsägbara obligationer, löpande med 4 procent ränta och lydande å svenskt guldmynt och guldfranc; hvilket anbud Fullmäktige funno sig ej kunna antaga i betraktande deraf, att frågan om utfärdande af uppsägbara statsobligationer vore på Riksdagens pröfning beroende, vid hvilket förhållande Fullmäktige, äfven om de dertill skulle ega formel rätt, ej ansågo sig böra, utan afvaktan af Riksdagens beslut, utfärda dylika obligationer; att den korta tiden af 8 dagar för anbudets giltighet icke medgåfve inhemtande af ett sådant riksdagsbeslut, helst frågans principiella vigt gjorde det olämpligt att söka framkalla ett hastigt beslut, som må hända kunde omöjliggöra en allvarlig pröfning af skälen för och emot; att Fullmäktige i allt fall för det då varande ej egde bemyndigande till annan upplåning än för konventeringsändamål, när sådant med fördel för staten kunde ske; att Fullmäktige redan beslutat till konvertering använda de medel, von Erlanger & Söhne kunde komma att å 1875 års lån inbetala, och att den erbjudna kursen gjorde det tvifvelaktigt, huruvida någon verklig fördel kunde vinnas med det erbjudna lånets användande till konverteringsändamål.

Angående 1878 års lån.

För beredande af tillgång till betäckande af de 2,190,015 kronor 25 öre, hvilka Riksgäldskontoret för jernvägsanläggningar af om händer hafvande medel förskottsvis

utgifvit, till de utaf 1877 års Riksdag beviljade anslag dels å 1,000,000 kronor för utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägar och dels å 5,400,000 kronor för anskaffande af rörlig materiel till norra stambanan norr om Storvik, samt till de utaf 1878 års Riksdag beviljade anslag dels å 1,350,000 kronor för anläggning af jernväg från norra stambanan vid Karlberg till Lilla Värtan, dels å 600,000 kronor för utförande af de under år 1879 erforderliga nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägar, äfvensom anskaffande af fasta maskiner till reparationsverkstäder, dels å 2,000,000 kronor för betäckande af ökning i statens jernvägars materialförråd och kassaförlag, samt dels å 6,078,240 kronor för inköp af Bergslagernas jernvägsaktiebolags obligationer å 6,753,600 kronor, uppdrog 1878 års Riksdag åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret att, genom försäljning af vare sig återstående osålda obligationer af 1872 års statslån, eller återstående obligationer af 1875 års i tyska Riksmark förskrifna statslån, eller nya i annat myntslag och med högst $4^1/_2$ procent ränta förskrifna obligationer eller partialförbindelser, dem Fullmäktige egde utfärda, upplåna ett belopp af 18,618,255 kronor 25 öre; och skulle Fullmäktige i öfrigt vid upplåningen tillvägagå på sätt de funne lämpligast och bäst befrämja statens fördel samt, för den händelse nya obligationer komme att af Riksgäldskontoret utfärdas, underställa Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse de beslut, som rörande berörda nya upplåning kunde komma att fattas, med underdånig anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes å det nya lånet meddela sin garanti.

§ 1.

Då detta beslut den 25 sistlidne Maj meddelades Fullmäktige, förelågo redan två låneanbud. Påföljande dag beslöto Fullmäktige, att endast underhandlingarne angående det af dessa anbud, som afgifvits af bankirhuset C. J. Hambro & Son å ett engelskt-franskt lånekonsortiums vägnar, genom Skandinaviska kreditaktiebolaget, borde fullföljas. Detta anbud blef närmare bestämdt sålunda, bland annat, att lånet, som skulle löpa med 4 procent ränta och i sin helhet utgöra 1,500,000 £ St., eller motsvarande francs efter en fix kurs af 25 francs 10 centimes per £ St., att C. J. Hambro & Son i London och la Société de depôts et des Comptes Courants i Paris skulle öfvertaga $^1/_3$ hvardera och Riksgäldskontoret behålla $^1/_3$, att lånets amortering skulle ske genom årliga uppköp från och med år 1882 och vara verkställd inom 52 år, att priset skulle vara 86 procent, samt att lånet skulle inbetalas med $^1/_{12}$ i hvarje månad med rätt för låneöfvertagarne att betala i förskott mot 4 procent diskonto. Härpå företogo Fullmäktige den 27 i samma månad frågan till slutligt afgörande, och innehåller protokollet för nämnda dag följande:

»Beträffande först lånets belopp, förekom, att Herrar Fullmäktige enligt § 39 af det senast för Riksgäldskontoret utfärdade reglemente af innevarande års Riksdag bemyndigats upplåna 18,618,255 kronor 25 öre, hvartill, på grund af samma reglementsstadgande, komme ett mindre, ännu ej upplånadt belopp af den summa, Fullmäktige af 1876 års Riksdag bemyndigats att för nya, i samma uppdrag afsedda utgifter upplåna; och egde Fullmäktige ytterligare att för konvertering af äldre statslån, när omständigheterna dertill föranledde och då sådant med fördel för staten kunde ske, upptaga lån. Det belopp af nominelt 1,000,000 £ St. eller 25,100,000 francs, som nu vore i fråga att försälja, kunde beräknas komma att efter afdrag af de föreslagna så väl kapitalrabatten som diskontot å förskottsbetalningar, effektivt inbringa omkring 15,200,000 kronor, en summa, som ej obetydligt understege hvad Fullmäktige egde

att till nya utgifter upplåna. Häri låge dock så mycket mindre någon olägenhet, som i ofvan nämnda 18,618,255 kronor 25 öre inginge 4,500,000 kronor, som ej förr än efter år 1879 komme att från Riksgäldskontoret utgå, och vid sådant förhållande lämpligen kunde — utom för den mindre del deraf, som komme att betäckas af det nu till upplåning ifrågasatta beloppet — anskaffas vid ett framtida disponerande af den tredjedel, som Riksgäldskontoret kunde af lånet reservera.

»I fråga om upplåningens belopp måste visserligen ytterligare tagas i betraktande den omständighet, att enligt § 11 af det mellan Riksgäldskontoret samt Herrar von Erlanger & Söhne och die Anglo-Oesterreichische Bank den 28 December sistlidna år upprättade lånekontrakt nämnde långifvare intill den 1 nästkommande Juli egde optionsrätt till öfvertagande af ännu ej försålda obligationer af 1875 års låns andra emission. I anseende till den ganska höga optionskursen af 96 procent för dessa $4^1/_2$ procent-obligationer läte det sig dock ej med någon grad af visshet beräkna, huruvida nämnda optionsrätt verkligen kunde komma att begagnas, och vid sådant förhållande samt med hänsyn jemväl dertill att de närvarande förhållandena, så väl de ännu rådande politiska utom landet som de ekonomiska inom landet, gjorde det oförsigtigt att afslå ett i och för sig godt anbud, uppskjuta upplåningen och medelst indragning af Riksgäldskontorets fordringar anskaffa medel till de nära förestående, betydliga utgifterna, funno Fullmäktige berörda optionsrätt ej lämpligen böra på Fullmäktiges beslut om det föreliggande låneanbudet inverka, detta så mycket mindre som, för den händelse att genom optionsrättens begagnande medel komme att till Riksgäldskontoret inflyta, dessa medel i allt fall ingalunda komme att sakna användning till Riksgäldskontoret åliggande utgifter. Dels vore, såsom ofvan antydts, de Fullmäktige gifna lånebemyndiganden, i hvad de afsåge nya utgifter, ej uttömda genom försäljning af två tredjedelar af det nu i fråga varande lånet, dels hade Fullmäktige redan, då de under sistlidne Mars månad medgåfvo begagnandet af omförmälda optionsrätt, beslutat att till konvertering använda de sålunda inflytande medel. En dylik konvertering kunde, om den skulle afse något betydligare belopp, under befintliga förhållanden ej hastigt åvägabringas, utan måste småningom genomföras, men under tiden förestode för Riksgäldskontoret en högst betydlig tillfällig utgift, till hvars bestridande Fullmäktige egde använda kontorets disponibla tillgångar. Kongl. Statskontorets behof af kassaförstärkning under innevarande år kunde nemligen, på grund af redan kända förhållanden, beräknas komma att uppgå till minst 9,000,000 kronor. Att till denna utgift använda medel, hvilka snart behöfde till Riksgäldskontorets egna utgifter användas, eller att till densamma anskaffa medel genom anlitande af krediter eller annan tillfällig upplåning, syntes i hög grad olämpligt, då sådant kunde undvikas, hvaremot, om ytterligare lånemedel komme att till följd af optionsrättens begagnande inflyta, förenämnda utgift lämpligen kunde till en betydlig del med desamma bestridas, och den med dem afsedda konvertering verkställas i den mån de, efter återbetalning från Kongl. Statskontoret, åter blefve för Riksgäldskontoret tillgängliga.

»Beträffande lånets i dess helhet bestämmande till 1,500,000 £ St., eller 37,650,000 francs, samt reserverande till framtida disposition af en tredjedel deraf, erbjöde, såsom erfarenheten af ett liknande tillvägagående vid upptagande af 1876 års lån gafve vid handen, ett sådant förfarande beaktansvärda fördelar. Dels blefve på sådant sätt lånet i dess helhet antagligen ej obetydligt fördelaktigare derigenom att den återstående tredjedelen kunde komma i åtnjutande af den högre kurs, hvartill de först utsläppta två tredjedelarne upparbetats utöfver den ursprungligen af kontoret för

desamma betingade försäljningskursen, dels satte disponerandet af denna tredjedel Fullmäktige i tillfälle att kunna under gynsamma vilkor fortsätta upplåningen på den marknad, der det kunde visa sig för staten fördelaktigt att en upplåning finge fortgå. Då Riksdagen föreskrifvit, att Fullmäktige skulle vid upplåningen tillvägagå på sätt de funne lämpligast och bäst befrämja statens fördel, innefattade, enligt Fullmäktiges åsigt, denna föreskrift ett fullgiltigt skäl till ofvan angifna förfaringssätt.

»På grund af hvad ofvan antecknats funno Fullmäktige lånets bestämmande till 1,500,000 £ St. eller 37,650,000 francs samt försäljning af två tredjedelar deraf, äfven om den Herrar von Erlanger & Söhne och die Anglo-Oesterreichische Bank tillförsäkrade optionsrätt komme att begagnas, vara med Riksdagens i detta ärende gifna föreskrifter fullt öfverensstämmande.

»De nya obligationernas utfärdande i så väl pounds sterling som francs funno Fullmäktige innefattta en väsentlig fördel, enär härigenom åt dem kunde beredas en marknad å de två stora börsplatserna London och Paris. Ofta hade så väl inom som utom Riksdagen önskningar uttalats derom, att åt svenska statspapper kunde beredas inträde å den franska penningemarknaden. Det förevarande låneaftalet syntes Fullmäktige innefatta ett ej ringa steg mot detta mål. Den kurs, som för obligationerna erbjudits och hvilken ej obetydligt öfverstege den, som i det under sistlidne Mars månad hos Fullmäktige gjorda franska anbudet ifrågasatts, gjorde det antagligt att de nya obligationerna skulle komma att, till ej ringa fördel för svenska staten vid möjligen ifrågakommande ytterligare upplåning i Frankrike, genast från början vinna en jemförelsevis ganska hög notering; och jemte det obligationernas, äfvensom räntekuponernas, betalbarhet ej blott i Paris, utan äfven i London, ingalunda borde minska, utan snarare öka deras begärlighet i Frankrike, likasom ock lånets fördelaktiga mottagande och notering i London må hända skulle utöfva ett gynsamt inflytande på detta samma låns bedömande och notering i Paris, så medförde, i betraktande deraf att svenska statsobligationer redan hade en god marknad i London, obligationernas utfärdande i både pounds sterling och francs samt lånets framläggande i både London och Paris visshet om lånets framgång i dess helhet, en visshet, som icke kunde ernås, om ett svenskt statslån först framlades endast i Paris och underkastades de omständigheter af mindre gynsam beskaffenhet, som med ett första uppträdande på den franska lånemarknaden lätteligen kunde blifva och ofta för låntagare varit förenade.

»Vidkommande slutligen den erbjudna kursen, så utgjorde, med beräkning af ej blott kapitalrabatten, utan äfven det för förskottsbetalningar särskildt betingade diskonto, det senare beräknadt under antagande deraf att långifvarne skulle komma att i den vidsträcktaste dem medgifna grad begagna sin rätt till förskottsliqvider, den effektiva räntan 5,038 procent, detta dock under antagande af det säkerligen icke på länge eller annat än undantagsvis förekommande fall, att obligationerna komme att till pari, således med hela det i dem förskrifna kapitalbelopp, inlösas. Då likväl amorteringen borde ske genom uppköp, så vida obligationerna kunde under pari erhållas, och endast i annat fall utlottas och med hela kapitalbeloppet infrias, så komme i sjelfva verket kapitalrabatten och i följd deraf den effektiva räntan att minskas i förhållande till de procenttal, hvarmed obligationerna kunde under pari inköpas, en minskning, som, då obligationerna vore med endast fyra procent ränta förskrifna, säkerligen blefve ganska betydlig. Om man sålunda såsom en medelkurs för obligationernas återköpande antoge nittiofem procent, blefve den effektiva räntan 4,957 procent. Antoge man till dylik medelkurs nittio procent, blefve

den effektiva räntan 4,875 procent. Fullmäktige funno, vid sådant förhållande, den erbjudna kursen tillfredsställande.»

På grund af ofvan anförda skäl beslöto Fullmäktige samma dag att antaga det gjorda låneanbudet.

Uppsatt förslag till lånekontrakt blef den 29 Maj genomgånget och, efter införande deri af en tilläggsbestämmelse rörande obligationernas valörer, å ömse sidor godkändt; hvarefter lånekontrakt, upprättadt på svenska, engelska och franska språken, i två exemplar på hvartdera språket, undertecknades. Enligt detsamma utgör lånebeloppet 1,500,000 pounds sterling, motsvarande, efter den öfverenskomna fixa kursen af 25 francs 10 centimes för ett pound, 37,650,000 francs. Deraf öfvertaga C. J. Hambro & Son och la Société de dépôts et de Comptes Courants, till en kurs af 86 procent, en tredjedel hvardera. Den återstående tredjedelen förbehåller sig Riksgäldskontoret att sjelf efter godtfinnande disponera, dock icke till försäljning förr än efter sex månader. Långifvarne förbehålla sig att tidigare eller före de utsatta terminerna verkställa inbetalningar, hvarvid de ega rätt att beräkna sig till godo 4 procent ränta från uppsägningsdagen till den dag, då medlen eljest skolat inbetalas. Amorteringen, som vidtager 15 Juni 1882, verkställes inom högst 52 år genom obligationernas uppköp under pari, i annat fall genom utlottning. Riksgäldskontoret bekostar obligationernas stämpling i London och Paris. Obligationerna, som äro utfärdade den 15 Juni 1878, och affattade på svenska, engelska och franska språken, äro förskrifna med 4 procent ränta samt fördelade i 5 serier å 1,000, 500, 100, 50 och 20 pounds sterling och motsvarande francs, samt åtföljas af halfårskuponer med engelsk och fransk text.

Till upplysning om kontraktets innehåll finnes en afskrift af dess svenska text bilagd denna berättelse (Bil. Lit. H), hvarjemte äfven bifogas aftryck af så väl en obligation som en räntekupon (Bil. Lit. I.)

Genom kungörelse af den 31 Maj innevarande år har Kongl. Maj:t så väl fastställt det beslut, Fullmäktige rörande berörda upplåning fattat, som ock å lånet meddelat sin garanti.

§ 2.

Hela den öfvertagna låneandelen uppsades af långifvarne den 1 sistlidne Juni till indragning den 15 samma månad medelst vexlar till halfva beloppet på London och halfva beloppet på Paris.

Den af C. J. Hambro & Son öfvertagna tredjedelen af lånet £ 500,000: —
utgjorde, efter afdrag af 14 procent kapitalrabatt ..... £ 70,000: —
och 4 procent ränta från inbetalningsdagen till de
dagar, då betalningen skolat ske, tillhopa ..... » 9,197: 4: 5. 79,197: 4: 5.
ett belopp af ..... £ 420,802: 15: 7.
hvilket af Riksgäldskontoret indrogs till en kurs af 18 kronor 16
öre för ett pound sterling och lemnade i svenskt mynt ..... Kronor 7,641,778: 47.

Den andra tredjedelen af lånet, hvilken öfvertogs af la Société de dépôts et de Comptes Courants, utgörande ..... Francs 12,550,000: —
lemnade, efter afdrag af 14 procent kapitalrabatt, Frcs 1,757,000: —
och 4 procent ränta från inbetalningsdagen till de
dagar, då betalningen skolat ske, tillhopa ..... » 230,850: 28. 1,987,850: 28.
ett belopp af ..... Francs 10,562,149: 72.

hvilket genom indragning till en kurs af 72 öre för en francs tillförde Riksgäldskontoret ..... Kronor 7,604,747: 80.

Den af låneöfvertagarne i kontraktets 3 § å tidigare inbetalda medel betingade ränta à 4 procent från uppsägningsdagen till den dag, då de enligt samma paragraf skolat inbetalas, verkar vid beräkningen af lånets effektiva ränta på samma sätt som kapitalrabatten. Beräknas kostnaden för lånet efter denna grund, så och då den af C. J. Hambro & Son öfvertagna andelen £ 500,000 efter förenämnda kurs af 18 kronor 16 öre utgör ..... Kronor 9,080,000: —
och den af la Société de dépôts et de Comptes Courants öfvertagna andelen, Francs 12,550,000, efter ofvan angifna kurs af 72 öre utgör ..... » 9,036,000: —

Summa kronor 18,116,000: —

men för hela lånet efter samma kurser till Riksgäldskontoret influtit ..... » 15,246,526: 27,

utgör således skilnaden, ... Kronor 2,869,473: 73,

den verkliga kapitalrabatten, motsvarande 15,839 procent, hvadan Riksgäldskontoret endast erhållit 84,161 procent.

På grund af gjorda erbjudanden och efter derom träffad öfverenskommelse öfvertogo Riksbanken och Skandinaviska kreditaktiebolaget indragningen af det uppsagda lånebeloppet sålunda, att Riksbanken öfvertog ..... £ 295,802: 15.
Skandinaviska kreditaktiebolaget ..... » 125,000: —

£ 420,802: 15.

samt Riksbanken ..... Francs 7,424,649: 72.
och Skandinaviska kreditaktiebolaget ..... » 3,137,500: —

Francs 10,562,149: 72.

allt efter kurs af 18 kronor 16 öre för ett pound sterling och 72 öre för en francs och med erläggande af liqvid den 15 Juni.

Likaledes mottog på deposition Riksbanken af dessa medel 3,500,000 kronor på 6 månaders uppsägning mot 4½ procent årlig ränta och 3,000,000 kronor på en månads uppsägning mot 2 procent ränta, samt Skandinaviska kreditaktiebolaget 2,000,000 kronor på en månads uppsägning mot 5 procent årlig ränta.

§ 3.

Angående i fråga varande upplåningsåtgärd torde några erinringar böra göras. Då Fullmäktige genom sitt ofvan omförmälda, den 19 Mars innevarande år fattade beslut iklädt sig förbindelsen att hos Erlanger & Söhne och die Anglo-Oesterreichische Bank upptaga de 11 millioner Riksmark, hvartill desse enligt kontraktet den 28 December 1877 hade optionsrätt, så lemnades optionsrättsinnehafvarne den stora fördelen, att, under det Riksgäldskontoret var bundet, optionsrättsinnehafvarne hade fria händer intill den 1 Juli att bestämma sig, huruvida de ville begagna optionsrätten eller ej. Då emellertid Riksgäldskontoret vid den i fråga varande tidpunkten icke för egen del behöfde penningar, synes optionsrättstidens slut utan olägenhet hafva kunnat afvaktas, innan nya låneunderhandlingar öppnades, helst det låneanbud, som genom kontraktet den 29 Maj antogs, var i afseende å priset för Riksgäldskontoret mindre fördelaktigt, än de vilkor, som betingats för ofvan berörda optionsrätt. Vidare förekommer, att, då Riksdagen år 1875 beslöt uppläggandet af

jernvägslånet å 56,250,000 Riksmark, detta skedde i ändamål att för den närmaste framtiden förekomma uppläggandet af flera nya lån, och ordalydelsen af Riksgäldskontorets reglemente antyder äfven, att de redan upplagda lånen böra, så vidt det utan förlust för staten kan ske, i främsta rummet användas, innan den i sista rummet anvisade utvägen att upplägga nya lån af Riksgäldsfullmäktige anlitas. Då Riksgäldsfullmäktige i December månad 1877 afslöto lånekontraktet med von Erlanger & Söhne och die Anglo-Oesterreichische Bank, vitsordade också Fullmäktige till sitt protokoll, på sätt ofvan är omförmäldt, fördelarne af de redan upplagda lånens användande, och i motiven för det sista lånets afslutande hafva Fullmäktige förklarat optionskursen af 96 procent för 4½ procent-obligationer vara så hög, att Fullmäktige deruti funne en anledning att betvifla, det optionsrätten verkligen kunde komma att begagnas. Nämnda optionsrätt har dock sedermera verkligen blifvit begagnad, och detta visar, att, om Fullmäktige afvaktat optionstidens utgång och derefter utbjudit obligationer af 1875 års lån, å hvilket ännu återstå 18 millioner Riksmark, årets upplåning sannolikt på fördelaktigare vilkor kunnat åstadkommas utan uppläggande af nytt lån. Om nämnda tidpunkt afvaktats, så hade det också berott på Fullmäktige att till fyllande af årets lånebehof använda de 11 millioner Riksmark, som numera af von Erlanger & Söhne och die Anglo-Oesterreichische Bank optionsvis öfvertagits och hvilka, efter hvad erfarenheten gifvit vid handen, icke på längre tid lära kunna användas till konvertering af 1870 års obligationer. Äfven utan att beräkna sistnämnda belopp, eger Riksgäldskontoret i sina tills vidare utlånta medel full tillgång till de förskott åt Statskontoret, som före nästa riksdag kunna ifrågakomma, och äfven om så icke vore förhållandet, synes det betänkligt att i statens kassarörelse fastläsa penningar, som äro upplånta för jernvägsbyggnader. Ehuru Revisorerne i den osäkra politiska ställning, hvarunder i fråga varande låneuppdrag lemnades, finna en giltig förklaringsgrund för den skyndsamhet, hvarmed upplåningen sattes i verket, så kunna Revisorerne dock ej underlåta att beklaga, det genom årets upplåning beloppet af Riksgäldskontoret tills vidare förräntade medel vunnit en så hastig och betydlig tillväxt, dervid erkännande dock måste lemnas åt Fullmäktiges omtanke att med afseende å de af von Erlanger & Söhne och die Anglo-Oesterreichische Bank öfvertagna 11 millionerna betinga successiva inbetalningar.

Då 39 § i Riksgäldskontorets nu gällande reglemente synes lemna rum för olika tydning i frågan om, huruvida Fullmäktige må vara berättigade att utan särskildt bemyndigande af Riksdagen *upplägga* lån på högre belopp, än som enligt de för Kontoret gällande bestämmelser få försäljas, så hafva Revisorerne ansett sig böra fästa Riksdagens uppmärksamhet på nödvändigheten att berörda tvetydighet varder i ett blifvande reglemente undanröjd.

Reservation anförd af Herrar *R. Törnebladh*, *F. A. Boström* och Grefve *A. R. F. von Rosen* (Bil. Lit. A).

---

§ 1.

Förräntandet af Riksgäldskontorets kontanta behållningar.

Enligt derom i Riksgäldskontorets reglementen införda stadganden, hafva Fullmäktige, i den mån de till Riksgäldskontoret influtna *medel* icke varit för dess utgifter erforderliga, sökt göra desamma *räntebärande* dels genom insättning i Riksbanken, dels genom utlåning mot antaglig säkerhet, dels ock genom uppköp af obligationer. Sålunda hafva från 1877 års början till den 26 September innevarande år nedanstående belopp blifvit dels i Riksbanken deponerade och derstädes lyftade samt dels utlånade och återbetalda:

Vid 1877 års början i Riksbanken deponerade ..... 12,000,000: —

	I Riksbanken deponerade:	Lyftade:		
Under 1:a qvartalet 1877	—— —	3,000,000: —		
» 2:a » »	—— —	2,000,000: —		
» 3:e » »	—— —	2,000,000: —		
» 4:e » »	6,223,832: 10.	2,000,000: —	6,223,832: 10.	9,000,000: —
» Januari mån. 1878	—— —	1,500,000: —		
» Februari » »	—— —	1,000,000: —		
» Mars » »	—— —	1,000,000: —		
» April » »	2,000,000: —	1,000,000: —		
» Juni » »	6,500,000: —	1,223,832: 10.		
» Juli » »	—— —	1,000,000: —		
» Augusti » »	—— —	1,000,000: —		
» Septemb. » » till den 26.....	—— —	2,000,000: —	8,500,000: —	9,723,832: 10.
Den 26 September 1878 i Riksbanken deponerade medel			—— —	8,000,000: —
		Summa kronor	26,723,832: 10.	26,723,832: 10.

Vid 1877 års början utestående lån ..... 12,265,000: —

	Utlemnade lån.	Kapitalåterbetalningar.		
Under 1:a qvart. år 1877	1,250,000: —	1,250,000: —		
» 2:a » » »	2,199,000: —	2,039,000: —		
» 3:e » » »	1,600,000: —	3,775,000: —		
» 4:e » » »	—— —	2,100,000: —	5,049,000: —	9,164,000: —
Under Jan. mån. år 1878	250,000: —	1,104,000: —		
» Febr. » » »	1,140,000: —	—— —		
» Mars » » »	300,000: —	—— —		
» April » » »	820,000: —	—— —		
» Maj » » »	—— —	700,000: —		
» Juni » » »	2,547,700: —	—— —		
» Juli » » »	1,400,000: —	697,700: —		
» Aug. » » »	1,000,000: —	2,000,000: —		
» Sept. » » » till den 26	—— —	300,000: —	7,457,700: —	4,801,700: —
Den 26 September 1878 utestående lån			—— —	10,806,000: —
		Summa kronor	24,771,700: —	24,771,700: —

Alltså vore den 26 September 1878, på hvilken dag Revisorerne verkställde inventering i Riksgäldskontoret, i och för förräntning af kontorets medel i Riksbanken deponerade ..... Kronor 8,000,000: —
samt utlånade ..... » 10,806,000: —
utgörande tillhopa ..... Kronor 18,806,000: —

De i Riksbanken deponerade medlen innestå på följande vilkor:

mot	2	%	ränta	och	1	månads	uppsägning	Kronor	1,000,000: —
»	4	%	»	»	3	»	»	»	1,000,000: —
»	4½	%	»	»	1	»	»	»	1,500,000: —
»	4½	%	»	»	4	»	»	»	1,000,000: —
»	4½	%	»	»	6	»	»	»	3,500,000: —
								Kronor	8,000,000: —

Hvad de utlemnade lånen angår, har för dem i allmänhet betingats 5 procent ränta, och hafva de för lånen utfärdade skuldförbindelser och bevis öfver deposition hos kreditaktiebolag och enskild bankinrättning, der bestämd förfallotid icke varit utsatt, i allmänhet varit ställda att återbetalas viss tid efter uppsägning, från och med 14 dagar till och med en månad.

Genom inköp af obligationer å ett sammanlagdt nominelt belopp af 1,065,800 kronor har dessutom förräntats ett för dessa inköp utbetaldt belopp af 1,058,156 kronor 60 öre. Tiden, hvarunder, och den kurs, hvartill dessa obligationer blifvit inköpta, inhemtas af följande uppgift:

Dagen, då obligationsuppköpet af Fullmäktige beslöts.			Obligationernas beskaffenhet.			Obligationernas nominella belopp. Kronor.	Pris i proc.
1877			Riksgäldskontorets	af år 1855	med 4 %	2,000	93
1878	Mars	15	Dito	af år 1870	» 5 %	42,500	99½
»	April	4	Dito	dito	» »	46,800	99½
»	»	18	Dito	dito	» »	118,900	99¾
»	»	»	Dito	dito	» »	519,900	99⅞
»	Juni	14	Dito	dito	» »	188,000	100
»	Juli	5	Dito	af år 1861	» 4½ %	50,000	95¼
»	»	»	Dito	dito	» »	22,400	94½
»	»	»	Dito	dito	» »	50,000	95
»	»	25	Dito	af år 1870	» 5 %	25,300	100
					Sgr	1,065,800	—

Vid den af Revisorerne den 26 September 1878 verkställda inventering af låne- och säkerhetshandlingar, som af Riksgäldskontoret innehafvas, utgjorde sammanlagda beloppet af tills vidare förräntade medel 22,800,599 kronor 41 öre, deraf, på sätt förut är visadt, voro i Riksbanken deponerade 8,000,000 kronor och mot skuldförbindelser eller depositionsbevis utlemnade 10,806,000 kronor. Det derefter återstående beloppet, 3,994,599 kronor 41 öre, var nedlagdt i obligationer enligt nedan stående närmare redogörelse:

Det verk eller inrättning, som utfärdat obligationerna.	Räntefot.	Obligationernas nominella belopp i Svenskt mynt.	Obligationernas nominella belopp i Thlr Pr. Cour.	Obligationernas nominella belopp i Pund Sterling.	Obligationernas Bokförings-värde i kronor.
Riksgäldskontoret, för 1855 års jernvägslån	4 %	86,300	——	——	79,328 27
Dito för 1858 års dito	4½ »	——	138,600	——	356,338 63
Dito för 1860 års dito	4½ »	——	101,100	——	260,250 33
Dito för 1861 års dito	4½ »	459,700	——	——	436,438 77
Dito för 1864 års dito	4½ »	——	——	14,900	249,106 99
Dito för 1866 års dito	5 »	——	500	——	1,334 25
Dito för 1868 års dito	5 »	——	——	1,700	30,128 25
Dito för 1869 års dito	5 »	7,000	——	——	6,897 92
Dito för 1870 års dito	5 »	999,700	——	——	998,291 10
Dito för 1872 års dito	4 »	583,900	——	——	513,832 —
Dito för 1876 års dito	4½ »	——	——	11,000	198,900 69
Mälareprovinsernas hypoteksförening	4 »	57,800	——	——	52,668 86
Östgöta dito	4 »	147,100	——	——	133,531 71
Smålands dito	4 »	165,000	——	——	150,150 —
Vermlands dito	4 »	104,000	——	——	93,801 30
Allmänna hypoteksbanken	5 »	30,600	——	——	29,600 34
Jernkontoret	5 »	9,000	——	——	9,000 —
Upsala—Margretehills jernvägsaktiebolag	6 »	395,000	——	——	395,000 —
Summa	——	3,045,100	240,200	27,600	3,994,599 41

Den inkomst, som under år 1877 uppkommit genom upplupna räntor och kapitalvinster å obligationer, tillhöriga de förräntade medlen, utgjorde 1,046,795 kronor 19 öre, deraf 932,121 kronor 41 öre tillgodoförts Riksgäldskontorets allmänna kassa, och 114,673 kronor 78 öre de fonderade lånens liqvidations- och amorteringsfonder.

§ 2.

Till upplysning om vidden och beskaffenheten af Riksgäldskontorets utlåningsrörelse hafva Revisorerne låtit upprätta följande tabell, som innehåller fortsättning af den i 1874 års revisionsberättelse, sid. 148 och 149, intagna enahanda redogörelse:

Lån, utestående.	Kortare tid än 1 månad.	Från 1 till och med 3 månader.	Från 3 till och med 6 månader.
Utlemnade år 1874:			
till 5 st. sedelutgifvande eller aktiebanker i Stockholm	1,000,000 —	1,600,000 —	1,450,000 —
» 9 » d:o d:o i landsorten	500,000 —	—— —	400,000 —
» 2 » sparbanker, pensionskassor m. fl. dylika anstalter	—— —	30,000 —	170,000 —
» 4 » enskilde	90,000 —	679,000 —	275,000 —
=	1,590,000 —	2,309,000 —	2,295,000 —
Utlemnade år 1875:			
till allmänna hypoteksbanken	—— —	500,000 —	—— —
» 4 st. sedelutgifvande eller aktiebanker i Stockholm	1,000,000 —	—— —	2,150,000 —
» 15 » d:o d:o i landsorten	—— —	300,000 —	600,000 —
» 2 » sparbanker, pensionskassor m. fl. dylika anstalter	—— —	70,000 —	—— —
» 7 » onskilde	—— —	735,000 —	500,000 —
=	1,000,000 —	1,605,000 —	3,250,000 —
Utlemnade år 1876:			
till Riksbanken	—— —	—— —	—— —
» allmänna hypoteksbanken	—— —	—— —	—— —
» 3 st. sedelutgifvande eller aktiebanker i Stockholm	—— —	3,600,000 —	1,500,000 —
» 8 » d:o d:o i landsorten	—— —	—— —	100,000 —
» 2 » sparbanker, pensionskassor m. fl. dylika anstalter	—— —	250,000 —	—— —
» 7 enskilde	—— —	—— —	250,000 —
=	—— —	3,850,000 —	1,850,000 —
Utlemnade år 1877:			
till Riksbanken	—— —	—— —	1,500,000 —
» 3 st. sedelutgifvande eller aktiebanker i Stockholm	—— —	100,000 —	1,600,000 —
» 10 » d:o d:o i landsorten	—— —	—— —	350,000 —
» 3 » enskilde	—— —	149,000 —	—— —
=	—— —	249,000 —	3,450,000 —
Utlemnade år 1878 till den 1 Oktober:			
till Riksbanken	—— —	—— —	8,500,000 —
» allmänna hypoteksbanken	—— —	1,500,000 —	—— —
» 2 st. sedelutgifvande eller aktiebanker i Stockholm	—— —	—— —	2,200,000 —
» 12 » d:o d:o i landsorten	—— —	900,000 —	1,070,000 —
» 4 » sparbanker, pensionskassor m. fl. dylika anstalter	—— —	50,000 —	600,000 —
» 2 » enskilde	—— —	47,700 —	40,000 —
=	—— —	2,497,700 —	12,410,000 —

Från 6 till och med 9 månader.	Från 9 månader till och med 1 år.	Från 1 till och med 1½ år.	Från 1½ till och med 2 år.	Från 2 till och med 2½ år.	Från 2½ till och med 3 år och derutöfver.	Summa.
700,000 —	—— —	100,000 —	150,000 —	—— —	—— —	5,000,000 —
550,000 —	—— —	1,050,000 —	—— —	100,000 —	100,000 —	2,700,000 —
—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	200,000 —
775,000 —	535,000 —	475,000 —	300,000 —	—— —	—— —	3,129,000 —
2,025,000 —	535,000 —	1,625,000 —	450,000 —	100,000 —	100,000 —	11,029,000 —
300,000 —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	800,000 —
—— —	—— —	350,000 —	—— —	150,000 —	—— —	3,650,000 —
1,250,000 —	100,000 —	500,000 —	900,000 —	850,000 —	400,000 —	4,900,000 —
—— —	—— —	—— —	50,000 —	—— —	—— —	120,000 —
601,154 17	225,000 —	254,845 83	345,000 —	340,000 —	—— —	3,001,000 —
2,151,154 17	325,000 —	1,104,845 83	1,295,000 —	1,340,000 —	400,000 —	12,471,000 —
3,000,000 —	2,000,000 —	6,500,000 —	500,000 —	—— —	—— —	12,000,000 —
1,000,000 —	100,000 —	2,400,000 —	1,200,000 —	2,800,000 —	—— —	7,500,000 —
—— —	250,000 —	750,000 —	—— —	—— —	—— —	6,100,000 —
200,000 —	300,000 —	600,000 —	100,000 —	100,000 —	300,000 —	1,700,000 —
—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	250,000 —
200,000 —	100,000 —	500,000 —	100,000 —	—— —	—— —	1,150,000 —
4,400,000 —	2,750,000 —	10,750,000 —	1,900,000 —	2,900,000 —	300,000 —	28,700,000 —
1,223,832 10	3,500,000 —	—— —	—— —	—— —	—— —	6,223,832 10
—— —	150,000 —	1,200,000 —	—— —	—— —	—— —	3,050,000 —
300,000 —	400,000 —	1,050,000 —	100,000 —	—— —	—— —	2,200,000 —
—— —	250,000 —	—— —	—— —	—— —	—— —	399,000 —
1,523,832 10	4,300,000 —	2,250,000 —	100,000 —	—— —	—— —	11,872,832 10
—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	8,500,000 —
—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	1,500,000 —
—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	2,200,000 —
950,000 —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	2,920,000 —
100,000 —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	750,000 —
—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	87,700 —
1,050,000 —	—— —	—— —	—— —	—— —	—— —	15,957,700 —

§ 3.

På sätt Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet yttrat till Riksgäldsfullmäktiges protokoll den 11 December 1877, »står den nu varande ekonomiska ställningen i viss mån i samband med de låneoperationer, som Riksdagen under de senaste åren låtit vidtaga» och »har Riksgäldskontoret genom den under vissa tider ymnigt flödande kapitaltillgångens handhafvande trädt i en sådan beröring med den allmänna penningemarknaden, som vänjt denna vid ett känbart beroende af Riksgäldskontorets upp- och utlåning». Det bör tilläggas, att förhållandet emellan Riksgäldskontoret och den inländska penningemarknaden visat sig ega karakteren af ett ömsesidigt beroende, och att Riksgäldskontorets utlåningsrörelse ledt derhän, att, då kontoret kommit i behof af sina utlånade penningar, Fullmäktige, af farhåga att genom uppsägning hos kontorets gäldenärer störande inverka på allmänna krediten, föredragit att med brådstörtadt användande af kontorets upplåningsrätt indraga penningar från utlandet. Den af Fullmäktige under året verkställda upplåning utgör till en ganska väsentlig del anticipation på framtida lånebehof, och denna anticipation blir så mycket mera betydande, om, på sätt anledning finnes att antaga, den beslutade konverteringen af 1870 års obligationer icke kan verkställas i samma mån, som ytterligare penningar för 1875 års obligationer inflyta. Det ligger i sakens natur, att detta förfarande icke i längden kan fortsättas. Den tidpunkt kan icke vara aflägsen, då Riksgäldskontoret nödgas att för egna behof indraga de medel, hvarmed kontoret under den sista tiden så rikligen bisprungit affärsverlden, och det beror på omständigheter, hvilka ej med visshet kunna förutses, om indragningen af Riksgäldskontorets tills vidare förräntade medel skall komma att medföra mindre finansiella svårigheter, än dem, som Fullmäktige åsyftat att genom den forcerade upplåningen förekomma. För den allmänna rörelsen vore det säkerligen nyttigare, om de periodvis återkommande stora statslånen blefve till det med dem afsedda ändamål använda, utan att först passera den inländska penningemarknaden, och för statsfinanserna medför Riksgäldskontorets lånerörelse en direkt förlust i den till Riksgäldskontorets nackdel alltid utfallande skilnaden mellan upp- och utlåningsräntan. I och för sig vore det sålunda utan tvifvel fördelaktigare, om jernvägsbyggnadslånen kunde upptagas endast i den mån de för jernvägsbyggnader erfordrades, men för den händelse detta ej kan ske, äro åtgärder för inskränkande af statens ränteförlust erforderliga. I ingen händelse bör dock utlåningen vara hufvudändamålet med låns upptagande.

Om det nu än må medgifvas, att Fullmäktige formelt hållit sig inom gränserna af den vidsträckta upplåningsfullmakt, som varit dem genom reglementen lemnad, så framgår dock af låneprotokollen, att Fullmäktige vid fullgörandet af berörda uppdrag låtit i en allt för bestämmande grad påverka sig af omtanken för den allmänna rörelsens förseende med nödiga omsättningsmedel. Revisorerne tillåta sig att i sådant afseende hänvisa till Ordförandens här ofvan intagna yttrande till Fullmäktiges protokoll den 10 December 1877 samt Fullmäktiges likaledes här ofvan efter protokollet anförda motiv för de under året fattade beslut i upplåningsfrågor. Revisorerne hafva ansett sig icke böra lemna denna Fullmäktiges uppfattning af sin pligt utan all anmärkning. Ändamålet med Riksgäldskontorets inrättning bör stå klart för dess styrelse, och i detta ändamål har aldrig ingått någon uppgift att sörja för den enskilda affärsrörelsens penningebehof. En fortsatt verksamhet i sistberörda rigtning kunde leda till följder, vådliga för statskrediten. Men å en annan sida måste också

medgifvas, att, så länge Riksgäldskontoret, genom bedrifvande af utlåningsrörelse, står i omedelbar beröring med den inländska penningemarknaden, Fullmäktige under ogynsamma tider blifva utsatte för en påtryckning, som kan kännas oemotståndlig. Så vida Riksgäldsfullmäktige skola kunna ostördt verka för deras uppgift att vårda statskrediten, synes det alltså angeläget, att det ofvan omförmälda sambandet mellan statens upplåning och penningerörelsen inom landet, så vidt möjligt är, upplöses, och Revisorerne hafva, med anledning af hvad som vid Riksgäldskontorets upplåning under året förekommit, ansett sig böra åter upptaga det redan af 1874 års revision framstälda förslaget, att Riksgäldskontoret måtte befrias från dess genom nu gällande reglementes § 41 bestämda skyldighet att hålla sina disponibla tillgångar allmänna rörelsen till handa, och hemställa Revisorerne, att i stället måtte stadgas, det de till Riksgäldskontoret influtna medel eller aflemnade behållningar äfvensom de för jernvägsbyggnaderna upplånta medel samt detta verks öfriga kontanta tillgångar skola, så vidt och så länge de icke behöfva användas för samma verk åliggande utbetalningar, *förvaltas af Riksbanken mot den räntegodtgörelse till Riksgäldskontoret, som Bankofullmäktige, med behörigt afseende å Riksbankens och Riksgäldskontorets ömsesidiga intressen, finna skäligt att medgifva.*

Reservationer anförda af Herrar *R. Törnebladh*, *F. A. Bostrom* och Grefve *A. R. F. von Rosen* (Bil. Litt. A) samt af Herr *R. V. von Koch* (Bil. Litt. B).

Riksgäldskontorets kreditiv å Riksbanken.

I afseende å det *kreditiv* å Riksbanken, som Riksgäldskontoret eger att, till belopp af 1.500.000 kronor, begagna för bestridande af de kontoret åliggande utbetalningar, meddelas, att under kreditivåret 1 Juni 1877—31 Maj 1878 hafva lyftats och återbetalts tillhopa 4,050,000 kronor; och att den ränta efter sex procent, som Riksgäldskontoret haft att å berörda medel erlägga, utgör ett belopp af 6,800 kronor.

Under nu löpande kreditivår har å kreditivet intill Augusti månads slut uttagits 1,650,000 kronor, hvilket belopp jemväl redan blifvit återbetaldt.

Granskning af Riksgäldskontorets hufvudbok.

Riksgäldskontorets *hufvudbok* och den särskilda räkenskapen öfver de fonderade lånens liqvidations- och amorteringsfonder för år 1877 hafva blifvit granskade af Revisorerne, som funnit de till Riksgäldskontoret influtna medel och derifrån verkställda utbetalningar behörigen verificerade. Vid denna granskning har ingen annan anmärkning förekommit, än att i den vid hufvudboken fogade uppgift å de i Riksgäldskontoret deponerade obligationer för bildande af en fond för framtida större reparationer å Strömsholms kanal summan af dessa obligationer uppgifves vara 120,000 kronor, då den rätteligen räknad utgör 131,700 kronor.

Liggaren öfver lån till vissa bestämda föremål.

I sammanhang med hufvudbokens granskning hafva Revisorerne tagit kännedom om den i Riksgäldskontoret förda *liggare* öfver beviljade och utbetalda lån till byggnader och tomtregleringar, hamn- och brobyggnader, åars upprensning, kanal- och sluss- samt jernvägsanläggningar äfvensom till Stockholms allmänna barnhus; hvilken år 1875 för flera år upplagda liggare redovisar de från samma års början utbetalda nya lån samt verkställda ränte- och kapitalafbetalningar.

Angående upphörande af föreskrifterna om insändande till Riksgäldskontoret af exemplar utaf markegångstaxor och revisionsberättelser rörande sjukvårdsanstalter.

Revisorerne hafva vid dels läsningen af Fullmäktiges protokoll, dels tagen kännedom af det hos Fullmäktige år 1877 förda diarium inhemtat, att från åtskillige Kongl. Maj:ts Befallningshafvande blifvit insända *revisionsberättelser* rörande *sjukvårdsanstalter* samt *markegångstaxor*.

I enlighet med Riksdagens beslut har Kongl. Maj:t genom kungörelse af den 26 Augusti 1873 förordnat, att den dittills anslagna kurhusafgiften skulle med samma år upphöra, och i stället inom hvarje län eller sjukvårdsdistrikt utgöras en personlig sjukvårdsafgift, hvars bestämmande inom ett visst maximum tillkommer landstinget, eller i städer, som ej i landsting deltaga, stadsfullmäktige, hvilka ock skola granska räkenskaperna jemte styrelsen och förvaltningen af sjukvårdsanstalterna. I berörda Kongl. kungörelse är derjemte stadgadt, att ett exemplar af den berättelse, som skall afgifvas och till trycket befordras angående verkställd granskning och hvad i sammanhang dermed blifvit beslutadt, skall insändas till Riksgäldskontoret för att tillhandahållas Riksdagens Revisorer och Bevillningsutskott.

Då landstingen nu mera ej mindre bestämma afgiftsbeloppet för året än äfven granska dess användande, har det velat synas Statsrevisorerne icke vidare behöfligt, att ett exemplar af i fråga varande revisionsberättelser insändes till Riksgäldskontoret, och få fördenskull hemställa, att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse hos Kongl. Maj:t anhålla, att berörda stadgande måtte varda upphäfdt.

Skulle åter af skäl, som Revisorerne icke kunnat utröna, det vara erforderligt att samma stadgande fortfarande bibehålles, så, och då dylika berättelser icke från alla län till Riksgäldskontoret inkommit, t. ex. för år 1877 endast från 11 län, föranlåtas Statsrevisorerne hemställa, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, att åtgärd må vidtagas för behörigt fullgörande af berörda stadgande.

Hvad åter vidkommer insändandet till Riksgäldskontoret af de årliga markegångstaxorna, hvilka för år 1877 inkommit från endast 12 län, synes detta icke vidare vara behöfligt, så mycket mindre, som enligt en från Kongl. Finansdepartementet meddelad föreskrift ett exemplar deraf från och med år 1870 insändes till Riksdagens bibliotek. Revisorerne få derför hemställa, att föreskriften om dessa taxors insändande till Riksgäldskontoret må varda upphäfd, eller, om den anses böra fortfarande qvarstå, att den behörigen fullgöres.

Riksgäldskontorets kassainkomster och kassautgifter år 1877.

Till upplysning om Riksgäldskontorets *kassainkomster* och *kassautgifter* under år 1877 hafva Revisorerne låtit upprätta härvid bilagda sammandrag af den i samma års hufvudbok intagna kassaräkning. (Bil. Litt. K).

Lyftning af 1877 års anslag till riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor.

Sedan Riksgäldskontoret, på sätt senaste revisionsberättelsen, sid. 39 och 40, utvisar, af de i 1877 års riksstat förslagsvis uppförda *anslag till riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor*, tillhopa utgörande 8,816,000 kronor, intill tiden för början af förlidet års revision hos Statskontoret lyftat ett belopp af ..... Kr. 5,950,000: —

har Statskontoret ytterligare under år 1877 å samma anslag till Riksgäldskontoret utbetalt:

under September månad ..... » 1,600,000: —

och » November » ..... » 1,490,000: —

Summan af de utaf Statskontoret under i fråga varande anslagstitel gjorda utbetalningar utgör sålunda ..... Kr. 9,040,000: —

Lyftning å 1878 års förslagsanslag till riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor.

Det till *riksdags-* och *revisionskostnader*, *aflöningar*, *annuiteter* å de fonderade statslånen samt *räntor* å öfrig statsskuld i 1878 års riksstat förslagsvis uppförda anslag, som Riksgäldskontoret enligt Riksdagens förordnande eger att, efter afdrag af de till Riksgäldskontoret ingående ränte- och kapitalbetalningar, under nämnda år i mån af behof från Statskontoret utbekomma, utgör, sedan berörda afdrag frånräknats, 9,291,000 kronor; och hafva, på grund af omförmälda förordnande, från innevarande års ingång intill tiden för revisionens början, nedan nämnda belopp, efter reqvisition, blifvit af Statskontoret till Riksgäldskontoret levererade, nemligen:

under	Januari	månad	.....	Kronor	600,000
»	Mars	»	.....	»	2,100,000
»	April	»	.....	»	1,000,000
»	Maj	»	.....	»	1,000,000
»	Juni	»	.....	»	800,000
och »	Juli	»	.....	»	900,000
			eller tillhopa kronor		6,400,000

Återstående kostnader för 1876 års riksdag.

Enligt senaste revisionsberättelsen, sid. 40 och 41, uppgingo de af Riksgäldskontoret bestridda *kostnaderna för 1876 års riksdag* till ..... Kronor 469,624: 81.

Sedermera hafva under år 1877 utbetalts följande ytterligare kostnader för samma riksdag, nemligen: till Kongl. Statskontoret ersatta förskott ..... Kronor 3,069: 19,
bindningskostnad m. m. ..... » 95: —
1876 års arfvode för vården af de tryckta riksdagshandlingarne ..... » 600: — 3,764: 19.

utgörande sålunda sammanlagda beloppet af kostnaderna för i fråga varande riksdag ..... Kronor 473,389: —

Kostnader för 1877 års riksdag.

Sammanlagda beloppet af de intill 1877 års slut redovisade utbetalningar till bestridande af *kostnaderna för 1877 års riksdag* utgjorde, enligt särskild, af Riksgäldskontorets revisor utan anmärkning granskad redogörelse, kronor 494,081: 24; Och meddelas till närmare upplysning om beskaffenheten af i fråga varande utgifter följande:

Sammandrag öfver de af Riksgäldskontoret bestridda kostnader för 1877 års Riksdag.

	Riksdags-manna-arfvoden.	Resekost-nadsersätt-ningar.	Tjenstemäns och betjentes månadsarfvo-den och dag-traktamenten.	Tryck-nings- och häftnings-kostnader.	Diverse utgifter.	Summa Kronor.
Riksdagens Första Kammare	—— —	—— —	30,937 04	996 22	829 89	32,763 15
Riksdagens Andra Kammare	235,730 —	16,815 58	48,314 06	1,472 85	941 78	303,274 27
Konstitutions-Utskottet	—— —	—— —	3,092 61	110 65	125 30	3,328 56
Stats-Utskottet	—— —	—— —	16,134 12	341 45	708 51	17,184 08
Bevillnings-Utskottet	—— —	—— —	3,623 58	164 02	373 49	4,161 09
Banko-Utskottet	—— —	—— —	3,077 61	13 71	139 80	3,231 12
Lag-Utskottet	—— —	—— —	3,473 53	91 —	285 27	3,849 80
Särskilda Utskottet för behandling af förslaget till värnpligtslag	—— —	—— —	2,335 58	18 92	346 05	2,700 55
Särskilda Utskottet för behandling af förslaget till utsökningslag	—— —	—— —	2,441 44	97 36	264 90	2,803 70
Första Kammarens Tillfälliga Utskott	—— —	—— —	—— —	—— —	26 75	26 75
Andra Kammarens Tillfälliga Utskott	—— —	—— —	—— —	76 40	83 15	159 55
Sammansatta Stats- och Bevillnings-Utskottet	—— —	—— —	400 —	—— —	—— —	400 —
Riksdagens kansli och bibliotek	—— —	—— —	13,094 50	238 70	172 71	13,505 91
Riksdagens klubb	—— —	—— —	—— —	—— —	555 84	555 84
Allmänna omkostnader, nemligen:						
Tryckpapper Kr. 11,877: 80.						
Tryckningskostnader » 60,431: 54.						
Häftnings- och bindningskostnad » 14,171: 45.						
Skrifmaterialier m. m. » 6,482: 06.						
Ved och lyshållning » 8,263: 58.						
Månadsarfvoden och dagtraktamenten för tillsyn och skötsel af värmeledning m. m. » 2,765: 52.						
Diverse utgifter » 2,144: 92.	—— —	—— —	2,765 52	86,480 79	16,890 56	106,136 87
Summa	235,730 —	16,815 58	129,689 59	90,102 07	21,744 —	494,081 24

Vid läsningen af Fullmäktiges protokoll och granskningen af riksdagskostnaderna hafva Revisorerne fästat sin uppmärksamhet dervid, att samma grund för beräkning och utbetalning af arfvode till Andra Kammarens ledamöter icke alltid synes blifvit tillämpad. Vid undersökning härom hafva Revisorerne funnit:

att under 1874 års riksdag utbetalts en månads arfvode, 300 kronor, till en ledamot, som till följd af sjukdom icke kunnat lemna sitt hem och sedermera aflidit utan att hafva infunnit sig vid samma riksdag;

att under 1875 års riksdag hela arfvodet, 1,200 kronor, utbetalts till en ledamot, som till följd af sjukdom icke kunnat infinna sig vid riksdagen;

att under 1876 års riksdag för två ledamöter, som till följd af styrkt sjukdom icke kunnat infinna sig vid riksdagens början, afdrag af arfvodet skett, för den ene under en månad och 6 dagar och för den andre under en månad och 12 dagar;

att under sistnämnda riksdag en ledamot, som till följd af en under resan till riksdagen inträffad sjukdom först under riksdagens lopp kunnat infinna sig, uppburit arfvodet oafkortadt;

att under samma riksdag icke heller något afdrag å arfvodet skett för en ledamot, som vid riksdagens början icke varit närvarande och anmält sig till följd af sjuklighet varit nödsakad att göra korta dagsresor;

att under 1876 års riksdag icke något afdrag skett å arfvodet för 5 ledamöter, hvilka till följd af sjukdomsförfall icke kunnat infinna sig vid riksdagens början;

att vid sistnämnda riksdag arfvodet oafkortadt uppburits af två ledamöter, hvilka till följd af sjukdomsfall inom deras familjer, och en ledamot, som af anmäldt hinder icke kunnat vid riksdagens början närvara;

och slutligen vid innevarande års riksdag att — med anledning deraf att för två under året valde ledamöter arfvode blifvit reqvireradt från riksdagens början, fastän bemälde ledamöters fullmakter först efter nämnda tidpunkt blifvit granskade, och Kammarens protokoll icke lemnade upplysning om den dag, då de vid riksdagen sig inställt, tvekan uppstått hos Riksgäldskontorets revisor om rätta tidpunkten, hvarifrån arfvodet för bemälde ledamöter skulle beräknas, och han för den skull derom hos Fullmäktige gjort anmälan — Fullmäktiges flertal, på grund af sista momentet i 23 § Riksdagsordningen, föreskrifvit, att afdrag, efter 10 kronor för hvarje dag, borde ske för hvar och en af i fråga varande ledamöter från riksdagens början till den dag, då hvarderas fullmakt blifvit inför chefen för Justitiedepartementet granskad, hvaremot två af Fullmäktige ansett att, då icke uppgifvet än mindre styrkt blifvit, att de i fråga varande ledamöterne icke i rätt tid vid riksdagen sig inställt, kunde mot det från Kammaren för dem reqvirerade arfvodet ingen anmärkning göras.

Enär hvarken Riksdagsordningen eller Andra Kammarens arbetsordning innehåller någon föreskrift om huru skall förfaras med bestämmandet af beräkningen utaf arfvodet för Kammarens ledmöter, hafva Revisorerne ansett sig böra härpå fästa Riksdagens uppmärksamhet.

Aflöningar och öfriga *förvaltningskostnader* vid Riksgäldskontoret äfvensom derifrån utbetalda pensioner hafva enligt räkenskaperna under år 1877 utgått med följande belopp: *Riksgäldskontorets förvaltningskostnader.*

Fullmäktiges arfvoden	Kronor	12,800: —
Deputerades arfvoden	»	7,200: —
Reseersättning till Fullmäktige	»	135: —
Aflöning till Kontorets tjenstemän och betjente	»	34,350: —
Löneskilnads- och vikariatsarfvoden	»	1,628: 07.
Gratifikationer åt extra ordinarier	»	3,940: —
Aflöning enligt indragningsstaten	»	18,375: —
Pensioner	»	8,417: 50.
Begrafningshjelp och understöd åt sterbhus	»	225: —
Redovisade kontors- och rättegångsexpenser	»	7,613: 41.
	Summa kronor	94,683: 98.

Återbetalning af de från Statskontoret till förvaltning af Riksgäldskontoret mottagna medel.

Enligt redogörelse i senaste revisionsberättelsen, sid. 40, hade *Statskontoret*, i enlighet med Riksdagens föreskrift, af sina *behållningar till förvaltning af Riksgäldskontoret* levererat ett belopp af kronor 2,500,000, hvaraf likväl till Statskontoret hade återbetalts 1,000,000 kronor.

Sedermera har äfven återstoden, 1,500,000 kronor, under September månad 1877 af Riksgäldskontoret återlevererats till Statskontoret.

Från Riksgäldskontoret till Statskontoret utbetalda kassaförstärkningar.

I händelse det visar sig, att *Statskontorets inkomster* äro *otillräckliga* för bestridande af dess utgifter, åligger det Riksgäldskontoret, enligt stadgande i dess reglemente att, sedan Kongl. Maj:t, uppå Statskontorets anmälan, pröfvat behofvet, för dess fyllande tillhandahålla Statskontoret det belopp Kongl. Maj:t för sådant ändamål finner för godt bestämma; dock med förbindelse för Statskontoret att, så snart dess tillgångar det medgifva, återgälda hvad Riksgäldskontoret sålunda förskjutit.

Efter derom gjorda anmälanden har Statskontoret bemyndigats lyfta:

enligt Kongl. brefvet den 31 December 1877	Kronor	4,500,000: —
» » » den 24 Maj 1878	»	2,500,000: —
» » » den 21 Juni 1878	»	5,000,000: —
	Summa kronor	12,000,000: —

På grund af berörda bemyndiganden har från Riksgäldskontoret till Statskontoret å nedan angifna tider innevarande år utbetalts följande belopp, nemligen:

den 10 Januari	Kronor	1,500,000: —
» 31 »	»	1,000,000: —
» 14 Februari	»	500,000: —
» 21 »	»	1,500,000: —
» 29 Maj	»	2,000,000: —
» 14 Juni	»	500,000: —
» 27 »	»	2,000,000: —
» 11 Juli	»	1,000,000: —
» 10 Augusti	»	1,000,000: —
» 14 »	»	1,000,000: —
	Summa kronor	12,000,000: —

Af förestående uttagna belopp har Statskontoret till Riksgäldskontoret återbetalt, den 26 sistlidne Mars ..... Kronor 1,000,000: —
och » 8 » April ..... » 1,500,000: — 2,500,000: —

hvadan Statskontorets skuld till Riksgäldskontoret uti i fråga varande hänseende vid tiden för revisionens början utgjorde ..... Kronor 9,500,000: —

Enligt sedermera till Riksgäldskontoret ankommet Kongl. bref af den 20 September har Statskontoret bemyndigats att under återstående delen af samma månad lyfta ett belopp af 2,500,000 kronor, och hafva deraf från Riksgäldskontoret utbetalts:

den 27 September..... Kronor 2,000,000: —
och den 2 Oktober ..... » 500,000: — 2,500,000: —

Summan af de sålunda Statskontoret till sistnämnda dag lemnade försträckningar utgjorde ..... Kronor 12,000,000: —

Utbetalning af återstående anslag till fortsättande under år 1877 af statens jernvägsbyggnader.

Enligt hvad senaste revisionsberättelse, sid. 43, utvisar, var vid tiden för början af 1877 års revision af det för samma år till *fortsättande* af *statens jernvägsbyggnader* anvisade *anslag*, 6,000,000 kronor, i Riksgäldskontoret innestående ett belopp af kronor 1,450,000.

Sagda belopp har sedermera, efter erhållna reqvisitioner, af Riksgäldskontoret utbetalts i följande poster:

under Augusti månad ..... Kronor 200,000: —
» September » ..... » 500,000: —
» Oktober » ..... » 650,000: —
och » November » ..... » 100,000: — 1,450,000: —

Utbetalning å 1878 års anslag för fortsättning af statens jernvägsbyggnader.

Till *fortsättande* under år 1878 af *statens jernvägsbyggnader* beviljade 1877 års Riksdag och ställde till Kongl. Maj:ts disposition ett anslag å 6,000,000 kronor att utgå från Riksgäldskontoret. Utaf detta anslag hafva, enligt derå erhållna vederbörliga reqvisitioner, intill den 15 sistlidne Augusti å nedan angifna tider utanordnats följande belopp, nemligen:

under Januari månad ..... Kronor 1,050,000: —
» Februari » ..... » 540,000: —
» Mars » ..... » 350,000: —
» April » ..... » 400,000: —
» Maj » ..... » 1,250,000: —
» Juni » ..... » 650,000: —
» Juli » ..... » 700,000: —
» första hälften af Augusti månad..... » 100,000: —

tillsammans kronor 5,040,000: —

Utbetalning å 1878 års anslag till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägar.

Vid 1877 års riksdag anvisades *till utförandet af nya byggnader och anläggningar*, som antingen erfordrades för komplettering af nya bandelar eller föranleddes af enskilda jernvägars anslutning till statsbanorna eller behöfdes för vården af materiel och förråd eller till bostäder åt betjeningspersonalen eller erfordrades för den ökade rörelsens tillgodoseende m. m., ett särskildt anslag af 1,000,000 kronor att under år 1878 enligt Kongl. Maj:ts disposition från Riksgäldskontoret utgå. Utaf berörda anslag har halfva beloppet, 500,000 kronor, blifvit under Januari månad detta år utbetaldt, hvadan vid revisionens början deraf innestod hälften.

Utbetalning af 1878 års anslag för anskaffande af rörlig materiel till norra stambanan.

Till fyllnad i förut beräknade medel för *anskaffande af rörlig materiel till norra stambanan* norr om Storvik beviljade 1877 års Riksdag ett särskildt anslag af 5,400,000 kronor, och ställde derutaf till Kongl. Maj:ts förfogande 1,000,000 kronor att under år 1878 från Riksgäldskontoret utgå. Sistnämnda belopp har utbetalts med ena hälften under Januari och andra hälften under Mars månad innevarande år.

Utbetalning å det för inköp af Bergslagernas jernvägsaktiebolags 5 procentobligationer anvisade anslag.

Jemte det innevarande års Riksdag beslutat, att, derest det för byggande af en bredspårig jernväg emellan Falun och Göteborg bildade *Bergslagernas jernvägsaktiebolag* tillförbunde sig att så bedrifva arbetet på denna bana, att de till allmän trafik icke öppnade delar deraf kunde, efter föreskrifven behörig besigtning, till sådan trafik upplåtas senast inom utgången af år 1880, för statsverkets räkning finge inköpas af bolaget utfärdade, till dess upplagda obligationslån å 36 millioner kronor hörande 5 procent-*obligationer* å 6,753,600 kronor efter en kurs af 90 procent å nominella beloppet, motsvarande ett pris af 6,078,240 kronor, att öfvertagas och utgå med 3,000,000 kronor under innevarande år och med återstoden under år 1879, allt på de tider och under de vilkor, Kongl. Maj:t komme att närmare bestämma, samt under förbehåll i öfrigt, att det för obligationerna utbetalda belopp skulle användas för jernvägsarbetets bedrifvande och ingalunda finge inberäknas bland sådana bolagets tillgångar, hvaraf utdelning särskildt till innehafvare af aktier i serien Litt. B kunde ega rum, har Riksdagen anbefalt Riksgäldskontoret att nämnda belopp till Kongl. Maj:ts disposition tillhandahålla.

Efter Fullmäktiges i Riksgäldskontoret hörande, och sedan styrelsen för Bergslagernas jernvägsaktiebolag i afgifvet utlåtande underkastat bolaget de för i fråga varande understöds erhållande stadgade vilkor samt tillförbundit bolaget desammas uppfyllande, har Kongl. Maj:t genom nådigt bref af den 27 sistlidne Juni förordnat, att den för omförmälda obligationer betingade köpeskilling skulle på det sätt utgå, att deraf skulle erläggas *dels* under innevarande år omedelbart efter

den 1 Juli	Kronor	1,000,000: —
» 1 Augusti	»	1,000,000: —
och » 1 Oktober	»	1,000,000: —
	Transport kronor	3,000,000: —

Transport kronor 3,000,000: —

dels ock under år 1879:

vid årets början ..... » 1,000,000: —
den 1 påföljande Mars ..... » 1,000,000: —
samt den 1 Maj ..... » 1,078,240: —

Summa kronor 6,078,240: —

mot det att bolaget, hvarje gång lyftning af i fråga varande summor egde rum, till Riksgäldskontoret aflemnade ej mindre så stort antal obligationer, som efter en kurs af 90 procent svarade mot det belopp som bekommes, än äfven de obligationerna tillhörande, icke förfallna räntekuponer, hvarå den vid tidpunkten för berörda summors utbetalande upplupna ränta skulle bolaget särskildt godtgöras.

I enlighet med Kongl. Maj:ts berörda nådiga bref har Riksgäldskontoret intill tiden för revisionens början till bolaget utbetalt:

den 2 sistlidne Juli för obligationer till nominelt belopp af kronor 1,109,700, å 90 procent	Kronor 998,730: —	
med afdrag af den å obligationerna den 15 i samma månad förfallande ränta	» 2,003: 62	996,726: 38.
den 1 Augusti för obligationer till nominelt belopp af 1,109,700 kronor, å 90 procent	Kronor 998,730: —	
med tillägg af den å obligationerna från den 15 Juli upplupna ränta	» 2,620: 13.	1,001,350: 13.
och den 1 Oktober för obligationer till nominelt belopp af 1,109,700 kronor, å 90 procent	Kronor 998,730: —	
med tillägg af den å obligationerna från den 15 Juli upplupna ränta	» 11,713: 50.	1,010,443: 50.
Följaktligen har Riksgäldskontoret för nämnda obligationer å nominelt belopp af 3,329,100 kronor utbetalt en summa af	Kronor	3,008,520: 01.

Ehuru Riksdagen vid beviljandet af i fråga varande obligationsköp föreskrifvit, att af den dertill efter en kurs af 90 procent utaf obligationernas nominella belopp anvisade summa, 6,078,240 kronor, skulle under innevarande år få utbetalas endast 3,000,000 kronor, så hafva dock Fullmäktige, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts åberopade nådiga bref, utbetalt en summa, som med 8,520 kronor 1 öre öfverstiger hvad Riksdagen, enligt 11 § i 1878 års reglemente för Riksgäldskontoret, föreskrifvit skulle få under detta år utbetalas, hvarförutom Riksgäldskontoret för berörda utbetalda 3,000,000 kronor endast fått mottaga obligationer å 3,329,100 kronor, som med nominelt 4,233 kronor 33 öre understiger hvad som bordt lemnas; hvilket Revisorerne få för Riksdagen anmäla.

Reservation af Herr *R. Törnebladh.* (Bil. Lit. C.)

Angående statens fordran hos the Gellivara Company limited för lyftade medel af anslaget till rensnings- och kanaliseringsarbeten i Lule elf.

Beträffande statens fordran hos *the Gellivara Company limited* för lyftade medel utaf anslaget till rensnings- och kanaliseringsarbeten i Lule elf, hvarom omförmäles i senaste revisionsberättelse, sid. 44, hafva Fullmäktige i sin till Revisorerne afgifna berättelse upplyst, att Kongl. Svea Hofrätt den 14 Maj detta år meddelat utslag öfver de af enskild borgenär anförda besvär öfver Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes i Norrbottens län senast upprättade köpeskillingsliqvid angående bolagets konkursbo tillhöriga, å exsekutiv auktion försålda fastigheter inom Piteå, Neder-Luleå, Öfver-Luleå, Råneå, Jockmocks och Gellivara tingslag, men att, enär talan emot samma utslag blifvit till Kongl. Maj:t fullföljd, konkursen ännu ej kunnat afslutas.

Angående bevillning för ett fideikommiss.

Med anledning af Fullmäktiges förklaring öfver den af sistlidet års Revisorer gjorda framställning angående *bevillning* för ett *fideikommiss* (se 1877 års berättelse, sid. 44—45 och 134—135), hafva nu församlade Statsrevisorer tagit i förnyadt öfvervägande frågan om ersättningsskyldighet för dem, som må hafva varit vållande till försummelse vid indrifningen af i fråga varande bevillning, samt anse, lika med 1877 års Revisorer, tiden redan vara inne för vidtagande af de åtgärder, som kunna erfordras för att bringa till verkställighet Riksdagens den 8 Mars 1875 åt Fullmäktige lemnade uppdrag i berörda hänseende. För sådant ändamål bilägges här en bestyrkt afskrift af Kongl. Maj:ts nådiga resolution af den 13 April 1877 (Bil. Lit. L), hvaraf inhemtas:

att vederbörande fideikommissarie fått tillträda fideikommissegendomen den 14 Mars 1863, för hvilken han enligt gällande bevillningsförordning varit skyldig att senast den 14 Mars 1864 erlägga belöpande bevillning,

att staten i afräkning å nämnda bevillning fått uppbära,

den 8 Februari 1871	Kr.	33,300: —
och den 19 Juni 1875	»	81,816: 35,

och att Kongl. Maj:t ogillat å statens sida framstäldt anspråk på ränta å bevillningsbeloppet.

Den förlust, som genom dröjsmålet med ärendets behandling drabbat staten, utgöres af räntan å bevillningsbeloppet från den dag, detsamma bort erläggas, till de dagar, då det inbetalts. Då denna ränteförlust är temligen betydlig, och då utsökandet af ersättning derför icke synes böra göras beroende af det slutliga afgörandet af den tvist, som fortfarande hos Öfverståthållareembetetet är anhängig rörande ett återstående mindre belopp af i fråga varande bevillning, få Revisorerne hemställa, att Riksdagen — med förklarande att anspråket på ersättning af vederbörande, utan afseende på huru tvisten om återstående bevillningsbeloppet kan komma att utfalla, inskränkes till godtgörandet af den ränteförlust, som med stöd af berörda Kongl. resolution kan bestämmas — må uppdraga åt Fullmäktige i Riksgäldskontoret att vidtaga de åtgärder, som för verkställigheten af Riksdagens härom meddelade beslut kunna erfordras.

Angående Allmänna hypoteksbankens och de bolags ställning, i hvilkas revisioner deltaga ombud, utsedda af Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

I enlighet med stadganden i Riksgäldskontorets reglemente hafva Fullmäktige utsett ombud för deltagande i *granskningen* af *Allmänna Hypoteksbankens* samt *Strömsholms nya kanalbolags*, *Dalslands kanalaktiebolags* och *Kinda kanalbolags* förvaltning och räkenskaper. Ur de härom inkomna och till Riksdagens Revisorer öfverlemnade berättelser meddelas följande sammandrag öfver nämnda banks och bolags ställning.

Allmänna hypoteksbanken.

Innevarande års granskning, uti hvilken Fullmäktigen P. Samzelius å Riksgäldskontorets vägnar deltagit, har omfattat 1877 års räkenskaper och förvaltningen från den 23 April samma år till den 24 April 1878. Enligt den derom afgifna berättelsen hade beloppet af de till hypotheksföreningarne utlemnade lånemedel, som

vid 1876 års slut utgjorde	Kronor	173,236,774: 98,
under år 1877 ökats med	»	6,606,451: 80,
så att det vid det sistnämnda års slut uppgick till	Kronor	179,843,226: 78,
och då under de tre första månaderna af innevarande år ytterligare utgifvits	»	4,824,669: 71,
uppgick således vid sistlidne Mars månads slut summan af de hypoteksföreningarne tillhandahållna låneförlag till	Kronor	184,667,896: 49.
Intill samma tidpunkt hade hypoteksföreningarne amorterat	»	16,226,463: 60,
hvadan deras då återstående kapitalskuld utgjorde	Kronor	168,441,432: 89.

Amorteringen af Hypoteksbankens skuld till Riksbanken för de från densamma öfvertagna fastighetslånen samt inkasseringen af dessa lån fortgick under år 1877 sålunda, att Hypoteksbankens skuld, som vid årets början uppgick

till	Kronor	3,994,259: 14,
under året minskats med	»	240,229: 64,
så att den vid årets slut var	Kronor	3,754,029: 50,
och att Hypoteksbankens fordringar för dylika i utlandet utestående lån, hvilka vid årets början utgjorde	Kronor	1,324,144: 46,
genom de under året verkstälda kapitalafbetalningar	»	240,077: 79,
vid årets slut nedgått till	Kronor	1,084,066: 67.

Enligt ett vid revisionsberättelsen fogadt utdrag af 1877 års bokslut öfver sagda lån hade Hypoteksbanken utaf de å fastighetslånen återbetalda medel för sin öfriga verksamhet användt Kronor 3,197,223: 56.

Af Hypotheksbankens svenska obligationer, af hvilka vid 1877 års början funnos utelöpande ett sammanlagdt belopp af			Kronor 83,804,800: —
afyttrades under årets lopp:			
5 procent-obligationer å	Kronor	619,000: —	
4 procent- dito å	»	561,700: —	1,180,700: —
och under de tre första månaderna af år 1878:			
5 procent-obligationer å	Kronor	3,393,800: —	
4 procent- dito å	»	101,000: —	3,494,800: —
		tillsammans kronor	88,480,300: —
Då härifrån afdragas de under sistlidet och innevarande år utlottade obligationer		»	1,154,600: —
utgjorde Hypoteksbankens inhemska obligationsskuld den 31 Mars 1878		Kronor	87,325,700: —

Försäljningspriset nedsattes i Juni 1877 å 5 procent-obligationerna från pari till 99½ procent och å 4 procent obligationerna från 87 till 86 procent, med ytterligare ½ procent rabatt å båda slagen, då minst 50,000 kronor på en gång köptes. I Mars månad innevarande år nedsattes priset å 5 procent-obligationerna till 98 procent.

Tillgångar:

Fordringar hos hypoteksföreningarne, efter afdrag af deras tillgodohafvanden	Kronor	164,144,014: 20.
Å giroräkningar innestående	»	113,011: 67.
Lån till enskilde	»	5,104,250: —
Saldo af löpande räkningar	»	2,572: 56.
Inköpta obligationer	»	325,273: 64.
Utländska valutor	»	567,111: 11.
Kassabehållningar	»	72,402: 36.
Från Riksbanken öfvertagna fastighetslån	»	1,084,066: 67.
Förskjutna lånepåkostnader för dito	»	1,306: 05.
Upplupna, ej förfallna räntor å dito	»	26,472: 28.
Upplupna, ej förfallna förvaltningsbidrag	»	48,118: 76.
Hypoteksbankens fastighet	»	438,369: 19.
Kapitalrabatter, hvilka samtidigt med lånen amorteras	»	7,346,891: 91.
Grundfond: 1,000 st. Riksgäldskontorets obligationer	Kronor	8,000,000: —
Summa kronor		179,273,860: 40.

Vid jemförelse med föregående året visar sig, bland annat, att reservfonden för de från Riksbanken öfvertagna fastighetslånen under år 1877 ökats med 27,597 kronor 98 öre, samt att Hypoteksbankens egen reservfond icke undergått någon förändring.

Af Hypotheksbankens tyska 4½ procent-obligationer af år 1861 och 1862, deraf vid 1877 års början voro utelöpande	Thaler	23,216,700: —
amorterades under samma år och första qvartalet af år 1878	»	93,400: —
hvarigenom beloppet af utelöpande obligationer den 31 Mars 1878 nedgick till	Thaler	23,123,300: —
motsvarande	Kronor	61,662,133: 33.
De utelöpande obligationerna för Hypoteksbankens år 1874 i tyska Riksmark upplagda 4 och 4½ procent-lån utgjorde vid 1877 års början	Mark	17,892,300: —
under loppet af samma år afyttrades	»	9,602,400: —
och under första qvartalet af år 1878	»	2,450,100: —
	Mark	29,944,800: —
Efter afdrag af utlottade obligationer å	»	108,000: —
utgjorde återstående obligationsskulden å detta lån den 31 Mars 1878	Mark	29,836,800: —
motsvarande	Kronor	26,521,600: —
Sammanlagda beloppet af Hypoteksbankens inländska och utländska obligationsskuld utgjorde således den 31 Mars 1878	Kronor	175,509,433: 33.

Enligt den vid berättelsen fogade öfversigt af Hypoteksbankens ställning efter bokslut för år 1877 voro dess tillgångar och skulder följande:

Skulder:

1861 års amorteringslån å 4½ procent	Kronor	30,831,733: 32.
1862 års dito å 4½ dito	»	30,882,133: 32.
1864 års dito å 5 dito	»	26,792,800: —
1869 års dito å 5 dito	»	18,804,000: —
1871 års dito å 5 dito	»	23,620,900: —
1872 års dito å 4 dito	»	13,617,800: —
1874 års dito å 4 dito	»	1,180,000: —
1874 års dito å 4½ dito	»	24,389,600: 08.
1877 års dito å 5 dito	»	180,000: —
Amorteringslån af Riksbanken	»	3,754,029: 50.
Å annuitetsräkning med Riksbanken, 1877 års annuitet	»	400,000: —
Till Riksgäldskontoret	»	3,500,000: —
Saldo af löpande räkning	»	1,246: 22.
Förfallna, här betalbara obligationer och räntekuponer	»	123,631: 45.
Saldo af upplupna, ej förfallna räntor	»	81,044: 96.
Amorteringsfond för kapitalrabatten af 1861 och 1862 års lån	»	413,813: 42.
Reservfond för de från Riksbanken öfvertagna fastighetslån	»	170,455: 27.
Dito för Hypoteksbankens öfriga rörelse	»	530,672: 86.
Summa kronor		179,273,860: 40.

Den grundfond af åtta millioner kronor, Hypoteksbanken innehar uti 4½ procent-obligationer, utfärdade af Riksgäldskontoret, har hittills icke behöft anlitas.

Strömsholms

Granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper, som omfattat åren 1876 och den derom afgifna berättelsen framgå följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Till aktieegarne för inbetalda 539 aktier à 600 kronor	Kronor		323,400: —
D:o innestående aktieutdelning för åren 1848—1859 à 2 procent	»		77,616: —
Förfallna, icke inlösta räntekuponer	Kronor	110: —	
Innestående för 1875 års amorteringsliqvid	»	55: —	165: —
Amorteringslån, ursprungligen 250,000 kronor			170,300: —
Till handels- och sjöfartsfonden			333,000: —
Tillgång utöfver skuld			2,094,451: 12.
		Summa kronor	2,998,932: 12.

Utgifter år 1876:

Underhåll af kanaler och slussar, strömrensningar m. m.	Kronor	10,210: 16.
Jordersättningar	»	717: 47.
Aflöningar	»	19,215: 39.
Pensioner och fattigförsörjning	»	553: 61.
Kasserade förrådseffekter	»	708: 23.
Inventarier och materialier	»	1,040: 06.
För Norr Tunbo qvarn och såg	»	94: 25.
Diverse utgifter	»	5,116: 93.
Ränta å amorteringslånet	»	9,366: 50.
Afbetalning å d:o	»	10,000: —
Dito af lånet från handels- och sjöfartsfonden	»	9,000: —
Afsatt till reparationsfonden	»	4,500: —
Utdelning till aktieegarne	»	7,892: 30.
	Summa kronor	78,414: 90.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Kontant behållning	Kronor	3,465: —
Fasta husbyggnader m. m.	»	30,565: 50.
Förrådseffekter	»	44,429: 02.
I Riksgäldskontoret deponerade medel för kanalverkets framtida underhåll	»	122,594: 10.
Kanalbyggnadskostnaden	»	2,803,528: 56.
	Summa kronor	3,004,582: 18.

nya kanalbolag.

1877, har å Riksgäldskontorets vägnar verkstälts af Fullmäktigen Carl von Stockenström. Ur

den 1 Januari 1876.

Tillgångar:

Kontant behållning	Kronor	1,524: 83.	
Förskott och utestående fordringar	»	1,975: —	
För 1875 års amorteringsliqvid	»	55: —	3,554: 83.
Fasta husbyggnader m. m.			30,565: 50.
Förrådseffekter			49,926: 81.
I Riksgäldskontoret deponerade medel för kanalverkets framtida underhåll			111,356: 42.
Kanalbyggnadskostnaden			2,803,528: 56.
		Summa kronor	2,998,932: 12.

Inkomster år 1876:

Sluss- och kanalinkomster	Kronor		77,965: 90.
Diverse inkomster	»		449: —
		Summa kronor	78,414: 90.

den 31 December 1876.

Skulder:

Till aktieegarne för inbetalda 539 aktier à 600 kronor	Kronor		323,400: —
D:o innestående aktieutdelning för åren 1848—1859 à 2 procent	»		77,616: —
Amorteringslån, ursprungligen 250,000 kronor	»		160,575: —
Till handels- och sjöfartsfonden	»		324,000: —
Tillgång utöfver skuld	»		2,118,991: 18.
		Summa kronor	3,004,582: 18.

Skulder:

Till aktieegarne för inbetalda 539 aktier à 600 kronor	Kronor	323,400: —
D:o innestående aktieutdelning för åren 1848—1859 à 2 procent	»	77,616: —
Amorteringslån, ursprungligen 250,000 kronor	»	160,575: —
Till handels- och sjöfartsfonden	»	324,000: —
Tillgång utöfver skuld	»	2,118,991: 18.
	Summa kronor	3,004,582: 18.

Utgifter år 1877:

Underhåll af kanaler och slussar, strömrensningar m. m.	Kronor	6,182: 53.
Jordersättningar	»	769: 90.
Aflöningar	»	17,929: 85.
Pensioner och fattigförsörjning	»	670: 66.
Kasserade förrådseffekter	»	1,246: 84.
Inventarier och materialier	»	5,816: 30.
För Norr Tunbo qvarn och såg	»	123: 43.
För fasta husbyggnader	»	150: —
Diverse utgifter	»	4,588: 68.
Ränta å amorteringslånet	»	8,816: 50.
Afbetalning å d:o	»	7,500: —
Dito å lånet från handels- och sjöfartsfonden	»	9,000: —
Afsatt till reparationsfonden	»	4,500: —
Utdelning till aktieegarne	»	7,797: 08.
	Summa kronor	75,091: 77.

Tillgångar:

Kontant behållning	Kronor	3,300: —
Fasta husbyggnader m. m.	»	30,715: 50.
Förrådseffekter	»	42,922: 60.
I Riksgäldskontoret deponerade medel för kanalverkets framtida underhåll	»	134,471: 82.
Kanalbyggnadskostnaden	»	2,803,528: 56.
	Summa kronor	3,014,938: 48.

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Kontant behållning	Kronor	3,465: —
Fasta husbyggnader m. m.	»	30,565: 50
Förrådseffekter	»	44,429: 02
I Riksgäldskontoret deponerade medel för kanalverkets framtida underhåll	»	122,594: 10.
Kanalbyggnadskostnaden	»	2,803,528: 56.
	Summa kronor	3,004,582: 18.

Inkomster år 1877:

Sluss- och kanalinkomster	Kronor	74,442: 42.
Diverse inkomster	»	649: 35.
	Summa kronor	75,091: 77.

den 31 December 1877.

Skulder:

Till aktieegarne för inbetalda 539 aktier à 600 kronor	Kronor	323,400: —
D:o innestående aktieutdelning för åren 1848—1859 à 2 procent	»	77,616: —
Amorteringslån, ursprungligen 250,000 kronor	»	152,910: —
Till handels- och sjöfartsfonden	»	315,000: —
» kassadirektören	»	55: —
Tillgång utöfver skuld	»	2,145,957: 48.
	Summa kronor	3,014,938: 48.

§ 1.

Enligt den särskilda räkenskap, som föres under namn af »Aktieegarnes i Strömsholms nya kanalbolag hufvudbok» och upptager hvad bolaget anser såsom sin enskilda tillhörighet, utgjordes dessa aktieegarnes tillgångar af följande fasta egendomar, fordringar och andra tillhörigheter vid slutet af ..... *år 1876.* *år 1877.*

Egendomarne Skantzen, Norr Tunbo och Finntorp ...	Kronor	37,000: —	37,000: —
Borgåssunds hamn- och lastageplats	»	30,512: 22.	30,512: 22.
Borgås bro	»	28,329: 18.	28,329: 18.
Outtagen aktieutdelning för åren 1848—1859 à 2 proc.	»	77,616: —	77,616: —
På depositions- samt upp- och afskrifningsräkning ...	»	15,692: 86.	17,044: 68.
I bankinrättning insatta medel, utgörande af Oxelösund—Flen—Vestmanlands jernvägsaktiebolag erlagd ersättning för kanalbolaget tillskyndade olägenheter genom jernvägens framdragande öfver lastageplatsen	»	——	9,054: 35.
Summa kronor		189,150: 26.	199,556: 43.

Inkomsten af förenämnda egendomar, hamn- och lastageplats m. m. hade uppgått till följande belopp under hvartdera året *1876.* *1877.*

Af fastigheterna	Kronor	1,619: 45.	1,812: 93.
» hamn- och lastageplatsen	»	2,519: 82.	2,100: 42.
» Borgås bro	»	—— 11.	71: 87.
Diverse inkomster	»	80: 57.	220: —
Räntemedel	»	4,850: 28.	4,698: 08.
Summa kronor		9,070: 23.	8,903: 30.

Ofvan omförmälda belopp, 9,054 kronor 35 öre, som kanalbolaget uppburit af Oxelösund—Flen—Vestmanlands jernvägsaktiebolag, har, enligt hvad revisionsberättelsen angifver, blifvit lemnadt såsom ersättning för de olägenheter, hvilka tillskyndats kanalbolaget genom jernvägens framdragande öfver lastageplatsen. Då, såsom här nedan kommer att visas, lastageplatsen icke är aktieegarnes särskilda tillhörighet, utan en kanalverkets egendom, hvars afkastning skall redovisas på sätt föreskrifves i § 6 af Kongl. Maj:ts nådiga privilegium för Strömsholms nya kanalbolag den 28 April 1842, samt den olägenhet, som tillskyndats kanalverket genom jernvägens framdragande öfver lastageplatsen, antagligen består uti en derigenom förorsakad minskning i inkomsten af samma lastageplats, för hvilken minskade inkomst nämnda ersättning blifvit till kanalbolaget utbetald, föranlåtas Statsrevisorerne hemställa, att i fråga varande 9,054 kronor 35 öre afföras ur »Aktieegarnes i Strömsholms nya kanalbolag hufvudbok» och upptagas i kanalverkets räkenskaper såsom en fond, af hvilken årliga ränteafkomsten beräknas bland kanalverkets inkomster.

§ 2.

Till bildande af en fond för framtida större reparationer skola, enligt § 5 i det för bolaget utfärdade privilegium, årligen af kanalinkomsterna afsättas 4,500 kronor, intill dess ett från handels- och sjöfartsfonden erhållet räntefritt förskott å 450,000

kronor blifvit amorteradt, och derefter 7,500 kronor, till dess fonden uppnått en summa af 300,000 kronor; och skola låne- och säkerhetshandlingarne för de sålunda afsatta och utlånta medlen ingifvas till Riksgäldskontoret och under dess vård förblifva, men sjelfva utlåningen af bolaget på eget ansvar ombesörjas.

Till följd af dessa föreskrifter hade bolaget intill den 23 Januari innevarande år till Riksgäldskontoret aflemnat följande säkerhetshandlingar, nemligen:

obligationer med	5½	procent	ränta	.....	Kronor	2,000: —
d:o	» 5	»	»	.....	»	71,400: —
d:o	» 4	»	»	.....	»	58,300: —
					Summa kronor	131,700: —

§ 3.

Kanalrevisorerne omförmäla i sin berättelse, att de befarit hela kanallinien till Smedjebacken och dervid erfarit, att underhållet af kanalen och slussarne samt kanalverket tillhöriga byggnader blifvit omsorgsfullt besörjdt, äfvensom att trafiken numera kunde obehindradt fortgå, sedan upprensnings- och sprängningsarbeten under de näst föregående åren försiggått uti den naturliga segelleden.

§ 4.

Med anledning af 1872 års Statsrevisorers hemställan i deras berättelse, sid. 102 och 103, beslöt 1873 års Riksdag, det Fullmäktige skulle lemna den revisor, som af dem utsågs att deltaga i granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper, nödiga föreskrifter om meddelande af alla de uppgifter, som ansåges erforderliga för bedömande af det sätt, hvarpå bolaget fullgjorde sina förbindelser till staten. Nämnde revisor afgaf år 1874 härom en utförlig redogörelse, hvaraf framgick att, sedan bolaget redan den 14 November 1863 beslutat i räkenskaperna upplägga ett särskildt »Utdelningskonto» och att dit skulle, förutom det i privilegiet bolaget tillerkända utdelningsbelopp, öfverföras afkastningen af bolagets fasta egendomar Skantzen, Norr-Tunbo och Finntorp, all inkomst af bron vid Borgåssund samt hamn- och lastageplatsen m. m. derstädes, 5 procent ränta å den under åren 1848—1859 innehållna utdelning à 2 procent af aktiebeloppet, hvilken utdelning utgjorde tillhopa 77,616 kronor, samt den ränteinkomst, som genom direktionens åtgärd kunde medelst utlåning af influtna medel under året beredas bolaget; så, och efter det berörda beslut blifvit från och med år 1864 tillämpadt, hade till följd af direktionens sedermera meddelade förordnande räkenskaperna från och med år 1872 blifvit skilda i två afdelningar eller hufvudböcker, den ena upptagande kanalverkets inkomster och utgifter, på grund hvaraf utdelning till aktieegarne och statsverket tillkommande öfverskott i enlighet med privilegiet beständes, och den andra innefattande redogörelse för de tillhörigheter, öfver hvilka aktieegarne ansågo sig ega laglig rätt att fritt förfoga. Till den sistnämnda, kallad »Aktieegarnes i Strömsholms nya aktiebolag hufvudbok», öfverfördes fastigheterna Skantzen, Norr-Tunbo och Finntorp, Borgåssunds bro, hamn- och lastageplatsen vid Borgåssund, en kanaljakt samt telegrafstationen vid Strömsholm, hvartill kommo räntor å dels här förut omförmälda innehållna aktie-

utdelning, dels under året tillfälligtvis utlånta medel. Dessa tillgångar voro vid 1873 års slut bokförda till 173,457 kronor 40 öre och lemnade samma år en inkomst af 10,324 kronor 62 öre. Vid 1874 års statsrevision verkställdes en utförlig och noggrann undersökning af bolagets befogenhet till dessa åtgöranden, hvilken undersökning finnes intagen i samma års revisionsberättelse, sid. 86—97. På grund deraf uppdrog 1875 års Riksdag åt Fullmäktige att vidtaga de åtgärder, som funnes af behofvet påkallade dels för att af bolaget utkräfva fullgörandet för den förflutna tiden af bolaget åliggande skyldigheter mot staten, för så vidt dessa då ej blifvit af bolaget behörigen fullgjorda, eller statens rätt blifvit genom bolagets fattade beslut eller vidtagna åtgärder för nära trädd, och dels för att förmå bolaget att för framtiden noggrant iakttaga detsamma åliggande förbindelser till staten. Sedan Fullmäktige, till följd af detta uppdrag, låtit till Stockholms rådstufvurätt instämma bolaget, och rådstufvurätten den 15 Maj 1876 afkunnat dom i målet, hvilket genom vad å ömse sidor blifvit fullföljdt till Svea Hofrätt, och hofrätten genom dom den 7 Juni 1877 till alla delar bifallit Fullmäktiges mot bolaget förda talan, har bolaget i underdånighet hos Kongl. Maj:t deruti sökt ändring, hvarom närmare redogöres i 1875 års revisionsberättelse, sid. 48 och 49, 1876 års revisionsberättelse, sid. 59 och 60, samt 1877 års revisionsberättelse, sid. 48.

Dalslands

Granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har verkstälts A. L. Stuart, enligt uppdrag af Fullmäktige i Riksgäldskontoret. Den derom den 24 sistlidne

Bolagets ställning

Skulder:

Till Riksgäldskontoret:		
återstoden af lånet för kanalbyggnaden mellan Hattefura och Stora Lee	Kronor 713,256: 44.	
dito dito mellan Östra och Vestra Silen	» 41,980: 43.	755,236: 87.
Till handels- och sjöfartsfonden		148,800: —
» primitiva aktieegare		183,053: 48.
» garantiaktieegare: förskott	52,232: 77.	
inbetalningar	94,237: 89.	146,470: 66.
Af Kronolänsmannen A. W. Sandberg insända aktiemedel, hvaröfver specifik förteckning saknats		807: —
Till Skandinaviska kreditaktiebolaget		2,031: 54.
Reservfond för ombyggnad af öfre dammen vid Hofverud		670: 05.
Dito enligt 17 § bolagsordningen		4,981: 45.
Tillgång utöfver skulder, uppkommen genom:		
statsanslag	249,750: —	
skänkta verktyg och materialier	1,184: 36.	
ränteinkomster	18,170: 72.	269,105: 08.
	Summa kronor	1,511,156: 13.

Nu församlade Statsrevisorer få till Riksdagens kännedom meddela, att Kongl. Maj:ts dom uti i fråga varande sak blifvit gifven den 30 sistlidne Juli. Genom denna dom har bolaget blifvit förpligtadt att dels till Riksgäldskontoret inbetala den afkastning af egendomarne Skantzen, Norr-Tunbo och Finntorp, bron vid Borgåssund, hamn- och lastageplatsen derstädes och en kanaljakt samt den ränta å bokförd innestående aktieutdelning och å tillfälligtvis deponerade medel, som från och med 1865 års början influtit och, med iakttagande af privilegiets bestämmelser, skolat statsverket tillfalla, äfvensom den inkomst, bolaget från och med år 1868 till och med år 1873 af telegrafstationen uppburit; och hvilket Riksgäldskontoret tillkommande belopp skulle bestämmas genom vidräkning af fem personer, af hvilka parterna hvardera nämnde två, och den femte utsåges af de utaf parterna valda eller, om de ej i valet sig förenade, af Stockholms rådstufvurätt, dels ock å det belopp, som sålunda blefve bestämdt, gälda fem procent ränta från stämningsdagen den 1 September 1875 tills betalning skedde, hvarjemte bolaget förklarats böra för framtiden bland sina tillgångar upptaga och redovisa nämnda egendomar, bro-, hamn- och lastageplats samt kanaljakt, men deremot ur räkenskaperna afskrifva förenämnda belopp, 77,616 kronor; parterna öppet lemnadt att, derest de ej åtnöjdes med vidräkningsmännens beslut, derom i laga ordning tvista.

---

kanalaktiebolag.

af Häradshöfdingen V. A. Sandström, på grund af Kongl. Maj:ts förordnande, och Kamereraren Juli afgifna berättelse innehåller följande uppgifter:

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Kanalbyggnaden	Kronor 1,451,952: 89.		
Diverse omkostnader	» 22,559: 03.	1,474,511: 92.	
Inventarier, materialier och ved		2,725: 08.	
Skiffer vid Upperud		97: 96.	
Kassabehållning: hos verkställande direktören	2,934: 95.		
» kanalens uppbördsman	2,433: 96.	5,368: 91.	
Förlust		28,452: 26.	
		Summa kronor	1,511,156: 13.

Utgifter år 1877:

Trafikomkostnader	Kronor	16,089: 75.	
Diverse omkostnader och restitutioner	»	427: 21.	
Räntor, påförda utöfver godtgjorda	»	25,317: 91.	
Afsatt till reservfonden, enligt 17 § af bolagsordningen	»	1,204: 64.	43,039: 51.
Afskrifning af bokförda utgifter för rättegångskostnader och provisioner			22,559: 03.
Inkomster öfver utgifter			11,150: 64.
		Summa kronor	76,749: 18.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Kanalbyggnaden	Kronor	1,452,333: 14.
Inventarier och materialier	»	4,034: 69.
Fordran hos Skandinaviska kreditaktiebolaget	»	3,174: 83.
Kassabehållningar	»	6,419: 53.
Förlust	»	16,117: 26.
	Summa kronor	1,482,079: 45.

§ 1.

Kanalrevisorerne anmärka, att 50 kronor, som inbetalts af primitiva aktieegare, icke blifvit godtgjorda kontot öfver vissa garantiaktieegares förskott.

§ 2.

Beträffande den redan år 1874 väckta och sedermera årligen (se Statsrevisorernes berättelse år 1874, sid. 102 och 103, dito år 1875, sid. 52—55, dito år 1876, sid. 62—65, och dito år 1877, sid. 52 och 53) framhållna angelägenhet för bolaget att betrygga rätten till mark ock vatten, som för kanalen blifvit till bolaget afträdd, anmäla kanalrevisorerne att någon åtgärd icke blifvit vidtagen, hvarigenom lagfart derå vunnits, hvadan denna underlåtenhet fortfarande utgjorde föremål för anmärkning.

Inkomster år 1877:

Slussafgifter	Kronor		75,892: 25.
Magasinshyror, böter m. m.	»		856: 93.
Summa kronor			76,749: 18.

den 31 December 1877.

Skulder:

Till Riksgäldskontoret:			
återstoden af lånet för kanalbyggnaden mellan Hattefura och Stora Lee	Kronor	683,458: 53.	
dito dito mellan Östra och Vestra Silen	»	40,587: 65.	724,046: 18.
Till handels- och sjöfartsfonden			152,400: —
» primitiva aktieegare			183,103: 48.
» garantiaktieegare: förskott		52,232: 77.	
inbetalningar		94,237: 89.	146,470: 66.
För insända aktiemedel, hvaröfver specifik förteckning saknats			807: —
Reservfond för påbyggnad vid Hofverud			703: 55.
Dito enligt 17 § bolagsordningen			6,435: 16.
Diverse skulder			192: 70.
Tillgång öfver skulder, uppkommen genom:			
statsanslag		249,750: —	
ränteinkomster		18,170: 72.	267,920: 72.
Summa kronor			1,482,079: 45.

§ 3.

Frågan om utredning af aktieteckningen och dermed i sammanhang stående indrifning af aktiemedel och granskning af registerboken, (hvarom redogöres i Statsrevisorernes berättelse år 1876, sid. 64—66, och dito år 1877, sid. 52 och 53) förklara kanalrevisorerne icke kunnat bringas närmare sin lösning, enär ännu redovisning saknades för kräfda och till en del insända aktiebelopp, samt rättegången mot en af aktietecknarne rörande ett jemförelsevis större aktiebelopp ännu fortgick. Kanalrevisorerne anse att bolagsstyrelsen borde med större eftertryck, än som skett, handhafva denna af flera föregående års revisorer utan påföljd framstälda anmärkning.

§ 4.

På grund af den kännedom, kanalrevisorerne under verkställd besigtningsresa å kanalen erhållit, vitsorda de, att underhållet och förbättringen af densamma icke försummats.

§ 5.

Efter erhållen del af revisionsberättelsen hafva Fullmäktige i Riksgäldskontoret uti skrifvelse af den 1 sistlidne Augusti anhållit, det bolagsstyrelsen måtte snarast möjligt till Fullmäktige inkomma med yttrande öfver de af bolagsrevisorerne anmärkta förhållanden, äfvensom efter hållen bolagsstämma för året till Fullmäktige öfverlemna ett exemplar af det vid stämman förda protokoll. Något svar derå var den 5 sistlidne September icke ankommet.

Kinda

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	391,045: 07.	
Aktiekapitalet	»	327,600: —	
Lån från handels- och sjöfartsfonden	»	19,000: —	
Fonden för Stångebro underhåll	»	388: 31.	
» för underhåll af farleden Nyqvarn—Roxen	»	2,335: 43.	
Reservfonden	»	5,525: 64.	745,894: 45.
Tillgång öfver skuld, tillkommen genom statsanslag, anslag af länets landsting, ränteinkomster, amortering å statslånet m. m.			623,871: 78.
		Summa kronor	1,369,766: 23.

Utgifter år 1877:

Trafikomkostnader	Kronor	1,481: 83.	
Tjenstemäns och betjentes aflöning	»	8,157: 48.	
Skatter och onera	»	1,260: 43.	
Administrationen	»	3,031: 24.	
Kanalens underhåll	»	6,243: 22.	
Förrådets dito	»	94: —	
Diverse utgifter	»	9: —	20,277: 20.
Räntor utöfver ingående			11,500: 24.
Öfverskott för året			13,470: 19.
		Summa kronor	45,247: 63.

§ 6.

I afseende på bolagets fullgörande af detsamma åliggande kapital- och räntebetalningar till Riksgäldskontoret för erhållna lån till kanalanläggningarne få Statsrevisorerne meddela att, enligt Riksgäldskontorets räkenskaper, 1876 års annuitetsliqvid för lånet till segelleden mellan Hattefura vid Venern och sjön Stora Lee erlades under år 1877 med 40,000 kronor, samt i afräkning å 1877 års enahanda liqvid inbetaldes:

1877 den 27 December	Kronor	1,928: —
och 1878 den 1 Augusti	»	15,000: —
	Kronor	16,928: —
hvadan derå voro oguldne	»	23,072: —

Å lånet för kanal- och slussanläggning mellan sjöarne Östra och Vestra Silen har annuiteten blifvit i behörig ordning inbetald.

---

kanalbolag.

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Kanalanläggningen	Kronor	1,310,651: 55.
Behållna förrådseffekter	»	19,882: 86.
Fordran af Linköpings stad för farleden Nyqvarn—Roxen	»	2,894: 27.
» af Göta kanalverk, afsedd till amortering af bolagets skuld till handels- och sjöfartsfonden	»	19,000: —
» af Östergötlands enskilda bank	»	9,500: —
Obligationer med derå upplupen ränta	»	5,156: 82.
Kassabehållning	»	2,680: 73.
Summa kronor		1,369,766: 23.

Inkomster år 1877:

Ordinarie trafikinkomster	Kronor	44,715: 53.
Extra dito	»	170: 46.
Diverse inkomster	»	361: 64.
Summa Kronor		45,247: 63.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Kanalanläggningen	Kronor	1,310,651: 55.
Behållna förrådseffekter	»	20,550: 77.
Fordran af Linköpings stad för underhåll af farleden Nyqvarn—Roxen	»	1,694: 27.
» af Göta kanalverk, afsedd till amortering af lånet från handels- och sjöfartsfonden	»	18,000: —
» af Östergötlands enskilda bank	»	13,600: —
Obligationer	»	6,000: —
Kassabehållning	»	1,432: 75.
	Summa kronor	1,371,929: 34.

Å Riksgäldskontorets vägnar har Fullmäktigen C. G. Hierta deltagit i granskningen af bolagets räkenskaper och förvaltning år 1877. Uti den derom afgifna berättelsen upplyses, att revisorerne företagit besigtningsresa utefter kanalen och dervid iakttagit, att densamma med alla tillhörigheter fortfarande underhålles i utmärkt

Angående de jernvägsaktiebolags ställning, i hvilkas revisioner staten genom ombud deltager.

Till Statsrevisorerne hafva öfverlemnats de till Fullmäktige i Riksgäldskontoret inkomna bolag, som utaf staten erhållit låneunderstöd för jernvägarnes anläggning och uti hvilkas Statsrevisorrerne framlägga redogörelser för bolagens ställning och rörelse under året, så vidt

Söderhamns

I granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har Löjtnanten uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet		Kronor	390,872: 46.
Aktieegarnes inbetalningar		»	289,307: 28.
Återstående lån af Söderhamns stad		»	131,500: —
Diverse skulder		»	18,085: 18.
Undsättningsfonden		»	1,823: 18.
Pensionsfonden		»	21,872: —
Reservfonden		»	83,833: 33.
Aktieegarnes tillgodohafvande: genom amortering å statslånet	109,123: 19.		
Dito dito genom dito å lånet af Söderhamns stad	43,500: —		152,623: 19.
Behållning af trafiken år 1876			17,358: 51.
		Summa kronor	1,107,275: 13.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	380,901: 42.	
Aktiekapitalet	»	327,600: —	
Lån från handels- och sjöfartsfonden	»	18,000: —	
Fonden för Stångebro underhåll	»	318: 40.	
» för underhåll af farleden Nyqvarn—Roxen	»	1,965: 63.	
Reservfonden	»	6,801: 92.	735,587: 37.
Tillgång utöfver skuld, tillkommen genom statsanslag, anslag af länets landsting, ränteinkomster, amortering å statslånet m. m.			636,341: 97.
		Summa kronor	1,371,929: 34.

skick; äfvensom att Skedevi bro blifvit från fast bro förändrad till svängbro, så att obehindrad kommunikation mellan sjöarne Emmern och Åsunden kunnat den 15 Maj innevarande år öppnas för alla slag af fartyg, som passera kanalen.

---

berättelser om granskning af förvaltning och räkenskaper för år 1877 hos de jernvägsaktierevisioner staten eger genom ombud deltaga. Efter tagen kännedom af dessa berättelser få revisionsberättelserna derom lemna upplysning.

jernvägsaktiebolag.

Wilh. Brehmer å statens vägnar deltagit. Den derom afgifna berättelsen lemnar följande

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen med rörelsemateriel och inventarier	Kronor	926,689: 87.	
Förråd	»	40,068: 61.	
Inlösta aktier	»	1,114: 40.	
Undsättningsfonden	»	1,823: 18.	
Pensionsfonden	»	21,872: —	
Reservfonden	»	83,833: 33.	
Fordringar	»	13,310: 56.	
Kassabehållning	»	18,563: 18.	
		Summa kronor	1,107,275: 13.

Utgifter:

Trafik- och underhållskostnader	Kronor	199,243: —	
Ränta och amortering å statslånet	»	25,000: —	
Amortering å lånet till Söderhamns stad	»	5,000: —	
Upplupna räntor	»	6,667: 11.	
1877 års utdelning till aktieegarne	»	17,358: 51.	
Afskrifningar	»	63,595: 51.	
Afsättning till pensionsfonden	»	5,000: —	321,864: 13.
» till reservfonden	Kronor		10,000: —
» till reserverade medels konto	»		45,000: —
Behållning	»		17,358: 51.
		Summa kronor	394,222: 64.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen med rörelsemateriel och inventarier	Kronor	957,255: 54.
Förråd	»	51,919. 98.
Inlösta aktier	»	999: 12.
Undsättningsfonden	»	1,718: 18.
Pensionsfonden	»	28,184: 32.
Reservfonden	»	93,833: 33.
Fordringar	»	34,077: 54.
Reserverade medel	»	45,000: —
Kassabehållning	»	9,447: 81.
	Summa kronor	1,222,435: 82.

Inkomster år 1877:

Behållning från år 1876	Kronor	17,358: 51.
Trafikinkomster	»	376,864: 13.
Summa kronor		394,222: 64.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor		381,507: 36.
Aktieegarnes inbetalningar	»		289 307: 28.
Återstående lån af Söderhamns stad	»		126,500: —
Diverse skulder	»		72,038: 55.
Undsättningsfonden	»		1,718: 18.
Pensionsfonden	»		28,184: 32.
Reservfonden	»		93,833: 33.
Reserverade medel	»		45,000: —
Aktieegarnes tillgodohafvande: genom amortering å statslånet		118,488: 29.	
genom amortering å lånet af Söderhamns stad		48,500: —	166,988: 29.
Behållning af trafiken år 1877			17,358: 51.
Summa kronor			1,222,435: 82.

Hudiksvalls

Å statens vägnar har Rådmannen D. Silén deltagit i granskningen af detta bolags föruppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	282,294: 31.
Inbetalda aktiekapitalet	»	320,000: —
Obligationer	»	261,000: —
Till sparbanken i Hudiksvall	»	30,000: —
Till Helsinglands enskilda bank	»	215,000: —
Diverse skulder	»	12,378: 38.
Reservfonden	»	22,623: 18.
Aktieegarnes konto (af årets behållna vinst)	»	16,000: —
	Summa kronor	1,159,295: 87.

Utgifter år 1877:

Trafik- och administrationskostnader	Kronor	47,936: 21.
Underhåll af lokomotiv, vagnar och inventarier	»	11,252: 04.
D:o af banan, stationer och bjelkmagasin	»	18,259: 05.
Ombyggnad af en bro	»	5,816: 61.
Lastning af trävaror	»	5,264: 42.
Drift- och underhållskostnad för ångbåtar och pråmar	»	24,157: 13.
Amortering å värdet af d:o d:o	»	4,480: 67.
D:o å värdet af banan, rörelsematerielen m. m.	»	36,188: 15.
Ränteskilnad	»	38,624: 91.
Diverse utgifter	»	6,028: 15.
Behållen vinst för året	»	33,376: 82.
deraf blifvit afsatta till reservfonden 17,376: 82		
och till aktieegarnes disposition 16,000: —		
	Summa kronor	231,384: 16.

jernvägsaktiebolag.

valtning och räkenskaper för år 1877. Ur den derom afgifna berättelsen framgå följande

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägen med dess utsträckning till Näsviken	Kronor	803,171: 74.
Rörelsemateriel	»	140,000: —
Stationer, materialier, inventarier och byggnader	»	137,888: 91.
Ångbåtar och prämar	»	62,042: 89.
Bolaget tillhöriga aktier	»	2,400: —
Fordringar	»	13,358: 27.
Kassabehållning	»	434: 06.
Summa kronor		1,159,295: 87.

Inkomster år 1877:

Af jernvägstrafiken	Kronor	201,626: 36.
Af ångbåtstrafiken	»	29,637: 80.
Utdelning å bolaget tillhöriga aktier	»	120: —
Summa kronor		231,384: 16.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägen	Kronor	783,000: —
Rörelsemateriel	»	132,000: —
Stationer, byggnader, inventarier och materialier	»	137,058: 37.
Ångbåtar och pråmar	»	57,562: 22.
Bolaget tillhöriga 30 aktier	»	2,400: —
Fordringar	»	44,838: 44.
Kassabehållning	»	1,115: 70.
	Summa kronor	1,157,974: 73.

Borås jernvägs-

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet		Kronor	1,189,629: 24.
Aktiekapitalet		»	775,600: —
Jernvägspersonalens sjuk- och understödskassa		»	7,062: 11.
Till diverse personer		»	35,182: 77.
Icke lyftade utdelningar		»	3,345: —
Tillgångar utöfver skulder:			
reservfonden	283,049: 84.		
af föregående års vinster	8,279: 48,		
disponibel behållning af 1876 års rörelse	35,812: 12.	44,091: 60.	327,141: 44.
		Summa kronor	2,337,960: 56.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	275,086: 08.
Inbetalda aktiekapitalet	»	320,000: —
Återstoden af obligationslån	»	250,000: —
Lån af banker	»	245,300: —
Diverse skulder	»	11,588: 65.
Reservfonden	»	40,000: —
Aktieegarnes konto (af årets vinst)	»	16,000: —
	Summa kronor	1,157,974: 73.

aktiebolag

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	1,586,262: 11.
Rörliga materielen	»	278,487: 76.
Inventarier och materialier	»	100,279: 37.
102 aktier i Uddevalla–Venersborg—Herrljunga jernväg	»	200: —
På depositions- samt upp- och afskrifningsräkningar	»	153,964: 22.
Allmänna hypoteksbankens obligationer	»	102,791: 67.
Fordran af Borås stad	»	77,066: 95.
D:o af Borås sparbank	»	531: 52.
D:o af Uddevalla—Venersborg Herrljunga jernväg	»	923: 60.
D:o af diverse personer	»	12,630: 27.
D:o af stationerna å linien	»	24,289: 02.
Kassabehållning	»	534: 07.
	Summa kronor	2,337,960: 56.

Utgifter år 1877:

Driftkostnad, underhåll af banan, rörliga materielen m. m.	Kronor	106,312: 58.
Diverse utgifter, skadeersättningar m. m.	»	10,154: 35.
Amortering å statslånet	»	21,267: 59.
Ränta å dito	»	47,585: 17.
Dito å reservfonden	»	14,152: 49.
Dito å jernvägspersonalens sjuk- och understödskassa	»	359: 33.
Afskrifning å vinst- och förlustkonto	»	15: 25.
Rörlig materiel	»	8,712: 10.
Disponibel behållning af årets rörelse	»	43,253: 54.
	Summa kronor	251,812: 40.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	1,576,282: 42.
Rörliga materielen	»	274,547: 96.
Inventarier och materialier	»	92,931: 27.
102 aktier i Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernväg	»	200: —
På depositions- samt upp- och afskrifningsräkningar	»	159,378: 80.
Allmänna hypoteksbankens obligationer	»	102,791: 67.
Fordran af Borås stad	»	74,864: 99.
D:o af Borås kyrka	»	16,005: 33.
D:o af Borås sparbank	»	558: 07.
D:o af diverse personer	»	14,779: 64.
D:o af två främmande banor	»	1,485: 47.
D:o af stationerna å linien	»	25,220: 21.
Kassabehållning	»	558: 45.
	Summa kronor	2,339,604: 28.

Utaf det sammandrag af bolagets räkenskaper för åren 1873—1877, som det å statens vägnar i revisionen deltagande ombud, Borgmästaren A. Wendt, på grund af Kongl. Maj:ts nådiga instruktion den 23 Mars 1877, afgifvit, upplyses bland annat att reservfonden, som vid årets början utgjorde 283,049 kronor 84 öre, ökats med

Inkomster år 1877:

Af trafiken	Kronor	229,155: 10.
Hyror och arrenden	»	2,892: —
Vinst å främmande arbeten i reparationsverkstaden	»	1,108: 59.
Diverse inkomster	»	380: 72.
Ränta å utlånta medel	»	18,275: 99.
Summa kronor		251,812: 40.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor		1,168,361: 65.
Aktiekapitalet	»		775,600: —
Jernvägspersonalens sjuk- och begrafningskassa	»		8,382: 11.
Till statens banor och diverse personer	»		34,515: 05.
Icke lyftade utdelningar	»		3,100: —
Tillgångar utöfver skulder:			
Reservfonden		297,202: 33.	
af föregående års vinst	9,189: 60.		
disponibel behållning af 1877 års rörelse	43,253: 54.	52,443: 14.	349,645: 47.
Summa kronor			2,339,604: 28.

tillagd 5 procent ränta, 14,152 kronor 49 öre, så att den vid årets slut uppgick till 297,212 kronor 33 öre. Derjemte vitsordas att bolagets förbindelser mot staten blifvit vederbörligen uppfylda.

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet: icke förfallet kapital	Kronor	2,940,033: 95.	
amorteringsbelopp för år 1876	»	42,691: —	2,982,724: 95.
Återstående ränta å statslånet för år 1876			57,309: —
Aktiekapitalet			1,620,000: —
Skulder till åtskillige personer			27,212: 09.
Vexelkonto			5,400: —
Aktieegarnes delaktighetskonto (utgörande amortering å statslånet)			216,226. 01.
Behållning (»Vinst- och förlustkonto»)			211,574: 56.
		Summa kronor	5,120,446: 61.

Utgifter år 1877:

För trafik, underhåll af jernvägen, materielen m. m.	Kronor	244,876: 43.	
Räntor	»	121,884: 91.	
Hyror och arrenden	»	5: 66.	
Jernvägens bidrag till pensionsföreningen och sjukkassan	»	946: 09.	367,713: 09.
Årets vinst			83,816: 46.
		Summa kronor	451,529: 55.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor		4,224,016: 31.
Rörliga materielen	»		617,954: 65.
Materialier och inventarier	»		165,515: 73.
Öfvertagna aktier	»		36,500: —
Aktier i Lidköping—Håkantorps jernväg	»		10,000: —
Fordringar: af aktiegare		57,341: 72.	
af åtskillige personer		81,019: 47.	
å giroräkning		30,793: 72.	169,154: 91.
Kassabehållning			4,748: 99.
		Summa kronor	5,227,890: 59.

I granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper för år 1877 har å statens vägnar Öfversten Eggert Elers deltagit, hvilken anmäler, att af den annuitetsliqvid, 162,000 kronor, bolaget bort för nämnda år till Riksgäldskontoret erlägga, hade under samma år inbetalts 40,000 kronor, och under loppet af innevarande år

ljunga jernvägsaktiebolag.

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen		Kronor	4,216,974: —
Rörliga materielen		»	576,553: 85.
Materialier och inventarier		»	142,330: 35.
Öfvertagna aktier		»	36,500: —
Aktier i Lidköping—Håkantorps jernväg		»	10,000: —
Fordringar: af aktieegare	57,341: 72.		
af åtskillige personer	56,150: 58.		
å giroräkning	20,200: —		133,692: 30.
Kassabehållning			4,396: 11.
		Summa kronor	5,120,446: 61.

Inkomster år 1877:

Af trafiken	Kronor	450,214: 98.
Diverse inkomster	»	1,314: 57.
Summa kronor		451,529, 55.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet: icke förfallet kapital	Kronor	2,895,635: 31.	
för året förfallet amorteringsbelopp	»	44,398: 64.	2,940,033: 95.
Återstod af räntan för året å statslånet			77,601: 36.
Aktiekapitalet			1,620,000: —
Skulder till åtskillige personer			31,538: 25.
Vexelkonto			47,100: —
Aktieegarnes delaktighetskonto (utgörande amortering å statslånet)			257,275: 05.
Behållning (»Vinst- och förlustkonto»)			254,341: 98.
		Summa kronor	5,227,890: 59.

intill den 30 sistlidne April 30,000 kronor, hvadan vid nämnda tidpunkt derå voro 92,000 kronor oguldne.

Enligt hvad Riksgäldskontorets räkenskaper utvisa, hafva sedermera under Maj—Juli månader innevarande år å sagde annuitetsliqvid ytterligare afbetalts till sammans 50,000 kronor.

Ystad—Eslöfs

Å statens vägnar har Handlanden G. A. Hedman deltagit i granskningen af detta bolags

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet		Kronor	2,192,715: 62.
Aktiekapitalet		»	1,237,794: 21.
Till statens jernvägstrafik		»	17,218: —
Pensionskassan		»	6,045: 46.
Inbetalningar å beklädnad		»	1,097: 68.
Lån i bankinrättning		»	10,000: —
Proprie konto:			
behållning under föregående år	435,221: 19.		
d:o under år 1876	27,841: 88.		463,063: 07.
		Summa kronor	3,927,934: 04.

Utgifter år 1877:

Trafikomkostnader, underhåll af banan m. m.		Kronor	204,890: 81.
Afsatt till pensionskassan		»	964: —
Saldo af influtna och utbetalda räntor		»	86,222: 06.
Behållning under året		»	79,000: 37.
		Summa kronor	371,077: 24.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Färdiga banan		Kronor	3,790,834: 71.
Materialier, inventarier och blanketter		»	168,487: 93.
Diverse fordringar		»	46,410: 25.
Innestående trafikmedel hos stationerna		»	5,400: 75.
Upplupen, ogulden ränta		»	560: 15.
Kassabehållning		»	2,581: 59.
		Summa kronor	4,014,275: 38.

jernvägsaktiebolag.

förvaltning och räkenskaper för år 1877. Berättelsen derom lemnar följande uppgifter:

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Färdiga banan	Kronor	3,731,056: 98.
Materialier, inventarier och blanketter	»	178,825: 32.
Diverse fordringar	»	8,051: 22.
Upplupen, ogulden ränta	»	796: 49.
Saldo i liqvid med främmande telegraflinier	»	72: 91.
Innestående trafikmedel hos stationerna	»	8,439: 37.
Kassabehållning	»	691: 75.
Summa kronor		3,927,934: 04.

Inkomster år 1877:

Af trafiken	Kronor	366,647: 84.
Diverse inkomster	»	4,429: 40.
Summa kronor		371,077: 24.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet		Kronor	2,157,924: 24.
Aktiekapitalet		»	1,237,794: 21.
Till statens jernvägstrafik		»	15,594: 39.
Lån i bankinrättning		»	50,000: —
Diverse skulder		»	221: 13.
Inbetalningar å beklädnad		»	889: 10.
Pensionskassan		»	7,697: 20.
Upplupen, ej förfallen ränta		»	2,091: 67.
Proprie konto:			
behållning under föregående år	463,063: 07.		
d:o under år 1877	79,000: 37.		542,063: 44.
Summa kronor			4,014,275: 38.

Köping—Uttersbergs

Berättelsen om granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877, uti

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	311,000: 82.	
Aktiekapitalet	»	250,000: —	
Extra tillskott af aktieegarne	»	80,000 —	
Till enskilde	»	97,385: 17.	738,385: 99.
Tillgångar utöfver skulder			250,128: 31.
		Summa kronor	988,514: 30.

Utgifter år 1877:

Trafikomkostnader m. m.	Kronor	72,448: 26.	
Afskrifningar	»	15,000: —	
Räntor	»	16,318: 54.	103,766: 80.
Behållning för året			41,494: 35.
		Summa kronor	145,261: 15.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	924,403: 35.
Inventarier	»	47,225: 05.
Fordringar	»	1,052: 86.
Summa kronor		972,681: 26.

jernvägsaktiebolag.

hvilken granskning Ryttmästaren H. Tham å statens vägnar deltagit, lemnar följande uppgifter:

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägens anläggningskostnad	Kronor	931,204: —
Inventarier	»	56,237: 44.
Fordringar	»	1,072: 86.
Summa kronor		988,514: 30.

Inkomster år 1877:

Af trafiken	Kronor	145,261: 15.
Summa kronor		145,261: 15.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	288,440: 85.	
Aktiekapitalet	»	250,000: —	
Extra tillskott af aktieegarne	»	80,000: —	
Till enskilde	»	77,617: 75.	696,058: 60.
Tillgångar öfver skulder			276,622: 66.
Summa kronor			972,681: 26.

Krylbo—Norbergs

Granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har å statens följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Statslån	Kronor	406,000: —
Aktiekapital	»	500,000: —
Obligationer	»	290,400: —
Till diverse fordringsegare	»	113,003: 58.
Öfverskott för år 1876	»	6,729: 32.
	Summa kronor	1,316,132: 90.

Utgifter år 1877:

Trafikomkostnader	Kronor 57,997: 33.	
Till främmande banor	» 20,470: 76.	78,468: 09.
Räntor		39,888: 89.
Afskrifningar		308: 10.
	Summa kronor	118,665: 08.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	1,052,019: 96.
Rörelsemateriel	»	178,075: 72.
Inventarier	»	5,892: 02.
Diverse fordringar	»	10,465: 83.
Osålda obligationer	»	67,900: —
Vinst- och förlustkonto	»	8,981: 11.
	Summa kronor	1,323,334: 64.

Enligt hvad Fullmäktiges protokoll gifva vid handen, har bolagets styrelse uti skrifvelse den 29 sistlidne Maj anmält för Fullmäktige, att bolaget för det då varande icke kunde verkställa den amorterings- och ränteliqvid, som det ålåg bolaget att den 1 derpå följande Juni med 24,360 kronor till Riksgäldskontoret fullgöra för det till jernvägsanläggningen erhållna statslån å 406,000 kronor. Såsom skäl härtill uppgafs dels den betydliga minskning i trafiken, som under sistlidet år egt rum,

jernvägsaktiebolag.

vägnar verkställts af Öfverstelöjtnanten Wilhelm Virgin. Den derom afgifna berättelsen lemnar

den 1 Januari 1877

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	1,047,337: 58.
Rörelsemateriel och inventarier	»	183,411: 24.
Fordran hos bankinrättning	»	2,175: 98.
Öfriga fordringar	»	15,308: 10.
Osålda obligationer	»	67,900: —
	Summa kronor	1,316,132: 90.

Inkomster år 1877:

Af trafiken	Kronor	102,954: 65.
Brist	»	15,710: 43.
	Summa kronor	118,665: 08.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	401,940: —
Aktiekapital	»	500,000: —
Obligationer	»	286,800: —
Utlottade obligationer	»	3,600: —
Till diverse fordringsegare	»	130,994: 64.
	Summa kronor	1,323,334: 64.

dels svårigheten att genom tillfälliga lån betäcka den brist, som till följd deraf uppstått. Styrelsen hyste likväl den förhoppning att, om den under detta års första hälft förökade trafik komme att vidare fortfara, åtminstone större delen af den resterande annuiteten skulle inom årets slut vara inbetald.

Af Riksgäldskontorets räkenskaper hafva Statsrevisorerne inhemtat, att i afräkning å i fråga varande annuitet den 31 sistlidne Juli erlagts 13,000 kronor.

Sundsvalls

Landssekreteraren R. Björck har å statens vägnar deltagit i granskningen af detta bo-uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Statslån	Kronor	1,494,000: —
Aktiekapital	»	1,773,900: —
Upptagna lån	»	676,600: —
Vexlar	»	97,824: 19.
Till diverse kreditorer	»	48,761: 18.
Behållning år 1876	»	51: 19.
	Summa kronor	4,091,136: 56.

Utgifter år 1877:

Trafikomkostnader, banans och materielens underhåll	Kronor	245,144: 35.
Räntor	»	118,639: 51.
Amortering och afskrifning å byggnader, inventarier och rörlig materiel	»	44,012: 42.
Reparation af jernvägsbanken vid Städesjön	»	15,247: 26.
Undersökningskostnad för banans ombyggnad	»	1,715: 73.
Assuranspremier	»	2,724: 91.
	Summa kronor	427,484: 18.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen Sundsvall—Torpshammar	Kronor	3,446,415: 58.	
Bibanan Vattjom—Marmen	»	181,818: 97.	3,628,234: 55.
Rörlig materiel	Kronor		330,813: 07.
Inventarier och materialier	»		121,505: 77.
Fordringar	»		8,917: 85.
Oredovisade trafikinkomster	»		15,170: 20.
Kassabehållning	»		283: 25.
	Summa kronor		4,104,924: 69.

jernvägsaktiebolag.

lags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den derom afgifna berättelsen lemnar följande

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen Sundsvall—Torpshammar	Kronor	3,437,155: 94.	
Bibanan Vattjom—Marmen	»	181,618: 75.	3,618,774: 69.
Rörlig materiel	Kronor		363,889: 16.
Inventarier och materialier	»		91,895: 51.
Lunnås och Skärsätts skogsskiften	»		2,186: 23.
Fordringar	»		14,390: 97.
	Summa kronor		4,091,136: 56.

Inkomster år 1877:

Af trafiken	Kronor	421,577: 41.
Hyror och arrenden	»	4,858: 15.
Speditionskontoret i Sundsvall	»	1,048: 62.
Summa kronor		427,484: 18.

den 31 December 1877.

Skulder:

Statslån	Kronor	1,494,000: —
Aktiekapital	»	1,773,900: —
Upptagna lån	»	587,500: —
Vexlar	»	235,203: 51.
Till diverse kreditorer	»	12,455: 15.
Sjukhjelps- och begrafningskassan	»	1,814: 84.
Reserverade medel	»	51: 19.
Summa kronor		4,104,924: 69.

Upsala—Margretehills (Upsala—

Regementsskrifvaren G. H. Gyllensvärd har såsom statens ombud deltagit i granskningen följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Statslån	Kronor	500,000: —
Af aktieegarne inbetalda	»	1,499,690: —
Utelöpande obligationer	»	5,165,000: —
Räntekuponer	»	1,425: —
Temporärt lån	»	400,000: —
Lån af banker och enskilde personer	»	591,468: 16.
Balanser i förråden	»	2,239: 77.
Behållning af inköpta skogsskiften och försålda inventarier	»	4,771: 29.
Vinst och förlust	»	697,856: 40.
	Summa kronor	8,862,450: 62.

Utgifter år 1877:

Drift- och underhållskostnad	Kronor		418,032: 75.
För jernvägsanläggningen: förbättringar		8,478: 27.	
expropriationer		13,577: —	22,055: 27.
Ökade trafikinventarier			7,009: 56.
Räntor			373,303: 96.
Inlösta obligationer			73,000: —
Infriade lån			241,131: 42.
Kassa			1,889: 49.
	Summa kronor		1,136,422: 45.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsbyggnaden	Kronor	7,591,292: 82.
Inventarier, materialier och förråd	»	186,513: 73.
Osålda obligationer	»	38,950: —
Fordringar	»	57,866: 84.
Oredovisade trafikinkomster	»	14,981: 10.
Kassabehållning	»	5,494: 68.
Vinst och förlust	»	513,564: 80.
	Summa kronor	8,408,663: 97.

Gefle) jernvägsaktiebolag.

af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den derom afgifna berättelsen lemnar

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägsbyggnaden	Kronor	7,569,237: 55.
Inventarier, materialier och förråd	»	179,504: 17.
Oredovisad trafikinkomst	»	22,475: 48.
Kapitalrabatt å utgifna obligationer	»	165,000: —
Räntor	»	883,678: 23.
Osålda obligationer	»	38,950: —
Kassabehållning	»	3,605: 19.
Summa kronor		8,862,450: 62.

Inkomster år 1877:

Trafikinkomst	Kronor	623,822: 45.
Inbetalning å aktier	»	12,600: —
Upptagna temporära lån	»	500,000: —
Summa kronor		1,136,422: 45.

den 31 December 1877.

Skulder:

Statslån	Kronor	500,000: —
Af aktieegarne inbetalda	»	1,512,290: —
Utelöpande obligationer	»	5,092,000: —
Räntekuponer	»	4,375: —
Lån af banker och enskilde personer	»	1,298,315: 25.
Balanser i förråden	»	1,683: 72.
Summa kronor		8,408,663: 97.

Bergslagernas

På grund af nådigt förordnande har Kaptenen P. Virgin å statens vägnar deltagit i revisionsberättelsen lemnar följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Statslånemedel	Kronor	5,000,000: —
Inbetalning å tecknade aktier:		
af äldre teckningen	Kronor 5,492,030: —	
af teckningen år 1873	» 6,445,965: —	11,937,995: —
Obligationslån		15,410,700: —
1875 års lån		3,600,000: —
Diverse kreditorer		2,130,470: 83.

Transport kronor 38,079,165: 83.

jernvägsaktiebolag.

granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den derom afgifna

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jordköp i Åmål	Kronor	34,525: 50.
Egendomar i Åmål	»	7,097: 66.
Dito i Filipstad	»	53,885: 71.
Dito i Falun	»	19,592: 73.
Omkostnader för obligationslån	»	142,392: 33.
Kapitalrabatt å obligationer	»	1,556,305: —
Styrelsens arfvoden och resor	»	59,335: 35.
Falu—Krossekärr-liniens undersökning	»	28,139: 77.
Undersökningar	»	148,593: 86.
Byrå- och kontorsutgifter	»	91,769: 13.
Tjenstemäns aflöning och resor	»	1,185,736: 60.
Förrådet	»	11,150,065: 11.
Provisionella husbyggnader	»	131,707: 23.
Arbetståg	»	231,612: 57.
Terrasseringsarbeten	»	7,147,542: 81.
Sprängningsarbeten	»	1,879,329: 62.
Kulvertar och afloppstrummor	»	1,011,168: 80.
Viadukter och broar	»	1,895,618: 08.
Väg-broar, -portar och -öfvergångar	»	226,468: 90.
Landsvägsarbeten	»	144,225: 66.
Ballastning	»	1,149,494: 59.
Öfverbyggnad	»	1,706,870: 09.
Bangårdar	»	2,469,709: 96.
Banvaktarestugor och postkurar	»	274,397: 74.
Signaler och telegrafer	»	46,593: 64.
Stängsel, grindar och bommar	»	186,169: 87.
Stallar	»	66,123: 56.
Sjukvård	»	86,642: 93.
Expropriationskostnader	»	834,354: 93.
Landtmäteri och värdering	»	92,377: 34.
Diverse arbeten och utgifter	»	34,165: 09.
Omkostnader för aktier	»	11,092: 72.
Statsobligationers konto	»	198,333: 33.
Transport	kronor	34,301,438: 21.

Transport kronor 38,079,165: 83.

Summa kronor 38,079,165: 83.

Utgifter år 1877:

Kapitalrabatt på obligationer	Kronor	694,057: 50.
Utlottade obligationer	»	33,300: —
Omkostnader för obligationslånet	»	8,788: 21.
Räntemedel	»	1,508,037: 59.
Styrelsens arfvoden och resor	»	11,448: 70.
Undersökningar	»	3,014: 43.
Byrå- och kontorsutgifter	»	14,414: 76.
Tjenstemäns aflöning och resor	»	226,832: 05.
Provisionella husbyggnader	»	33,560: 11.
Arbetståg	»	173,180: 73.
Terrasseringsarbeten	»	945,689: 17.
Sprängningsarbeten	»	395,163: 97.
Kulvertar och afloppstrummor	»	234,899: 87.
Viadukter och broar	»	755,913: 11.
Väg-broar, -portar och -öfvergångar	»	64,283: 09.
Landsvägsarbeten	»	14,327: 61.
Ballastning	»	234,217: 08.
Öfverbyggnader	»	3,349,212: 54.
Bangårdar med dit hörande byggnader	»	1,854,080: 24.
Banvaktarestugor och postkurar	»	119,760: 65.
Signaler och telegrafer	»	55,155: 93.
Stängsel, grindar och bommar	»	175,877: 09.
Rörliga materielen	»	3,761: 08.
Sjukvård	»	12,824: 64.
Expropriationskostnader	»	150,326: 88.
Diverse arbeten och utgifter	»	4,502: 97.
Egendomarne i Falun, Filipstad, Amål och Trollhättan	»	2,743: 31.
Trafikförrådet	»	4,043,866: 15.
Omkostnader för aktier	»	624: 86.
Trafikutgifter	»	607,080: 50.
Afbetalning å 1875 års lån	»	2,437,710: —
Inkomster öfver utgifter	»	533,580: 47.
	Summa kronor	18,702,235: 29.

Transport	kronor	34,301,438: 21.
Hypoteksbanksobligationers konto	»	2,724: 75.
Intressekonto	»	1,917,492: 95.
Vexelkassor vid trafikstationerna	»	425: —
Fordringar af enskilda personer och bolag	»	1,504,081: 30.
Innestående hos distriktcheferne	»	104,883: 46.
Kassabehållning	»	248,120: 16.
Summa	kronor	38,079,165: 83.

Inkomster år 1877:

Inbetalning å tecknade aktier: af teckningen år 1873	Kronor		900,355: —
Dito å obligationslånet	»		6,894,900: —
Dito å 1875 års lån	»		400,000: —
Under året upptagna lån	»		1,934,486: 33.
Räntemedel	»		96,360: 97.
Trafikinkomster	»		760,108: 07.
Värdet af effekter från förrådet	7,649,901: 36.		
Dito af dito » stallen	66,123: 56.		7,716,024: 92.
fördeladt på trafikförrådet m. fl. konti.			
Summa	kronor		18,702,235: 29.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Omkostnader för obligationslån	Kronor	151,180: 54.
Kapitalrabatt å obligationer	»	2,250,362: 50.
Statsobligationer	»	195,666. 66.
Hypoteksbanksobligationer	»	5,424: 75.
Intresse	»	3,329,169: 57
Styrelsens arfvoden ochresor	»	70,784: 05.
Falun—Krossekär-liniens undersökning	»	28,139: 77.
Undersökningar	»	151,608: 29.
Byrå- och kontorsutgifter	»	106,183: 89.
Tjenstemäns aflöning och resor	»	1,412,568: 65.
Förrådet	»	3,265,684: 66.
Provisionella husbyggnader	»	165,267: 34.
Arbetståg	»	404,793: 30.
Terrasseringsarbeten	»	8,093,231: 98.
Sprängningsarbeten	»	2,274,493: 59.
Kulvertar och afloppstrummor	»	1,246,068: 67.
Viadukter och broar	»	2,651,531: 19.
Väg-broar, -portar och -öfvergångar	»	290,751: 99.
Landsvägsarbeten	»	158,553: 27.
Ballastning	»	1,383,711: 67.
Öfverbyggnad	»	5,056,082 63.
Bangårdar med dit hörande byggnader	»	4,323,790: 20.
Banvaktarestugor och postkurar	»	394,158: 39.
Signaler och telegrafer	»	101,749: 57.
Stängsel, grindar och bommar	»	362,046: 96.
Rörliga materielen	»	10,672: 78.
Sjukvård	»	99,467: 57.
Expropriationskostnader	»	984,681: 81.
Landtmäteri och värdering	»	91,530: 47.
Diverse arbeten och utgifter	»	38,668: 06.
Kristinehamns enskilda bank	»	9,389: 30.
Medel, innestående hos distriktsingeniörerne	»	34,473: 30.
Skandinaviska kreditaktiebolaget	»	565,973: 55.
Aktiebolaget Göteborgs handelskompani	»	545,000: —
Diverse debitorer	»	61,225: —
Egendomarne i Falun	»	21,102: 35.
Dito i Filipstad	»	53,348: 20.
Dito i Åmål	»	40,904: 61.
Dito i Trollhättan	»	2,081: 02.
Omkostnader för aktier	»	11,717: 58.
Trafikkassan i Göteborg	»	30,465: 79.
Trafikförrådet	»	4,271,433: 54.
Vexelkassor vid trafikstationerna	»	810: —
Kassabehållning	»	72,989: 46.
	Summa kronor	44,818,938: 47.

den 31 December 1877.

Skulder:

Statslånemedel		Kronor	5,000,000: —
Inbetalning å tecknade aktier:			
af äldre teckningen	5,492,030: —		
af teckningen år 1873	7,346,320: —		12,838,350: —
Obligationslån			22,272,300: —
1875 års lån			1,562,290: —
Lån af banker			1,934,486: 33.
Diverse kreditorer			1,211,512: 14.
		Summa kronor	44,818,938: 47.

Norbergs jernvägs

Enligt nådigt förordnande har Kronofogden Th. Fernqvist å staten vägnar deltagit i berättelsen lemnar följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånen	Kronor	224,814: 36.	
Aktieegarnes tillskott	»	360,000: —	
Lån från handels- och sjöfartsfonden	»	300,000: —	
Till enskild bankinrättning	»	201,400: —	
Obligationer	»	208,000: —	
Outtagen vinstutdelning	»	880: —	
Diverse skulder	»	7,729: 10.	1,302,823: 46.
Tillgångar utöfver skulder			274,460: 04.
		Summa kronor	1,577,283: 50.

Utgifter år 1877:

Administration och utskylder	Kronor	4,729: 48.
Annuitet å statslånet	»	12,000: —
Ränta å obligationslånet	»	24,000: —
Öfverskott	»	5,378: 09.
	Summa kronor	46,107: 57.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Gamla jernvägen med inventarier	Kronor		626,979: 28.
Banans ombyggnad	»		778,777: 73.
Obetalda aktietillskott	»		125: —
Aktier i Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg	»		1,100: —
Diverse fordringar	»		55,720: 82.
Fordran af Stockholm—Vesterås—Bergslagens trafikaktiebolag för rullande materielen: kapital		105,450: —	
ränta		3,163: 50.	108,613: 50.
Kassabehållning			48: 31.
		Summa kronor	1,571,364: 64.

nya aktiebolag.

granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den derom afgifna

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Gamla jernvägen med inventarier och förbrukningsartiklar	Kronor	647,017: 24.
Banans ombyggnad	»	784,477: 23.
Obetalda aktietillskott	»	125: —
Aktier i Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg	»	1,100: —
Fordringar	»	26,707: 91.
Dito för ombyggnaden	»	7,256: 04.
Fordran af Stockholm—Vesterås—Bergslagens trafikaktiebolag för rullande materielen	»	107,000: —
Kassabehållning	»	3,600: 08.
Summa kronor		1,577,283: 50.

Inkomster år 1877:

Hälften af årets trafikinkomst, enligt kontrakt	Kronor	46,107: 57.
Summa kronor		46,107: 57.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånen	Kronor	219,543: 85.	
Aktieegarnes tillskott	»	360,000: —	
Lån från handels- och sjöfartsfonden	»	300,000: —	
Till enskild bankinrättning	»	190,000: —	
Obligationer	»	210,000: —	
Utelöpande räntekuponer	»	240: —	
Outtagen vinstutdelning	»	880: —	
Reserverade medel till fonden för rullande materielen	»	14,951: 25.	1,295,615: 10.
Tillgångar utöfver skulder			275,749: 54.
Summa kronor			1,571,364: 64.

§ 1

Revisionsberättelsen meddelar redogörelse för trafikinkomsten och dermed bestridda utgifter under år 1877, på sätt förestående sammandrag visar. Bland dessa utgifter äro 24,000 kronor upptagna såsom ränta å obligationslånet. Då de utelöpande obligationerna, som vid årets början utgjorde 208,000 kronor, under året ökats med endast 2,000 kronor, så att deras belopp vid årets slut uppgick till 210,000 kronor, synes berörde räntepost vara för högt upptagen.

§ 2.

Uti senaste berättelse, sid. 108—111, meddelade Statsrevisorerne redogörelse för ett mellan Norbergs jernvägs nya aktiebolag och Stockholm—Vesterås—Bergslagens trafikaktiebolag upprättadt kontrakt om öfverlåtelse till sistnämnda bolag af det förstnämnda bolagets rullande materiel och Norbergs-jernvägens trafikerande genom bemälda trafikaktiebolags försorg, samt derför bestämda vilkor, hvarjemte deruti finnes intagen en sammanfattning af Styrelsens för allmänna väg- och vattenbyggnader deröfver infordrade och till Kongl. Maj:t afgifna utlåtande och styrelsens för Norbergs jernvägs nya aktiebolag med anledning deraf meddelade yttrande.

Fullmäktige i Riksgäldskontoret afgåfvo infordradt underdånigt utlåtande i frågan, deruti de androgo, att den skedda försäljningen af bolagets materiel syntes stå i uppenbar strid mot de af Kongl. Maj:t och Riksdagen meddelade bestämmelser och vilkor för de af staten lemnade lån, hvadan ock Fullmäktige trodde det sökta gillandet af försäljningskontraktet icke böra af Kongl. Maj:t utan Riksdagens hörande meddelas; men som Fullmäktige likväl — under förutsättning att för försäljningsaftalets godkännande kunde meddelas sådana vilkor, att den föreskrifna säkerheten för i fråga varande, under Riksgäldskontorets förvaltning stående statslån, om än till formen i någon mån förändrad, dock i sjelfva verket ej förminskades — funno de af bolaget till stöd för dess ansökning anförda skäl förtjena mycket afseende, så, och då beskaffenheten af dessa vilkor stode i närmaste sammanhang med pröfningen af bolagets ansökning, och desamma i hvarje fall måste komma att innefatta en förändring i den Riksgäldskontoret nu förbehållna säkerhet, meddelade Fullmäktige jemväl yttrande angående de hufvudsakliga vilkor, hvilka, om bifall till ansökningen gjordes på dessa vilkor beroende, syntes kunna i väsentlig mån underlätta godkännandet af bolagets försäljningsåtgärd.

Hultsfred—Vesterviks

I granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har Löjtnanten följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Inbetaldt aktiekapital	Kronor	92,330: —
Räntor	»	1,653: 34.
Summa kronor		93,983: 34.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit innevarande års Riksdag, att aftalet uti i fråga varande hänseende mellan berörda båda bolag måtte få från statens sida godkännas under vissa uppgifna vilkor och förbehåll, och Riksdagen dertill lemnat bifall, har, enligt nådigt bref till Fullmäktige den 31 Maj detta år, Kongl. Maj:t funnit skäligt i hvad statens rätt angår godkänna berörda aftal under vilkor:

att alla de medel jemte derå upplöpande räntor, som inflyta för de på trafikaktiebolaget öfverlåtna inventarier och materiel, skola, i den mån de erläggas, upptagas i Norbergs jernvägs nya aktiebolags räkenskaper på ett särskildt »rullande materielens konto» samt på bästa och säkraste sätt fruktbargöras till en fond, som icke må användas till andra ändamål än inköp af rullande materiel och hvad dertill hörer, när i framtiden deraf göres behof för bolaget;

att de säkerhetshandlingar, som, i den mån köpeskillingen ingår, böra derför anskaffas, skola pröfvas och godkännas utaf den af Kongl. Maj:t förordnade ledamot i Norbergs-bolagets styrelse samt nedläggas uti särskildt på bolagets bekostnad anskaffadt och uti Vestmanlands läns ränteri förvaradt brandfritt kassaskåp, försedt med två olika lås, hvartill bemälde ledamot i bolagsstyrelsen och en af bolaget dertill utsedd person hafva hvar sin nyckel;

att vid de tider, då afbetalningarne för materielen och inventarierna inflyta från trafikaktiebolaget, Norbergsbolaget jemväl skall till förutnämnda fond, intill dess den uppnått en summa af 150,000 kronor, afsätta af egna medel ett penningebelopp, motsvarande för hvarje gång en tjugondedel af den till 39,000 kronor uppgående skilnaden emellan försäljningssumman för materielen med inventarier, 111,000 kronor, och det i det fastställda kostnadsförslaget för jernvägsanläggningens utförande upptagna belopp af 150,000 kronor till materiels anskaffande, samt att äfven för dessa medel skola anskaffas säkerhetshandlingar, hvilka böra pröfvas, godkännas och förvaras på sätt i föregående punkt säges;

att Norbergs-bolaget före 1878 års utgång till Kongl. Maj:t ingifver skriftligt förklarande, att den sålunda bildade fonden skall, lika med den föreskrifna materielen, och i den mån fonden icke blifvit till inköp af rullande materiel med hvad dertill hörer använd, anses som och utgöra underpant för de bolaget lemnade statslån; samt

att Norbergs-bolaget fortfarande är underkastadt de förpligtelser, det till staten sig åtagit i afseende på banans underhåll och trafikerande m. m., derest trafikbolaget icke skulle fullgöra sina till Norbergs-bolaget gjorda åtaganden i detta hänseende.

---

jernvägsaktiebolag.

Hjalmar Cedercrantz å statens vägnar deltagit. Ur den derom afgifna revisionsberättelse framgå

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

På jernvägsbyggnaden nedlagde	Kronor	7,485: 38.
Fordran hos 24 aktietecknare för första inbetalningen	730: —	
ränta	24: 42.	754: 42.
I bankinrättning insatta		85,058: 51.
Upplupna räntor		492: 92:
Kassabehållning		192: 11.
	Summa kronor	93,983: 34.

Utgifter år 1877:

För jernvägsbyggnaden	Kronor	782,033: 37.
För rörlig materiel	»	82,639: 43.
För provisionella trafiken	»	39: 75.
40 procent af 200 aktier i Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernväg	»	8,000: —
Räntor	»	3,576: 74.
I bankinrättning insatta	»	424,600: —
Kassabehållning	»	7,724: 36.
	Summa kronor	1,308,613: 65.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsbyggnaden med rörlig materiel	Kronor	863,447: 93.
Förskott	»	8,750: —
200 aktier i Vestervik—Åtvidaberg—Bersbro jernväg, 40 procent	»	8,000: —
Fordran hos aktieegare	»	4,408: 35.
I bankinrättningar	»	431,447: 44.
Kassabehållning	»	7,724: 36.
	Summa kronor	1,323,778: 08.

Varberg—Borås

Å statens vägnar har Rådmannen F. L. Holm deltagit i granskningen af detta bolags följande uppgift öfver bolagets ställning vid årets slut:

Tillgångar:

Organisationskostnaders konto	Kronor	2,418: 18.
Omkostnaders konto	»	33,252: 69.
Rails med tillbehör	»	450,119: 69.
Inventarier	»	905: 48.
I löpande räkning med ingeniörerne	»	125,240: —
Reverser och skuldförbindelser	»	21,380: —
Fordringar af diverse personer	»	27,065: 06.
I bankinrättning insatta	»	356,137: 86.
Kassabehållning	»	517: 24.
	Summa kronor	1,017,036: 20.

Inkomster år 1877:

Kassabehållning från år 1876	Kronor	192: 11.	
I bankinrättning insatta	»	85,058: 51.	85,250: 62.
Af statslånet			700,000: —
Aktieegare inbetalt			509,733: 67.
Räntor			13,629: 36.
		Summa kronor	1,308,613: 65.

den 31 December 1877.

Skulder:

Statslån	Kronor		700,000: —
Aktieegare inbetalt		546,647: —	
Dito förskottsvis inbetalt		58,939: 04.	605,586: 04.
Räntor			18,192: 04.
		Summa kronor	1,323,778: 08.

---

jernvägsaktiebolag.

förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den afgifna revisionsberättelsen innehåller endast

Skulder:

Aktieegarnes inbetalningar	Kronor		769,753: 67.
Till diverse personer	»		232,794: 72.
Räntor	»		14,487: 81.
		Summa kronor	1,017,036: 20.

Vislanda—Bolmens

På grund af förordnande har Öfverstelöjtnanten M. v. Krusenstjerna deltagit i granskningen lemnar följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Aktieegarnes tillskott jemte ränta derå	Kronor	28,033: 48.
Summa kronor		28,033: 48.

Utgifter år 1877:

Administration	Kronor	7,673: 39.
Aflöningar	»	20,322: 27.
Undersökningar	»	7,311: 20.
Jernvägsarbeten, byggnader, förråd m. m.	»	744,056: 40.
Diverse utgifter	»	3,511: 25.
Räntor	»	2,112: 71.
Behållning	»	20,544: 28.
Summa kronor		805,531: 50.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsarbeten	Kronor	790,634: 86.
Förskott	»	29,840: 26.
I bankinrättning insatta	»	12,837: 56.
Kontant i kassan	»	252: 30.
Summa kronor		833,564: 98.

jernvägsaktiebolag.

ningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den afgifna revisionsberät-

den 1 Januai 1877.

Tillgångar:

Förskott å jernvägsbyggnaden	Kronor 5,000: —	
Administrationskostnad	» 647: 64.	5,647: 64.
Behållning		22,385: 84.
	Summa kronor	28,033: 48.

Inkomster år 1877:

Lyftning af statslånet	Kronor	400,000: —
Aktieegarne inbetalt	»	332,870: 92.
Af telegrafen	»	70: 08.
Räntor	»	2,590: 50.
Lån	»	70,000: —
	Summa kronor	805,531: 50.

den 31 December 1877.

Skulder:

Lyftad andel af statslånet	Kronor	400,000: —
Aktieegarnes inbetalningar	»	360,780: 92.
Lån	»	70,000: —
Behållning	»	2,784: 06.
	Summa kronor	833,564: 98.

Dalslands jern-

Såsom statens ombud har Häradshöfdingen A. V. Sandström deltagit i granskningen af följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Inbetaldt aktiekapital	Kronor	524,059: 39.
Ränteinkomst	»	7,122: 60.
Lån	»	100,433: 60.
Summa kronor		631,615: 59.

Utgifter år 1877:

För upptagna lån	Kronor	100,433: 60.
Jernvägsanläggningen	»	1,966,962: 02.
Rörlig materiel med omkostnader	»	310,449: 01.
Inventarier	»	1,389: 31.
Arfvoden och aflöningar, rese- och hyresersättningar	»	26,921: 51.
Diverse omkostnader	»	5,991: 24.
Räntor	»	11,862: 65.
Inkomster öfver utgifter	»	704,157: 36.
Summa kronor		3,128,166: 70.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor		2,516,272: 97.
Rörlig materiel	»		310,449: 01.
Inventarier	»		1,584: 03.
Arfvoden och aflöningar, rese- och hyresersättningar	»		40,092: 57.
Diverse omkostnader	»		12,998: 09.
Räntor	»		4,740: 05.
Fordringar		10,489: 98.	
I bankinrättning insatta		755,412: 27.	
Kassabehållning		846: 83.	766,749: 08.
Summa kronor			3,652,885: 80.

ägsaktiebolag.

etta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Ur den derom afgifna berättelsen framgå

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningar:	utförda arbeten	Kronor	328,613: 26.	
	rails	»	205,200: 24.	
	undersökningar och expropriationer	»	15,497: 45.	
	aflöningar	»	13,171: 06.	
	diverse omkostnader	»	7,006: 85.	569,488: 86.
Inventarier				194: 72.
Fordringar				301: 26.
I bankinrättning insatta				60,524: 38.
Kassabehållning				1,106: 37.
			Summa kronor	631,615: 59.

Inkomster år 1877:

Svenska statens understödsbidrag	Kronor	1,000,000:	—
Aktieegarnes inbetalning	»	1,123,150:	61.
Norska statens lån	»	500,000:	—
Fredrikshalds kommuns lån	»	500,000:	—
Vagnshyra	»	5,016:	09.
	Summa kronor	3,128,166:	70.

den 31 December 1877.

Skulder:

Svenska statens understödsbidrag	Kronor	1,000,000:	—
Aktieegarnes inbetalning	»	1,647,210:	—
Norska statens lån	»	500,000:	—
Fredrikshalds kommuns lån	»	500,000:	—
Vagnshyror	»	5,016:	09.
Till enskild person	»	659:	71.
	Summa kronor	3,652,885:	80.

Vestervik—Åtvidaberg

Granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har å statens berättelsen framgå följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Aktieegarnes inbetalningar	Kronor	97,680: —
Behållning af räntor	»	6,490: 12.
Summa kronor		104,170: 12.

Utgifter:

Banbyggnaden	Kronor	780,433: 64.
Inlösen af Åtvidaberg—Bersbo-banan	»	240,888: 06.
Diverse omkostnader	»	47,576: 34.
Inkomster öfver utgifter	»	210,697: 82.
Summa kronor		1,279,595: 86.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Byggnadskostnad	Kronor	798,875: 93.
Åtvidaberg—Bersbo-banan	»	240,888: 06.
Diverse omkostnader	»	47,576: 34.
Behållning i förrådet	»	60,219: 28.
I bankinrättning insatta	»	233,123: 17.
Kassabehållning	»	3,083: 20.
Summa kronor		1,383,765: 98.

ersbo jernvägsaktiebolag.

ägnar verkställts af Ryttmästaren Friherre Gustaf Eriksson Sparre. Ur den derom afgifna

en 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Byggnadskostnad	Kronor	18,442: 29.
I bankinrättning insatta	»	85,537: 64.
Kassabehållning	»	190: 19.
Summa kronor		104,170: 12.

Inkomster:

Aktieegarnes inbetalningar	Kronor	572,920: —
Af statslånet	»	700,000: —
Behållning af räntor	»	6,675: 86.
Summa kronor		1,279,595: 86.

den 1 December 1877.

Skulder:

Lyftad andel af statslånet	Kronor	700,000: —
Aktieegarnes inbetalningar	»	670,000: —
Behållning af räntor	»	13,165: 98.
Summa kronor		1,383,765: 98.

Gotlands jern-

Granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har å statens berättelsen lemnar endast följande uppgift om inkomster och utgifter:

Utgifter:

Undersökningar	Kronor		4,617: 71.
Byråutgifter	»		5,363: 28.
Aflöningar	»		27,188: —
Jernvägsbyggnaden	»		504,822: 52.
Rullande materiel	»		77,586: 08.
Räntor	»		5,628: 77.
Hypoteksobligationer		15,920: —	
Depositioner		100,000: —	
På upp- och afskrifning		44,000: —	
Kassabehållning		16,368: —	176,288. —
	Summa kronor		801,494: 36.

Södra Dalarnes

Enligt Kongl. Maj:ts förordnande har Öfverstelöjtnanten W. Wirgin deltagit i granskberättelsen lemnas följande uppgift öfver bolagets ställning vid nämnda års slut:

Tillgångar:

Organisations- och jernvägsbyggnadskostnader	Kronor	17,270: 14.
Odisponerade tillgångar	»	124,274: 06.
Summa kronor		141,544: 20.

tiebolag.

r blifvit verkställd af Landtbrukaren Gustaf Kolmodin. Den derom afgifna revisions-

Inkomster:

Af statslånet	Kronor	200,000: —
Aktieteckningar	»	589,320: —
Från föregående undersökningar	»	109: 79.
Försåld materiel m. m.	»	3,206: 36.
Räntor	»	8,858: 21.
Summa kronor		801,494: 36.

jernvägsaktiebolag.

ningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. I den derom afgifna revisions-

Skulder:

Af aktiekapitalet, första inbetalningen, 10 procent	Kronor	126,630: —
Ytterligare aktieinbetalningar	»	1,960: —
Behållna räntemedel	»	8,272: 38.
Influten undersökningskostnad	»	4,280: —
Till Avesta bruk	»	401: 82.
Summa kronor		141,544: 20.

Upsala—Lenna

Enligt nådigt förordnande har Landskamreraren C. E. Trägårdh deltagit i granskningen följande uppgifter:

Skulder:

Statslån	Kronor	30,000: —
Aktieegarnes inbetalningar	»	329,960: —
Till bankinrättning	»	164,173: —
Till enskilda personer	»	19,561: 08.
	Summa kronor	543,694: 08.

Utgifter år 1877:

Banbyggnaden	Kronor	7,477: 17.
Inventarier	»	16,406: 04.
För trafiken	»	46,474: 16.
Räntor och betalning af skulder	»	14,918: 46.
Inkomster öfver utgifter	»	96: 38.
	Summa kronor	85,372: 21.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Banbyggnaden med materiel	Kronor	534,004: 42.
Inventarier	»	26,500: 64.
Vid stationerna innestående trafikmedel	»	359: 26.
Fordringar	»	969: 20.
Kassabehållning	»	96: 38.
Saldo:		
Förlust på trafiken	»	3,528: 49.
	Summa kronor	565,458: 39.

jernvägsaktiebolag.

detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den derom afgifna berättelsen lemnar

Tillgångar:

Banbyggnaden med materiel	Kronor	527,038: 31.
Inventarier	»	15,903: 08.
Fordran	»	752: 69.
Summa kronor		543,694. 08.

Inkomster år 1877:

Af trafiken	Kronor	42,945: 67.
Försålda inventarier	»	5,808: 48.
Försåldt grus	»	511: 06.
Upptagna lån	»	31,000: —
Å kreditiv lyftade	»	5,107: —
Summa kronor		85,372: 21.

den 31 December 1877.

Skulder:

Statslån	Kronor	30,000: —
Till aktieegarne	»	330,160: —
Till bankinrättning	»	197,280: —
Till enskilda personer	»	8,018: 39.
Summa kronor		565,458: 39.

Karlskrona—Vexiö

Såsom ombud för staten har Öfverkommissarien A. K. Gasslander deltagit i granskninnehåller följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Statslånet	Kronor	2,600,000: —
Ränta derå till den 31 December 1876	»	54,166: 67.
Delegarnes aktiekapital Ser. A.	662,600: —	
Ser. B.	138,900: —	801,500: —
Ränta till den 6 Augusti 1874 å inbetaldt aktiebelopp		34,952: 60.
Diverse skulder		13,563: 63.
Tillgångar öfver skulder:		
Behållning att, enligt styrelsens förklaring till bolagsstämman den 12 Juni 1876, användas till samma ändamål, som för reservfonden är stadgadt	140,878: 41.	
895 aktier i bolaget	89,500: —	
Anläggningens värde öfver de skulder, för hvilka densamma häftar	1,662,076: 76.	1,892,455: 17.
	Summa kronor	5,396,638: 07.

Utgifter år 1877:

Jernvägsanläggningens förbättring, inventarier m. m.	Kronor	41,538: 60.
Drift- och underhållskostnad	»	212,798: 12.
Ombyte af räler m. fl. arbeten, som drabba reservfonden	17,954: 62.	
Till reservfonden öfverförda	62,045: 38.	80,000: —
Ränta å statslånet		130,000: —
Behållning af 1877 års rörelse		26,155: 45.
	Summa kronor	490,492: 17.

jernvägsaktiebolag.

gen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den afgifna revisionsberättelsen

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	5,098,977: 04.
Trafikförrådet	»	77,739: 89.
Fordringar	»	13,318: 14.
Obetaldt aktiebelopp å 1 aktie, Ser. A, sedermera förverkad	»	100: —
894 till bolaget genom öfverlåtelse återstälda aktier i Ser. B.	»	89,400: —
Grustag vid Vexiö, Saleboda, V. Ballasjö och Vedeby	»	7,454: —
Å deposition	»	100,000: —
Å giroräkning	»	4,000: —
Räntor	»	2,026: 08.
Kassabehållning	»	3,622: 92.
Summa kronor		5,396,638: 07.

Inkomster år 1877:

Trafikinkomster	Kronor	463,089: 46.
Diverse inkomster	»	17,651: 49.
Räntevinst	»	9,751: 22.
Summa kronor		490,492: 17.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	5,016,212: 58.
Obetaldt aktiebelopp å 1 aktie, Ser. A, sedermera förverkad	»	100: —
894 till bolaget genom öfverlåtelse återstälda aktier i Ser. B	»	89,400: —
Grustag	»	6,120: —
Förrådet	»	105,270: 32.
Fordringar	»	19,976: 84.
I bankanstalt innestående	»	183,491: 73.
Kassabehållning	»	972: 33.
Summa kronor		5,421,543: 80.

Såsom fortsättning af den i sistlidet års revisionsberättelse, sid. 113 – 115, lemnade redogörelse för bolagets förfarande med förbindelserna för de i bolaget tecknade aktier, Serien B, få nu församlade Statsrevisorer anmäla, att rättegång härom

Gefle—Dala

Uti granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har Landsstyrelsen som upptager de vid granskningsårets slut befintliga balanser, på grund hvaraf Statsrevisorerne och utgifter under samma år:

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	1,443,004: 53.
Aktiekapitalet	»	2,400,000: —
Fond för jernvägens och materielens ständiga underhåll	»	809,442: 48.
Pensionsfonden	»	211,137: 04.
Innestående ränta och vinstutdelning på aktiekapitalet	»	355,500: —
Transport kronor		5,219,084: 05.

den 31 December 1877.

Skulder:

Statslånet		Kronor	2,600,000: —
Ränta derå till den 31 December 1877		»	54,166: 67.
Delegarnes aktiekapital Ser. A	662,600: —		
Ser. B	138,900: —		801,500: —
Ränta till den 6 Augusti 1874 å inbetaldt aktiebelopp			34,952: 60.
Diverse skulder			8,911: 31.
Tillgångar öfver skulder:			
Reservfonden	166,180: 35.		
Oanvänd behållning af 1877 och föregående års trafik	86,572: 89.		
895 aktier i bolaget	89,500: —		
Anläggningens värde öfver de skulder, för hvilka densamma häftar	1,579,759: 98.		1,922,013: 22.
		Summa kronor	5,421,543: 80.

blifvit af Riksgäldskontoret anhängiggjord vid Karlskrona rådstufvurätt och der ännu fortgår.

---

jernvägsaktiebolag.

sekreteraren M. Florman å statens vägnar deltagit. Deröfver har blifvit afgifven en redogörelse, låtit upprätta följande uppgift om bolagets ställning vid årets början och slut samt inkomster

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen jemte Falu nya station, nya stationshuset och lokomotivstallet i Falun samt sammanbindningsbanan i Gefle	Kronor	5,997,812: 90.
Inventarier och materialier	»	225,579: 36.
Arbetarebostaden i Falun	»	5,037: 48.
	Transport kronor	6,228,429: 74.

	Transport kronor	5,219,084: 05.
Obligationsskuld	»	1,059,200: —
Lån	»	900,000: —
Diverse skulder	»	14,353: 79.
	Summa kronor	7,192,637: 84.

Utgifter år 1877:

Trafikomkostnader	Kronor	785,448: 42.
Afgifter till främmande banor	»	261,111: 44.
Ränta på obligationer å 1,500,000 kronor	»	75,000: —
Öfriga ränteutgifter	»	5,616: 91.
Till fyllnad i anslaget för enke- och pupillkassan	»	2,400: 04.
Bidrag till pensionsfonden	»	5,000: —
Afskrifning å jernvägsanläggningen	»	157,000: —
Dito å inventarier	»	33,272: 68.
Till jernvägens och materielens ständiga underhåll	»	218,503: 60.
Ränta och utdelning, 20 procent å aktiekapitalet 2,400,000 kr.	»	480,000: —
	Summa kronor	2,023,353: 09.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor		6,056,667: 23.
Inventarier och materialier	»		299,454: 21.
Arbetarebostaden i Falun	»		11,479: 91.
Arbetarebostäder i Gefle	»		7,685: 49.
Inlösta aktier	»		30,000: —
Osålda obligationer	»		600: —
Rabattobligationer	»		66,735: —
Fordringar af jernvägsbolag		70,204: 36.	
Dito i löpande räkning		17,788: 98.	87,993: 34.
På upp- och afskrifningsräkning			127,035: 95.
Kassabehållning			4,474: 24.
	Summa kronor		6,692,125: 37.

	Transport kronor	6,228,429: 74.
Inlösta aktier	»	30,000: —
Osålda obligationer, ökade genom öfverföring af inlösta obligationer	»	742,200: —
Rabattobligationer	»	21,890: —
Fordringar	»	93,724: 07.
Kassabehållning	»	76,394: 03.
	Summa kronor	7,192,637: 84.

Inkomster år 1877:

Af trafiken		Kronor	1,983,027: 50.
Ränta och utdelning å bolaget tillhöriga aktier	6,000: —		
Ränta å amorterade och osålda obligationer	33,966: 52.		
Af Storviks hemman	359: 07.		40,325: 59.
		Summa kronor	2,023,353: 09.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	1,327,152: 63.
Aktiekapitalet	»	2,400,000: —
Fond för jernvägens och materielens ständiga underhåll	»	992,877: 20.
Pensionsfonden	»	224,184: 73.
Innestående ränta och utdelning på aktiekapitalet	»	355,500: —
Obligationsskuld	»	1,014,600: —
Lån	»	359,179: 71.
Diverse skulder	»	18,631: 10.
	Summa kronor	6,692,125: 37.

§ 1.

Ehuru uppgifterna i revisionsberättelsen och i dervid fogade sammandrag af bolagets räkenskaper för de senaste fem åren icke äro till alla delar lika, öfverensstämma de dock deruti, att utaf inkomsten under år 1877 till aktieegarne utdelats 480,000 kronor, motsvarande 20 procent af deras tillskott, och till reservfonden, eller som det här heter »jernvägens och materielens ständiga underhåll», blifvit afsatta 218,503 kronor 60 öre, som motsvara 9,1 procent af samma tillskott. Den synliga behållna inkomsten för året uppgår således till 29,1 procent af hvad aktieegarne tillskjutit.

§ 2.

Statsrevisorerne anse sig böra i minnet återkalla, att det lån å 2,400,000 kronor, Rikets år 1853—1854 församlade Ständer beviljade för anläggning af jernväg mellan städerna Falun och Gefle, fick räntefritt innehafvas under den för arbetets utförande afsedda tid, åren 1855—1859, så att den föreskrifna årliga ränte- och afbetalningen vidtog först år 1860, samt att lånet löper med 2 procent årlig ränta.

Enligt revisionsberättelserna och andra tillgängliga offentliga handlingar har bolagets uppgifna behållna inkomst motsvarat följande procent af aktiekapitalet:

åren	1857—1869 i medeltal per år	10,48	procent,
år	1870	26,3	»
»	1871	27,24	»
»	1872	29-26	»
»	1873	31,15	»
»	1874	26,5	»
»	1875	24,93	»
»	1876	24,06	»
och »	1877	29,1	»

Vidare inhemtas af revisionsberättelserna och andra offentliga handlingar, att såsom ränta och utdelning å det af aktieegarne tillskjutna kapital utbetalts:

åren	1857—1869 i medeltal per år	6,78	procent,
år	1870	18	»
»	1871	20	»
»	1872	25	»
»	1873	25	»
»	1874	25	»
»	1875	25 *)	»
»	1876	20	»
»	1877	20	»

Om räntan å aktiekapitalet beräknas till 5 procent årligen, hafva således aktieegarne, förutom denna ränta, erhållit på sitt tillskjutna kapital:

*) Med undantag af de aktier, till belopp af 30,000 kronor, som bolaget innehar och å hvilka enligt revisionsberättelsen utdelats endast 20 procent.

åren 1857—1869 tillsammans	23,14	procent,
år 1870	13	»
» 1871	15	»
» 1872	20	»
» 1873	20	»
» 1874	20	»
» 1875	20	»
» 1876	15	»
» 1877	15	»

och följaktligen ett sammanlagdt belopp, motsvarande 161,14 procent, eller hela aktiekapitalet och derutöfver nära $^2/_3$ af detsamma.

Deremot har staten, som endast åtnjuter 2 procent årlig ränta å sitt efter hvarje afbetalning återstående kapital, under samma tid af det lemnade låneunderstödet återbekommit 1,072,847 kronor 37 öre, hvilken summa endast utgör 44,7 procent.

Likväl innehåller det mellan staten och bolaget angående låneunderstödet i Maj 1855 afslutade kontrakt följande stadgande:

»§ 6. Skulle behållna inkomsten af jernvägen, efter afdrag af den årliga inbetalningen å det af staten erhållna lån, öfverstiga sex procent å det belopp aktieegarne tillskjutit, ankommer på Kongl. Maj:t att, utom begagnandet af den i näst ofvanstående punkt Kongl. Maj:t förbehållna rätt att pröfva och bestämma de enligt taxor utgående afgifter, föreskrifva huru stor del af detta öfverskott skall afsättas för att framdeles användas till jernvägens förbättring eller vidare utsträckning. Uppgår den årliga behållningen ändock till 8 procent å aktieegarnes tillskott, eger Kongl. Maj:t bestämma, om och med hvad belopp den stadgade amorteringen å sagde lån bör ökas».

Häraf synes, att kontraktet förutsätter två fall, då Kongl. Maj:t eger att bestämma öfver en del af bolagets behållna inkomst för året. Det ena fallet inträffar, då denna inkomst öfverstiger sex procent af aktieegarnes tillskott, i hvilket fall Kongl. Maj:t eger att föreskrifva, att en del af detta öfverskott skall afsättas för att användas antingen till jernvägens förbättring eller ock till dess vidare utsträckning. Af ofvan stående redogörelse inhemtas, att behållningen under längre tid och i medeltal under hela tiden öfverstigit sagda procentbelopp, men någon tillämpning af berörda stadgande har hvarken i ena eller andra afseendet från statens sida förekommit.

Det andra fallet inträffar åter, då inkomsten uppgår till åtta procent af aktieegarnes tillskott, i hvilken händelse Kongl. Maj:t eger bestämma en ökad amortering af lånet. Ehuru, såsom här ofvan är visadt, behållningen under lång följd af år icke allenast uppgått till utan äfven vida öfverstigit åtta procent af hvad aktieegarne tillskjutit, har från statens sida icke nämnda rätt blifvit begagnad på annat sätt, än att, efter derom af bolaget gjordt erbjudande, Kongl. Maj:t föreskrifvit en ökad amortering, nemligen den 24 Mars 1868 med en procent och den 6 September 1872 med ytterligare två procent.

Oaktadt trafiktaxan år 1872 sänktes, och den årliga amorteringen å statslånet samtidigt förhöjdes med 2 procent, hafva, såsom af förestående synes, bolagets årliga behållningar och utdelningar fortfarande bibehållit sig vid samma gynsamma ståndpunkt som förut.

På grund så väl häraf som af hvad i föregående revisionsberättelser i detta ämne blifvit anfördt, och med åberopande af den utredning, 1876 års Statsrevisorer i sin berättelse, sid. 70—76, deråt egnat, få nu församlade Statsrevisorer — som erfarit att Kongl. Maj:t den 14 December 1877, i enlighet med bolagsstyrelsens förslag, fastställt ny taxa och reglemente för trafiken under följande 3 år, utan att ökad amor-

---

Landskrona—Eslöfs

I granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har Läroverksderom afgifna revisionsberättelsen hemtade uppgifter torde böra erinras, att detta bolag gemenoch att behållna inkomsten af trafiken delas mellan bolagen efter förut bestämdt förhållande.

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	1,070,931: 26.
Aktiekapitalet	»	600,000: —
Outtagen utdelning och ränta	»	1,833: 60.
Till trafikkassan	»	18,056: 45.
Till banker	»	100,000: —
Reservfonden	»	150,000: —
Särskilda fonden	»	111,195: 39.
Statslånets amorteringsfond	»	129,068: 74.
Öfverskott från år 1876	»	37,085: 20.
Summa kronor		2,218,170: 64.

Utgifter år 1877:

Amortering å statslånet	Kronor		17,162: 75.
Ränta å dito	»		42,837: 25.
Minskning i värde af materialier, inventarier m. m.	»		375: 16.
Underhåll af byggnader, broar m. m.	»		6,577: 27.
Diverse utgifter	»		6,042: 55.
Till vinst- och förlustkonto öfverförda:			
från särskilda fonden		8,298: 10.	
öfverskott af årets trafik		27,701: 90.	36,000: —
Summa kronor			108,994: 98.

tering blifvit påbjuden — hemställa, det Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville på grund af innehållet i ofvan anförda paragraf taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke en ytterligare ökad amortering af sagda lån bör föreskrifvas, på det att detsamma så fort som möjligt må varda gäldadt.

---

jernvägsaktiebolag.

adjunkten C. O. Ruth å statens vägnar deltagit. Vid meddelandet af nedan stående, ur den samt med Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag trafikerar bolagens jernvägar,

den 1 Januari 1878.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	1,297,391: 57.
Andel i rörlig materiel, inventarier, materialier, byggnader m. m.	»	419,017: 94.
Reserverade aktier	»	10,000: —
2,000 aktier i Landskrona—Engelholms jernväg	»	200,000: —
Arbetsredskap	»	566: —
Brandredskap	»	779: —
Fordringar	»	3,540: 19.
575 st. Landskrona stads 5 procent-obligationer å 500 kronor, à 97 procent	»	278,875: —
Upplupna räntor	»	7,187: 50.
Kassabehållning	»	743: 44.
	Summa kronor	2,218,170: 64.

Inkomster år 1877:

Andel i behållna inkomsten af den med Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag gemensamma trafiken	Kronor	87,951: 29.
Utdelning à 6 procent å öfvertagna aktier i Landskrona—Eslöfs jernväg	»	792: —
Kapitalrabatt å utlottade obligationer	»	120: —
Räntor	»	10,320: 95.
Diverse inkomster	»	1,512: 64.
Från särskilda fonden öfverförda till utdelning å aktierna	»	8,298: 10.
	Summa kronor	108,994: 98.

Tillgångar:

Jernvägsanläggningen	Kronor	1,301,587: 35.
Andel i rörlig materiel, inventarier, materialier, fasta byggnader m. m.	»	418,642: 78.
Reserverade aktier	»	10,070: —
2,044 aktier i Landskrona—Engelholms jernväg	»	204,400: —
Arbetsredskap	»	511: 46.
Brandredskap	»	779: —
Fordringar	»	958: 67.
567 st. Landskrona stads 5 procent-obligationer å 500 kronor à 97 procent	»	274,995: —
Kassabehållning	»	355: 22.
	Summa kronor	2,212,299: 48.

Vid öfverlemnandet af revisionsberättelsen äfvensom föreskrifvet särskildt »Sammandrag af bolagets räkenskaper för de senaste 5 åren», har statens i granskningen deltagande ombud uti skrifvelse till Kongl. Civildepartementet, bland annat, anfört följande:

»Då det i sammandraget heter, i enlighet med boksluten, att bolaget med 204,400 kronor ökat sina tillgångar genom inköp af 2,044 aktier i Landskrona—Engelholms jernväg, är detta att förstå såsom en tillökning endast på papperet: i

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	1,053,768: 51.
Aktiekapitalet	»	600,000: —
Outtagen utdelning och ränta	»	2,252: 60.
Till trafikkassan	»	17,774: 91.
Till banker	»	102,289: 48.
Reservfonden	»	150,000: —
Särskilda fonden	»	103,982: 49.
Statslånets amorteringsfond	»	146,231: 49.
Vinst- och förlustkonto: från särskilda fonden öfverförda	8,298: 10.	
öfverskott af årets trafik	27,701: 90.	36,000: —
Summa kronor		2,212,299: 48.

sjelfva verket torde dessa aktier vara af ringa värde, och bolaget synes mig snarare hafva försvagat sin ställning genom detta inköp, hvartill användts icke blott bolagets dittills utestående bankfordringar, utan ock hela den s. k. Särskilda Fonden, såsom ock en af styrelsen sjelf vid berättelsen för år 1876 fogad anmärkning gifver vid handen, ehuru bokföringen varit sådan, att den Särskilda Fonden deri figurerar med eget konto».

Helsingborg—Landskrona—Eslöfs (Helsingborg—Billeberga

Å statens vägnar har Rådmannen A. R. Falkman deltagit i granskningen af detta bolags följande uppgifter:

Skulder:

		Bolagets ställning
Återstoden af statslånet	Kronor	980,906: 76.
Aktiekapitalet	»	462,150: —
Innestående utdelning	»	218: —
Diverse skulder	»	104,210: —
Byggnadens besparingsfond	»	100,000: —
Reservfonden	»	7,969: 40.
Kapitalöfverskott	»	226,957: 74.
deraf från föregående år	192,301: 92	
och för 1876	34,655: 82.	
	Summa kronor	1,882,411: 90.

Utgifter år 1877:

Förvaltningskostnader	Kronor	1,882: 23.
Ångbåtstrafiken i Sundet	»	599: 77.
Underhåll af byggnader	»	2,852: 83.
Diverse omkostnader	»	2,253: 18.
Räntesaldo	»	36,384: 90.
Minskad andel i inventarier och materialier	»	765: 08.
Trafiköfverskott för år 1877	»	33,094: 03.
	Summa kronor	77,832: 02.

Tillgångar:

		Bolagets ställning
Jernvägens anläggningskostnad	Kronor	1,317,945: 64.
Materiel och inventarier	»	363,634: 44.
Diverse fordringar	»	96,057: 33.
Aktier i jernvägen Helsingborg—Hessleholm	»	100,000: —
Kassabehållning	»	372: 03.
	Summa kronor	1,878,009: 44.

äfven Helsingborg—Årups) jernvägsaktiebolag.

förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den derom afgifna revisionsberättelsen innehåller

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägens anläggningskostnad	Kronor	1,312,980:	29.
Materiel och inventarier	»	366,538:	67.
Diverse fordringar	»	102,407:	24.
Aktier i jernvägen Helsingborg—Hessleholm	»	100,000:	—
Kassabehållning	»	485:	70.
Summa kronor		1,882,411:	90.

Inkomster år 1877:

Andel i behållna inkomsten af den med Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag gemensamma trafiken för år 1877	Kronor	76,358:	12.
Diverse inkomster	»	1,034:	53.
Ökade tillgångar i byggnader och inventarier	»	439:	37.
Summa kronor		77,832:	02.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	965,143:	03.
Aktiekapitalet	»	462,150:	—
Innestående utdelning	»	219:	—
Diverse skulder	»	105,583:	74.
Byggnadens besparingsfond	»	100,000:	—
Reservfonden	»	7,969:	40.
Kapitalöfverskott	»	236,944:	27,
deraf från föregående år	203,850: 24		
och för 1877	33,094: 03.		
Summa kronor		1,878,009:	44.

Kristianstad—Hessle-

Uti granskningen af detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877 har Auditören redogörelse:

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	630,197: 58.
Aktiekapitalet	»	829,300: —
Reservfonden: inköpta räler	17,667: 34.	
fordringar	181,580: 48.	199,247: 82.
Outtagen utdelning för åren 1869—1875		1,002: 50.
Trafikliqvid för November och December 1876		24,384: 76.
Annuitet å det lån å 60,000 kronor, bolaget åtagit sig att förränta och amortera för Sölvesborg—Kristianstads jernväg		3,600: —
För sliprar		1,448: 27.
Disponibel behållning:		
Besparingsfonden	282: 99.	
Behållning af årets rörelse	43,211: 34.	43,494: 33.
	Summa kronor	1,732,675: 26.

Utgifter år 1877:

Drift- och underhållskostnad	Kronor	91,132: 91.
Kapitalafbetalning å statslånet	10,792: 10.	
Ränta å dito	25,207: 90.	36,000: —
Årets ränta och amortering af det lån å 60,000 kronor, bolaget åtagit sig att förränta och amortera för Sölvesborg—Kristianstads jernväg		3,600: —
Understöd		250: —
Afsättning till reservfonden	27,000: —	
Behållning af årets rörelse	47,469: 01.	74,469: 01.
	Summa kronor	205,451: 92.

holms jernvägsaktiebolag.

A. L. Senell, å statens vägnar, deltagit. Den derom afgifna revisionsberättelsen lemnar följande

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägen med rörlig materiel och inventarier		Kronor	1,462,052: 17.
Materialier (deraf räler tillhörande reservfonden 17,667: 34)		»	54,856: 77.
Fordringar: hos banker	121,699: 92.		
hos Kongl. Generalpoststyrelsen	1,027: 93.		
oredovisade trafikinkomster	7,612: 11.		
stationernas vexlingskassor	250: —		130,589: 96.
$5^1/_2$ procent-obligationer			85,000: —
600 st. aktier i Sölvesborg—Kristianstads jernväg, hvaråt något värde för närvarande icke kan upptagas.			
Kassabehållning			176: 36.
		Summa kronor	1,732,675: 26.

Inkomster år 1877:

Af trafiken	Kronor	192,470: 93.
Räntor	»	11,610: 07.
Hyror och arrenden	»	1,237: 62.
Diverse inkomster	»	133: 30.
Summa kronor		205,451: 92.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägen med rörlig materiel och inventarier efter afdrag af ett belopp, motsvarande årets amortering å statslånet	Kronor 1,462,052: 17, » 10,792: 10.		1,451,260: 07.
Materialier (deraf räler, tillhörande reservfonden, 16,252: 44)			49,952: 73.
Fordringar: hos banker		123,251: 71.	
hos Kongl. Generalpoststyrelsen		1,292: 36.	
oredovisade trafikinkomster		5,336: 29.	
trafikliqvid för December månad		17: 24.	
stationernas vexlingskassor		250: —	130,147: 60.
$5^1/_2$ procent-obligationer			83,500: —
600 st. aktier i Sölvesborg—Kristianstads jernväg, hvaråa dock något värde icke för närvarande kan upptagas.			
Kassabehållning			1,675: 24.
		Summa kronor	1,716,535: 64.

Enligt förestående redogörelse har bolaget, sedan utgifterna blifvit bestridda, haft ett öfverskott eller behållning för året af ..... Kronor 74,469: 01,
deraf till reservfonden blifvit afsatta ..... 27,000: —
och som behållning bokförda ..... 47,469: 01, hvilket motsvarar 8,97 procent af aktieegarnes inbetalningar.

Med anledning häraf föranlåtas Statsrevisorerne erinra om innehållet i § 9 af det mellan staten och bolaget ingångna kontrakt, så lydande: »Skulle behållna

---

Vexiö—Alfvestads

Å statens vägnar har Öfverstelöjtnanten M. von Krusenstjerna deltagit i granskningen af följande uppgifter:

Bolagets ställning

Skulder:

Återstoden af statslånet	Kronor	379,279: 20.
Delegarnes aktiekapital	»	289,300: —
Icke lyftade utdelningar	»	1,384: —
Till Styrelsen för statens jernvägstrafik	»	26,422: 69.
	Transport kronor	696,385: 89.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstod af statslånet (720,000 kronor)	Kronor	619,405: 48.
Aktiekapitalet	»	829,300: —
Reservfonden: inköpta räler	16,252: 44.	
fordringar	180,122: 37.	196,374: 81.
Outtagen utdelning för åren 1869—1876		760: —
Trafikliqvid för November och December månader år 1876		17,597: 01.
Annuitet för det lån å 60,000 kronor, bolaget åtagit sig att förränta och amortera för Sölvesborg—Kristianstads jernväg		3,600: —
Disponibel behållning:		
Besparingsfonden	2,029: 33.	
Behållning af årets rörelse	47,469: 01.	49,498: 34.
	Summa kronor	1,716,535: 64.

inkomsten af jernvägen, efter afdrag af den årliga inbetalningen å det af staten erhållna lånet, öfverstiga sex procent å det belopp aktieegarne tillskjutit, ankommer på Kongl. Maj:t att, utom begagnande af den i näst ofvan stående paragraf Kongl. Maj:t förbehållna rätt att pröfva och bestämma de enligt taxa utgående afgifterna, föreskrifva, huru stor del af detta öfverskott skall afsättas till underhålls- och ombyggnadsfond, eller ock användas till ökande af den för lånet stadgade amortering».

---

jernvägsaktiebolag.

detta bolags förvaltning och räkenskaper för år 1877. Den derom afgifna berättelsen innehåller

den 1 Januari 1877.

Tillgångar:

Jernvägen med dertill hörande fastigheter och byggnader	Kronor	813,115: 86.	
Inventarier, efter skedd afskrifning	»	10,509: 32.	823,625: 18.
Rörlig materiel, bestående af 20 lastvagnar			50,000: —
		Transport kronor	873,625: 18.

Transport kronor		696,385: 89.
Till Vexiö stad för en exproprierad stadsdel	10,000: —	
$^2/_3$ utaf afgälden derför	349: 33.	10,349: 33.
Reparations- eller reservfonden: i materialier	91,887: 97.	
i fordringar	30,687: 35.	122,575: 32.
Besparade medel för åren 1874 och 1875		5,774: 39.
Behållning för år 1876		67,932: 87.
Bolagets tillgodohafvande utöfver aktiekapital och skulder		185,868: 14.
Summa kronor		1,088,885: 94.

Utgifter år 1877:

Afgift för begagnande af statens och främmande banors lokomotiv och vagnar	Kronor	30,738: 61.
Jernvägens underhåll, aflöningar m. m.	»	33,556: 09.
Afskrifning å inventarier	»	1,050: 93.
Ränta å statslånet	»	15,171: 17.
Afgäld till Vexiö stad	»	529: 34.
Afsättning till reparations- eller reservfonden	»	14,000: —
Öfverskott af årets rörelse	»	81,316: 52.
deraf användts: till amortering å statslånet	6,528: 83.	
» inköp af inventarier	2,510: 46.	
» nya anläggningar	4,788: 10.	
» frakt för nya värmapparater	111: 42.	
och återstå till bolagets disposition enligt 35 § bolagsordningen	67,377: 71.	
Summa kronor		176,362: 66.

Bolagets ställning

Tillgångar:

Jernvägen med dertill hörande fastigheter och byggnader	Kronor	817,903: 96.	
Inventarier, efter skedd afskrifning	»	11,968: 85.	829,872: 81.
Rörlig materiel, bestående af 20 lastvagnar			50,000: —
Apparat till uppvärmning af personvagnar			8,081: 42.
Värdet af lasarettstomten			312: 25.
Materialier, tillhörande reparations- eller reservfonden			109,098: 97.
Fordringar: kapital		132,069: 97.	
upplupen, ej förfallen ränta		1,002: 33.	133,072: 30.
Kassabehållning			9,216: 48.
Summa kronor			1,139,654: 23.

	Transport kronor	873,625: 18.
Värdet af lasarettstomten		312: 25.
Materialier, tillhörande reparations- eller reservfonden		91,887: 97.
Fordringar: kapital	114,261: 90.	
upplupna, ej förfallna räntor	587: 25.	114,849: 15.
Kassabehållning		8,211: 39.
	Summa kronor	1,088,885: 94.

Inkomster år 1877:

Af trafiken, efter afdrag af hvad deraf tillkommer statens jernvägstrafik	Kronor	159,233: —
Af egen rörlig materiel	»	5,074: 41.
Hyror och gräsköord m. m.	»	1,043: 93.
Räntor	»	11,011: 32.
	Summa kronor	176,362: 66.

den 31 December 1877.

Skulder:

Återstoden af statslånet		Kronor	372,750: 37.
Delegarnes aktiekapital		»	289,300: —
Icke lyftade utdelningar		»	936: —
Till Styrelsen för statens jernvägstrafik		»	25,358: 58.
Till Vexiö stad för en exproprierad tomtdel	10,000: —		
$^2/_3$ utaf afgälden derför	354: 67.		10,354: 67.
Reparations- eller reservfonden: i materialier	109,098: 97.		
i fordringar	17,000: 72.		126,099: 69.
Besparingsfonden			29,700: 26.
Behållning för år 1877			67,377: 71.
Bolagets tillgodohafvande utöfver aktiekapital och skulder			217,776: 95.
		Summa kronor	1,139,654: 23.

§ 1.

Ur bolagsrevisorernes den 31 Maj detta år daterade berättelse meddelas följande utdrag:

»I afseende å sättet för användande af ofvanstående behållning 67,377 kronor 71 öre få revisorerne tillstyrka, att, sedan derifrån afgått:

dels hvad till reparation å f. d. Domprostegården användts eller 6,300 kronor,

dels ock anslaget till vexlingskassan 190 kronor,

af återstående 60,887 kronor 71 öre

må till aktieegarne utdelas 28,930 kronor, utgörande 10 procent af aktiekapitalet, att lyftas den 1 Augusti detta år samt att, på skäl, som i revisionsberättelsen för förra året anfördes och af bolagsstämman då godkändes,

till bolagets framtida disposition må afsättas öfriga 31,957 kronor 71 öre, att till besparingsfonden öfverföras».

Den 15 sistlidne Augusti inkom revisionsberättelsen till Kongl. Civildepartementet, dervid var fogadt ett af statens i granskningen deltagande ombud i Juli månad upprättadt sammandrag af bolagets räkenskaper för åren 1873—1877, utvisande särskildt för hvarje år så väl bolagets behållna inkomst som ock de särskilda ändamål, hvartill densamma blifvit använd. Ur detta sammandrag meddelas här uppgiften för år 1877:

»Behållna inkomsten, sedan räntor, aflöning samt underhålls- och trafikomkostnader för året blifvit bestridda ..... Kronor 95,316: 52.

Denna behållning har blifvit använd, som följer:

till amortering af lånet från Riksgäldskontoret	6,528: 83.	
» nybyggnader och nya anläggningar	4,788: 10.	
» inköp af inventarier (utöfver sålda)	2,510: 46.	
» anskaffning af varmapparat i personvagnarne	111: 42.	
» reparation och förändringar å byggnaderna till f. d. Domprostegården	6,722: 25.	
afsatt till byggande af gångbana öfver jernvägsspåren å Vexiö station	9,000: —	
afsatt till fond för framtida pensionering af jernvägens tjenstemän och betjening	3,000: —	32,661: 06.
afsatt till reparations- eller reservfonden	14,000: —	
utdelning till aktieegarne	28,930: —	
afsatt till framtida disposition	19,725: 46.	62,655: 46.
	Summa kronor	95,316: 52.»

§ 2.

Enligt så väl revisionsberättelsen som berörda sammandrag har bolagets behållna inkomst för året utgjort 95,316 kronor 52 öre, hvaremot skiljaktighet före-

kommer i afseende på användningen deraf. Enligt revisionsberättelsen hafva, efter åtskilliga utgifters bestridande, återstått 14,000 + 67,377: 71, eller tillsammans 81,377 kronor 71 öre, och enligt sammandraget endast 62,655 kronor 46 öre. Denna skiljaktighet torde förklaras deraf, att uppgifterna i revisionsberättelsen äro tagna ur räkenskaperna för år 1877, men i sammandraget deremot äro till en del grundade på de beslut, innevarande års bolagsstämma fattat. Äfven med antagande att behållna inkomsten utgjort 62,655 kronor 46 öre, har den dock uppgått till 21,65 procent af aktieegarnes tillskott. Med anledning deraf få Statsrevisorerne erinra om stadgandet i § 10 af det mellan staten och bolaget ingångna kontrakt: »Skulle behållna inkomsten af jernvägen, efter afdrag af den årliga inbetalningen å det af staten erhållna lånet, öfverstiga sex procent å det belopp, aktieegarne tillskjutit, ankommer det på Kongl. Maj:t att, utom begagnande af den i näst ofvanstående paragraf Kongl. Maj:t förbehållna rätt att pröfva och bestämma de enligt taxa utgående afgifterna, föreskrifva huru stor del af detta öfverskott skall afsättas till underhålls- och ombyggnadsfond, eller ock användas till ökande af den för lånet stadgade amortering.»

Angående tillämpning af den för åtskilliga jernvägsaktiebolag under vissförutsättning stadgade skyldighet till ökad amortering af erhållet statslån.

Rikets Ständer beviljade vid 1862—1863 års riksdag följande lån för enskilda jernvägsanläggningar på nedan nämnda vilkor, nemligen:

för en bibana från trakten af Eslöfs station på södra stambanan ett lån å 2,450,000 kronor, att räntefritt innehafvas under 3 år från den dag hvar och en särskild del blifvit lyftad, hvarefter å lånebeloppet, i den mån lyftning egt rum, skulle inom hvarje kalenderårs slut inbetalas 5 procent, efter år räknadt, hvaraf för hvad af lånet dessförinnan icke godtgjorts beräknas 4 procent årlig ränta, och återstoden utgör kapitalafbetalning;

för byggande af jernväg från städerna Helsingborg och Landskrona till trakten af Eslöfs station på södra stambanan ett lån å 2,300,000 kronor, mot enahanda vilkor som föregående lån; och har nämnda lån af Kongl. Maj:t fördelats sålunda, att för jernväg mellan Landskrona och Eslöf anvisats 1,200,000 kronor och för jernväg mellan Helsingborg och Billeberga 1,100,000 kronor;

för byggande af jernväg mellan Kristianstad och Hessleholms station å södra stambanan ett lån å 720,000 kronor, att räntefritt innehafvas under 2 år från den dag hvarje särskild del deraf blifvit lyftad, hvarefter å lånebeloppet, i den mån lyftning egt rum, skulle inom hvarje kalenderårs slut inbetalas 5 procent, efter år räknadt, hvaraf för hvad af lånet derförinnan icke godtgjorts beräknas 4 procent årlig ränta, och återstoden utgör kapitalafbeltalning;

för byggande af jernväg mellan staden Vexiö och Alfvestads station å södra stambanan ett lån å 434,000 kronor, mot enahanda vilkor som närmast förestående lån;

för byggandet af jernväg från Herrljunga öfver Venersborg till Uddevalla ett lån å 3,240,000 kronor, att räntefritt innehafvas under 3 år från den dag, hvarje särskild del af lånet blifvit lyftad, hvarefter å lånebeloppet skulle inom hvarje kalenderårs slut inbetalas 5 procent, efter år räknadt, hvaraf för hvad af lånet dess-

förinnan icke godtgjorts beräknas 4 procent årlig ränta, och återstoden utgör kapitalafbetalning;

och för byggande af jernväg från hamnen vid Köping till Uttersberg med grenbana till sjön Lillsvan ett lån å 500,000 kronor, att räntefritt innehafvas i 2 år, hvarefter å lånebeloppet skulle inom hvarje års slut, räknadt från lyftningsdagen, årligen inbetalas 7 procent å lånets primitiva kapital, af hvilken inbetalning först beräknas 4 procent årlig ränta å hvad af lånet dessförinnan icke godtgjorts, och återstoden utgör kapitalafbetalning.

För alla dessa lån hafva Rikets Ständer föreskrifvit, hvad äfven finnes intaget i alla om lånen till nämnda jernvägsföretags utförande mellan staten och bolagen afslutade kontrakt, att, om behållna inkomsten af jernvägen, efter afdrag af den årliga inbetalningen å det af staten erhållna lånet, skulle öfverstiga 6 procent å det belopp aktieegarne tillskjutit, ankommer på Kongl. Maj:t att, utom begagnande af Kongl. Maj:t förbehållen rätt att pröfva och bestämma de enligt taxor utgående afgifterna, föreskrifva, huru stor del af detta öfverskott skall afsättas till underhålls- och ombyggnadsfond eller ock användas till ökande af den för lånet stadgade amortering.

De medel, som till i fråga varande jernvägsbyggnaders utförande blifvit lemnade, hafva af staten blifvit upplånade mot en effektiv ränta, öfverstigande 5 procent årligen. Då staten, förutom räntefrihet under vissa år, lemnat förenämnda jernvägsbolag lån till en ränta, som med mera än en procent understiger den ränta, staten sjelf får vidkännas, synes afsigten med den rättighet, staten förbehållit sig att vid en viss behållen årlig inkomst af jernvägen föreskrifva ökad amortering å statslånet, hafva varit att, då ett bolag kommit i åtnjutande af en större inkomst än 6 procent å sitt aktiekapital, äfven bereda staten möjligheten och fördelen att af det belopp, hvarmed behållna inkomsten öfverstiger nämnda procenttal, tidigare än eljest återfå den försträckning, som staten lemnat. Häraf synes äfven följa, att hvarje år, under hvilket det gynsamma förhållandet med inkomsten af någon utaf nämnda jernvägar inträffar, att behållningen deraf öfverstigit 6 procent, ett bestämmande å statens sida öfver användandet af detta öfverskott borde ifrågakomma.

Af de sammandrag angående bolagens behållna inkomster för åren 1873—1877, som statens i revisionerna deltagande ombud lemnat, inhemtas rörande **Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag,** att af behållna inkomsten blifvit använd till inköp af aktier i Helsingborg—Hesslehohns jernväg ... Kr. 40,000: — 20,000: — 20,000: — —— ——
utdelning till aktieegarne ..... 20,796: 75. 20,796: 75. 23,107: 50. 23,107: 50. 23,107: 50.

	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.
Summa	60,796: 75.	40,796: 75.	43,107: 50:	23,107: 50.	23,107: 50.
motsvarande af hvad aktiegarne tillskjutit...	13,15 %	8,82 %	9,32 %	5 %	5 %

Härförutom har nämnda bolag en besparingsfond å 100,000 kronor, om hvars tillkomst 1872 års revisionsberättelse, sid. 142—145, innehåller en fullständig redogörelse.

Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag

	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.
har användt tillökning af särskilda fonden	5,628: 31.	13,201: 63.	46,307: 42.	10,995: 46.	1,085: 20.
och till utdelning å aktierna	36,000: —	36,000: —	42,000: —	36,000: —	36,000: —
Summa	41,628: 31.	49,201: 63.	88,307: 42.	46,995: 46.	37,085: 20.
motsvarande af aktiekapitalet	6,93 %	8,2 %	14,71 %	7,83 %	6,18 %

Detta bolag har inköpt aktier i Helsingborg—Hessleholms jernväg för 204,400 kronor, men deremot samtidigt försämrat sin ställning genom minskade fordringar med 120,901 kronor 4 öre och ökade skulder med 102,800 kronor 18 öre, eller tillsammans 223,701 kronor 22 öre.

Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolag

	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.
har afsatt till reservfond	27,000: —	27,000: —	23,500: —	27,000: —	27,000: —
och haft öfverskott å rörelsen	46,716: 23.	41,510: 81.	41,776: 94.	43,211: 44.	47,469: 01.
Summa	73,716: 23.	68,510: 81.	65,276: 94.	70,211: 44.	74,469: 01.
utgörande af aktiekapitalet	8,88 %	8,26 %	7,87 %	8,46 %	8,97 %

Härtill kommer, att detta bolag åtagit sig att förränta och amortera ett lån för Kristianstad—Sölvesborgs jernväg med 3,600 kronor, som minskar behållningen.

Vexiö—Alfvestads jernvägsaktiebolag

	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.
har afsatt till reparations- eller reservfond	39,297: 94.	14,000: —	14,000: —	14,000: —	14,000: —
afsatt till framtida disposition	——	——	——	29,700: 26.	19,725: 46.
utdelat till aktieegarne	8,679: —	17,358: —	23,144: —	26,037: —	28,930: —
Summa	47,976: 94.	31,358: —	37,144: —	69,737: 26.	62,655: 46.
utgörande af aktiekapitalet	16,58 %	10,8 %	12,8 %	24,1 %	21,65 %

Köping—Uttersbergs jernvägsaktiebolag

	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.
har haft en behållning af	28,411: 41.	42,850: 08.	46,757: 28.	30,688: 44.	41,494: 35.
motsvarande af hvad aktieegarne tillskjutit	8,6 %	12,98 %	14,16 %	9,29 %	12,57 %

Med *Ystad—Eslöfs* och *Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägsaktiebolag* har ännu icke den gynsamma omständighet inträffat, att utdelning å aktierna egt rum.

Ett uteblifvet begagnande af berörde statens rätt, förutom det att stadgandet om denna rätt sålunda blir illusoriskt, leder derhän i ena fallet att, der utdelningen håller sig inom den medgifna gränsen, de öfverskjutande medlen samlas till fonder, hvarigenom bolagen erhålla medel till deltagande i andra jernvägsföretag och möjligen sålunda försvaga sin egen ställning, och i andra fallet, der utdelningen till aktieegarne mer eller mindre öfverstiger det medgifna procentantalet, att aktierna blifva föremål för spekulation, hvilket sedermera anföres såsom skäl emot att staten må begagna sin rätt att öka amorteringen, när sådant ifrågasättes. Exempel härpå äro styrelsens för Gefle—Dala jernvägsaktiebolag flera utlåtanden och nu senast styrelsens för Vexiö—Alfvestads jernvägsaktiebolag förklaring öfver sistlidet års Statsrevisorers framställning rörande sist nämnda bolag.

Ett oundgängligt vilkor för pröfningen, huruvida statens i fråga varande rätt bör begagnas, synes vara, att revisionsberättelser och föreskrifna sammandrag af bolagens räkenskaper inkomma till Kongl. Civildepartementet i så god tid att, för den händelse Kongl. Maj:t skulle finna skäligt förfoga öfver hvad af årets behållning öfverstiger 6 procent af aktieegarnes tillskott, sådant må kunna ske, innan bolagen beslutat öfver hela årsbehållningens användande, och icke såsom t. ex. inträffat med revisionsberättelsen och sammandraget rörande Vexiö—Alfvestads jernvägsaktiebolag, hvilka handlingar inkommo till Kongl. Civildepartementet först den 15 Augusti och efter bolagsstämman, som hölls den 26 Juni detta år.

På grund af det anförda få Revisorerne hemställa, att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t, efter tagen kännedom af revisionsberättelser och sammandrag af räkenskaper hos ofvan omförmälda bolag, täcktes hvarje år taga under ompröfning, huru vida skäl är för handen att tillämpa den i kontrakten med jernvägsbolagen under angifven förutsättning stadgade skyldighet för dem att underkasta sig ökad amortering å det erhållna statslånet.

Reservation anförd af Herr *R. Törnebladh.* (Bil. Lit. D.)

Hjelmare kanals och slussverks reparationsfond.

Beträffande den för *Hjelmare kanals* och slussverks framtida *underhåll* afsatta fond, som ursprungligen utgjorts af en i kanalbolagets fastigheter Stora Vallby och Oppeby intecknad, till Riksgäldskontoret aflemnad skuldförbindelse af den 23 Januari 1839, lydande å 15,000 r:dr banko, är föreskrifvet, att samma fond bör förökas genom upplupna räntor å 5 procent å nämnda förbindelse och å de fonden vid hvarje års början godtgjorda räntor äfvensom af bolaget erbjudna smärre kontanta tillskott; hvarvid iakttages, att berörda ränte- och tillskottsmedel förblifva under kanaldirektionens vård och förvaltning, intill dess en viss betydligare summa — tills vidare bestämd till högst 9,000 kronor — blifvit bildad, då det åligger direktionen att för samma summa till Riksgäldskontoret aflemna sådana säkerhetshandlingar, som öfverensstämma med det för i fråga varande medels utlåning af Kongl. Maj:t i nåder fastställda och utfärdade särskilda reglemente.

De säkerhetshandlingar, hvilka kanaldirektionen hittills, såsom valuta för influtna ränte- och tillskottsmedel, aflemnat till Riksgäldskontoret, utgöras, enligt en den 22 Januari innevarande år upprättad, Riksgäldskontorets hufvudbok för år 1877 bifogad uppgift, af Mälareprovinsernas hypoteksförenings och Allmänna hypoteksbankens 5 procent-obligationer å tillhopa ..... Kronor 124,500: —
så att, då härtill lägges ofvan omförmälda förbindelses belopp, motsvarande ..... » 22,500: —

reparationsfondens till Riksgäldskontoret öfverlemnade tillgångar för närvarande uppgå till ..... Kronor 147,000: —

Inventeringar.

Vid den *inventering*, som af Revisorerne anstälts i Riksgäldskontoret, hafva Revisorerne funnit förseglingen orubbad å de under Fullmäktiges egen vård förvarade konvolut, som innehålla Riksdagens anordningar, så väl å den, jemlikt föreskriften i 63 § Regeringsformen, till lyftning vid infallande krig å Riksgäldskontoret anvisade kreditivsumma, som äfven å det af innevarande års Riksdag till utbetalning från Riksgäldskontoret anvisade ytterligare kreditiv att i mån af behof af Kongl. Maj:t användas till åtgärder för upprätthållande af rikets neutralitet.

Jemväl hafva Revisorerne vid samma tillfälle genomgått låne- och säkerhetshandlingar för tills vidare förräntade medel; och hafva dessa handlingar funnits vara väl förvarade samt till antal och beskaffenhet öfverensstämmande med de deröfver upprättade förteckningar.

Härvid få Revisorerne anmäla, att de för konvertering inköpta obligationer utaf 1870 års lån icke voro makulerade.

Revisorerne hafva jemväl, utan att någon anledning till anmärkning dervid förekommit, inventerat de skuld- och borgensförbindelser, som till Riksgäldskontoret utfärdats för lån till jernvägsanläggningar samt för byggnads-, tomtreglerings- med flere dylika lån.

Vid granskningen af ombudsmannens diarium hafva Revisorerne icke heller funnit någon anledning till erinran.

Under åberopande af hvad sålunda blifvit här ofvan omförmäldt, få Revisorerne, jemlikt 5 § i den för dem utfärdade instruktion, för Riksdagen anmäla, att vid Riksgäldskontorets förvaltning i öfrigt icke varit något att erinra.

Sifferuppgifterna.

För rigtigheten af de i denna berättelse förekommande *sifferuppgifter* ansvarar den sekreterare, som under granskningen af Riksgäldskontorets förvaltning och räkenskaper varit hos Revisorerne anställd.

Berättelsens tryckning. Jemlikt föreskriften i 5 § af instruktionen för Revisorerne, kommer denna *berättelse* att tillställas Fullmäktige i Riksgäldskontoret, för att enligt gällande föreskrifter till *tryckning* befordras och derefter utdelas.

Reservationer. De mot delar i denna berättelse afgifna reservationer finnas densamma bifogade.

Stockholm den 14 Oktober 1878.

B. O. STACKELBERG.	L. POSSE.	R. TÖRNEBLADH.
RICHERT V. VON KOCH.	O. W. STAËL VON HOLSTEIN.	F. A. BOSTRÖM.
AUG. v. ROSEN.	C. A. JÖNSSON.	C. A. LARSSON.
NILS PETERSSON.	C. JOHANSSON.	J. MANKELL.

D. M. Sandahl.

Reservationer:

1:o) *vid berättelsen angående en andra emission å 18,000,000 Riksmark af 1875 års lån* (sid. 33), *angående 1878 års lån* (sid. 49), *och angående förräntandet af Riksgäldskontorets kontanta behållningar* (sid. 56).

Lit. A.

af Herr *R. Törnebladh,* med hvilken Herr *F. A. Boström* och Grefve *A. R. F. von Rosen* instämt:

»I afseende å de Revisorernes berättelser och framställningar, som föranledts af Fullmäktiges åtgöranden i fråga om andra emissionen af 1875 års lån samt lånet af 1878, får jag, med instämmande i hvad Revisorerne yttrat beträffande önskvärdheten af ett förtydligadt stadgande rörande rätten att konvertera äldre lån, såsom af omständigheterna påkalladt, för min del särskildt anföra följande:

Beträffande det i Maj 1878 upplagda lånet finner jag lika litet skäl att göra några erinringar, som i fråga om det i December 1877 upplånade beloppet, emedan Fullmäktige synas mig i båda fallen hafva handlat med tillbörligt afseende å för handen varande förhållanden. Den föreslagna föreskriften, att Riksgäldskontorets för tillfället ej behöfliga penningetillgångar skola af Riksbanken förvaltas, synes mig deremot icke sakna skäl, ehuru jag i allmänhet hyser betänklighet vid att genom allt för bestämda föreskrifter binda Riksdagens penningförvaltande verk i deras verksamhet, hvilken icke kan vara alldeles oberoende af konjunkturerna, helst som våra finansoperationer synas mig redan vara försvårade genom den för Sverige egendomliga anordningen af dess finansförvaltning. Slutligen måste jag uttala min åsigt derom, att redogörelse i detalj för de nu afslutade låneaffärernas gång och utveckling med hvad dertill hör varit obehöflig och egnad att försvåra de låneunderhandlingar, Riksgäldskontoret i framtiden kan komma att behöfva föra med utländska firmor.»

2:o) *vid berättelsen angående förräntandet af Riksgäldskontorets kontanta behållningar* (sid. 56).

Lit. B.

af Herr *R. V. von Koch,* som, ehuru instämmande i de af Revisorerne lemnade redogörelser för andra emissionen af 1875 års lån och för 1878 års lån, ansett att, sedan dessa redogörelser utan några Revisorernes anmärkningar förekommit, utlåtandet bort sålunda afslutas:

»Af hvad sålunda anfördt blifvit framgår enligt Revisorernes tanke:

§ 1.

Att Riksgäldsfullmäktige, vid behandlingen af frågan rörande en andra emission af 1875 års lån, synas hafva låtit sig påverka af en omsorg om landets förseende med rörelsekapital, hvilken omsorg icke finnes uti reglementet upptagen såsom hörande till Riksgäldskontorets uppgifter och åligganden. Enär Riksdagen likväl

meddelat Riksgäldsfullmäktige ansvarsfrihet för tiden till och med den 22 Januari 1878, tillåta sig Revisorerne icke att rörande beslutet af den 28 December 1877 om upplåning af 7 millioner Riksmark göra någon anmärkning.

§ 2.

Att vid upptagande af ytterligare 11 millioner af samma låns andra emission, i afsigt att dermed konvertera bland annat 1870 års lån, Riksgäldsfullmäktige synas hafva förbisett, att detta senare lån, såsom varande icke ännu uppsägbart, icke rätteligen kunde hänföras till sådana äldre statslån, för hvilkas konvertering Riksdagen medgifvit Riksgäldsfullmäktige tillåtelse att upptaga nya lån, alldenstund konverteringsåtgärden måste blifva helt och hållet beroende af obligationsinnehafvarnes benägenhet att till skäligt pris försälja sina obligationer.

§ 3.

Att denna Revisorernes åsigt, rörande 1870 års låns icke konvertibla beskaffenhet, besannats af utgången, alldenstund det belopp deraf, som förmedelst dessa 11 millioner Riksmark (omkring 9,666,000 kronor) ifrån den 19 Mars och till den 1 Oktober 1878 konverterats, endast uppgått till 898,900 kronor.

§ 4.

Att likväl Riksgäldsfullmäktige visat sig så litet angelägna att dessa medel till det enligt protokollet beslutade ändamålets ernående använda, att, då Herrar von Erlanger & Söhne erbjödo sig att aflemna obligationer af 1870 års lån i utbyte mot en del af denna nya emissionens obligationer till kurs, som närmare kunde öfverenskommas, Riksgäldsfullmäktige afslogo detta anbud, utan att ens förfråga sig rörande hvilken kurs å 1870 års obligationer, som af det tyska bankirhuset ifrågasattes (Prot. hos Riksgäldsfullmäktige 19 Juni 1878).

§ 5.

Att, om något lån hade bort ifrågasättas till konvertering, 1868 års lån dertill hade varit det lämpligaste, såsom varande på en gång dyrare än 1870 års och dertill i verklig mening konvertibelt, emedan det var uppsägbart.

§ 6.

Att, i afseende å Riksgäldsfullmäktiges sätt att handhafva Riksgäldskontorets utlåningsrörelse inom landet, Riksgäldsfullmäktige trädt i ett förhållande till landets allmänna finanser, som icke allenast icke är med Riksgäldskontorets uppgift och ändamål öfverensstämmande, utan derjemte för landets industri och handel ytterst våd-

ligt, då dessa, hvarje gång ett nytt jernvägslån i utlandet upptages, genom den inströmmande penningfloden förledas till en konstlad och högstämd företagsamhet, hvilande på den för industriella företag sämsta af alla grundvalar, nemligen en ymnig men på kort uppsägningstid lemnad penningeförsträckning.

§ 7.

Att något kraftigare stöd för Revisorernes i § 6 yttrade åsigt om förderfligheten och vådan af Riksgäldsfullmäktiges utlåningsverksamhet knappast torde kunna uppletas, än de trenne i Revisorernes berättelse intagna, högst märkliga utlåtanden af Riksgäldskontorets egen ordförande, Riksbankens Fullmäktige och Herr Chefen för Kongl. Finansdepartementet, i hvilka Riksgäldskontoret enstämmigt tillrådes ett nytt, ännu icke af Riksdagen anbefaldt låns upptagande i utlandet, hellre än att genom uppsägning af inom landet egande fordringar åstadkomma en farlig penningekris.

Sedan Revisorerne sålunda i korthet uttryckt sin åsigt, så väl om Riksgäldsfullmäktiges förfarande i vissa särskilda fall, som äfven om deras verksamhet i allmänhet, anse Revisorerne sin pligt vara och rättvisan jemväl fordra att fästa Riksdagens uppmärksamhet derpå, att, så länge § 41 uti nu gällande reglemente för Riksgäldskontoret förblifver oförändrad, stora svårigheter alltid skola ligga i vägen för Riksgäldsfullmäktige att till landets sanna fromma och fördel handhafva Riksgäldskontorets penningetillgångar.

Den omnämnda paragrafen anbefaller nemligen uttryckligen Riksgäldsfullmäktige att hålla »*de för jernvägsbyggnaderna upplånta medel* samt Riksgäldskontorets öfriga kontanta tillgångar allmänna rörelsen tillhanda» hvarmed svårligen annat kan förstås än den allmänna *inhemska* rörelsen.

Tvenne sätt finnas, på hvilka Riksgäldskontoret kan ställa sig denna föreskrift till efterrättelse, nemligen antingen att träda i direkt beröring med allmänheten eller att dervid använda Sveriges Riksbank såsom mellanhand. Begge dessa vägar äro enligt § 41 Riksgäldsfullmäktige medgifna.

Revisorerne anse visserligen, att en del af de med Riksgäldskontorets direkta utlåningsrörelse förknippade olägenheter skulle undvikas, om, på sätt 1874 års Revisorer föreslagit, Riksgäldskontoret ålades att i Riksbanken mot eller utan ränta insätta sina behållningar. Men Revisorerne kunna icke föreställa sig att en sådan föreskrift vore ensam tillfyllestgörande, eller att densamma skulle förmå undanrödja roten till den svåraste af de ofta nämnda farorna, nemligen de stora rubbningar uti landets allmänna finanser, som alltid måste komma att inträffa hvarje gång ett nytt utländskt jernvägslån indrages i landet, utlemnas såsom understöd åt handel och industri samt derefter, då medlen för det afsedda ändamålet blifva behöfliga, åter plötsligt undandrages desamma. En sådan rubbning skall nemligen lika sannolikt inträffa, vare sig att Riksgäldskontoret ställer sig uti direkt beröring med allmänheten, eller att det, med Riksbanken som mellanhand, i rörelsen utsläpper en från utlandet införd stor penningemassa. Som bevis för sanningen af detta påstående behöfva Revisorerne endast hänvisa till Fullmäktiges i Riksbanken här ofvan anförda skrifvelse, utgörande svar på Riksgäldsfullmäktiges förfrågan, huruvida lämpligt

vore att upptaga ytterligare lån i utlandet. I detta sitt svar förklarade Riksbankens Fullmäktige uttryckligen, att de visserligen kunde återbetala de af Riksgäldskontoret uti Riksbanken deponerade medlen, men att sådant kunde ske endast genom att Riksbanken i sin ordning uppsade en del af sina hos allmänheten egande fordringar, hvarigenom »svårigheterna för den redan då mycket tryckta penningmarknaden inom landet skulle ytterligare ökas», och Bankofullmäktige tillrådde derföre Riksgäldsfullmäktige att upptaga ett nytt utländskt lån.

Om en så vådlig följd af Riksbankens uppsägning af sina hos allmänheten egande fordringar kunde befaras vid det nyss omnämnda tillfället, då likväl endast en del af Riksgäldskontorets tillgångar voro uti Riksbanken deponerade, så är lätt att inse, hvilken farlig rubbning skulle uppstå, om, under liknande förhållanden, ett flerfaldigt större belopp skulle af Riksbanken ur allmänna rörelsen indragas uppå anmälan från Riksgäldskontoret, att detsamma för sitt bestämda ändamål vore behöfligt.

För att derföre full visshet må uppnås, att de tid efter annan i utlandet upptagna jernvägslånen icke skola förorsaka finansiella rubbningar, anse Revisorerne för sin del, att följande hufvudgrunder borde för Riksgäldskontorets förvaltning af dess tillgångar vara gällande

1. *a*) De för jernvägars byggande i utlandet upptagna lånemedlen böra hållas från den inhemska penningemarknaden helt och hållet afskilda och för densamma främmande.

b) Detta bör ske antingen och helst genom att penningarne af långifvarne levereras till större eller mindre belopp först vid de tidpunkter, då de till det afsedda ändamålet skola användas; eller ock, om den nyssnämnda anordningen från långifvarnes sida möter allt för stora svårigheter, på det sätt, att medlen, ända tills de behöfva användas, qvarhållas i utlandet och der göras på bästa och säkraste sätt fruktbärande, äfven med påföljd af lägre räntevinst, än som kunde inom landet erhållas.

c) Den grundsats bör sålunda alltjemt vara rådande, att en, äfven som det kan synas, ganska stor ränteförlust ej är att jemföra med de förluster, som af våldsamma rubbningar uti landets allmänna affärsförhållanden alltid måste förorsakas.

2. Riksgäldskontorets alla öfriga kontanta medel böra, så vidt och så länge de icke behöfva användas för samma verk åliggande utbetalningar, göras räntebärande genom deras insättning mot ränta i Riksbanken efter öfverenskommelse med Fullmäktige i nämnda bank.

3. Riksgäldskontorets direkta utlåningsrörelse inom landet kommer sålunda helt och hållet att upphöra.

Revisorerne hemställa, det Riksdagen måtte besluta, att ofvanstående grunder skola vid utfärdande af förnyadt reglemente för Riksgäldskontoret iakttagas.»

3:o) *vid berättelsen angående utbetalning å det för inköp af Bergslagernas jernvägsaktiebolags 5 procent-obligationer anvisade anslag* (sid. 70).

Lit. C.

af Herr *R. Törnebladh:*

»Då Riksgäldskontoret under år 1878 för i fråga varande *obligationer* icke utbetalt större belopp än det haft rättighet att tillhandahålla vederbörande, samt då den derutöfver utgifna summa utgått i godtgörelse för *ränta* både enligt vanlig affärspraxis, och efter särskild föreskrift af Kongl. Maj:t, som egt att närmare bestämma tider och vilkor för utbetalningarne, har jag icke funnit skäl vara för handen att om förhållandet göra anmälan.»

4:o) *vid berättelsen angående tillämpning af den för åtskilliga jernvägsaktiebolag under viss förutsättning stadgade skyldighet till ökad amortering af erhållet statslån* (sid. 153).

Lit. D.

af Herr *R. Törnebladh:*

»Att Kongl. Maj:t hvarje år skall pröfva frågan om det belopp de särskilda bolagen skola i amortering å statslånen erlägga, synes mig icke behöfligt.»

Bil. Lit. E till 1878 års revisionsberättelse angående Riksgäldskontoret.

Beräkning öfver de till statens och enskilda jernvägsanläggningar utinkomster för verkställande af dessa utbetalningar till

	Räntefot.	De utlemnade obligationernas belopp.	För obligationerna erhållen valuta.	Summa.
		Kronor.	Kronor.	Kronor.
Inkomster genom				
1855 års inhemska lån	3½ o. 4 %	281,000: —	267,688: 94.	
1858 års lån Thlr 8,190,500: —	4½ »	21,841,333: 33.	19,703,472: 60.	
1860 års lån » 8,000,000: —	4½ »			
D:o mot premieobligationer å tillhopa 2,400,000 Thlr, bokförda till endast $\frac{5}{6}$ af nominella beloppet Thlr 2,000,000: —		26,666,666: 67.	25,615,074: 70.	
1861 års inhemska lån	4½ »	3,000,000: —	2,760,650: —	
1864 års lån £ 555,700: —	4½ »	9,891,460: —	8,790,836: 55.	
1866 års lån Thlr 9,932,300: —	5 »	26,486,133: 33.	23,539,389: 62.	
1868 års lån £ 1,150,000: —	5 »	20,700,000: —	17,871,301: 44.	
1869 års inhemska lån, återstoden **)	5 »	799,300: —	784,727: 37.	
1870 års dito R:dr 40,000,000: —	5 »	16,170,000: —	15,778,011: 50.	
1872 års dito » 24,000,000: —	4 »	19,407,300: —	17,284,957: —	
1875 års lån, första emissionen Rmk 20,250,000: —	4½ »	18,000,000: —	17,143,823: 53.	
Dito, andra dito, 18,000,000, hvaraf utlemnats Rmk 11,846,100: —	4½ »	10,529,867: 67.	10,104,552: 85.	
1876 års lån £ 2,000,000: —	4½ »	36,320,000: —	34,283,072: 12.	
1878 års d:o, £ 1,500,000, hvaraf utlemnats £ 1,000,000: —	4 »	18,160,000: —	15,246,526: 27.	209,174,084: 49.
	Säger	228,253,061: —		
Räntevinst å statslånefonden, till Riksgäldskontoret levererad åren 1863—1865		——	——	370,000: —
Behållning å inkomsterna genom trafiken å statens jernvägar, enligt 1862—1863 årens Riksdags beslut		——	——	700,000: —
			Transport	210,244,084: 49.

*) Häruti äro dock icke inberäknade de summor, som af trafikinkomsterna blifvit utöfver här omförmälda enligt meddelad uppgift vid 1877 års slut uppgingo till 15,878,803 kronor 14 öre.

**) Detta lån mot obligationer å 4,000,000 kronor, stälda att med en fjerdedel inlösas under hvartdera sedermera mot fonderade statsobligationer upplånade medel.

betalda belopp *) samt de medel, som genom upptagna statslån m. fl. Riksgäldskontoret influtit intill den 1 Oktober 1878.

	Anslag.	Lån.	Summa. Kronor.
Utbetaldt för			
Statens jernvägsbyggnader:			
år 1855	1,800,000: —		
» 1856	4,125,000: —		
» 1857	5,945,000: —		
» 1858	7,810,000: —		
» 1859	6,620,000: —		
» 1860	7,550,000: —		
» 1861	6,750,000: —		
» 1862	6,750,000: —		
» 1863	9,315,000: —		
» 1864	9,112,000: —		
» 1865	8,812,000: —		
» 1866	6,576,538: —		
» 1867	2,150,000: —		
» 1868	2,450,000: —		
» 1869	4,890,462: —		
» 1870	3,900,000: —		
» 1871	3,060,000: —		
» 1872	4,500,000: —		
» 1873	7,000,000: —		
» 1874	8,895,000: —		
» 1875	6,285,000: —		
» 1876	6,000,000: —		
» 1877	6,000,000: —		
» 1878	6,090,000: —		142,386,000: —
		Transport	142,386,000: —

700,000 kronor använda till nya byggnader och anläggningar samt ny materiel å statens jernvägar, och hvilka året 1876—1879, och för hvilka influtit 3,927,073 kronor 9 öre, skall, enligt Riksdagens beslut, liqvideras med

Transport 210,244,084: 49.

Transport 210,244,084: 49.

		Anslag.	Lån.	Summa. Kronor.
			Transport	142,386,000: —
Nya byggnader och anläggningar vid statens redan trafikerade jernvägar:				
år 1878		700,000: —	—— —	700,000: —
Komplettering af trafikmaterielen:				
år 1866		1,400,000: —		
» 1867		600,000: —		
» 1871		1,000,000: —		
» 1872		600,000: —		
» 1873		600,000: —		
» 1874		4,900,000: —		
» 1875		4,500,000: —		
» 1876		3,500 000: —		
» 1877		2,442,000: —		
» 1878		1,000,000: —	—— —	20,542,000: —
Undersökningskostnader:				
år 1855		60,000: —		
» 1856		30,000: —		
» 1857		19,425: 95.		
» 1858		100,000: —		
» 1859		50,000: —		
» 1863		2,862: 59.		
» 1869		2,500: —		
» 1870 (efter afdrag af år 1872 återbetalda 3,714 kronor 21 öre)		6,605: 77.		
» 1873		25,000: —		
» 1874		175,000: —	—— —	471,394: 31.
Enskilda jernvägsanläggningar:	Utbetalningsår.			
från Riksgäldskontoret:				
Kristinehamn—Sjöändan	1849	—— —	100,000: —	
Nora—Ervalla	1854	75,000: —	150,000: —	
	1855	22,500: —	—— —	
	1862	15,500: —	—— —	
Dito	1858	—— —	75,000: —	
Norbergs jernväg	1855, 1856	—— —	150,000: —	
Dito	1858	—— —	150,000: —	
Norra Barken—Vessman	1856, 1857	—— —	200,000: —	
Dito	1858	—— —	200,000: —	
Gefle—Falun	1855—1859	—— —	2,400,000: —	
Dito	1858, 1859	—— —	600,000: —	
Hudiksvall—Dellen	1858, 1859	—— —	370,000: —	
Söderhamn—Bergviken	1858—1860	—— —	500,000: —	
Borås—Herrljunga	1862, 1863	—— —	1,436,000: —	
Ystad—Eslöf	1864—1866	—— —	2,450,000: —	
	Transport	113,000: —	8,781,000: —	164,099,394: 31.

Transport 210,244,084: 49.

Summa kronor 210,244,084: 49.

	Utbetalningsår.	Anslag.	Lån.	Summa Kronor.
	Transport	112,500: —		164,099,394: 31.
Landskrona—Eslöf	1864—1866	—— —	1,200,000: —	
Helsingborg—Årup	1864, 1865	—— —	1,100,000: —	
Kristianstad—Hessleholm	1864, 1865	—— —	720,000: —	
Vexiö—Alfvesta	1864	—— —	434,000: —	
Köping—Uttersberg	1864, 1865	—— —	500,000: —	
Uddevalla—Venersborg—Herrljunga	1865—1867	—— —	3,240,000: —	
Arboga—Köping	1866	160,000: —	—— —	
Karlskrona—Vexiö	1872—1874	1,100,000: —	2,600,000: —	
Krylbo—Norberg	1872, 1873	—— —	406,000: —	
Sundsvall—Torpshammar	1872—1874	—— —	1,694,000: —	
Upsala—Margretehill	1873	—— —	500,000: —	
Ludvika—Kil	1874—1876	—— —	5,000,000: —	
Vislanda—Bolmen	1877, 1878	—— —	706,500: —	
Hultsfred—Vestervik	1877, 1878	—— —	1,300,000: —	
Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo	1877, 1878	—— —	1,415,000: —	
Visby—Hemse	1877, 1878	—— —	450,000: —	
Bergslagernas jernväg från Statskontoret:	1878	—— —	1,997,460: —	
Nässjö—Oskarshamn	1874, 1876, 1877	1,000,000: —	—— —	
Dalsland—Smaalenenes amt	1877	1,000,000: —	—— —	
	Sgr	3,372,500: —	31,843,960: —	35,216,460: —
Saldo				10,928,230: 18.
			Summa kronor	210,244,084: 49.

Tabell, utvisande den vid slutet af Juni månad 1878 återstående kapitalskulden för de fonderade statslånen äfvensom de intill nämnda tid å desamma verkställda afbetalningar.

		Verkstäld amortering.	Kapitalåterstod vid slutet af Juni månad år 1878.
1855 års lån	Kronor	128,000: —	153,900: —
1858 » d:o	»	6,600,799: 99.	15,240,533: 34.
1860 » d:o	»	8,307,199: 99.	18,359,466: 67.
1861 » d:o	»	742,200: —	2,257,800: —
1864 » d:o	»	980,640: —	9,110,872: —
1866 » d:o	»	951,200: —	25,534,933: 33.
1868 » d:o	»	657,392: —	20,226,608: —
1870 » d:o	»	373,000: —	15,797,000: —
1872 » d:o	»	1,008,100: —	18,399,200: —
1875 » d:o, 1:a emissionen	»	110,666: 68.	17,875,466: 66.
1875 » d:o, 2:a d:o	»	—— —	7,378,133: 34.
1876 » d:o	»	372,280: —	35,947,720: —
1878 » d:o	»	—— —	18,160,000: —
	Summa kronor	20,231,478: 66.	204,441,633: 34.

Tabell, utvisande kapitalåterstoden vid 1877 års slut af de till enskilda jernvägsanläggningar anvisade låneunderstöd samt beloppet af de till samma tidpunkt verkstälda återbetalningar.

		Ifrån början verkstälda kapitalafbetalningar.	Den 31 December 1877 återstående kapitalbelopp.
Kristinehamn—Sjöändan	Kronor	100,000: —	—— —
Nora—Ervalla	»	109,863: 28.	40,136: 72.
Dito	»	75,000: —	—— —
Norbergs jernväg	»	41,373: 66.	108,626: 34.
Dito	»	39,082: 48.	110,917: 52.
Norra Barken—Vessman	»	100,102: 21.	99,897: 79.
Dito	»	109,850: 16.	90,149: 84.
Gefle—Falun	»	1,079,377: 12.	1,320,622: 88.
Dito	»	600,000: —	—— —
Hudiksvall—Dellen	»	94,913: 92.	275,086: 08.
Söderhamn—Bergviken	»	118,492: 63.	381,507: 37.
Borås—Herrljunga	»	267,638: 35.	1,168,361: 65.
Ystad—Eslöf	»	292,075 76.	2,157,924: 24.
Landskrona—Eslöf	»	146,231: 49.	1,053,768: 51.
Helsingborg—Årup	»	134,856: 97.	965,143: 03.
Kristianstad—Hessleholm	»	100,594: 52.	619,405: 48.
Vexiö—Alfvestad	»	61,249: 63.	372,750: 37.
Köping—Uttersberg	»	211,559: 15.	288,440: 85.
Uddevalla—Venersborg—Herrljunga	»	299,966: 05.	2,940,033: 95.
Karlskrona—Vexiö	»	—— —	2,600,000: —
Krylbo—Norberg	»	4,060: —	401,940: —
Sundsvall—Torpshammar	»	—— —	1,494,000: —
Upsala—Margretehill	»	—— —	500,000: —
Ludvika—Kil	»	—— —	5,000,000: —
Vislanda—Bolmen	»	—— —	400,000: —
Hultsfred—Vestervik	»	—— —	700,000: —
Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo	»	—— —	700,000: —
Visby—Hemse	»	—— —	200,000: —
	Summa kronor	3,986,287: 38.	23,988,712: 62.

Bil. Litt. F till 1878 års revisionsberättelse angående Riksgäldskontoret

Kontrakt.

Sedan Fullmäktige i Riksgäldskontoret beslutat utsläppa en andra emission af 1875 års 4 1/2 % Svenska statslån, är mellan Fullmäktige, å ena sidan, samt bankirhuset von Erlanger & Söhne i Frankfurt am Main och die Anglo-Oesterreichische Bank i Wien, å den andra, följande aftal denna dag träffadt:

§ 1.

Af ifrågavarande andra emission, uppgående till ett nominelt obligationsbelopp af aderton millioner Riksmark, öfvertaga ofvan nämnda långifvare fast obligationer å sju millioner Riksmark till en kurs af nittiosex procent, med afdrag dock af provision af en fjerdedels procent.

§ 2.

Låneöfvertagarne, hvilka af de ifrågavarande 7,000,000 Riksmark öfvertaga, Herrar von Erlanger & Söhne 6/10-delar och die Anglo-Oesterreichische Bank 4/10-delar, förpligta sig gemensamt, dock ej solidariskt, att till Riksgäldskontoret inbetala valuta för obligationerna enligt ofvan bestämda kurs i två lika andelar, den 31 Januari och den 31 Mars nästkommande år, dock med rätt för dem att, om de så önska, verkställa inbetalningarna å andra, tidigare och hvarandra närmare liggande, terminer än de ofvan utsatta terminerna. Sådan förskottsvis skeende inbetalning får likväl ej understiga 300,000 Riksmark; och bör Riksgäldskontoret genom bref eller telegram derom underrättas senast åtta dagar förrän inbetalningen verkställes.

§ 3.

Inbetalningen kommer att ske, omkostnads- och provisionsfritt för låntagaren, genom inbetalning i Tyska Riksmark efter Reichswährung till det eller de bankirhus i Hamburg, Riksgäldskontoret i sådant afseende för Herrar von Erlanger & Söhne genom bref eller telegram uppgifver.

§ 4.

I mån af sålunda verkställda inbetalningar tillhandahållas låneöfvertagarne motsvarande obligationer med tillhörande, icke förfallna kuponger enligt den bestämda kursen; hvaremot låneöfvertagarne skola, hvarje gång obligationer till dem utlemnas, särskildt godtgöra Riksgäldskontoret den ränta, som å samma obligationer, enligt dertill hörande, men då ännu icke förfallna räntekuponger, dessförinnan upplupit.

Om någon inbetalning kommer att ega rum innan de öfvertagna obligationerna med kuponger blifvit färdiga, aflemnas till låncöfvertagarne interimsqvittenser, hvilka sedermera i utbyte mot obligationer för motsvarande belopp återställas.

Intill dess obligationerna blifvit färdiga och till låneöfvertagarne aflemnade, står dessa öppet att å behörigen betalta obligationsbelopp i eget namn utgifva interimsförskrifningar, hvilka likväl endast för utgifvarne äro bindande.

§ 5.

De denna andra emission tillhörande obligationers valörer blifva desamma som de år 1875 emitterade obligationers, nemligen resp. 3,000, 1,500, 600 och 300 Riksmark; blifvande jemväl lydelsen af obligationerna jemte dertill hörande kuponger, med undantag endast af de förändringar, som af detta kontrakt följa, oförändradt densamma; och kommer det denna emission tillhörande obligationsbelopp att mellan de olika serierna fördelas i närmast möjliga lika proportion, som vid den första emissionen iakttagits.

§ 6.

För de ofvan omförmälda, fast öfvertagna sju millioner Riksmark utlemnas till låncöfvertagarne obligationer af alla fyra serierna i samma proportion mellan de olika serierna, som för hela denna emission iakttagits.

§ 7.

De denna andra emission tillhörande obligationer numereras i oafbruten nummerföljd efter obligationsnumren af första emissionen, så att den första obligationen Lit. A af andra emissionen erhåller N:o 2001, den första obligationen Lit. B af andra emissionen erhåller N:o 5001, och så vidare.

§ 8.

Amorteringsplan för den andra emissionen upprättas af Riksgäldskontoret enligt samma grunder, som för den första emissionen iakttagits.

För verkställande af den amortering, som enligt planen belöper å tiden från obligationernas datum den 2 Augusti 1875 till och med den 1 Februari 1878, anulleras obligationer till motsvarande belopp; och skola dessa obligationer tagas af de elfva millioner utaf denna emission, hvilka icke blifvit fast öfvertagna.

§ 9.

Beträffande Riksgäldskontorets rätt att, utöfver det bestämda årliga ränte- och amorteringsanslaget, öka de årliga kapitalafbetalningarna, äfvensom att på en gång al pari återbetala antingen lånets återstående hela belopp eller någon viss andel deraf, Riksgäldskontorets skyldighet att remittera erforderlig valuta för det hvarje halfår förfallande ränte- och amorteringsbeloppet, räkningars förande för denna andra emission af lånet, obligationernas utlottning och amortering, obligationsinnehafvares rätt att hos Riksgäldskontoret i svenskt mynt få lyfta beloppet af utlottade obliga-

tioner eller förfallna räntekuponger, vedergällning för bestyret med obligationernas och kupongernas inlösning, äfvensom för redovisning af de i sådant ändamål remitterade medel, tiden och sättet för berörda redovisning, inlösen af obligationer och kuponger sedan två år efter deras förfallotid förflutit, förfallna obligationers och kupongers præscription, samt obligationers öfverlåtande på viss uppgifven person eller inrättning, äfvensom beredande åt dylik obligation af giltighet ånyo i hvarje innehafvares hand, gälla, för denna andra emission, enahanda stadganden, som blifvit i §§ 6, 7, 8, 9 (mom. 1, 2, 3 och 4) 10, 11, 12, 13 och 15 af det mellan Fullmäktige i Riksgäldskontoret samt Herrar von Erlanger & Söhne m. fl. den 5 Juni 1875 angående den första emissionen upprättade kontrakt bestämda.

§ 10.

Låneöfvertagarne åtaga sig att inlösa jemväl de icke fast öfvertagna obligationerna med tillhörande kuponger på enahanda sätt och å samma betalningsorter samt mot lika vilkor som för de fast öfvertagna obligationerna med kuponger blifvit bestämda.

§ 11.

Så snart ett blifvande Riksdagsbeslut gör det för Riksgäldskontoret möjligt att försälja ytterligare obligationer af 1875 års lån, skola låneöfvertagarne intill den 1 Juli 1878 ega rätt att till en kurs af nittiosex procent i större eller mindre poster öfvertaga intill de elfva millioner deraf som å denna andra emission återstå, med afdrag endast af de obligationers belopp, hvilka till följd af stadgandet i ofvanstående 8 § blifvit för amorteringens behöriga verkställande annullerade.

§ 12.

Skulle Riksgäldskontoret komma att utöfver den nu ifrågavarande andra emissionen å 18,000,000 Riksmark utsläppa af 1875 års lån återstående 18,000,000 Riksmark eller delar deraf, så förbinder sig Riksgäldskontoret, för tiden intill den 1 Januari 1879, att till pris, som af Riksgäldskontoret bestämmes, hembjuda dessa till låneöfvertagarne, hvilka skola inom åtta dagar efter anbudets mottagande lemna svar å detsamma. Om svaret blifver nekande eller om svar ej inom åtta dagar ankommer till Riksgäldskontoret, så eger kontoret rätt att till hvem som helst afyttra ifrågavarande obligationer till pris ej understigande det erbjudna.

Skulle låneöfvertagarne ej komma att begagna sig af den dem enligt nästföregående § 11 lemnade optionsrätt, så gälla de här ofvan i denna § 12 aftalade bestämmelser, för tiden från den 1 Juli 1878, äfven för de 11,000,000 Riksmark, nämnda optionsrätt afser.

Den i denna § 12 låneöfvertagarne förbehållna rätt och af Riksgäldskontoret åtagna skyldighet upphör i hvarje fall med 1878 års utgång.

Stockholm den 28 December 1877.

(Underskrifter.)

Bil. Litt. G till 1878 års revisionsberättelse angående Riksgäldskontoret.

Zweite Emission von Deutschen Reichsmark 18,000,000 der unten näher bezeichneten Anleihe.

Königlich Schwedisches

fundirtes

vier-und-ein-halb-Procentiges Staats-Anlehen

vom Jahre 1875

zum Bau von Staats-Eisenbahnen.

Lit. D.

Deutsche Reichsmark
300
266 2/3 Schwedische Kronen.

(Vignett, föreställande svenska Riksvapnet.)

Tyska Riksmark
300
266 2/3 Svenska Kronor.

Wir, die Bevollmächtigten des Reichstages des Königreiches Schweden in dem Reichs-Schulden-Comptoir, urkunden und bekennen hiermit für uns und unsere Amts-Nachfolger:

Nachdem der Reichstag dieses Jahres, laut seines deshalb gefaßten und von Sr. Majestät dem Könige durch Allerhöchste Kundmachung vom 24 Mai genehmigten und festgesetzten

Vi, Svenska Riksdagens Fullmäktige i Riksgäldskontoret, betyga och förklara härmed för oss och våra efterträdare i samma befattning:

Sedan innevarande års Riksdag, enligt derom fattadt och af Kongl. Maj:t genom Dess nådiga Kungörelse af den 24 sistlidne Maj gilladt och fastställdt beslut, uppdragit

Beschlusses, uns beauftragt hat, zur Bestreitung schon bewilligter Anschläge für Eisenbahnbauten, sowie zur Beschaffung von Geldern, die zur Bestreitung künftiger Anschläge für Eisenbahnbauten etwa nöthig werden, gegen fundirte Staats-Obligationen eine Anleihe in dem nominellen Betrage, der fünfzig Millionen Schwedische Kronen ausmachen oder in Schwedischer Münze entsprechen würde, aufzulegen und Wir, auf Grund des oben erwähnten Auftrages, beschlossen, daß für diese in Deutschen Reichsmark zu verschreibende Anleihe Obligationen, eingetheilt in Serien zu Dreitausend, Fünfzehnhundert, Sechshundert und Dreihundert Deutsche Reichsmark, begeben werden sollen, also, und indem wir zugleich hiermit erklären, daß der Inhaber dieser Partialobligation, welcher an dem gedachten Anlehen für den Betrag von

300 Deutschen Reichsmark

= 266 $^{2}/_{3}$ Schwedischen Kronen

Theil genommen hat, mit diesem Belaufe an jenem Anlehen betheiligt ist, bescheinigen und beurkunden Wir, daß für Zurückbezahlung und Verzinsung des genannten Anlehens die nachstehenden obligationsmäßigen Bestimmungen maßgebend sind.

1. Jede Obligation lautet auf den Inhaber und ist mit Einhundertundzwanzig, gleichfalls für jeden Vorzeiger geltenden, Zinsabschnitten versehen. Eine etwaige Umschreibung der Obligationen auf Namen und Rücktransportirung auf Inhaber wird durch die Anlehensübernehmer besorgt.

2. Zur Zahlung der laufenden Zinsen von dem genannten Anlehen und zur Tilgung desselben, in Gemäßheit des beigedruckten Amortisationsplanes, ist eine besondere jährliche Annuität von Achthundertsiebenzig Tausend zwei Hundert vier und sechzig Deutsche Reichsmark angewiesen worden, welche Annuität den in sämmtlichen Obligationen dieser Emission zugesicherten Zinsen zu 4 ½ % nebst der erforderlichen Tilgungssumme für Capital-Abtrag auf die ursprüngliche Anlehens-Summe entspricht. Je eine Hälfte dieser Annuität wird

åt oss att, till bestridande af redan beviljade anslag till jernvägsbyggnader, äfvensom för att bereda tillgång för blifvande anslag till sådana byggnader, mot fonderade statsobligationer upplägga ett lån å ett nominelt belopp, utgörande eller i Svenskt mynt motsvarande femtio millioner kronor, samt vi, på grund af ofvannämnda uppdrag, beslutit att för detta lån, som kommer att förskrifvas i Tyska Riksmark, skola utgifvas obligationer, indelade i serier å tretusen, ett tusen fem hundra, sex hundra och tre hundra Tyska Riksmark; så och jemte det denna partialobligations innehafvare, hvilken deltagit i sagde lån för ett belopp af

300 Tyska Riksmark

= 266 $^{2}/_{3}$ Svenska kronor,

härmed förklaras deruti för detta belopp delaktig, erkänna och betyga vi, att nedanstående stadganden och förbindelser gälla för samma låns återbetalning och den derå upplöpande räntans liqviderande:

1. Hvarje obligation är ställd på innehafvaren och försedd med Etthundratjugu räntekuponger, hvilka likaledes äro för hvarje innehafvare gällande. Derest så önskas, varder obligation genom låneöfvertagarne öfverlåten på viss person äfvensom derefter åter gjord gällande i hvarje innehafvares hand.

2. Till liqviderande af den å nämnde lån upplöpande ränta och till lånets amortering, enligt bifogade amortisationsplan, är anvisadt ett särskildt årligt anslag eller annuitet af åttahundrasjuttio tusen tvåhundrasextiofyra Tyska Riksmark, motsvarande den i samtliga obligationerna af denna emission förskrifna 4 ½ procent ränta jemte erforderlig kapitalamortering på ursprungliga lånebeloppet; hvilken annuitet skall med sitt halfva belopp af Riksgäldskontoret *halfårsvis* utbetalas i Tyska Riksmark en-

von dem Reichs-Schulden-Comptoir **halbjährlich** entrichtet, und zwar in Deutschen Reichsmark laut des Gesetzes des Deutschen Reiches, datirt Berlin 4. December 1871.

3. Die Zinsen-Abschnitte werden halbjährlich zur Zahlung fällig, und erfolgt ihre Einlösung am 1. Februar und am 1. August.

4. Die zur Tilgung der Anleihe erforderlichen Auslosungen werden in jedem Jahre am ersten Werktage des Monats April vor den Bevollmächtigten zum Reichs-Schulden-Comptoir in Stockholm vollzogen, und sind die Anlehens-Vermittler befugt, bei diesen Auslosungen gegenwärtig zu sein, oder sich durch Mandatare vertreten zu lassen, auch den Consul des Deutschen Reiches zuzuziehen. Durch jede solche Auslosung werden die Obligationen bestimmt, welche am 1. August desselben und am 1. Februar des nachfolgenden Jahres zur Rückzahlung kommen. Die Amortisation beginnt am 1. August 1876.

Das Ergebniß dieser Auslosungen, sowie auch andere diese Anleihe betreffende Verhältnisse werden durch das Reichs-Schulden-Comptoir in der amtlichen Zeitung von Schweden und in fünf Deutschen Zeitungen bekannt gemacht.

5. Der Schwedische Staat hat die Befugniß, nach dem 1. August 1890 die jährlichen Kapital-Ablagen über die vorerwähnte, für Zinsenzahlung und Amortisation angewiesene, Annuität hinaus zu verstärken, folglich eine größere Zahl von Obligationen, als die im Amortisations-Plane bestimmte, einzulösen, auch entweder den ganzen alsdann bestehenden Anlehens-Rest oder einen gewissen Theil davon auf einmal zurückbezahlen. Bei solcher Vergrößerung des Capital-Abtrages werden die betreffenden, dabei einzulösenden Obligationen durch Verlosung bestimmt, und muß die vergrößerte Abbezahlung spätestens Sechs Monate vor ihrer Vollziehung in den gedachten Zeitungen öffentlich angezeigt werden. Die Zinsen auf die rückzahlbaren Obligationen werden nicht weiter als bis zu ihrem Fälligkeitstage geleistet. Bei Bezahlung der Obligationen müssen alle zu denselben gehörende nicht fällige Zins-Abschnitte zurückgeliefert werden.

ligt den för Tyska riket den 4 December 1871 i Berlin utfärdade lag.

3. Räntekupongerna förfalla till betalning halfårsvis och inlösas den 1 Februari och den 1 Augusti.

4. De för lånets amortering erforderliga utlottningar verkställas i Stockholm inför Fullmäktige i Riksgäldskontoret första söcknedagen i April månad hvarje år, och äro låneöfvertagarne berättigade att sjelfve eller genom ombud öfvervara dessa utlottningar samt dertill kalla Tyska Rikets konsul. Genom hvarje sådan utlottning kommer att bestämmas, hvilka obligationer skola inlösas den 1 Augusti samma och den 1 Februari påföljande år. Amorteringen börjar den 1 Augusti 1876.

Resultatet af utlottningarne jemte andra detta lån rörande förhållanden kungöras genom Riksgäldskontorets försorg i Sveriges officiella tidning och i fem Tyska tidningar.

5. Svenska staten är, efter den 1 Augusti 1890, berättigad att, utöfver ofvan omförmälda årliga ränte- och amorteringsanslag, öka de årliga kapitalafbetalningarne och således inlösa ett större antal obligationer än amortisationsplanen bestämmer, samt att på en gång återbetala antingen lånets då återstående hela belopp eller någon viss andel deraf. Vid sådan ökad afbetalning bör genom utlottning bestämmas, hvilka obligationer dervid komma att infrias; och skall den ökade afbetalningen sednast sex månader före dess verkställighet kungöras i ofvannämnde tidningar. Ränta å till betalning förfallna obligationer godtgöres icke längre än till deras förfallodag. Vid obligationernas inlösande skola jemväl alla till dem hörande icke förfallna räntekuponger återlemnas.

6. Das Reichs-Schulden-Comptoir hat sich verpflichtet, auf seine Kosten und Gefahr an das Bankhaus von **Erlanger & Söhne** nach **Frankfurt a. Main** die für jedes Semester fälligen Zinsen- und Amortisations-Beträge auf die vom Reichs-Schulden-Comptoir ausgelieferten Obligationen zu remittiren, welche Beträge 14 Tage vor der nächstbevorstehenden Fälligkeit der Zinsenzahlung oder Capital-Amortisation in den Besitz des genannten Bankhauses gelangen sollen.

7. Inhaber von fälligen Zinsen-Coupons und ausgelooften Obligationen sind berechtigt, in Deutschen Reichsmark für solche Coupons und Obligationen Zahlung zu empfangen.

Die Zinsen- und Capital-Auszahlungen werden nach der Wahl der Inhaber der Coupons und Obligationen

bei dem Bankhause **von Erlanger & Söhne** in Frankfurt am Main, oder

bei dem Bankhause **Mendelssohn & C:o.** in Berlin, oder

bei dem Herrn **Paul Mendelssohn-Bartholdy** in Hamburg

geleistet. Auch können die Inhaber, die es wünschen, nach einer bei dem **Reichs-Schulden-Comptoir** spätestens einen Monat vor dem betreffenden Verfalltage deshalb gemachten gehörigen Anmeldung, den Betrag ausgelooster Obligationen oder fälliger Zinsabschnitte in Stockholm bei der genannten Behörde erheben. Die Zins-Abschnitte und Obligationen, welche nicht innerhalb zwei Jahren nach dem Fälligkeits-Termine zur Zahlung vorgezeigt worden sind, werden nur noch bei dem Reichs-Schulden-Comptoir eingelöst.

8. Obligationen, deren Capital-Beträge nicht innerhalb fünfzehn Jahren nach der durch Auslooſung oder Kündigung bestimmten und gehörig bekannt gemachten Verfallzeit bei dem Reichs-Schulden-Comptoir gehoben, und Zinsabschnitte, welche nicht innerhalb zehn Jahren nach ihrem respectiven Fälligkeitsziele im Reichs-Schulden-Comptoir zur Einlösung vorgezeigt worden, sind verjährt und die Inhaber ihres Rechts verlustig, dafür Zahlung zu erhalten. — Die Beträge, welche zur Einlösung solcher innerhalb der oben genannten Verjäh-

6. Riksgäldskontoret har förbundit sig att, på sin bekostnad och risk, öfversända till Frankfurt am Main och Bankirhuset *von Erlanger & Söhne* det hvarje halfår förfallande ränte- och amorteringsbelopp å de från Riksgäldskontoret utlemnade obligationerna; hvilka medel böra fjorton dagar före näst inträffande ränteliqvids och kapitalamorterings förfallotid hafva tillhandakommit bemälde Bankirhus.

7. Innehafvare af till betalning förfallna räntekuponger och utlottade obligationer ega att för sådana kuponger och obligationer erhålla liqvid i Tyska Riksmark, efter innehafvares val

hos Bankirhuset **von Erlanger & Söhne** i Frankfurt am Main, eller

hos Bankirhuset **Mendelssohn & Comp.** i Berlin, eller

hos Herr **Paul Mendelssohn-Bartholdy** i Hamburg.

Likaledes kan beloppet af utlottade obligationer och förfallna kuponger få af innehafvare, som sådant önska och sednast en månad före förfallodagen derom hos Riksgäldskontoret göra vederbörlig anmälan, lyftas i Stockholm hos nämnda kontor. Räntekuponger och obligationer, som icke inom Två år, efter det desamma till betalning förfallit, blifvit till inlösen företedda, inlösas derefter endast hos Riksgäldskontoret.

8. För obligationer, hvilkas kapitalbelopp icke hos Riksgäldskontoret uttagas inom femton år efter deras genom utlottning eller uppsägning bestämda och vederbörligen kungjorda förfallotid, samt för räntekuponger, hvilka icke blifvit till inlösen hos Riksgäldskontoret företedda inom Tio år efter det desamma till betalning förfallit, hafva innehafvarne förlorat all rätt till betalning; kommande de medel, som äro afsedda för dylika, inom sålunda stadgade preskriptionstider icke aflemnade obligatio-

rungsfristen nicht abgelieferten Obligationen und Zinsabschnitten bestimmt waren, fallen dem Reichs-Schulden-Comptoir anheim.

Zu alles dessen Urkunde ist diese Obligation von Uns ausgefertigt und unterschrieben und mit dem Siegel des Reichs-Schulden-Comptoirs versehen worden.

Stockholm, 2. August 1875.

ners och räntekupongers inlösande, att hemfalla till Riksgäldskontoret.

Till yttermera visso har denna obligation blifvit af oss utfärdad och undertecknad samt med Riksgäldskontorets sigill bekräftad.

Stockholm den 2 Augusti 1875.

Bevollmächtigte des Reichstages in dem Reichs-Schulden-Comptoir:

G. S. ÅKERHIELM.

C. von STOCKENSTRÖM. C. G. HIERTA. SAM. WARBURG.

HJ. HOLMGREN. PER SAMZELIUS. G. HÆGGSTRÖM.

H. Wikblad.

(På baksidan:)

Königlich Schwedisches

vier-und-ein-halb-Procentiges Staats-Anlehen

vom Jahre 1875.

Obligation

von **300** Deutschen Reichsmark = **266** $^{2}/_{3}$ Schwed. Kronen

Lit. D.

Amortisationsplan.

Zahlungs-Termine.		Bestand der Obligationen Rmk.	Betrag der halbjährigen Zinsen à 4 ½ % p. a.		Amortisation					Betrag in Reichsmark.	
					Obligationen						
					Rmk.	Lit. A à 3000 Rmk.	Lit. B à 1500 Rmk.	Lit. C à 600 Rmk.	Lit. D à 300 Rmk.		
1876	Aug. 1	18,000,000	405,000	—	30,000	4	7	7	11	435,000	—
1877	Febr. »	17,970,000	404,325	—	30,900	4	7	9	10	435,225	—
»	Aug. »	17,939,100	403,629	75	31,500	5	6	7	11	435,129	75
1878	Febr. »	17,907,600	402,921	—	32,100	4	8	9	9	435,021	—
»	Aug. »	17,875,500	402,198	75	33,000	5	7	7	11	435,198	75
1879	Febr. »	17,842,500	401,456	25	33,600	5	7	8	11	435,056	25
»	Aug. »	17,808,900	400,700	25	34,500	4	9	9	12	435,200	25
1880	Febr. »	17,774,400	399,924	—	35,100	5	7	10	12	435,024	—
»	Aug. »	17,739,300	399,134	25	36,000	5	8	9	12	435,134	25
1881	Febr. »	17,703,300	398,324	25	36,900	5	9	8	12	435,224	25
»	Aug. »	17,666,400	397,494	—	37,800	6	7	9	13	435,294	—
1882	Febr. »	17,628,600	396,643	50	38,400	5	9	10	13	435,043	50
»	Aug. »	17,590,200	395,779	50	39,300	5	9	11	14	435,079	50
1883	Febr. »	17,550,900	394,895	25	40,200	6	9	9	11	435,095	25
»	Aug. »	17,510,700	393,990	75	41,100	6	8	11	15	435,090	75
1884	Febr. »	17,469,600	393,066	—	42,000	6	10	9	12	435,066	—
»	Aug. »	17,427,600	392,121	—	42,900	6	9	11	16	435,021	—
1885	Febr. »	17,384,700	391,155	75	44,100	6	10	11	15	435,255	75
»	Aug. »	17,340,600	390,163	50	45,000	6	10	12	16	435,163	50
1886	Febr »	17,295,600	389,151	—	45,900	6	11	12	14	435,051	—
»	Aug. »	17,249,700	388,118	25	47,100	7	10	11	15	435,218	25
1887	Febr. »	17,202,600	387,058	50	48,000	6	12	12	16	435,058	50
»	Aug. »	17,154,600	385,978	50	49,200	7	10	13	18	435,178	50
1888	Febr. »	17,105,400	384,871	50	50,400	7	11	13	17	435,271	50
»	Aug. »	17,055,000	383,737	50	51,300	7	12	12	17	435,037	50
1889	Febr. »	17,003,700	382,583	25	52,500	8	11	12	16	435,083	25
»	Aug. »	16,951,200	381,402	—	53,700	7	12	15	19	435,102	—
1890	Febr. »	16,897,500	380,193	75	54,900	8	12	13	17	435,093	75
»	Aug. »	16,842,600	378,958	50	56,100	8	12	14	19	435,058	50
1891	Febr. »	16,786,500	377,696	25	57,600	8	13	14	19	435,296	25
»	Aug. »	16,728,900	376,400	25	58,800	8	13	15	21	435,200	25
1892	Febr. »	16,670,100	375,077	25	60,000	8	14	15	20	435,077	25
»	Aug. »	16,610,100	373,727	25	61,500	9	13	15	20	435,227	25
1893	Febr. »	16,548,600	372,343	50	62,700	8	15	17	20	435,043	50
»	Aug. »	16,485,900	370,932	75	64,200	9	14	16	22	435,132	75
		Transport	13,651,152	75	1,578,300	219	351	395	526	15,229,452	75

Zahlungs-Termine.		Bestand der Obligationen Rmk.	Betrag der halbjährigen Zinsen à 4 ½ % p. a.	Amortisation. Obligationen Rmk.	Lit. A à 3000 Rmk.	Lit. B à 1500 Rmk.	Lit. C à 600 Rmk.	Lit. D à 300 Rmk.	Betrag in Reichsmark.
		Transport	13,651,152 75	1,578,300	219	351	395	526	15,229,452 75
1894	Febr. 1	16,421,700	369,488 25	65,700	9	15	16	22	435,188 25
»	Aug. »	16,356,000	368,010 —	67,200	10	14	16	22	435,210 —
1895	Febr. »	16,288,800	366,498 —	68,700	9	16	18	23	435,198 —
»	Aug. »	16,220,100	364,952 25	70,200	10	15	18	23	435,152 25
1896	Febr. »	16,149,900	363.372 75	71,700	10	16	17	25	435,072 75
»	Aug. »	16,078,200	361,759 50	73,500	10	17	18	24	435,259 50
1897	Febr. »	16,004,700	360,108 25	75,000	10	17	20	25	435,108 25
»	Aug. »	15,929,700	358,418 25	76,800	11	16	20	26	435,218 25
1898	Febr. »	15,852,900	356,690 25	78,300	11	18	18	25	434,990 25
»	Aug. »	15,774,600	354,928 50	80,100	11	18	20	27	435,028 50
1899	Febr. »	15,694,500	353,126 25	81,900	12	17	20	28	435,026 25
»	Aug. »	15,612,600	351,283 50	84,000	11	19	23	29	435,283 50
1900	Febr. »	15,528,600	349.393 50	85,800	12	19	21	29	435,193 50
»	Aug. »	15,442,800	347,463 —	87,600	12	20	22	28	435,063 —
1901	Febr. »	15,355,200	345,492 —	89,700	13	19	22	30	435,192 —
»	Aug. »	15,265,500	343,473 75	91,800	13	21	21	29	435,273 75
1902	Febr. »	15,173,700	341,408 25	93,600	13	20	25	32	435,008 25
»	Aug. »	15,080,100	339,302 25	95,700	13	22	24	31	435,002 25
1903	Febr. »	14,984,400	337,149 —	98,100	13	22	26	35	435,249 —
»	Aug. »	14,886,300	334,941 75	100,200	14	23	23	33	435,141 75
1904	Febr. »	14,786,100	33 ,687 25	102,300	14	23	26	34	434,987 25
»	Aug. »	14,683,800	330,385 50	104,700	15	22	27	35	435,085 50
1905	Febr. »	14,579,100	328,029 75	107,100	15	24	26	35	435,129 75
»	Aug. »	14,472,000	325,620 —	109,500	15	25	27	36	435,120 —
1906	Febr. »	14,362,500	322,656 25	112,500	16	24	28	39	435,156 25
»	Aug. »	14,250,000	320,625 —	114,600	16	25	30	37	435,225 —
1907	Febr. »	14,135,400	318,046 50	117,000	16	27	28	39	435,046 50
»	Aug. »	14,018,400	315,414 —	119,700	17	26	30	39	435,114 —
1908	Febr. »	13,898,700	312,720 75	122,400	17	27	31	41	435,120 75
»	Aug. »	13,776,300	309,966 75	125,100	17	28	32	43	435,066 75
1909	Febr. »	13,651,200	307,152 —	128,100	18	29	30	42	435,252 —
»	Aug. »	13,523,100	304,269 75	130,800	18	29	34	43	435,069 75
1910	Febr. »	13,392,300	301,326 75	133,800	19	29	33	45	435,126 75
»	Aug. »	13,258,500	298,316 25	136,800	19	31	33	45	435,116 25
1911	Febr. »	13,121,700	295,238 25	139,800	19	31	37	47	435,038 25
»	Aug. »	12,981,900	292,092 75	143,100	20	32	35	47	435,192 75
1912	Febr. »	12,838,800	288,873 —	146,400	20	33	37	49	435,273 —
»	Aug. »	12,692,400	285,579 —	149,700	21	33	37	50	435,279 —
		Transport	26,307,411 50	5,457,300	758	1,213	1,364	1,818	31,764,711 50

Zahlungs-Termine.		Bestand der Obligationen. Rmk.	Betrag der halbjährigen Zinsen à 4½ % p. a.	Amortisation. Obligationen Rmk.	Lit. A à 3000 Rmk.	Lit. B à 1500 Rmk.	Lit. C à 600 Rmk.	Lit. D à 300 Rmk.	Betrag in Reichsmark.
		Transport	26,307,411 50	5,457,300	758	1,213	1,364	1,818	31,764,711 50
1913	Febr. 1	12,542,700	282,210 75	153,000	21	34	39	52	435,210 75
»	Aug. »	12,389,700	278,768 25	156,300	22	34	39	53	435,068 25
1914	Febr. »	12,233,400	275,251 50	159,900	22	36	40	53	435,151 50
»	Aug. »	12,073,500	271,653 75	163,500	23	36	40	55	435,153 75
1915	Febr. »	11,910,000	267,975 —	167,100	23	37	43	56	435,075 —
»	Aug. »	11,742,900	264,215 25	171,000	24	38	42	56	435,215 25
1916	Febr. »	11,571,900	260,367 75	174,600	24	39	44	59	434,967 75
»	Aug. »	11,397,300	256,439 25	178,800	25	40	44	58	435,239 25
1917	Febr. »	11,218,500	252,416 25	182,700	25	41	46	62	435,116 25
»	Aug. »	11,035,800	248,305 50	186,900	26	41	48	62	435,205 50
1918	Febr. »	10,848,900	244,100 25	191,100	27	42	47	63	435,200 25
»	Aug. »	10,657,800	239,800 50	195,300	27	44	48	65	435,100 50
1919	Febr. »	10,462,500	235,406 25	199,800	28	44	50	66	435,206 25
»	Aug. »	10,262,700	230,910 75	204,300	28	46	51	69	435,210 75
1920	Febr. »	10,058,400	226,314 —	208,800	29	46	53	70	435,114 —
»	Aug. »	9,849,600	221,616 —	213,600	30	47	53	71	435,216 —
1921	Febr. »	9,636,000	216,810 —	218,400	30	49	55	73	435,210 —
»	Aug. »	9,417,600	211,896 —	223,200	31	50	55	74	435,096 —
1922	Febr. »	9,194,400	206,874 —	228,300	32	50	57	77	435,174 —
»	Aug. »	8,966,100	201,737 25	233,400	32	52	60	78	435,137 25
1923	Febr. »	8,732,700	196,485 75	238,500	33	54	58	79	434,985 75
»	Aug. »	8,494,200	191,119 50	243,900	34	54	61	81	435,019 50
1924	Febr. »	8,250,300	185,631 75	249,600	35	55	62	83	435,231 75
»	Aug. »	8,000,700	180,015 75	255,000	35	57	65	85	435,015 75
1925	Febr. »	7,745,700	174,278 25	260,700	36	58	66	87	434,978 25
»	Aug. »	7,485,000	168,412 50	266,700	37	59	67	90	435,112 50
1926	Febr. »	7,218,300	162,411 75	272,700	38	61	67	90	435,111 75
»	Aug. »	6,945,600	156,276 —	278,700	39	61	70	94	434,976 —
1927	Febr. »	6,666,900	150,005 25	285,000	40	63	70	95	435,005 25
»	Aug. »	6,381,900	143,592 75	291,600	40	66	73	96	435,192 75
1928	Febr. »	6,090,300	137,031 75	298,200	41	67	75	99	435,231 75
»	Aug. »	5,792,100	130,322 25	304,800	43	67	75	101	435,122 25
1929	Febr. »	5,487,300	123,464 25	311,700	43	69	79	106	435,164 25
»	Aug. »	5,175,600	116,451 —	318,600	44	71	80	107	435,051 —
1930	Febr. »	4,857,000	109,282 50	325,800	46	72	80	106	435,082 50
»	Aug. »	4,531,200	101,952 —	333,000	46	74	84	112	434,952 —
1931	Febr. »	4,198,200	94,459 50	340,500	47	76	86	113	434,959 50
»	Aug. »	3,857,700	86,798 25	348,300	49	77	86	114	435,098 25
		Transport	33,808,470 50	14,490,600	2,013	3,220	3,622	4,828	48,299,070 50

Zahlungs-Termine.		Bestand der Obligationen. Rmk.	Betrag der halbjährigen Zinsen à 4 ½ % p. a.		Amortisation. Obligationen Rmk.	Lit. A à 3000 Rmk.	Lit. B à 1500 Rmk.	Lit. C à 600 Rmk.	Lit. D à 300 Rmk.	Betrag in Reichsmark.	
		Transport	33,808,470	50	14,490,600	2,013	3,220	3,622	4,828	48,299,070	50
1932	Febr. 1	3,509,400	78,961	50	356,100	49	79	90	122	435,061	50
»	Aug. »	3,153,300	70,949	25	364,200	51	80	91	122	435,149	25
1933	Febr. »	2,789,100	62,754	75	372,300	51	84	94	123	435,054	75
»	Aug. »	2,416,800	54,378	—	380,700	53	85	94	126	435,078	—
1934	Febr. »	2,036,100	45,812	25	389,400	54	86	98	132	435,212	25
»	Aug. »	1,646,700	37,050	75	398,100	56	88	98	131	435,150	75
1935	Febr. »	1,248,600	28,093	50	407,100	56	91	103	136	435,193	50
»	Aug. «	841,500	18,933	75	416,100	58	92	104	139	435,033	75
1936	Febr. »	425,400	9,571	50	425,400	59	95	106	141	434,971	50
		Summa	34,214,975	75	18,000,000	2,500	4,000	4,500	6,000	52,214,975	75

5ter Coupon $6^3/_4$ Deutsche Reichsmark = 6 Schwedische Kronen.

Lit. **D.**

5ter COUPON. Auf 1 August 1878.

$6^3/_4$ Deutsche Reichsmark,

halbjähriger Zins aus 300 Deutschen Reichsmark Capital von dem zum Bau von Eisenbahnen im Jahre 1875 aufgenommenen Schwedischen Staats-Anlehen; zahlbar bei dem Bankhause **von Erlanger & Söhne in Frankfurt a. M.**, sowie bei dem Bankhause **Mendelssohn & C:o in Berlin** und dem Herrn **Paul Mendelssohn-Bartholdy in Hamburg**, oder auch, nach einer einen Monat voraus geschehener Anmeldung, hier bei dem Reichs-Schulden-Comptoir. *Stockholm, 2 August 1875.*

Deutsche Reichsmark $6^3/_4$.

Reichs-Schulden-Comptoir.

G. S. Åkerhielm.

H. Wikblad.

Dieser Coupon wird ungültig, wenn dessen Betrag nicht innerhalb 10 Jahren vom Verfalltage an erhoben ist.

(På baksidan:)

Lit. D.

Reichsmark $6^3/_4$.

1 August 1878.

Bil. Lit. H. till 1878 års revisionsberättelse angående Riksgäldskontoret.

Lånekontrakt.

Mellan undertecknade den Svenska Riksdagens Fullmäktige i Riksgäldskontoret, å Svenska statens vägnar, efter dertill af Riksdagen erhållet bemyndigande, å ena sidan, samt Herrar C. J. Hambro & Son i London och la Société de dépôts et de Comptes Courants i Paris, å den andra, har angående upptagande af ett fonderadt fyra procent amorteringslån å en million femhundra tusen pounds sterling, motsvarande, efter en öfverenskommen fix kurs af 25 francs 10 centimer för ett pound, tretiosju millioner sex hundra femtiotusen francs, till bestridande af utgifter för jernvägar, detta kontrakt afslutats:

§ 1.

Utaf ifrågavarande lån öfvertaga Herrar C. J. Hambro & Son och la Société de dépôts et de Comptes Courants, till en kurs af åttatiosex procent, en tredjedel hvardera, utgörande 500,000 £ St. eller 12,550,000 francs för dem hvar. Återstoden, utgörande samma belopp, förbehåller sig Riksgäldskontoret att sjelft efter godtfinnande disponera.

§ 2.

För lånets hela belopp utfärdas af Riksgäldskontoret på innehafvaren ställda, den 15 Juni 1878 daterade, med fyra procent årlig ränta från sagde dag löpande och på sätt här nedan uppgifves betalbara obligationer, nemligen:

375 st. obligationer å 1,000 £ St. eller 25,100 francs hvardera (Ser. A), tillsammans	£ St.	375,000.	Frcs	9,412,500.
750 st. obligationer å 500 £ St. eller 12,550 francs hvardera (Ser. B), tillsammans	»	375,000.	»	9,412,500.
7,500 st. obligationer å 100 £ St. eller 2,510 francs hvardera (Ser. C), tillsammans	»	750,000.	»	18,825,000.
Summa	£ St.	1,500,000.	Frcs	37,650,000.

Dessa obligationer skola vara affattade på Svenska, Engelska och Franska språken; och skall hvarje obligation åtföljas af halfårsvis, den 15 December och den 15 Juni hvarje år, förfallande, af Riksgäldskontoret likaledes utfärdade och på innehafvaren ställda räntekuponger.

Obligationerna och räntekupongerna skola vara betalbara såväl i London hos Herrar C. J. Hambro & Son som i Paris hos la Société de dépôts et de Comptes Courants.

§ 3.

Utaf det belopp, som efter afdrag af kapitalrabatten skall erläggas för den af Herrar C. J. Hambro & Son och la Société de dépôts et de Comptes Courants öfvertagna låneandel och hvilket belopp utgör 860,000 £ St., motsvarande 21,586,000 francs, förbinda sig Herrar C. J. Hambro & Son och la Société de dépôts et de Comptes Courants att oafkortadt ställa till Riksgäldskontorets disposition

en tolftedel den 15 Juni innevarande år,
» » » 15 Augusti » »
» » » 15 September » »
» » » 15 Oktober » »
» » » 15 November » »
» » » 15 December » »
» » » 15 Januari nästkommande år
» » » 15 Februari » »
» » » 15 Mars » »
» » » 15 April » »
» » » 15 Maj » » och
» » » 15 Juni » »

Dock förbehålla sig långifvarne rättighet att, om de det önska, tidigare eller före här utsatta terminer för Riksgäldskontorets räkning verkställa dessa inbetalningar; börande Riksgäldskontoret om hvarje tillämnad tidigare inbetalning underrättas genom Skandinaviska kredit-aktiebolaget minst 14 dagar innan den verkställes. Sådan inbetalning får icke understiga 10,000 pund sterling eller 251,000 francs.

För sålunda, efter föregången anmälan, afräkningsvis inbetalda medel ega långifvarne att beräkna sig till godo och vid inbetalningens verkställande innehålla fyra procent årlig ränta från uppsägningsdagen till den dag, då samma medel enligt ofvanstående tidsbestämmelser skulle ställas till Riksgäldskontorets disposition.

§ 4.

Lånemedlens indragning till Riksgäldskontoret kommer att ske med hälften på London och hälften på Paris genom kontorets derå utfärdade femton dagars vexlar, hvilka böra af långifvarne provisionsfritt accepteras och inlösas. Likaså eger Riksgäldskontoret att indraga belopp af lånet genom att anvisa dem till inbetalning utaf långifvarne till bank eller bankirhus i London eller Paris, som af Riksgäldskontoret uppgifves; och eger sålunda föreskrifven inbetalning, kostnads- och provisionsfritt för Riksgäldskontoret, rum å förfallodagen.

§ 5.

Omkring tre månader efter denna dag bör Riksgäldskontoret till långifvarne aflemna vederbörligen underskrifna obligationer för derförinnan å lånet verkställda inbetalningar; kommande sedermera, i den mån lånemedlen varda för Riksgälds-

kontorets räkning disponibla, obligationer å deremot efter öfverenskommen kapitalrabatt svarande belopp att af Riksgäldskontoret hållas långifvarne tillhanda.

För de medel, som i afräkning å ifrågavarande lån varda af långifvarne vederbörligen inbetalda innan obligationerna hinna förfärdigas, afgifver Riksgäldskontoret interimsqvittenser, hvilka sedermera i utbyte mot obligationer för samma belopp återställas.

§ 6.

Kostnaden för obligationernas och räntekupongernas förfärdigande bestrides af Riksgäldskontoret, hvilket jemväl godtgör i England och Frankrike stadgad stämpelafgift; men långifvarne, med hvilkas namnteckning alla för detta lån utfärdade obligationer, som i rörelsen utsläppas, komma att förses, ombesörja stämplingens behöriga verkställighet.

§ 7.

Intilldess obligationerna blifvit färdiga och aflemnade till långifvarne, står det dem öppet att å föryttrade obligationsbelopp i eget namn utgifva interimsförskrifningar, hvilka dock endast för utgifvarne äro bindande.

§ 8.

De obligationer af detta lån, hvilka Riksgäldskontoret förbehållit sig att sjelft disponera, förbinder sig Riksgäldskontoret att icke försälja förr än sex månader från denna dag.

Skulle derefter försäljning i London eller i Paris af dessa obligationer ifrågakomma, förbinder sig Riksgäldskontoret att låta densamma ske genom långifvarne, mot en för detta fall öfverenskommen provision af $^1/_3$ procent, inclusive courtage.

§ 9.

Till liqviderande af räntan å de utfärdade obligationerna och till lånets amortering inom en tid af högst femtiotvå år, skall en tillräcklig annuitet eller årligt anslag årligen af Riksgäldskontorets medel afsättas och för sagde ändamål användas.

§ 10.

Amorteringen af lånet, hvilken skall vidtaga den 15 Juni 1882, bör ske genom derför utfärdade obligationers uppköpande och annullering, så vida obligatio-

nerna kunna under pari inköpas. I annat fall och derest tillfälle sig ej erbjuder att under pari inköpa obligationer å det belopp, hvarmed lånet, enligt den i sådant afseende uppgjorda plan, skall årligen amorteras, bör utlottning af det deruti uppgifna obligationsbeloppet verkställas inför Fullmäktige i Riksgäldskontoret sista helgfria dagen i Februari månad; egande långifvarne att sjelfve eller genom Skandinaviska kreditaktiebolaget denna utlottning öfvervara. De då utlottade obligationerna förfalla till betalning den 15 nästföljande Juni.

Riksgäldskontoret förbehåller sig rätt att, efter tio år från denna dag, utöfver det bestämda årliga beloppet amortera större eller mindre del af lånet; och bör, derest obligationer då icke kunna under pari inköpas, likaledes genom sådan utlottning, som verkställes sista helgfria dagen i nästförutgångna Februari månad, bestämmas, hvilka obligationer må genom erläggande af deras hela nominella belopp af Riksgäldskontoret infrias.

För utlottad obligation upphör räntegodtgörelsen med den dag, då obligationen förfaller till betalning.

Verkställda obligationsutlottningar skola, på Riksgäldskontorets bekostnad kungöras i Sveriges officiella tidning samt genom långifvarnes försorg i två i London samt två i Paris utkommande tidningar.

På enahanda sätt bör upplysning meddelas om antalet och sammanlagda kapitalbeloppet af de under hvarje år infriade och annullerade obligationerna.

För att bereda tillförlitlig upplysning om obligationernas gångbara pris, åtaga sig långifvarne att söka få desamma i London och Paris officielt noterade.

§ 11.

Riksgäldskontoret utfäster sig att på sin bekostnad och risk till Herrar C. J. Hambro & Son i London i pounds sterling öfversända den för utrikes skeende ränteliqvider vid hvarje halfårs förlopp erforderliga valuta samt förbinder sig derjemte att, fjorton dagar före räntekupongernas förfallodag, hålla denna valuta C. J. Hambro & Son tillhanda antingen i klingande mynt eller i vexlar eller invisningar, som senast tre månader från deras utgifningsdag skola betalas.

Det åligger Herrar C. J. Hambro & Son att sörja för behörig fördelning af annuitetsbeloppet mellan London och Paris samt derom göra vederbörlig afräkning med Riksgäldskontoret. Den vinst eller förlust, som uppkommer vid sålunda förekommande konvertering till francs af öfversänd valuta i pounds sterling, tillkommer eller drabbar Riksgäldskontoret.

Efter föregången utlottning böra de för inlösningen af utlottade och förfallna obligationer erforderliga medel på enahanda sätt och inom ofvan bestämda tid tillhandahållas. Vid utlottad obligations inlösande bör densamma vara åtföljd af alla dertill hörande, förut ej förfallna räntekuponger; kommande i annat fall afdrag att ske för de saknade kupongernas belopp.

§ 12.

Om obligationsinnehafvare sådant önskar, eger han att, medelst Riksgäldskontorets anteckning å obligationen, få densamma förklarad gällande endast i viss

mans hand, äfvensom att derefter, uppå anmälan, om han sådant önskar, få obligationen åter förklarad gällande i hvarje innehafvares hand. Obligationsinnehafvare eger jemväl, om han sådant önskar, att, mot erhållande af certifikat, i Riksgäldskontoret deponera obligationen; i hvilket fall sålunda deponerad obligation utlemnas endast i utbyte mot certifikatet, behörigen af deponenten qvitteradt i närvaro af Notarius Publicus; egande deponenten att i London eller Paris hos ofvan uppgifna bankhus lyfta den å den deponerade obligationen förfallande ränta.

§ 13.

Obligationsinnehafvare, som det önskar och derom en månad före förfallodagen hos Riksgäldskontoret gör anmälan, eger att der i Svenskt mynt lyfta beloppet af förfallen obligation eller räntekupong. Hvad sålunda kommer att till obligations- eller kuponginnehafvare omedelbart från Riksgäldskontoret utbetalas, skall vid de för annuitetsliqvidernas fullgörande enligt 11 § afgående remisser afräknas och innehållas.

§ 14.

Obligationer och räntekuponger, som till betalning förfallit, men icke inom två (2) år efter deras förfallotid blifvit till inlösen företedda hos C. J. Hambro & Son eller la Société de dépôts et de Comptes Courants, varda derefter endast i Stockholm hos Riksgäldskontoret inlösta; skolande, derest de för sådana obligationers och kupongers inlösande afsedda medel icke redan förut blifvit vederbörligen redovisade, desamma då ofördröjligen till Riksgäldskontoret återställas.

§ 15.

Innehafvare af förfallna obligationer och räntekuponger, hvilka icke blifvit inom femton (15) år från deras förfallodag till inlösen hos Riksgäldskontoret företedda, hafva förlorat all vidare rätt till betalning.

De för sådana obligationers och kupongers inlösande afsedda medel hemfalla till Riksgäldskontoret.

§ 16.

De för obligationers och räntekupongers inlösande i London eller Paris från Riksgäldskontoret remitterade medel skola af C. J. Hambro & Son inom tre månader efter medlens mottagande redovisas, hvarvid infriade obligationer och räntekuponger böra till Riksgäldskontoret återställas; kommande räkningen med Riksgäldskontoret för oftanämnde lån att å såväl la Société de depôts et de Comptes Courants, som ock vederbörande obligationsinnehafvares vägnar föras utaf C. J. Hambro & Son.

§ 17.

Såsom vedergällning för bestyret med den inlösning af utlottade obligationer och förfallna räntekuponger, hvilken verkställes i London eller Paris, samt dessa obligationers och kupongers före deras återställande till Riksgäldskontoret nödig ansedda annullering, äfvensom för den i 16 § föreskrifna redovisning, erlägger Riksgäldskontoret till C. J. Hambro & Son ett arvode af en half ($^1/_2$) procent utaf de inlösta obligationernas och räntekupongernas belopp.

§ 18.

Här ofvan meddelade stadganden få icke af Riksgäldskontoret offentliggöras före den 1 nästkommande Oktober, så vida icke de anses böra intagas uti obligationerna, eller sådant påkallas antingen af de för låneaffärens verkställighet erforderliga åtgärder eller af andra särskilda omständigheter.

§ 19.

Fullmäktige i Riksgäldskontoret förbinda sig att å detta lånekontrakt ofördröjligen anhålla om Kongl. Maj:ts nådiga sanktion samt Dess garanti å lånet.

§ 20.

Detta kontrakt, som å ömse sidor är på god tro afslutadt, skall, i händelse af skiljaktiga meningar, på ett billigt och redbart sätt tydas.

Utaf ofvanstående, på svenska, engelska och franska språken affattade och i tillkallade vittnens närvaro undertecknade kontrakt äro på hvardera språket två lika lydande originalexemplar utfärdade.

Tilläggsbestämmelse.

I de uti förestående lånekontrakt intagna bestämmelser är vid § 2 följande modifikation aftalad, nemligen:

att *Serien C* kommer att bestå af endast 5,500 st. obligationer å 100 £ St. eller 2,510 francs, således tillhopa endast ..... £ St. 550,000. Frcs 13,805,000.
hvaremot ytterligare komma att utfärdas en *Serie D*, bestående af 2,000 st. obligationer å 50 £ St. eller 1,255 francs, således tillhopa ..... » 100,000. » 2,510,000
och en *Serie E*, bestående af 5,000 st. obligationer å 20 £ St. eller 502 francs, således tillhopa ..... » 100,000. » 2,510,000

Summa £ St. 750,000. Frcs 18,825,000

utgörande således dessa serier C, D och E sammanräknadt lika belopp som den i lånekontraktets 2 § omförmälda serien C.

Stockholm den 29 Maj 1878.

(Underskrifter.)

Bilaga Lit. I till 1878 års revisionsberättelse angående Riksgäldskontoret.

SVENSKT STATS-LÅN

1878

å

1,500,000 Pounds Sterling,

motsvarande

37,650,000 Francs,

fördeladt i Serier på följande sätt:

Serien A.	375	obligationer å	1,000	£ Stg	eller	25,100	Francs	= £ Stg	375,000:	Frcs 9,412,500.
Serien B.	750	obligationer å	500	£ Stg	eller	12,550	Francs	= „	375,000:	„ 9,412,500.
Serien C.	5,500	obligationer å	100	£ Stg	eller	2,510	Francs	= „	550,000:	„ 13,805,000.
Serien D.	2,000	obligationer å	50	£ Stg	eller	1,255	Francs	= „	100,000:	„ 2,510,000.
Serien E.	5,000	obligationer å	20	£ Stg	eller	502	Francs	= „	100,000:	„ 2,510,000.
	13,625	obligationer å						£ Stg	1,500,000:	Frcs 37,650,000.

Serie A. N:o .

1,000 Pounds Sterling. (Vignett, föreställande Svenska Riksvapnet). 25,100 Francs.

We, the Deputies of the Diet of Sweden in the Riksgäldskontoret (National Debt office) hereby declare as follows, for ourselves and our successors in office:

Whereas, under the authority of the Diet of Sweden, granted in § 39 of the Regulations for the Riksgäldskontoret issued by the Diet on the 25th

Vi, Svenska Riksdagens Fullmäktige i Riksgäldskontoret, betyga och förklara härmed för oss och våra efterträdare i samma befattning:

Sedan Vi, efter af Svenska Riksdagen i dess för Riksgäldskontoret utfärdade reglementen den 25 sistlidne Maj § 39 och den 17 Maj 1876 § 33

Nous les Députés de la Diète Suédoise au Riksgäldskontoret (Comptoir de la Dette d'État) certifions par ceci et déclarons pour nous et nos successeurs dans la même fonction ce qui suit:

Comme nous avons résolu, sur l'autorisation de la Diète Suédoise, accordée selon § 39 du règlement pour le Riksgäldskontoret promulgué par la

May last, and § 33 of the Regulations of the 17th May 1876 referred to therein, we have resolved upon raising a funded redeemable loan, in pounds sterling and francs, of One Million five hundred thousand Pounds Sterling or Thirty seven Million six hundred and fifty thousand Francs, and have on the 29th May last contracted for the said loan with Messrs **C. J. Hambro & Son** of London and **la Societe de Depôts et de Comptes Courants** in Paris, and whereas His Majesty the King, ratifying the resolution taken by us respecting the said loan, has been graciously pleased on the 31st May last to give His guarantee for the said loan, we declare hereby the Riksgäldskontoret to be indebted to the Holder of the present Bond for the principal sum of

One Thousand Pounds Sterling
or
Twenty Five Thousand One Hundred Francs,

forming part of the said loan, together with interest thereon at the rate of **Four** per cent per annum until this Bond shall have been redeemed by us; and further on the terms and conditions herein after set forth, to wit:

Each Bond is provided with 40 interest Coupons, payable to Bearer, and a Talon to be exchanged for other Coupons, when those first delivered have been exhausted.

We engage that the interest on the said Bonds shall be paid halfyearly on the 15th December and 15th June at the offices of Messrs **C. J. Hambro & Son** in London and of **la Société de Dépôts et de Comptes Courants** in Paris, or also in Stockholm at the **Riksgäldskontoret** after one month's notice given to the last mentioned office.

We further engage to set apart an annuity for the payment of interest and redemption of the principal of the loan, so that the entire loan shall be redeemed within Fifty two years, the Riksgäldskontoret being however at liberty after the expiration of ten years from this day to pay off larger or smaller amounts of the loan in addition to that stipulated above for each year.

The redemption of the loan, which is to commence on the 15th June 1882,

lemnadt bemyndigande, beslutat upptagande af ett i pund sterling och francs förskrifvet fonderadt amorteringslån å en million femhundratusen pund sterling eller tretiosju millioner sexhundrafemtiotusen francs och angående samma lån den 29 sistlidne Maj afslutat kontrakt med Herrar **C. J. Hambro & Son** i London och **la Societe de Dépôts et de Comptes Courants** i Paris, samt Kongl. Maj:t, med godkännande af vårt angående ifrågavarande lån fattade beslut, den 31 sistlidne Maj å lånet meddelat Sin nådiga garanti, förklara vi härmed Riksgäldskontoret skyldigt innehafvaren af denna obligation ett kapitalbelopp af

Ett Tusen Pund Sterling
eller
Tjugufemtusen Etthundra Francs,

utgörande en del af nämnde lån, jemte ränta efter fyra procent årligen till dess denna obligation blifvit af oss inlöst, och i öfrigt på här nedan uppgifna vilkor, nemligen:

Hvarje obligation är försedd med 40 till innehafvaren betalbara räntekuponger och en talon, hvilken skall, när dessa kuponger blifvit inlösta, utbytas mot nya.

Vi förbinda oss, att räntan å obligationerna skall betalas halfårsvis, den 15 December och den 15 Juni, på Herrar **C. J. Hambro & Sons** kontor i London, i pund sterling, eller på **la Société de Dépôts et de Comptes Courants'** kontor i Paris, i francs, eller ock i Stockholm af **Riksgäldskontoret,** då anmälan en månad förut i nämnde kontor derom göres.

Vidare förbinda vi oss att till ränta och återbetalning af hela lånekapitalet en annuitet årligen skall afsättas och lånet sålunda amorteras inom femtiotvå år, dock med rätt för Riksgäldskontoret att, efter tio år från denna dag, utöfver det bestämda årliga beloppet amortera större eller mindre del af lånet.

Lånets amortering, som tager sin början den 15 Juni 1882, skall ske

Diète le 25 Mai passé, ainsi que § 33 du règlement le 17 Maj 1876 de contracter un emprunt consolidé d'amortissement, fait en livres sterling et en francs, d'Un Million cinq cent mille Livres Sterling ou de Trente sept Millions six cent cinquante mille Francs, et ayant, le 29 Mai passé, fait contrat touchant cet emprunt avec Messieurs **C. J. Hambro & Son** à Londres et **la Societe de Depôts et de Comptes Courants** à Paris, et comme Sa Majesté le Roi, en ratifiant notre résolution à l'égard de cet emprunt, a gracieusement daigné donner Sa garantie du dit emprunt, nous déclarons par ceci, que le Riksgäldskontoret doit au porteur de la présente Obligation la somme principale de

Mille Livres Sterling
ou
Vingt-cinq Mille Cent Francs,

faisant partie du dit emprunt portant intérêts au taux de **quatre** pourcent par an jusqu'à paiement de cette Obligation par nous, et du reste aux conditions stipulées cidessous, savoir:

Chaque obligation est accompagnée de 40 coupons payables au porteur et d'un talon à échanger contre de nouveaux coupons après le paiement des coupons fournis d'abord.

Nous nous engageons à faire payer l'intérêt de ces obligations de semestre en semestre le 15 Décembre et le 15 Juin chez Messieurs **C. J. Hambro & Son** à Londres ou à **la Société de Dépôts et de Comptes Courants** à Paris ou aussi au **Riksgäldskontoret** à Stockholm, après avis au dit Comptoir un mois avant le jour d'échéance.

Nous nous engageons de plus à faire réserver une annuité pour le service de l'intérêt des obligations émises et pour l'amortissement de l'emprunt dans l'espace de cinquante deux ans, en réservant pourtant au Riksgäldskontoret le droit d'amortir après dix ans à compter de ce jour des sommes plus ou moins grandes au-delà du montant d'amortissement fixé pour chaque année.

L'amortissement de l'emprunt, qui commencera le 15 Juin 1882, sera fait

shall be effected by the purchase of Bonds as long as such Bonds can be obtained under par, or, otherwise, by drawing at the Riksgäldskontoret on the last working day in February each year, and at which drawings Messrs **C. J. Hambro & Son** and **la Société de Dépôts et de Comptes Courants** are entitled to be present either personally or through the **Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget**.

Particulars of such drawings shall be published early in the month of March, and every bond drawn and advertised shall be payable on the 15th June following, from which date all interest on the same shall cease.

The Bonds so drawn will be paid in the same manner as is stated above respecting the payment of interest due.

Every Bond, when presented for payment, shall be accompanied by the Talon, until exchanged for other coupons, and by all the Coupons not due; otherwise the value of the missing Coupons will be deducted.

Drawn Bonds and Coupons overdue more than two years, which shall not have been presented for payment in London with Messrs **C. J. Hambro & Son** or in Paris with **la Société de Dépôts et de Comptes Courants,** are later to be paid only at the **Riksgäldskontoret** in Stockholm.

The Holders of Bonds and Coupons, which shall not have been presented at the Riksgäldskontoret within fifteen years from the day, when they became due, shall forfeit all further claim to payment. The funds provided for the redemption of such Bonds and Coupons shall fall tho the Riksgäldskontoret.

In Witness whereof we, the Deputies of the Diet of Sweden in the Riksgäldskontoret, have hereunto set our hands and caused the Official Seal of the Riksgäldskontoret to be affixed, at Stockholm this 15th day of June 1878.

genom uppköp, så vida obligationerna kunna erhållas under pari, men i annat fall genom utlottning, som skall verkställas i Riksgäldskontoret sista helgfria dag i Februari månad hvarje år, och hvarvid Herrar **C. J. Hambro & Son** och **la Société de Dépôts et de Comptes Courants** ega att sjelfva eller genom **Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget** vara tillstädes.

Kungörelse om anställd utlottning skall ske tidigt i Mars månad, och hvarje sålunda utlottad och kungjord obligation vara betalbar den 15 Juni, då all ränteberäkning å densamma upphör.

Utlottad obligation inlöses på enahanda sätt som här ofvan om räntan blifvit bestämdt.

Hvarje obligation skall, då den företes till inlösen, åtföljas af talonen, till dess den blifvit mot nya kuponger utbytt, och alla ej förfallna kuponger; kommande i annat fall värdet af felande kuponger att afdragas.

Obligationer och räntekuponger, som till betalning förfallit, men icke inom två år efter deras förfallotid blifvit till inlösen företedda i London hos **C. J. Hambro & Son** eller i Paris hos **la Société de Dépôts et de Comptes Courants,** varda derefter endast i Stockholm hos **Riksgäldskontoret** inlösta.

Innehafvare af förfallna obligationer och räntekuponger, hvilka icke blifvit inom femton år från deras förfallodag hos Riksgäldskontoret företedda, hafva förlorat all vidare rätt till betalning. De för sådana obligationers och kupongers inlösande afsedda medel hemfalla till Riksgäldskontoret.

Till yttermera visso har denna obligation blifvit af oss, Svenska Riksdagens Fullmäktige i Riksgäldskontoret, undertecknad, och Riksgäldskontorets sigill å densamma påtryckt. Stockholm den 15 Juni 1878.

par l'achat des obligations émises, pourvu que l'achat en soit possible au-dessous du pair, ou autrement par un tirage, qui aura lieu au **Riksgäldskontoret** le dernier jour ouvrable du mois de Février chaque année, auquel tirage Messieurs **C. J. Hambro & Son** et **la Société de Dépôts et de Comptes Courants** ont le droit d'assister soit personnellement soit en se faisant représenter par le **Skandinaviska Kredit-Aktiebolaget.**

Le résultat des tirages effectués sera publié au commencement du mois de Mars, et les obligations ainsi tirées et publiées viendront à l'échéance le 15 Juin suivant, à partir de quelle date elles cesseront de porter intérêt.

Les obligations tirées seront payées de la même manière qui a été stipulée ci-dessus pour le paiement de l'intérêt.

Toute obligation présentée pour paiement sera accompagnée du talon jusqu'à ce qu'il ait été échangé contre de nouveaux coupons, et de tous les coupons y appartenant non encore échus; autrement le montant des coupons manquants sera déduit.

Les obligations et les coupons, qui dans le délai de deux ans après échéance n'auront pas été présentés à Londres chez Messieurs **C. J. Hambro & Son** ou à Paris à **la Société de Dépôts et de Comptes Courants,** ne seront payés qu'à Stockholm au **Riksgäldskontoret.**

Les porteurs d'obligations échues, qui dans le délai de quinze ans après échéance n'auront pas été présentées pour paiement au Riksgäldskontoret, ont perdu tout droit au paiement. Les valeurs destinées au paiement de telles obligations ou coupons reviendront au Riksgäldskontoret.

En foi de quoi, nous, les Députés de la Diète Suédoise au Riksgäldskontoret, avons signé cette obligation et y avons apposé le sceau du Riksgäldskontoret. Stockholm, le 15 Juin 1878.

På Riksgäldskontorets vägnar:
G. S. ÅKERHIELM.

C. v. STOCKENSTRÖM.
HJ. HOLMGREN.
C. G. HIERTA
PER SAMZELIUS.
SAM. WARBURG.
JOH. MALMIN.

Contractors:
C. J. Hambro & Son.

II. Wikblad.

På baksidan:

Swedish State Loan

1878.

BOND

of

1,000 Pounds Sterling.

Ser. A.

Emprunt de l'État de Suède

1878.

OBLIGATION

de

25,100 Francs.

TALON TO THE BOND SERIES A

Swedish State Loan 1878.

At the expiration of the last of the 40 Coupons attached to the above numbered Bond, the Bearer of this Thalon is intitled to a fresh sheet of Coupons, provided the Bond of this number has not been previously drawn for redemption. To be presented at the office of Messrs C. J. Hambro & Son in London.

G. S. Åkerhielm.

H. Wikblad.

På baksidan:

TALON DE L'OBLIGATION DE LA SÉRIE A

de l'emprunt de 1878 de l'Etat de Suède.

Après l'épuisement des coupons fixés à l'obligation ci-dessus, le porteur pourra échanger, à la Société de Dépôts et de Comptes Courants à Paris, ce talon contre une nouvelle feuille de coupons, pourvu qu'avant cette date l'obligation ne soit pas échue en payement après tirage.

Swedish 4 % State Loan 1878.

SERIES **A.**

£ 20.

Half yearly dividend payable by

Messrs C. J. HAMBRO & SON, LONDON.

Due *15th Dec. 1878.*

G. S. Åkerhielm.

H. Wikblad.

Emprunt d'État Suédois 4 % 1878.

SÉRIE **A.**

Semestre au 15 Décembre 1878.

Bon pour 502 Francs.

Payable à la Société de Dépôts et de Comptes Courants, Paris.

Bilaga Lit. K till 1878 års revisionsberättelse angående Riksgäldskontoret.

Sammandrag ur Riksgäldskontorets räken-kassainkomster och kassa-

Inkomster:

Kapitalafbetalningar å de för vissa bestämda föremål beviljade låne-understöd	Kronor 570,526: 61.	
Räntor å dessa lån	» 896,095: 55.	1,466,621: 56.
Af Kongl. Statskontoret till Riksgäldskontorets förvaltning deponerade kassabehållningar		1,000,000: —
Anslag till bestridande af riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor		9,040,000: —
Äldre depositionsmedel		3,040: 01.
Köpeskilling för en försåld kronolägenhet		300: —
Till undsättningar vid missväxtår eller felslagna skördar afsedda medel		4,000: —
Återbetalning å det till undsättande af de genom 1868 års missväxt nödlidande länen anvisade lånebelopp		1,120: —
Influtna medel å 1876 års jernvägslån		2,633,680: —
Kapitalafbetalningar å tills vidare förräntade medel	18,365,433: 33.	
Räntor derå	943,366: 08.	19,308,799: 41.
Ersättning för exproprierad, staten tillhörig jord		3,261: 87.
Riksdagens hus: influtna hyresmedel	1,000: —	
för försålda effekter	526: 59.	1,526: 59.
Försåldt riksdagstryck		2,485: 89.
Återbetalda kontors- och rättegångsexpenser vid Riksgäldskontoret		10: 01.
Återlevereradt förskott till inlösen af obligationer och räntekuponer		7,028: 86.
Extra inkomster		124: 30.
Å Riksgäldskontorets kassakreditiv i Riksbanken lyftade medel		3,700,000: —

Transport kronor 37,171,998: 50.

skaper för år 1877, utvisande detta verks utgifter under nämnda år.

Utgifter:

Årliga anslaget till Hans Maj:t Konungen	Kronor	300,000: —
1877 års anslag till ränta och amortering af de fonderade jernvägslånen:		
för 1855 års lån	13,655: —	
» 1858 års d:o	1,166,666: 67.	
» 1860 års d:o	1,466,000: —	
» 1861 års d:o	165,000: —	
» 1864 års d:o	526,158: 76.	
» 1866 års d:o	1,380,000: —	
» 1868 års d:o	1,096,410: —	
» 1870 års d:o	990,400: —	
» 1872 års d:o	986,388: —	
» 1875 års d:o	870,229: 77.	
» 1876 års d:o	1,584,500: —	10,245,408: 20.
Betalning af Riksgäldskontorets skuld vid 1876 års slut till liqvidations- och amorteringsfonderna		1,064: 38.
Förskott till inlösen af obligationer och räntekuponer tillhörande 1869 års inhemska jernvägslån		640,000: —
Kapital- och räntebetalningar å 1869 års inhemska jernvägslån		523,173: 15.
Betalning af Riksgäldskontorets skuld till Stockholms borgerskaps enkhus		17,769: 75.
Räntor å s. k. gamla lånet, Konung Carl XIII:s hemgiftskapital samt Göta och Södertelje kanalers reparationsfonder		17,300: 70.
För inlösen af riksgäldssedlar		51: 33.
Vid 1876 års riksdag beviljadt anslag för fortsättning af statens jernvägsbyggnader		6,000,000: --
Dito dito för nya byggnader samt tillökning af inventarier och materiel vid statens jernvägar		2,442,000: —
Lån till jernvägsanläggningar:		
till jernvägs anläggande mellan Vislanda och Bolmen	400,000: --	
» dito dito mellan Hultsfred och Vestervik	700,000: —	
» dito dito Vestervik, Åtvidaberg och Bersbo	700,000: —	
» dito dito å Gotland, i afräkning	200,000: —	2,000,000: —
Omkostnader för besigtning och utredning angående Karlskrona—Vexiö jernväg	Karlskrona—	1,170: 50.
	Transport kronor	22,187,938: 01.

		Transport kronor	22,187,938: 01.
Riksdags- och revisionskostnader:			
för 1876 års riksdag	Kronor 3,669: 19.		
» 1877 » »	» 1,909: —		
förskott till riksdagskostnader	» 520,000: —	525,578: 19.	
för utvidgning och komplettering af biblioteket inom Riksdagens hus		1,500: —	
kostnader för 1876 års Statsrevision	1,323: 08.		
dito » 1877 » »	20,613: 69.	21,936: 77.	549,014: 96.
Aflöning, resekostnader och expenser för Justitieombudsmannen och hans expedition			18,627: 04.
Förvaltningskostnader vid Riksgäldskontoret			82,270: 57.
Kontors- och rättegångsexpenser vid dito			8,285: —
Kostnader för tryckning af Bondeståndets protokoll vid 1809—1810 års riksdag			1,563: 60.
Återlevereradt öfverskott å Statsverkets inkomster samt besparingar å dess utgifter för år 1875			2,000,000: —
Återleverering till Kongl. statskontoret af till Riksgäldskontorets förvaltning deponerade kassabehållningar			2,500,000: —
Dito dito af till undsättningar vid missväxter eller felslagna skördar afsedda medel			48,000: —
Tills vidare förräntade medel: kapital		5,141,042: 50.	
ränta		8,958: 06.	5,150,000: 56.
Återbetalning af lyftade belopp å Riksgäldskontorets kassakreditiv i Riksbanken: kapital		3,700,000: —	
ränta		2,975: —	3,702,975: —
	= 36,248,674: 74 =		
Inkomster öfver utgifter år 1877 å Riksgäldskontorets bankoräkning N:o 1			923,323: 76.
		Summa kronor	37,171,998: 50.

Transport kronor 37,171,998: 50.

Summa kronor 37,171,998: 50.

Bil. Litt. L. till 1878 års revisionsberättelse angående Riksgäldskontoret.

KONGL. MAJ:TS

Nådiga Resolution på de besvär, t. f. Advokatfiskalen i Kongl. Statskontoret H. A. Kolmodin, å tjenstens vägnar, i underdånighet anfört öfver Kongl. Maj:ts och Rikets Kammarrätts utslag af den 12 April 1876 i mål emellan Kongl. Maj:t och Kronan, å ena, samt Kabinettskammarherren Friherre Carl Emanuel De Geer, Kabinettskammarherren Carl Leonard Reuterskiöld och framlidne f. d. Statsrådet m. m. Grefve B. von Platens sterbhusdelegare, å andra sidan, angående bland annat, hvarom nu icke är fråga, skyldighet för Friherre De Geer att gälda ränta å det bevillningsbelopp efter tredje artikeln Bevillningsstadgan, som det ålåge Friherre De Geer att betala för fideikommissegendom, som han efter framlidne Hans Excellens en af Rikets Herrar m. m. Grefve Carl De Geer tillträdt;

Gifven Stockholms Slott den 13 April 1877.

Kongl. Maj:t har, sedan Kammarrätten, efter vederbörandes hörande, i underdånighet afgifvit infordradt utlåtande, handlingarne i detta mål sig föredragas låtit och dervid inhemtat, bland annat:

att Ombudsmannen i Riksgäldskontoret Leontius Hallman uti en den 11 April 1867 till Öfverståthållare-embetet ingifven skrift förmält, att, sedan Grefve De Geer den 30 Juli 1861 aflidit och Friherre De Geer, efter laga fardag, den 14 Mars 1863 tillträdt den fideikommissegendom, Grefve De Geer i lifstiden innehaft, stadgad bevillning icke blifvit af den nye fideikommissinnehafvaren till Riksgäldskontoret erlagd, utan i stället dit aflemnats en den 14 Juni 1862 af Grefve von Platen och Kabinettskammarherren Reuterskiöld utfärdad förbindelse, hvarigenom de ingått borgen, en för båda och båda för en, för betalningen af i fråga varande bevillning, i anledning hvaraf Hallman yrkat att, enär antagligt vore, att då mera genom utredning och skifte i sterbhuset efter Grefve De Geer blifvit bestämdt, huru mycken fideikommitterad egendom Friherre De Geer, i följd af stiftarens utaf fideikommisset Landshöfdingen Charles De Geers testamente af den 6 Maj 1730, fått tillträda, Friherre De Geer eller, i händelse af brist hos honom, hans förbemälde löftesmän måtte förpligtas å den af Friherre De Geer tillträdda fideikommissegendomen ofördröjligen till Riksgäldskontoret inbetala jemlikt Bevillningsförordningen den 17 Maj 1861 belöpande bevillning efter fem procent;

att Friherre De Geer jemte medparter med anledning häraf anfört hufvudsakligen, att dröjsmålet med bevillningens inbetalande varit beroende dels på utredning af hvad till fideikommisset rätteligen hörde, dels ock på verkställande af ut-

byten af räntor och hemman mellan Friherre De Geer och Hans Excellens Grefve De Geers sterbhus, hvilka utbyten föranledts deraf, att fideikommisset till stor del bestått af hemmansräntor, hvilka varit fideikommisstiftaren upplåtna, och att fideikommissarierne sedermera förvärfvat sig jordeganderätten till de räntegifvande hemmanen, hvilka derigenom blifvit rent frälse och såsom sådana i taxeringslängderna upptagits och taxerats; att i afseende å dessa hemman taxeringslängderna, som innehölle gemensamt värde för jord och ränta, icke utvisade värdena af fideikommissets tillhörigheter; att fideikommissets egendomar först i 1867 års taxeringslängder funnos fullt från annans egendom skilde och taxerade; samt att Friherre De Geer tillträdt den del af fideikommisset, som bestode i stadsfastigheter, under år 1861, hvaremot landsfastigheterna skolat af honom efter laga fardag tillträdas den 14 Mars 1863, men i anseende till fideikommissets nyssberörda reglering icke förr än den 14 Mars 1867 af honom kunnat tagas i fullständig besittning;

att Friherre De Geer inbetalt dels den 8 Februari 1871 trettiotre tusen trehundra riksdaler såsom bevillning för den egendom, hvars värde var ostridigt, dels den 19 Juni 1875 åttioen tusen åttahundra sexton kronor 35 öre, utgörande återstoden af den bevillningssumma, som för hela fideikommisset skulle belöpa enligt en af Statskontorets advokatfiskal uppgjord, på af Friherre De Geer aflemnade handlingar och uppgifter grundad beräkning;

att, sedan Statskontoret med början af år 1874 öfvertagit den Riksgäldskontoret förut åliggande befattning med ärenden af förevarande beskaffenhet, Statskontorets advokatfiskalsembete uti en den 21 Juni 1875 hos Öfverståthållare-embetet gjord framställning, under åberopande af 19 § Bevillningsförordningen den 17 Maj 1861 och 9 kapitlet 10 § Handelsbalken, å kronans vägnar yrkat, att, då det förelupna dröjsmålet med bevillningens erläggande icke borde tillskynda den någon fördel, som samma dröjsmål till en del föranledt, Friherre De Geer måtte förpligtas å bevillningsbeloppen erlägga ränta efter sex för hundrade om året, löpande från förfallotiderna eller ett år efter de dagar, då fideikommissets olika delar skolat tillträdas, och tills beloppen blifvit betalda;

att Öfverståthållare-embetet genom utslag den 3 Augusti 1875 i sistberörda nu fullföljda del af målet sig utlåtit; att, enär Bevillningsstadgan, hvilken särskildt bestämde den påföljd, underlåtenhet att i behörig tid erlägga bevillning af förevarande beskaffenhet skulle medföra, icke innehölle någon föreskrift om skyldighet för tillträdare af fideikommiss att erlägga ränta å dylik sentida inbetald afgift, samt en sådan skyldighet icke heller vore genom nämnda stadga fästad vid dröjsmål med inbetalning af bevillning i allmänhet, fördenskull och då den af Advokatfiskalsembetet åberopade föreskrift i 9 kapitlet Handelsbalken icke kunde ega tillämpning på denna fordran, hvilken vore grundad på särskild lag, hvari jemväl vore stadgad den med obehörigt dröjsmål i gäldandet af sådan fordran förknippade påföljd, kunde Advokatfiskalsembetets påstående härutinnan icke bifallas, hvarjemte vid denna sakens utgång något yttrande i anledning af den mot Friherre De Geers löftesmän i målet förda talan icke erfordrades;

att Kongl. Maj:ts och Rikets Kammarrätt, uppå af klaganden häröfver anförda besvär, genom utslag ofvanförstnämnda dag icke funnit skäl att i Öfverståthållare-embetets öfverklagade utslag i denna del af målet ändring göra;

samt att klaganden uti sina häröfver anförda underdåniga besvär på uppgifna skäl anhållit, att Kongl. Maj:t måtte, med undanrödjande af Öfverståthållare-embetets och Kammarrättens omförmälda beslut, i nåder bifalla klagandens påstående angå-

ende skyldighet för vederbörande fideikommiss-innehafvare att å bevillningsafgiften erlägga ränta.

Detta med hvad mera handlingarne i målet innehålla har Kongl. Maj:t i öfvervägande tagit, och finner icke skäl att i Kammarrättens utslag, såvidt det öfverklagadt blifvit, ändring göra.

Hvilket vederbörande till underdånig efterrättelse länder.

OSCAR.

Hans Forssell.

Resolution på t. f. Advokatfiskalen i Statskontoret H. A. Kolmodins underdåniga besvär i fråga om ränta å bevillning för fideikommissegendomen, som Friherre C. E. De Geer tillträdt efter Grefve C. De Geer.

Vidimeras

ex officio

C. A. Westerstrand.
Registrator.

Fullmäktiges i Riksgäldskontoret

utlåtande i anledning af de år 1878 församlade Revisorers berättelse om granskningen af Riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

Till 1879 års Riksdag.

Fullmäktige i Riksgäldskontoret böra, enligt stadgandet i § 5 af Instruktionen för Riksdagens Revisorer af Riksgäldskontorets förvaltning och räkenskaper den 22 Maj 1868, beledsaga Revisorernes berättelse med de upplysningar, som af deruti anmärkta förhållanden möjligtvis kunna påkallas.

Angående Riksgäldskontorets såväl upp- som utlåning ej blott under den tid, som varit föremål för Revisorernes granskningsåliggande, utan i viss mån äfven under den förflutna tid, för hvilken Riksgäldskontorets förvaltning redan blifvit af Riksdagen bedömd, hafva Revisorerne gjort framställningar, hvilkas väsentliga innehåll Fullmäktige, med anledning af ofvanberörda åliggande, nu gå att bemöta.

Fullmäktiges den 19 Mars 1878 fattade beslut att medgifva Herrar von Erlanger & Söhne och die Anglo-Oesterreichische Bank begagnandet af den enligt § 11 af lånekontraktet den 28 December 1877 dem tillförsäkrade optionsrätt har af Revisorerne ansetts stå i strid med den åsigt, enligt hvilken Fullmäktige vid nämnda lånekontrakts ingående ansågo det lånebelopp, om hvars fasta öfvertagande då kontraherades, böra begränsas till 7,000,000 Riksmark; och synas Revisorerne vilja tillskrifva Statsutskottets å sid. 42 af berättelsen omförmälda, den 18 Mars 1878 till Fullmäktige aflåtna skrifvelse den förändring i åsigter, till hvilken, enligt Revisorernes förmenande, Fullmäktige skulle gjort sig skyldige. Verkliga förhållandet är emellertid, att det i December 1877 kontraherade lånebeloppet bestämdes och upptogs endast med hänsyn till bestridandet af *nya*, på Riksgäldskontoret anvisade utgifter, men att Fullmäktige, före som efter mottagandet af Statsutskottets omförmälda skrifvelse, visste sig ega full rätt att, såsom i denna skrifvelse finnes antydt, upplåna medel jemväl till *konvertering*, ett förhållande, som likväl ingalunda behöfde eller borde tagas i betraktande vid de i December månad år 1877 förda låneförhandlingar om fast öfvertagande af 7,000,000 Riksmark, enär vid berörda förhandlingar Fullmäktige ännu ej beslutat att för konverteringsändamål upplåna medel och i följd deraf naturligtvis ej eller hade att göra afseende å eller meddela sig med låneöfvertagarne om annat än det, som var upplåningens *dåvarande* föremål. Annorlunda blef förhållandet, då Fullmäktige, vid den förnyade behandling af frågan, hvartill Statsutskottets ofvanberörda skrifvelse gaf anledning, funno skäl vara för handen att söka verkställa en konvertering, och härmed uppkom jemväl fullt naturligt en tillämpning af optionsrätten, på hvilken långifvarne, före en dylik konverterings ifrågasät-

tande, ej kontraktsenligt kunnat göra anspråk. *Skyldigheten* för Fullmäktige att, så snart ett blifvande riksdagsbeslut gjorde det för Riksgäldskontoret möjligt att försälja ytterligare obligationer af 1875 års lån, låta långifvarne öfvertaga intill de 11,000,000 Riksmark, som å 1875 års låns andra emission återstode, kunde nemligen, såsom lätt inses, ej innefatta någon minskning i den *rättighet*, Fullmäktige på grund af redan fattadt riksdagsbeslut egde att upplåna medel för *konvertering* och i följd deraf låta optionsrätten för ett sådant ändamål komma till tillämpning. Hvad Revisorerne ansett vara en förändring i åsigt, innefattar således ingenting annat än ett iakttagande af det förändrade sakförhållande, som måste blifva en följd af Fullmäktiges konverteringsbeslut.

Revisorerne hafva vidare funnit det vara märkligt, att Fullmäktige bestämt sig för att konvertera just 1870 års obligationer samt, efter en uträkning afsedd att ådagalägga hurusom af de enligt Revisorernes mening konvertibla lånen 1868 års skulle vara det dyraste, anfört, att Fullmäktige i stället kunde hafva uppsagt till inlösen obligationer af sistnämnda lån. För sitt beslut i afseende å 1870 års lån hafva Fullmäktige emellertid till sitt låneprotokoll antecknat skäl, hvilka återfinnas å sid. 43 af revisionsberättelsen och ingalunda blifvit af Revisorerne vederlagda. Dessa skäl innefattas deri att, under då rådande knapphet i den inhemska penningmarknaden och brist på behöfligt rörelsekapital, omständigheterna med fog föranledde en åtgärd, hvarigenom det i jernvägsanläggningar nedlagda, inom landet af staten upplånade kapital, så vidt ske kunde, utbyttes mot ett deremot svarande belopp af medel, upplånade utom landet, och sålunda frigjordes för att kunna i den allmänna rörelsen användas. Såsom bekant är 1870 års lån det första inom landet upptagna af någon betydenhet och grundades beslutet om ett dylikt större inhemskt lån hufvudsakligen på två antaganden, det ena att sålunda inom landet upplånade medel troddes komma att erhållas på billigare vilkor än medel, som utom landet upptoges, och det andra att landets kapitalbildning ansågs vara och blifva sådan att landet sjelft kunde utan någon olägenhet i de pågående jernvägsanläggningarne nedlägga dessa medel. Intetdera af dessa antaganden har emellertid blifvit af erfarenheten bekräftadt. Den medelkurs, till hvilken 1870 års fem procent obligationer blifvit försålda, utgör endast 97,576 procent, och lånets effektiva ränta uppgår, enligt hvad Revisorerne i sin berättelse upplysa, till 5,201 procent. Lånet är således ej billigare, utan dyrare än de utom landet derefter upptagna statslån. Ej eller torde någon kunna påstå, att ju icke nedläggandet i jernvägsanläggningar af de mot 1870 års obligationer inom landet upptagna, ganska betydliga belopp numera visat sig medföra någon olägenhet. Vid sådant förhållande har det synts Fullmäktige vara, om ock ej en skyldighet för staten, likväl en ganska lämplig och alls ej klandervärd åtgärd att, då staten ej blott utan uppoffring, men med vinst, kunde vidtaga densamma, erbjuda de statens inhemska fordringsegare, hvilka önskade och måhända behöfde lösgöra sitt i dessa obligationer nedlagda kapital, ett tillfälle dertill.

Då Revisorerne ansett 1868 års Engelska lån hafva bort göras till föremål för en konverteringsåtgärd snarare än 1870 års inhemska, torde de icke hafva uppmärksammat ofvan anförda förhållande, och ej eller den omständighet att, af skäl som det skulle vara mindre lämpligt att här anföra, men hvilka säkerligen ej varit Revisorerne obekanta, en konvertering vid ifrågavarande tidpunkt af 1868 års lån skulle på den Engelska marknaden haft en inverkan, hvilken Fullmäktige ansågo det vara af vigt att undvika. Revisorernes åsigt att 1868 års lån såsom »det dyraste» bort företrädesvis till konvertering ifrågakomma, hvilar på en missuppfattning af hvad

med en konvertering förstås och åsyftas. En dylik åtgärd afser ingenting annat än den förskrifna, det vill säga den nominella, räntan på det förskrifna, nominella kapitalet. Ett lån må effektivt hafva varit aldrig så dyrt, med andra ord kapitalrabatten må vid dess upptagande hafva varit aldrig så stor, så inskränker sig dereffter låntagarens befattning med detsamma endast till att betala den förskrifna räntan å det förskrifna kapitalet, äfvensom detta sednare i den mån det förfaller. Den effektiva räntan har vid en konvertering betydelse för de medel, *med* hvilka en dylik åtgärd verkställes, så till vida som dessa böra vara billigare och således draga en lägre effektiv ränta än den löpande, förskrifna räntan å det lån, hvilket skall konverteras; men den saknar betydelse för det lån, *som* konverteras, emedan endast den löpande, nominella räntan å detta är den utgift, som konverteringen afser att nedbringa. Ur den synpunkt, som här är i fråga och hvarur Revisorerne anställt sin jemförelse, ytterligare betonad i en deras berättelse bifogad reservation, är således, af 1868 och 1870 års med lika eller fem procent ränta förskrifna lån, det ena alldeles lika dyrt eller lika billigt som det andra och i följd deraf besparingen af en konvertering af 1870 års lan alldeles lika stor som den besparing, hvilken skulle hafva uppkommit genom en konvertering af 1868 års lån. På detta sistnämnda lans effektiva dyrhet skulle en konvertering ej hafva haft annan inverkan än att göra detsamma i denna mening ännu dyrare, enär den effektiva dyrheten naturligtvis stegras i den mån kapitalrabatten maste på en kortare tid fördelas.

Ytterligare hafva Revisorerne anmärkt, att 1870 års lån »icke är konvertibelt förr än den 30 September 1885» och att fördenskull i afseende å detta lån det ej kunde blifva fråga om en »konvertering i egentlig mening». De hafva jemväl ansett nödigt att i blifvande reglementen begreppet »konvertering» måtte sålunda bestämmas att det ej må kunna tillämpas på andra lån än dem, som vid konverteringsbeslutets fattande äro uppsägbara.

Fullmäktige kunna ej finna något skäl till en dylik, för öfrigt alldeles ny bestämning af begreppet konvertering. I sig sjelft innefattar detta begrepp ingenting annat än ett utbyte af en skuldförbindelse mot en annan. Såsom bekant förekommer konvertering af tvänne slag: tvångskonverteringar och så kallade fakultativa konverteringar, dessa sednare långt ifrån ovanliga, utan i andra länder mången gång med fördel och i stort omfång verkställda. Icke eller finnes någon anledning att antaga att Riksdagen med sin i detta afseende redan gifna bestämmelse skulle hafva i någon man afsett en sådan inskränkning, som Revisorerne nu föreslå och hvilken utan tvifvel skulle kunna i framtiden omöjliggöra mången åtgärd, som kunde vid Riksgäldskontorets förvaltning ifrågakomma och vara gagnelig. Rätten att konvertera äldre statslån medgafs Fullmäktige först af 1876 års Riksdag och har sedermera vid hvarje Riksdag förnyats. I motiveringen till berörda, af 1876 års Riksdag fattade beslut, hvilken förekommer i Statsutskottets af Riksdagen bifallna utlåtande n:o 80, finnes ej med ett ord antydt, att konverteringsrätten skulle afse endast vissa af statslånen; tvärtom gifver denna motivering vid handen, att tanken på en partiel konvertering vid förefallande anledning, sådan som den ifrågavarande, ingalunda vid beslutets fattande varit för Riksdagen främmande.

Annu ett skäl mot den beslutade konverteringsåtgärden hafva Revisorerne andragit, nemligen att 1875 års obligationer äro förskrifna för jernvägsbyggnader samt ej få för något annat ändamål användas; och har det för den skull synts dem angeläget, att, med upphäfvande af Fullmäktiges konverteringsbeslut, de för andra emissionen af 1875 års lån influtna medel varda, innan något annat lån för jernvägs-

byggnader upptages, till det i obligationerna omförmälda ändamål använda. Omsorgen om upptagna lånemedels behöriga användande hafva Fullmäktige ingalunda förgätit att iakttaga. Uppenbart torde vara, att, om en för jernvägsbyggnader utfärdad 1875 års obligation tjenar till konvertering af en likaledes för jernvägsbyggnader utfärdad 1870 års obligation, så blir i sjelfva verket denna 1875 års obligation för jernvägsbyggnader använd; och om än denna Fullmäktiges åsigt afviker från Revisorernes, så öfverensstämmer den å andra sidan med Riksdagens, uttalad derigenom att i Riksgäldskontorets reglemente 1875 års obligationer särskildt uppräknas bland dem, hvilka få till, jemte andra ändamål, konvertering af äldre statslån användas.

I fråga om konverteringsbeslutets verkställande hafva Revisorerne fästat uppmärksamheten derpå att, efter beslutets fattande, Fullmäktige tillbakavisat anbud å försäljning till pris under pari af obligationer, tillhörande 1870 års lån. Detta förhållande torde dock finna sin nöjaktiga förklaring, om man tager i betraktande, att vid den tid, då anbud sålunda tillbakavisades, de till dylik konvertering afsedda medel ännu ej influtit och att till och med, i följd af den höga optionskursen och de då rådande högst osäkra både politiska och finansiella förhållandena, det var långt ifrån möjligt att med någon säkerhet antaga, att sådana medel verkligen skulle komma att inflyta. Att vid sådant förhållande förskottsvis till konvertering använda medel, som kunde blifva behöfliga för de Riksgäldskontoret ovilkorligen åliggande utbetalningar, hade, enligt Fullmäktiges mening, ej varit med nödig försigtighet förenligt. I den mån åter de till konvertering afsedda medel sedermera inflöto, blefvo de, allt efter som sådant var möjligt, till berörda ändamål använda. Enligt Revisorernes åsigt har den beslutade konverteringen försvårats och priset på obligationerna stegrats deraf att Fullmäktige läto bekantgöra sitt beslut att eventuelt inköpa de i fråga varande obligationerna. Detta bekantgörande skedde dock ej genom offentlig kungörelse, utan under hand vid Riksgäldskontorets kassa, och det synes svårt att inse, huru obligationernas inköp, annat än helt och hållet tillfälligtvis, skulle kunnat ega rum med mindre än att vederbörande obligationsinnehafvare erhöllo kännedom om det tillfälle till obligationernas försäljning, som blifvit dem beredt. Också har, enligt Fullmäktiges åsigt, denna omständighet ingalunda föranledt den stegring i priset å dessa obligationer, som inträffat, utan har denna uppkommit af andra orsaker, hvilket bäst bevisas deraf att kursen å 1870 års fem procent obligationer icke blott uppnådde, utan ej obetydligt *öfversteg* det pris, Riksgäldskontoret måste antagas vilja och kunna för obligationerna *högst* erlägga, nemligen pari.

Det är sannt, att, såsom Revisorerne erinra, optionsrättsinnehafvarne genom sitt härvarande ombud vid ett tillfälle gjorde framställning att få på det sätt begagna optionsrätten att de skulle ega öfvertaga 1875 års obligationer i den mån de kunde blifva i tillfälle att liqvidera dem medelst aflemnande af 1870 års obligationer; men, äfven om antagas kunnat, att det skulle varit för optionsrättsinnehafvarne lättare än för Riksgäldskontoret sjelft att inköpa dessa obligationer, syntes det ej fullt lämpligt att åt de utländske låneöfvertagarne uppdraga en dylik konverterings verkställande här i Sverige; hvartill kom, att optionstiden då ännu ej gått till ända samt att Fullmäktige, som då redan afslutat det nya statslånet, saknade all anledning att, vare sig genom bifall till nyssnämnda framställning eller genom beviljande af andra, likaledes ifrågasatta modifikationer i den aftalade optionen, inbjuda till optionsrättens begagnande.

I sammanhang med hela denna fråga torde det vara skäl att tillse, hvilket upplånadt belopp, som skulle återstå, af beskaffenhet att böra till ännu ej verkställd

konvertering användas, om, på sätt hvartill Fullmäktige torde vara fullt berättigade, vid en sådan beräkning afdrages hela det belopp, som de enligt Riksdagens beslut haft att för andra än konverteringsändamål upplåna. Härvid visar sig följande förhållande.

1876 års låneuppdrag, intaget i § 39 af det sednast för Riksgäldskontoret utfärdade reglemente, omfattade, såsom 1876 års Statsutskotts utlåtande n:o 80 utvisar, ett belopp af nya utgifter, uppgående till ..... Kr. 40,942,000: —

På grund häraf hade utsläppts *dels* 1876 års lån, hvilket inbragte ..... Kr. 34,224,802: 73

och *dels* de i December månad år 1877 kontraherade 7,000,000 Riksmark, tillhörande 1875 års låns andra emission, hvilka, med tillägg af de i sammanhang med detta obligationsbelopp öfverlåtna 200 Riksmark, inbragt ..... Kr. 5,964,419: 37 40,189,222: 10.

Af det med 1876 års uppdrag afsedda utgiftsbelopp återstodo alltså oupplånade ..... Kr. 752,777: 90.

Härutöfver bemyndigade 1878 års Riksdag Fullmäktige att upplåna ..... Kr. 18,618,255: 25.

Summa Kr. 19,371,033: 15,

hvilket belopp i dess helhet afser andra utgifter än konvertering.

Den numera verkställda eller beslutade upplåning tillför Riksgäldskontoret: försäljningen af nominelt 1,000,000 £ St., resp. 25,100,000 Francs af 1878 års lån ..... Kr. 15,246,526: 27.

och den på grund af optionsrätten öfvertagna återstoden af 1875 års låns andra emission, deri inberäknadt hvad som vid innevarande års slut kommer att inflyta ..... Kr. 9,262,528: 76.

Summa Kr. 24,509,055: 03.

Om härifrån dragas ofvan omförmälda ..... Kr. 19,371,033: 15,

skulle återstå att till konvertering använda ..... Kr. 5,138,021: 88.

Af denna summa har redan, till inköp för konvertering af obligationer å nominelt 1,335,100 r:dr, användts ..... Kr. 1,319,494: 10.

Och återstå derefter endast Kronor 3,818,527: 78,

hvilket hela belopp ej ens till någon del influtit, då Revisorernes berättelse afgafs: varande deraf ännu denna dag ogulden valutan för nominelt 999,000 Riksmark, som först vid årets slut förfaller.

Det ligger nästan i sakens natur, att en konvertering, sådan som den ifrågavarande, endast småningom kan genomföras. I afseende å den återstående konverteringen, för hvilken ett motsvarande inkomstbelopp dels ännu icke, dels först helt nyligen till Riksgäldskontoret influtit, uttrycka Revisorerne visserligen den förmodan, att innehafvarne af 1870 års obligationer ej hädanefter skola visa större benägenhet att afyttra dem till pris, som möjliggör en fördelaktig konvertering, men härom torde det likvisst ej vara möjligt att med någon visshet döma. Likasom dessa obligationer ofta hitintills stått till pari och derunder, så att, ända från lånets uppläggande, utlottning för dess amortering ännu ej en enda gång behöft företagas, likaså torde det vara möjligt att desamme äfven hädanefter komma att för pari och derunder

försäljas, hvilket för mindre poster redan inträffat, i det nemligen Riksgäldskontoret under sistlidne November månad, kort efter det Revisorerne afgåfvo sin berättelse, för pari inköpt obligationer af 1870 års lån. Att emellertid Riksgäldskontoret för den närmare framtiden är i tillfälle att till inlösen af erbjudna statsobligationer använda ett jemförelsevis ej betydligt belopp, torde icke innefatta någon olägenhet, helst detsamma mera än motsvarats af en betydlig tillfällig utgift.

Riksgäldskontoret har nemligen under året till Kongl. Statskontoret utlemnat kassaförstärkning till belopp af 14,500,000 kronor, hvaraf ännu äro oguldna 12,000,000 kronor. Denna utgift, som ej varit af Riksdagen på Riksgäldskontorets stat beräknad och hvilken mångdubbelt öfverstiger ofvannämnda summa 3,818,527 kronor 78 öre, har i följd af årets upplåning tills vidare kunnat med disponibla medel bestridas, utan att det blifvit nödvändigt anlita utvägen af lån mot Riksgäldskontorets skuldförbindelser eller begagnandet af krediter. Att häri ur flera synpunkter ligger en stor fördel, torde vara obestridligt.

Fullmäktige öfvergå nu till bemötande af hvad Revisorerne angående upptagandet af 1878 års lån anfört. Å sid. 50—53 af revisionsberättelsen finnes införd Fullmäktiges motivering för detta lånebeslut, och anhålla Fullmäktige att få å densamma fästa Riksdagens uppmärksamhet, enär genom denna motivering synes vara bemött, bland annat, hvad Revisorerne andragit beträffande den inverkan, Herrar von Erlanger & Söhnes och die Anglo-Oesterreichische Banks optionsrätt, enligt deras åsigt, bort utöfva vid pröfning af det nya, föreliggande låneanbudet. Revisorerne hafva förmält att optionsrättstidens slut synts utan olägenhet hafva kunnat afvaktas, innan, såsom Revisorerne uttrycka sig, »nya låneunderhandlingar öppnades». På bedömandet af detta Revisorernes påstående inverkar naturligtvis i väsentlig grad kännedomen om de utgifter, som förestodo Riksgäldskontoret, då berörda lånebeslut fattades, och hvilka måste med lånta medel bestridas. För den närmaste tiden efter den 27 sistlidne Maj, då ifrågavarande lånebeslut blef af Fullmäktige fattadt och hvarvid Fullmäktige ej hade någon anledning att förlita sig på, att den i detta utlåtande omförmälda optionsrätt skulle komma att begagnas och tillföra Riksgäldskontoret inkomster, utgjorde dessa utgifter:

för återstoden af Maj månad	Kr.	2.000,000: —
för Juni månad	»	3,303,500: —
för Juli månad	»	2,970,726: 38.
och för Augusti månad	»	4,499,850: 13.
	Summa Kr.	12,774,076: 51,

alltså under nämnda tid ett utgiftsbelopp af omkring 1,000,000 kronor *i veckan*, allt oberäknadt de kontorets öfriga, ingalunda obetydliga utgifter under samma tid, hvilka icke behöfde med lånta medel bestridas och till hvilkas betäckande Riksgäldskontoret alltså hade att beräkna andra inkomstkällor. Ofvannämnda utgiftsbelopp, 12,774,076 kronor 51 öre, utvisande Riksgäldskontorets verkligen hafda utgifter af ofvan omförmälda beskaffenhet under tre månader fyra dagar, är i och för sig sjelft

betydligt, men Fullmäktige kunde vid lånekontraktets afslutande långt ifrån med någon grad af visshet beräkna, att icke ännu vida större kraf skulle kunna komma att under ifrågavarande tid på Riksgäldskontoret ställas, ja, så stora, att, äfven om kontoret ansett sig böra under ifrågavarande tid af sina behållningar indraga 1,000,000 kronor och derutöfver i veckan, detta ej skulle hafva varit tillräckligt. Går man vid en i detta afseende uppgjord beräkning ända till denna dag, så visar sig, att, efter indragandet af 1878 års lån och efter mottagande af de medel, som redan tillflutit Riksgäldskontoret i följd af den begagnade optionsrätten å 1875 års låns andra emission, Riksgäldskontorets förräntade medel för det närvarande utgöra 19,089,519 kronor 2 öre. Frändrager man härifrån hvad som genom 1878 års lån influtit, skulle återstoden utgöra endast 3,842,992 kronor 75 öre, deribland 1,283,519 kronor 2 öre i uppköpta obligationer. Frändrager man äfven hvad som å 1875 års låns andra emission under året influtit, skulle en högst betydlig brist uppkomma.

Nu torde häremot kunna invändas, att en dylik brist eller tillgångarnes reducerande till ofvannämnda jemförelsevis obetydliga och otillräckliga belopp skulle kunnat undvikas derigenom att det stått Fullmäktige öppet att, lika väl efter som före optionstidens utgång den 1 sistlidne Juli, verkställa den behöfliga upplåningen. Men kunde Fullmäktige vid lånebeslutets fattande verkligen härom vara så förvissade, att de på sådan grund kunnat på sitt ansvar taga att afslå ett i alla afseenden fullt tillfredsställande låneanbud? Borde de på sådan grund hafva uppskjutit upplåningen till en måhända vida mindre lämplig tid för dess företagande och derigenom förorsaka, att Riksgäldskontoret kunde blifva nödgadt att under ogynsamma förhållanden söka fylla ett oafvisligt lånebehof? Ett dylikt förfarande hade, enligt Fullmäktiges åsigt, varit allt annat än klokt och skulle hafva ådagalagt en högst ringa grad af förutseende. Det gäller i sådana fall att göra afseende ej blott på låntagarens önskningar och tillfälliga behof, utan äfven på långifvarens af de vexlande omständigheterna beroende benägenhet och förmåga att ingå ett passande låneaftal. Redan ganska kort tid efter ifrågavarande aftals ingående blefvo omständigheterna vida mindre gynsamma för ett dylikt låns afslutande på tillfredsställande vilkor, och Fullmäktige våga påstå, att under hela den tid, som förflutit mellan sistlidne och nästkommande Riksdag, ingen tidpunkt varit så lämplig för det af 1878 års Riksdag beslutade lånets upptagande som just den, då Fullmäktige afslöto ifrågavarande lånekontrakt. Revisorerne hafva också förklarat sig i den osäkra politiska ställning, hvarunder ifrågavarande låneuppdrag lemnades, finna en giltig förklaringsgrund för den skyndsamhet, hvarmed upplåningen sattes i verket.

Revisorerne erinra visserligen, att den Herrar von Erlanger & Söhne och die Anglo-Oesterreichische Bank tillerkända optionsrätt verkligen blifvit begagnad och att detta skulle visa, hurusom, om Fullmäktige afvaktat optionstidens utgång och derefter utbjudit obligationer af 1875 års lån, årets upplåning sannolikt skulle på fördelaktigare vilkor kunnat åstadkommas utan uppläggande af nytt lån. Riktigheten af denna, måhända allt för enkla slutsats måste Fullmäktige bestrida. Fullmäktige äro på goda grunder temligen förvissade derom, att det var just 1878 års med Herrar C. I. Hambro & Son och la Société de dépôts et de comptes courants afslutade lån, som föranledde begagnandet af omförmälda optionsrätt, samt att, om optionstiden fått utlöpa utan att 1878 års lån mellankommit, den bestämda optionskursen visserligen icke blifvit den, som lagts till grund för ett då möjligen ifrågakommande anbud om öfvertagande af 1875 års obligationer.

Revisorernes åsigt att ordalydelsen i Riksgäldskontorets reglemente skulle antyda en Riksdagens afsigt att de redan upplagda lånen borde i främsta rummet användas, och således 1875 års obligationer i Tyska Riksmark hafva varit att föredraga framför de nya, i pounds sterling och francs förskrifna, torde sakna stöd af Riksdagens förhandlingar i detta ärende. Den ordning, i hvilken de olika lånen uti reglementet uppräknas, är helt enkelt den kronologiska, och skulle detta uppräknande hafva afsett att stadga någon ordningsföljd för de olika lånens användande, så skulle af ett sådant antagande uppkomma den slutsats att återstoden af 1872 års i Svenskt mynt förskrifna lån, som vid såväl 1876 som 1878 års låneuppdrags meddelande nämnes i främsta rummet, af Riksdagen ansetts böra företrädesvis användas, hvilket visserligen ej kan hafva varit meningen.

Då Revisorerne beklaga, att »genom årets upplåning beloppet af Riksgäldskontorets tills vidare förräntade medel vunnit en så hastig och betydlig tillväxt», få Fullmäktige härvid endast erinra, att dessa medel vid årets början utgjorde 18,064,153 kronor 49 öre och för närvarande utgöra 19,089,519 kronor 2 öre.

Innan Fullmäktige lemna Revisorernes framställning angående Riksgäldskontorets upplåning, måste Fullmäktige göra en ytterligare erinran. Redan i början af detta utlåtande har anmärkts, att Revisorerne gått tillbaka utöfver den tid, som deras granskningsåliggande afsett. De hafva dervid ur Fullmäktiges låneprotokoll, som hållas hemliga, i detalj redogjort för korrespondens och låneförhandlingar, hvilka redan erhållit Riksdagens godkännande, samt i sin berättelse infört yttranden af Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet, af Bankofullmäktige, af Fullmäktiges i Riksgäldskontoret ordförande, hvilka yttranden ej varit eller kunnat vara för ett dylikt, derjemte obehöfligt offentliggörande afsedda. Också hafva tre bland Revisorerne i en afgifven reservation uttalat den åsigt, »att redogörelse i detalj för de nu afslutade låneaffärernas gång och utveckling med hvad dertill hör varit obehöflig och egnad att försvåra de låneunderhandlingar, Riksgäldskontoret i framtiden kan komma att behöfva föra med utländska firmor».

Fullmäktige få till alla delar instämma i den sålunda af desse Revisorer uttalade åsigt.

Å sid. 63 af revisionsberättelsen hafva Revisorerne väckt ett förslag, att de till Riksgäldskontoret influtna medel eller aflemnade behållningar äfvensom de för jernvägsbyggnaderna upplånta medel samt detta verks öfriga kontanta tillgångar skulle, så vidt och så länge de icke behöfde användas för samma verk åliggande utbetalningar, förvaltas af Riksbanken mot den räntegodtgörelse till Riksgäldskontoret, som Bankofullmäktige, med behörigt afseende å Riksbankens och Riksgäldskontorets ömsesidiga intressen, funne skäligt att medgifva.

Liknande förslag hafva tillförene af Revisorerne framstälts och af Riksdagens båda Kamrar afslagits, sednast vid 1875 års Riksdag, och tillåta sig Fullmäktige för förslagets bedömande hänvisa till sitt utlåtande öfver Riksdagens Revisorers år 1874 afgifna berättelse, sid. 178—182, äfvensom sammansatta Stats- och Banko-Utskottets vid 1875 års Riksdag utlåtande n:o 1, innehållande en afgifven reservation, som blef af bägge Kamrarne bifallen.

I öfverensstämmelse med denna reservation bemyndigades Fullmäktige i Riksgäldskontoret att, efter öfverenskommelse med Fullmäktige i Riksbanken, göra kontorets medel och behållningar fruktbärande, bland annat, genom deras insättning mot ränta i Riksbanken. Detta Riksdagens beslut har allt sedermera varit tillämpadt i det vidsträcktaste omfång, som Fullmäktige i Riksbanken ansett kunna medgifvas. Den å sid. 60 och 61 af revisionsberättelsen intagna tabell utvisar ock, hvilka betydliga summor som från och med år 1876 af Riksgäldskontoret på detta sätt hos Riksbanken insatts. Att dessa summor ej äro ännu större, har icke i någon mån berott på Fullmäktige i Riksgäldskontoret, hvilka städse, allt sedan ofvanåberopade riksdagsbeslut gjorde sådant möjligt, ansett Riksbanken böra i främsta rummet, äfven mot lägre ränta än som eljest kunnat erhållas, ega mottaga Riksgäldskontorets disponibla medel. Dock innefattar, såsom lätt inses, detta förhållande något helt annat än det Riksgäldskontorets frånträdande af dess egna tillgångars förvaltning, som Revisorerne funnit skäl att, oaktadt Riksdagens i denna fråga redan mera än en gång fattade beslut, ånyo föreslå och hvilket, utan att enligt Fullmäktiges åsigt minska någon af de olägenheter, Revisorerne med sitt förslag afsett att förebygga, skulle hafva till följd en betydlig ränteförlust för staten.

Revisorernes anförda motiv, att åtgärder för inskränkande af statens ränteförlust skulle vara erforderliga, utvisar, att Revisorerne anse de till Riksgäldskontoret inflytande medel forttarande böra fruktbargöras. Huru detta mål skulle kunna vinnas lättare genom medlens förräntande med Riksbanken såsom ovilkorlig och påbjuden mellanhand än genom deras förvaltning af Riksgäldskontoret sjelft, är svårt att inse, då ju Riksgäldskontoret i detta afseende eger fullt lika stora utvägar som Riksbanken och, bland dessa utvägar, redan eger den att just hos Riksbanken sjelf deponera sina behållningar. Medlens fruktbargörande utom landet står Riksgäldskontoret öppet i lika hög grad som Riksbanken, och vid medlens förräntning inom landet torde verkan af en utlåning genom Riksbanken vara densamma som verkan af en utlåning genom Riksgäldskontoret sjelft.

På Riksgäldskontorets upplåning kan Revisorernes förslag, om det genomfördes, ej hafva den ringaste inverkan i det syfte, Revisorerne tyckas hafva afsett, ty det kan väl ej rimligen ifrågasättas att Fullmäktige i Riksgäldskontoret skulle låta den förmodade lättheten eller svårigheten för Riksbanken att fruktbargöra medel till den grad på sig inverka att de, med hänsyn härtill, uraktläte att på lämplig tid och sätt tillgodose statens lånebehof.

Då Revisorerne uttrycka den tanke, att i ingen händelse utlåningen bör vara hufvudändamålet med låns upptagande, äro Fullmäktige härom med dem ense. Beträffande förhållandet mellan statens lånerörelse och den enskilda affärsrörelsen hysa Fullmäktige och hafva till sitt protokoll uttalat den åsigt, att det, ej utan fog, kunde väntas, att staten vid handhafvandet af sin penningeförvaltning icke lemnade utan afseende den inverkan, landets allmänna penningeställning kunde röna af statens vidtagna eller uraktlåtna finansiella åtgärder. Att denna grundsats skulle vara i någon mån oriktig, hafva Fullmäktige svårt att föreställa sig; aldra minst lärer den strida mot Fullmäktiges af Revisorerne omförmälda uppgift att vårda statskrediten, hvilken enligt sakens natur måste vara af landets allmänna penningeställning i hög grad beroende.

Det vill synas som om Revisorerne hyst den tanke att indragandet af de utländska statslånen skulle hafva bidragit till den mångahanda allt för långt sträckta företagsamhet, som hos oss, likasom i andra länder, visat sig och på penningeställningen

haft en menlig inverkan. Men finnas några i verkligheten grundade skäl för ett dylikt antagande? Såsom bekant var det under tiden före år 1875 som denna företagsamhet utvecklade sig, föranledd af ett sammanträffande af gynsamma omständigheter; från och med nämnda år åter har denna företagsamhet högst betydligt aftagit. Men det är först från och med just år 1875 som, i enlighet med Riksdagens beslut, statens utländska upplåning försiggått i ett vidsträcktare omfång, och det kan naturligtvis ej antagas, att den skulle hafva varit en bidragande orsak till ett förhållande, som i tiden föregått densamma.

Fullmäktige få, beträffande Revisorernes förslag, ytterligare fästa uppmärksamheten på en verkan, som bifall till detsamma skulle medföra. Med visshet torde kunna påstås, att den ränteinkomst, som genom Riksgäldskontorets lånerörelse tillförts staten, varit den största, som på en dylik tillfällig utlåning kunnat med trygghet erhållas. Denna ränteinkomst har i en betydlig grad minskat statens börda för annuiteterna å statsskulden, enär det ej varit behöfligt att genom beskattning anskaffa den del af annuitetsbeloppen, som blifvit genom berörda ränteinkomst betäckt. Om nu Revisorernes förslag vunne Riksdagens bifall, skulle, — under förutsättning att Riksbanken ej komme att å de deponerade medlen till Riksgäldskontoret erlägga ett högre räntebelopp än det, som Banken, med fortfarande oförminskadt begagnande af sina öfriga, egna inkomstkällor, komme att å deponerade medlen i verkligheten intjena, — en ej obetydligt ökad utgift å budgeten deraf blifva en följd, såvida icke dels Riksbanken bleſve i tillfälle att öka bankovinsten med det belopp, som hittills genom Riksgäldskontorets utlåning blifvit för statsverket besparadt, och dels hela den sålunda uppkomna tillökning i bankovinsten bleſve till statsverket oafkortad aflemnad.

Slutligen få Fullmäktige erinra att den å sid. 60 af revisionsberättelsen förekommande uppgift öfver de innevarande år till den 1 Oktober utlemnade lånemedel nogsamt utvisar, i hvilken ringa grad årets upplåning förorsakat en ökad utlåning annorledes än till Riksbanken och Hypotheksbanken; och hafva Fullmäktige föredragit att mot endast två procent ränta i Riksbanken insätta ganska betydliga belopp framför att i någon högre grad öka den öfriga utlåningen.

Fullmäktige afstyrka bifall till Revisorernes förevarande framställning.

Med anledning af Revisorernes å sid. 64 af deras berättelse förekommande framställning angående upphörande af föreskrifterna om insändande till Riksgäldskontoret af exemplar utaf markegångstaxor och revisionsberättelser rörande sjukvårdsanstalter få Fullmäktige endast meddela, att nämnda handlingars erhållande ej är för Riksgäldskontoret behöfligt.

Angående den under innevarande år verkställda utbetalning å det för inköp af Bergslagernas Jernvägs-Aktiebolags fem procent obligationer å 6,753,600 kronor

anvisade anslag hafva Revisorerne å sid. 70 och 71 af revisionsberättelsen framstält en anmärkning. Efter en redogörelse för beloppet af de å nämnda anslag under detta år verkställda tre särskilda utbetalningar hafva Revisorerne nemligen yttrat: »följaktligen har Riksgäldskontoret för nämnda obligationer å nominelt belopp af 3,329,100 kronor utbetalt en summa af kronor 3,008,520: 01»; och hafva Revisorerne derefter tillagt:

»Ehuru Riksdagen vid beviljandet af ifrågavarande obligationsköp föreskrifvit, att af den dertill efter en kurs af 90 procent utaf obligationernas nominella belopp anvisade summa, 6,078,240 kronor, skulle under innevarande år få utbetalas endast 3,000,000 kronor, så hafva dock Fullmäktige, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts åberopade nådiga bref, utbetalt en summa, som med 8,520 kronor 1 öre öfverstiger hvad Riksdagen, enligt 11 § i 1878 års reglemente för Riksgäldskontoret, föreskrifvit skulle få under detta år utbetalas, hvarförutom Riksgäldskontoret för berörda utbetalda 3,000,000 kronor endast fått mottaga obligationer å 3,329,100 kronor, som med nominelt 4,233 kronor 33 öre understiger hvad som bort lemnas; hvilket Revisorerne få för Riksdagen anmäla.»

Vid denna framställning få Fullmäktige erinra, att de ingalunda, såsom Revisorerna omförmäla, utbetalt 3,008,520 kronor 1 öre endast för obligationer å nominelt 3,329,100 kronor, utan hafva dessa 3,008,520 kronor 1 öre godtgjorts bolaget såsom liqvid för obligationer å 3,329,100 kronor *med dertill hörande icke förfallna räntekuponger*, som bort jemte obligationerna öfvertagas.

Då innevarande års Riksdag beslutat inköp af ifrågavarande obligationer å 6,753,600 kronor efter en kurs af 90 procent å nominella beloppet, motsvarande ett pris af 6,078,240 kronor, att öfvertagas och utgå med 3,000,000 kronor under innevarande år och med återstoden under år 1879, torde dessa siffror, med hvarandra jemförda, otvetydigt utvisa, att de till utgående under år 1878 anvisade 3,000,000 kronor afse betalningen för obligationernas *kapital;* och af Revisorernes egen uträkning framgår, att i de utbetalta 3,008,520 kronor 1 öre kapitalbeloppet utgöres af endast 2,996,190 kronor, således ett belopp, som understiger de anvisade 3,000,000 kronor. För dessa 2,996,190 kronor har Riksgäldskontoret erhållit obligationer å 3,329,100 kronor, således ingalunda ett obligationsbelopp, som understiger hvad som för nämnda köpeskilling bort erhållas, utan ett obligationsbelopp, som efter den bestämda kursen af 90 procent jemt motsvarar samma köpeskilling.

För så vidt Riksgäldskontoret skulle blifva i tillfälle att å förfallodagarne lyfta den å de öfvertagna obligationerna upplöpande ränta, måste naturligtvis jemväl de icke förfallna kupongerna erhållas, hvilket åter, beträffande den kupong, hvarå redan före öfvertagandet ett belopp upplupit, påkallade en särskild liqvid. I afseende härå föreskref, efter Fullmäktiges hörande och i enlighet med vanlig coutume, Kongl. Maj:t, åt hvilken Riksdagen uttryckligen öfverlemnat att bestämma de närmare vilkoren vid obligationernas öfvertagande, i nådiga Brefvet den 27 Juni 1878, att å de obligationerna tillhörande, icke förfallna räntekuponger den vid tidpunkten för de anvisade summornas utbetalande upplupna ränta skulle bolaget särskildt godtgöras.

Det förhållande, som Revisorerne nu ansett sig böra för Riksdagen anmäla, innefattar ingenting annat än att vid de liqvider, som skett den 1 Augusti och den 1 Oktober 1878, Riksgäldskontoret, i öfverensstämmelse med ofvanberörda föreskrift, som blifvit af Kongl. Maj:t, på grund af Riksdagens beslut, meddelad, enligt vanlig praxis godtgjort bolaget den å de icke förfallna kupongerna upplupna räntan med

ett belopp, som den 15 instundande Januari, då kupongerna förfalla till betalning, blir till Riksgäldskontoret återbetaldt.

Vid den liqvid, som egde rum den 2 nästlidne Juli, påyrkade bolaget icke sin rätt att på detta sätt erhålla godtgörelse för den upplupna kupongräntan, utan hade, med anledning af de få dagar som återstode till dess att de den 15 i samma månad förfallande kupongerna borde af bolaget infrias, sjelft afklippt dessa kuponger, vid hvilket förhållande kupongräntan för tiden från den dag, då obligationerna af Riksgäldskontoret öfvertogos, till och med den dag, då dessa afklippta kuponger komme att förfalla, blef Riksgäldskontoret godtgjord genom afdrag å köpeskillingen för obligationernas kapital. Emellertid kunde naturligtvis denna omständighet ej inverka på bolagets rätt att vid de följande två liqviderna den 1 Augusti och den 1 Oktober, då förhållandet var ett annat, erhalla godtgörelse för den då upplupna räntan i enlighet med Kongl. Maj:ts föreskrift.

Revisorernes framställningar beträffande Strömsholms Nya Kanalbolag, Dalslands Kanal-Aktiebolag, Norbergs Jernvägs Nya Aktiebolag, Gefle—Dala Jernvägs-Aktiebolag, Kristianstad—Hessleholms Jernvägs-Aktiebolag, Vexiö—Alfvestads Jernvägs-Aktiebolag, Landskrona—Eslöfs Jernvägs-Aktiebolag, Helsingborg – Landskrona —Eslöfs Jernvägs-Aktiebolag och Köping—Uttersbergs Jernvägs-Aktiebolag hafva Fullmäktige delgifvit nämnda bolags styrelser, hvar i hvad den rörde, och hafva de till Fullmäktige inkommit med de förklaringar, som finnas detta utlåtande bifogade.

Det å sid. 86 af revisionsberättelsen omförmälda, vid bolagsstämma med Dalslands kanalaktiebolag den 29 Juli 1878 hållna protokoll har numera blifvit till Fullmäktige öfverlemnadt; och upplyses deraf att bolaget anslagit medel att af styrelsen disponeras, bland annat, »till arvode åt den styrelseledamot eller annan person, som erhåller styrelsens uppdrag att ombesörja indrifning af aktiemedel, utredning af hvilka aktier blifvit fullt betalda och hvilka bolagsmän åter böra på grund af underlåten aktieinbetalning ur bolaget uteslutas samt förvärfvande af full eganderätt till den för kanalen behöfliga mark och vatten».

Den å sid. 99 af revisionsberättelsen omförmälda, Uddevalla—Venersborg—Herrljunga Jernvägs-Aktiebolag åliggande annuitetsliqvid för år 1877 har numera, under nästlidne September och Oktober månader, blifvit slutbetald och föreskrifven öfverränta å de förfallna annuitetsbeloppen Riksgäldskontoret godtgjord.

Stockholm den 21 December 1878.

G. S. ÅKERHIELM.

C. v. STOCKENSTRÖM.	C. G. HIERTA.	SAM. WARBURG.
HJ. HOLMGREN.	PER SAMZELIUS.	JOH. MALLMIN.

Herman Wikblad.

Styrelsens för Strömsholms nya kanalbolag

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Med anledning af hvad Riksdagens innevarande år församlade Revisorer i sin afgifna berättelse om granskningen af Riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning yttrat och hemstält beträffande de expropriationsmedel, 9,054 kronor 35 öre, som Strömsholms nya kanalbolag uppburit af Oxelösund—Flen—Vestmanlands jernvägsaktiebolag såsom ersättning för kanalbolaget tillskyndade olägenheter genom jernvägens framdragande öfver Borgåssunds lastageplats, anser sig direktionen böra meddela att, sedan numera genom Kongl. Maj:ts i rättegången emellan Herrar Fullmäktige och kanalbolaget den 30 Juli innevarande år meddelade dom blifvit förklaradt, bland annat, att Borgåssunds lastageplats hädanefter skall upptagas och redovisas bland kanalbolagets tillgångar, i fråga varande expropriationsmedel komma att med detta år öfverföras till kanalbolagets allmänna räkenskaper för att, på sätt Herrar Revisorer jemväl ansett böra ske, utgöra en fond, deraf årliga räntan kommer att ingå bland kanalverkets öfriga inkomster.

Stockholm den 26 November 1878.

För Strömsholms nya kanalbolag:

W. F. TERSMEDEN.

G. FR. ALMQUIST. J. MATTHIESEN.

W. A. Masreliez.

Styrelsen för Dalslands kanalaktiebolag

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Till besvarande af Herrar Fullmäktiges skrifvelse den 24 sistlidne Oktober får jag för Dalslands kanalaktiebolag anmäla:

att den i § 1 af Riksdagens Revisorers berättelse anmärkta underlåtenhet af en bokföringsåtgärd skall i enlighet med derom fattadt beslut i detta års bok iakttagas;

att sedan en för vidtagande af nödiga åtgärder till betryggande af bolagets rätt till mark och vatten af styrelsen antagen, i Venersborg boende jurist i Maj månad detta år oförmodadt afsagt sig uppdraget dermed, bolaget lemnat samma uppdrag åt en i orten boende driftig person och för dess utförande anslagit medel;

att likaledes åt samma person uppdragits att verkställa förnyad utredning af aktieteckningen och dermed i sammanhang stående indrifning af aktiemedel; samt

att uraktlåtenheten att till Herrar Fullmäktige insända ett exemplar af det vid sista bolagsstämma förda protokoll härrör af bolagets verkställande direktörs sjukdom, hvilken tyvärr ännu fortfar.

Å Styrelsens för Dalslands kanal-aktie-bolags vägnar:

C. FR. WÆRN.

Stockholm den 4 December 1878.

Styrelsens för Köping—Uttersbergs jernvägsaktiebolag

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Uti skrifvelse af den 24 sistlidne Oktober hafva Herrar Fullmäktige lemnat styrelsen för Köping—Uttersbergs jernvägsaktiebolag del af den utaf Riksdagens år 1878 församlade Revisorer till Riksdagen aflatna berättelse och hemställan i anledning af det sammandrag, som statens uti revideringen af bolagets räkenskaper deltagande ombud till Kongl. Riksgäldskontoret ingifvit beträffande räkenskaperna för åren 1873—1877; Och får styrelsen nu, med anledning af omförmälda hemställan, meddela följande upplysningar.

Sedan jernvägen blifvit byggd och afsynad kostade den aktieegarne vid slutet af år 1866 visserligen icke mera än det å aktierna då inbetalade kapitalet, 250,000 kronor, utom under anläggningstiden upplupen ränta, men i samma mån, som trafik hunnit inledas å banan, visade sig också behofvet af tillökning och förbättring ej mindre å den rörliga materielen än äfven i byggnader och andra inrättningar, hvarförutan trafiken omöjligen kunnat bestridas med nödig säkerhet och till trafikanternes belåtenhet. För att fylla dessa behof nödgades aktieegarne redan år 1867, och sedermera vid tre särskilda tillfällen, göra sammanskott med viss andel per aktie till ett sammanlagdt belopp af 80,000 kronor; och churu aktieegarne, derest inkomsterna sådant tillåtit, varit berättigade att — utan att förhöjning å minimibeloppet för amorteringen å skulden till statsverket kunnat ifrågakomma — årligen tillgodonjuta 6 procent å aktieegarnes fordran i jernvägen, så har dock sådan utdelning icke någonsin ifrågakommit, hvadan aktieegarnes egentliga fordran i jernvägen återfinnes

endast derest för hvarje år ränta å 6 procent tillägges aktieegarnes fordran vid föregående års slut.

Det för jernvägens räkenskaper under de första åren begagnade bokföringssätt visar icke nyss berörda förhållanden, och icke heller har i dessa räkenskaper — i likhet med hvad som skett vid andra jernvägar — nettobehållningen för mera än de två sista åren minskats med någon viss summa, motsvarande slitning å banans öfverbyggnad; men för att ådagalägga ej mindre aktieegarnes egentliga fordran i jernvägen än äfven den verkliga nettobehållningen i proportion till sagde fordran, har styrelsen låtit för de senast förflutna 5 åren upprätta en härvid fogad tablå, hvari, med iakttagande af antydda förhållanden, visas, att den verkliga procenten å aktieegarnes fordran i jernvägen rätteligen uppgått till 2,99 procent för år 1873, 5,86 procent för år 1874, 6,30 procent för år 1875, 5,75 procent för år 1876 och 7,33 procent för år 1877.

Vid sådant förhållande vågar styrelsen hoppas, att Herrar Revisorers hemställan rörande Köping—Uttersbergs jernvägsaktiebolag icke skall föranleda till något särskildt, för bolaget menligt beslut.

Köping den 22 November 1878.

Styrelsen för Köping—Uttersbergs jernvägsaktiebolag
genom dess ordförande

PATRIK REUTERSVÄRD.

(Bilaga.)

Tablå,

utvisande aktieegarnes i Köping—Uttersbergs jernvägsaktiebolag verkliga fordran i jernvägen för gjorda kontanta inbetalningar med tillägg årligen af 6 procent ränta å deras fordran vid föregående års slut, räknadt från år 1866, då jernvägen öppnades för trafik, till och med år 1877.

1866	Dec.	31	Uttaxerade till dato				250,000	—	250,000	—
1867			Tillskott				30,000	—		
	Dec.	31	1 års ränta à 6 % å kronor	250,000:	—		15,000	—	295,000	—
1868	Dec.	31	1 » d:o à 6 % å »	295,000:	—		17,700	—	312,700	—
1869	Dec.	31	1 » d:o à 6 % å »	312,700:	—		18,762	—	331,462	—
1870			Tillskott				20,000	—		
	Dec.	31	1 års ränta à 6 % å »	331,462:	—		19,887	72	371,349	72
1871			Tillskott				15,000	—		
	Dec.	31	1 års ränta à 6 % å »	371,349:	72.		22,280	98	408,630	70
1872			Tillskott				15,000	—		
	Dec.	31	1 års ränta à 6 % å »	408,630:	70.		24,517	84	448,148	54
1873	Dec.	31	1 » d:o à 6 % å »	448,148:	54.		26,888	91	475,037	45
1874	Dec.	31	1 » d:o à 6 % å »	475,037:	45.		28,502	25	503,539	70
1875	Dec.	31	1 » d:o à 6 % å »	503,539:	70.		30,212	38	533,752	08
1876	Dec.	31	1 » d:o à 6 % å »	533,752:	08.		32,025	12	565,777	20
1877	Dec.	31	1 » d:o à 6 % å »	565,777:	20.		33,946	63	599,723	83

Af ofvanstående Tablå synes

	1873.	1874.	1875.	1876.	1877.
Aktieegarnes inbetalningar med ränta utgjorde vid årets början	448,148 54	475,037 45	503,539 70	533,752 8	565,777 20
hvaråt erhållits nettovinst vid årets slut	28,411 41	42,850 08	46,757 28	30,688 44	41,494 35
Härifrån afgår slitning å banans öfverbyggnad	15,000 —	15,000 —	15,000 —	—— —	—— —
Återstår nettovinst	13,411 41	27,850 08	31,757 28	30,688 44	41,494 35
Som utgör i procent af aktieegarnes fordran	2 99	5 86	6 30	5 75	7 33

Styrelsens för Norbergs jernvägs nya aktiebolag.

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Riksdagens innevarande år församlade Revisorers framställning, efter genomgående af revisionsberättelsen öfver Norbergs jernvägs nya aktiebolags räkenskaper för 1877, derom att för hög ränta vore antagen för ränteliqvid för obligationslån, anhåller styrelsen att få bemöta med sitt i närslutna styrelsessammanträdesprotokoll intagna förklarande.

Norberg den 14 November 1878.

För Norbergs jernvägs nya aktiebolags styrelse:

E. F. ZETTERSTRÖM.

(Bilaga.)

Utdrag af protokoll, hållet vid styrelsens för Norbergs jernvägs nya aktiebolag sammanträde i Norberg den 14 November 1878.

S. D. Närvarande ledamöter af styrelsen voro:
Vice Ordföranden och Verkställande Direktören Herr E. F. Zetterström i Norberg.
Ledamoten Brukspatronen Herr Th. G. Hvitfeldt på Erikslund och Kongl. Maj:ts och Kronans ombud
Brukspatronen Herr C. M. Enhörning på Vestanfors.

§ 2.

Styrelsen har blifvit meddelad Riksdagens år 1878 församlade Revisorers framställning, så lydande:
»Norbergs jernvägs Nya Aktiebolag
Revisionsberättelsen meddelar redogörelse för trafikinkomsten och dermed bestridda utgifter under år 1877, på sätt förestående sammandrag visar. Bland dessa utgifter äro 24,000 kronor upptagne såsom ränta å obligationslånet. Då de utelöpande obligationerna, som vid årets början utgjorde 208,000 kronor, under året ökats med endast 2,000 kronor, synes berörde räntepost vara för högt upptagen.»
På denna framställning beslöt styrelsen afgifva följande förklarande:
Att den anmärkta ränteliqviden omfattar icke allenast räntan för de till belopp 210,000 kronor utelöpande försålda obligationerna, utan ock räntan för de obligationer, till belopp 190,000 kronor, hvilka bolaget för deremot erhållna lånet hypotiserat hos Mälareprovinsernas enskilda bank. I revisionsberättelsen är sammanförd, under rubrik ränta för obligationslån, all den ränta, 24,000 kronor, som för sagda utelöpande och hypotiserade obligationsbelopp blifvit erlagd.

Ort och tid som ofvan.

In fidem
C. W. HALLEN.

Justeradt
E. F. ZETTERSTRÖM.

Styrelsens för Gefle—Dala jernvägsaktiebolag

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Efter ett års hvila har den så ofta tillförene ventilerade, men ständigt hos Riksdagen fallna fråga om förpligtelse för Gefle—Dala jernvägsaktiebolag att ut-

öfver dess frivilliga åtagande ytterligare öka amorteringen af det bolaget, före jernvägsanläggningens företagande, dertill beviljade statslån, nu åter blifvit af Riksdagens senast församlade Revisorer väckt till lif.

Bolagets direktion, som fått del af Herrar Statsrevisorers nyligen afgifna berättelse i detta ämne, tillåter sig att vördsamt förbigå så väl den i samma revisionsberättelse såsom oväsentlig antydda omständigheten, att någon skiljaktighet lärer förekomma mellan uppgifterna i bolagets räkenskaper och i deröfver afgifna revisionsberättelse, som ock den lika oväsentliga omständigheten, att i de af Herrar Statsrevisorer meddelade sifferuppgifter angående bolagets behållna årliga inkomst och angående de till aktieegarne utdelade ränte- och vinstmedel åtskilliga mindre räknefel och misstag insmugit sig.

På ingendera af dessa omständigheter är hufvudfrågan beroende. Ur annan synpunkt skall den frågan bedömas.

Vid föregående förhandlingar härom hafva då varande Statsrevisorer framstält sina anmärkningar än ur hufvudsakligen billighetsskäl, än ur rent kontrakts-synpunkt; men nu synas bägge dessa grunder tillmätas jemlik vigt, utan att någondera gifvits företräde genom någon fullständigare utredning.

Uti de åren 1871, 1873, 1874, 1875 och 1876 af bolagets direktion afgifna förklaringar hafva dessa olika grunder för det mot bolaget framstälda och nu förnyade anspråket blifvit med all skyldig uppmärksamhet undersökta och, enligt direktionens öfvertygelse, vederlagda. Må det icke förtänkas direktionen, att hon med denna öfvertygelse vågar hufvudsakligen hänvisa till nämnda tidigare förklaringar och desamma åberopa.

Något må dock tilläggas.

Vid framställandet af billighetsskälen för anspråket på en starkare amortering fästa Herrar Statsrevisorer blicken endast på det olika resultat, hvartill aktieegarnes och statsverkets utlägg för jernvägens åstadkommande under tidernas lopp funnits leda.

Men den stora risken, de bekymmer och svårigheter, med hvilka det slutligen lyckades aktieegarne att genomföra det för sin tid stora företaget, lemnas helt och hållet å sido; likasom det förbises, att det under en senare tid till 400, ja närmare 500 procent uppdrifna priset å aktierna ingalunda lemnat nu varande aktieegare någon afundsvärd vinst. Å andra sidan förbises likaledes den indirekta vinst statsverket hemtat af den i fråga varande jernvägens verksamhet, och att den ränte- och kapitalafbetalning, som staten af sina i denna jernväg nedlagda penningar uppbär, visserligen icke är ringare än hvad staten upphemtar af sina egna i andra delar af landet, utan tillskott af och äfventyr för dessa landsdelars invånare, utförda jernvägsbyggnader.

Ett fullt opartiskt öfvervägande af dessa med flera vid billighetsfrågans bedömande afsevärda omständigheter torde gifva en annan uppfattning än den, som hos Herrar Statsrevisorer gjort sig gällande. Men, såsom bolagets direktion flera gånger tillförene anmärkt, här föreligger en ren kontraktsfråga, som ur civilrättslig synpunkt måste bedömas; och huru domslutet skall utfalla kan, efter direktionens tanke, icke vara tvifvelaktigt.

Härom har direktionen i sin i November 1876 afgifna förklaring så fullständigt utvecklat sina åsigter, att direktionen icke har något att dervid tillägga.

Med anledning af Herrar Statsrevisorers yttrande, att af vinstmedlen någon afsättning för jernvägens förbättring icke skulle förekommit, såsom i § 6 af låne-

kontraktet för deri först förutsatt fall finnes föreskrifvet, torde dock slutligen böra erinras, att högst betydliga och dyrbara förbättringar å jernvägen blifvit utförda dels genom utbyte af jernskenor mot sådana af stål utefter hela jernvägen, dels genom de flesta först byggda träbroarnes ersättande med jernbroar, dels medelst uppförande af nya och rymliga stationshus af sten i Falun och Gefle, äfvensom att derförutan, såsom ock Herrar Statsrevisorer sjelfva vitsordat, till »jernvägens och materielens ständiga underhåll» blifvit afsatta ganska stora belopp, vid hvilka allmänt kända förhållanden Kongl. Maj:t lärer funnit sig sakna allt skäl att härom meddela särskild föreskrift.

Gefle i November 1878.

För Gefle—Dala jernvägsaktiebolag:

C. F. MELLIN.

CARL J. SEHLBERG. THEODOR HWASSER.

Styrelsens för Landskrona—Eslövs jernvägsaktiebolag

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Med anledning af Riksdagens innevarande år församlade Herrar Revisorers anmärkningar rörande Landskrona—Eslövs jernvägsaktiebolag får styrelsen för detta bolag vördsamt anföra följande:

Hvad först angår den af Herrar Revisorer åberopade anmärkning, som blifvit framställd i en till Kongl. Civildepartementet ingifven skrifvelse, hvilken först nu kommit till styrelsens kännedom, af det statens ombud, som deltagit i granskningen af bolagets räkenskaper och förvaltning, så är det ett fullkomligt misstag att, enligt hvad nämnde skrifvelse synes hafva innehållit, styrelsen någonsin uppgifvit eller låtit påskina, att bolaget förkofrat sin ställning genom förvärfvande af aktier i Landskrona—Engelholms jernväg; den har endast uppgifvit detta som ett faktum, hvilket nödvändigtvis tillhörde redogörelsen för bolagets ställning, och styrelsen kan naturligtvis icke förmena Herr Kronoombudet att yttra sin subjektiva åsigt om dessa aktiers värde; men äfven om hans omdöme i detta afseende, ehuru icke stödt på någon bevisning, i större eller mindre mån skulle vara grundadt, följer deraf ingalunda, att bolaget handlat oklokt eller lättsinnigt genom denna aktieteckning, ty bolaget hade all anledning hoppas att anläggningen, likasom fallet varit med bola-

gets egen bana, skulle lemna ett nöjaktigt resultat, och ehuru detta *ännu* icke varit fallet, är det uppenbarligen alldeles för tidigt att uttala en förkastelsedom öfver företaget, då det ingalunda är osannolikt att, sedan trafiken å banan någon längre tid varit i verksamhet, densamma skall tilltaga så att tillfredsställande öfverskott uppstår; och det dessutom är tydligt att, då bolaget beslöt att deltaga i detta företag, sådant skedde icke så mycket i afsigt att erhålla en betydligare utdelning å aktierna, som i den visshet, att hvarje åtgärd, som bidroge till detta samhälles och kringliggande orts förkofran och framåtskridande, skulle indirekte gagna bolagets eget företag, och då Landskrona—Engelholms-jernvägen skulle erhålla station vid Billesholms grufva, tillhörig Vallåkra stenkolsaktiebolag, och utan fråga landets för närvarande förnämsta stenkolsgrufva, som i många år lemnat det för bolagets egen trafik erforderliga bränslet, hade bolaget äfven för afsigt att genom deltagande i den i fråga varande anläggningen underlätta och befordra den inhemska stenkolsindustriens utveckling; och styrelsen hyser derföre den förtröstan, att, äfven om i fråga varande aktier icke på länge skulle komma att lemna inkomst, bolaget dock verkat till fromma för orten och äfven, åtminstone indirekte, sig sjelf, genom att möjliggöra företaget, hvilket endast kunde ske genom bolagets aktieteckning. De medel bolaget för ändamålet användt äro, enligt hvad nedan skall visas, obestridligen bolagets egen tillhörighet, hvaröfver fritt bör kunna förfogas, enär de icke tillhöra den del af bolagets egendom, hvari staten möjligen kan anses ega panträtt, ty det emellan staten och bolaget gällande kontrakt rörande statslånet innehåller uttrycklig bestämmelse derom att, sedan »*jernvägen blifvit, i enlighet med planen, behörigen fullbordad, densamma med hvad dertill hörer, d. v. s. rörlig materiel och trafikinventarier, ensam skall utgöra säkerhet för lånesummans återbetalning.*»

Med afseende på bolagets vinst, som till äfventyrs skulle kunna berättiga Kongl. Maj:t att fastställa en högre än den ursprungligen stadgade amorteringen å bolagets skuld till staten, så tyckas Herrar Statsrevisorer helt och hållet hafva förbisett, att den på siffran noggrant uträknade vinst, bolaget uppgifves hafva haft, ingalunda härflyter uteslutande från *jernvägen*, hvilket dock är kontraktets mening i fråga om den högre amorteringen, utan till en högst väsentlig del från bolagets öfriga tillgångar. Den kapitaltillgång bolaget, i och för jernvägsanläggningen, egde till sitt förfogande utgjorde nemligen 1,800,000 kronor, men kostnaden för jernvägen, hvilken för allmän trafik öppnades den 31 Juli 1865, uppgick, jemte rullande materiel, den 31 December 1867, sedan åtskilliga kompletteringsarbeten blifvit fullbordade, till endast kronor 1,569,365: 70, hvadan bolaget redan då egde ett öfverskott af kronor 230,634: 30. ett öfverskott, hvilket ingalunda vunnits genom någon efterlåtenhet i jernvägens byggnadssätt, utan hafva tvärtom mycket stora förbättringar deri blifvit utförda, så väl i planen som profilen, så att, under det att å statens jernvägar stigningar af 1 på 100 äro medgifna, å bolagets bana icke någon stigning öfverstiger 1 på 150 och, i rigtningen af den tunga trafiken från Eslöf till Landskrona, 1 på 200, hvarförutan kurvor, hvilka enligt den fastställda planen finge ega 1,200 fots radie, utfördes med minst 3,000 fots radie, och hvarje sakkunnig kan inse, huru väsentligen banans värde blifvit förhöjdt genom dessa sjelfmant vidtagna förändringar. Dessutom har hela arbetet blifvit utfördt på det omsorgsfullaste sätt, alla broar anlagts med landfästen af huggen granit och öfverbyggnad af jern, och hafva å vissa arbeten betydligt större kostnader måst nedläggas än i kostnadsförslaget beräknats, hvaribland styrelsen endast vill särskildt framhålla Landskrona station, hvilken enligt Herr Major Adelskölds plan skulle förläggas vester om Nyhamn med en kost-

nad af 85,000 kronor, men då jernvägen i detta fall skulle ledas genom utanverken till Citadellet, hvilket då ännu räknades till rikets fästningar, mötte detta motstånd å militärauktoriteternas sida, och genom Kongl. Maj:ts beslut erhöll stationen sin närvarande plats å de östra fästningsverken, hvarigenom dock inköp af det gamla skeppsvarfvet nödvändiggjordes. Genom de stora utfyllningar, som till följd af denna förändring måste verkställas, förhöjdes kostnaden för stationen ofantligt, så att densamma sistnämnde dag uppgick till kronor 196,200: 50 och, med tillägg af andel i ingeniörsarfvoden och allmänna utgifter, till omkring 208,000 kronor, hvartill kom inköp af skeppsvarfvet för 50,000 kronor.

Under dylika förhållanden gör sig styrelsen förvissad, att Riksdagen icke skall finna skäl att enligt Herrar Statsrevisorers förslag till Kongl. Maj:t göra framställning om ökad amortering, hvarigenom i sjelfva verket bolaget skulle straffas för den sparsamhet och omtanke det ådagalagt vid utförandet af det värf det sig åtagit; och äfven om det vore fallet, att bolaget åtnjuter en nedsättning i den ränta, staten sjelf nödgas bekosta, så torde, om saken åskådas från en mera vidgad synpunkt, denna ränteskilnad icke kunna anses såsom bortkastade penningar, ty utom den stora lyftning, jernvägsförbindelsen beredt hela orten, bär statsbanornas statistik till fyllest vittnesbörd om den ofantliga tillväxt i trafik, som genom bibanorna, och hufvudsakligen den i fråga varande, tillflutit statsbanorna.

Då Herrar Statsrevisorer jemväl antyda att Kongl Maj:t, under viss förutsättning, eger rätt att bestämma huru stor del af bolagets vinst skall afsättas till underhålls- och nybyggnadsfond, får styrelsen endast vördsamt påpeka, att bolaget sjelfmant vidtagit en dylik åtgärd genom att afsätta 150,000 kronor till reservfond, och att så väl bolagets bana som materielen underhållas i det yppersta skick, samt att den senare är vidare fullständigare än kostnadsförslaget stadgar, då detta upptager rörlig materiel och andra trafikens tillhörigheter till endast kronor 325,840, hvaremot bolagets andel i dylika effekter vid senaste bokslutet uppgick till kronor 419,017: 94.

Styrelsen vågar derföre vördsamt hemställa, att de af Herrar Statrevisorer framstälda anmärkningar i i fråga varande afseende icke måtte till någon åtgärd föranleda.

Landskrona den 25 November 1878.

A. ÅKERHIELM.

G. GAUFFIN. C. F. NEESS. VIKTOR KRONHAMN.

CARL UNNÉRUS. C. TRANCHELL.

Styrelsens för Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Med anledning af Eder skrifvelse af den 24 sistlidne Oktober och densamma bilagda transsumt af Riksdagens detta år församlade Revisorers berättelse om granskningen af Riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning, enligt hvilken Herrar Revisorer bland annat framstält, att hvad af de enskilda jernvägsbolagens behållning för året, som öfverstiger 6 procent af aktieegarnes tillskott, må kontraktsenligt användas till ökande af den för lånet stadgade amortering, får direktionen för Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag för sin del till svar derå meddela, att den tablå, som uti nämnda revisionsberättelse finnes intagen, och hvaruti uträkning å det procenttal, som jernvägsbolaget användt, icke kan gifva anledning till anmärkning i ofvan nämnda syfte, hvad åren 1876 och 1877 angår. Hvad åter beträffar åren 1873—1875, under hvilka, enligt nämnde tablå, inkomstbeloppen skulle uppgått till respektive 13,5, 8,82 och 9,32 procent å aktieegarnes tillskott, får direktionen endast härvisa till det sammandrag, hvarur i fråga varande tablå är transsumerad. Af detta sammandrag inhemtas, att de summor, som blifvit använda för inköp af aktier uti Helsingborg—Hessleholms jernväg m. m., dels varit en omflyttning af förut befintliga tillgångar och dels blifvit upplånade, hvilket förhållande tydligast inhemtas af den berättelse, som årligen uppsändes utaf den revisor, som å statens vägnar deltagit i granskningen af bolagets ställning.

Denna berättelse visar äfven, att den stora behållning, som uppstod af 1874 års trafik, blifvit använd till ett behöfligt förökande af den rörliga materielen samt inköp af räler till omläggning af spår och utvidgning af bangårdar, men att till aktieegarne endast blifvit utdelade 4 ½ procent å aktiekapitalet. Rikdagens Herrar Revisorer lära icke hafva förbisett, att dessa förbättringar och utvidgningsarbeten varit lika mycket i statens, såsom långifvare, som i bolagets intresse.

Då direktionen tillförne fått till besvarande utaf Riksdagens Herrar Revisorer gjorda anmärkningar deröfver att bolagets inkomster nämnda år icke skulle varit tillräckliga till de utdelningar, som skett till aktieegarne med 4 ½ à 5 procent, och dessa anmärkningar blifvit af Riksdagen lemnade utan afseende, har direktionen så mycket mer grundad anledning till den förmodan, att Riksdagen på grund af de skäl, som af direktionen nu blifvit anförda, äfven måtte lemna i fråga varande anmärkning, som går i ett alldeles motsatt syfte, utan uppmärksamhet.

Helsingborg den 18 November 1878.

Å direktionens för Helsingborg—Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag vägnar:

R. TORNERHJELM.

Carl Öberg.

Styrelsens för Kristianstad—Hessleholms jernvägs-aktiebolag

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Vid granskning af Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolags redogörelse för år 1877 hafva Herrar Statsrevisorer anmärkt, att bolaget, sedan utgifterna blifvit bestridda, haft ett öfverskott eller behållning för året af ..... Kronor 74,469: 01. deraf till reservfonden blifvit afsatte ..... Kronor 27,000: — och som behållning bokförda ..... » 47,469: 01, hvilket motsvarade 8,97 procent af aktieegarnes inbetalningar.

Med anledning häraf hafva Herrar Statsrevisorer funnit sig föranlåtne erinra om innehållet i § 9 af det emellan staten och bolaget ingångna kontrakt, enligt hvilken § det, om behållna inkomsten af jernvägen, efter afdrag af den årliga inbetningen å det af staten erhållna lånet, öfverstege sex procent å det belopp aktieegarne tillskjutit, ankomme på Kongl. Maj:t att föreskrifva, huru stor del af detta öfverskott skulle afsättas till underhålls- och ombyggnadsfond, eller ock användas till ökande af den för lånet stadgade amortering.

Härförutom hafva Herrar Statsrevisorer *dels* af tillgängliga handlingar angående bolagets behållna inkomster för åren 1873—1876 gjort anteckningar, enligt hvilka bolagets behållning skulle hafva motsvarat: år 1873 8,88 %, år 1874 8,26 %, år 1875 7,87 % och år 1876 8,46 % af aktiekapitalet, och *dels* fästat uppmärksamhet derå, att bolaget åtagit sig att förränta och amortera ett lån för Sölvesborg—Kristianstads jernväg med 3,600 kronor, som minskade behållningen.

Efter erhållen del af Herrar Statsrevisorers berättelse, anhåller styrelsen för Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolag att i anledning af ofvan omförmälda anmärkningar få afgifva följande yttrande:

Hvad först angår redogörelsen för år 1877, så inhemtas af revisionsberättelsen, att å reservfondens konto finnes i kredit upptagen, för förnyelse af jernvägen med dess materiel m. m., en utgift å 29,873: 01, hvilken utgift Herrar Statsrevisorer icke tagit med i beräkningen. Den af Kongl. Maj:t för Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolag den 20 December 1862 utfärdade bolagsordning innehåller i 40 § 2 mom., att af behållna inkomsten skall, på det att jernvägen alltid må kunna i lika godt skick bibehållas, årligen afsättas till reservfond ett belopp, motsvarande den förnötning eller försämring af jernvägen med hvad dertill hörer, som kan anses hafva uppkommit. Till följd af berörda stadgande hafva för år 1877 blifvit till reservfonden afsatta 27,000 kronor. Om man nu, i likhet med Herrar Statsrevisorer, icke vill bland utgifterna för året upptaga dessa 27,000 kronor, så måste man i stället deribland upptaga de i reservfondens kredit utförda 29,873: 01, och då blir behållningen för året så mycket mindre än den i revisionsberättelsen utförda summa, som skilnaden emellan sist nämnda två belopp, således 2,873: 01, eller samma belopp, hvarmed, enligt revisionsberättelsen, reservfonden under året blifvit minskad.

Ställningen skulle då få följande utseende:

Inkomster under år 1877		205,451: 92.
Utgifter under året:		
1:o) Sådana som i revisionsberättelsen finnas antecknade under a, b, c och d, tillhopa	130,982: 91.	
2:o) de i reservfondens kredit upptagna	29,873: 01.	160,855: 92.
Behållning af årets rörelse		44,596: —
i stället för i revisionsberättelsen utförda		47,469: 01.

Delegarnes aktiekapital är 829,300 kronor, och 6 % ränta derå utgör 49,758 kronor.

Då nu behållningen för år 1877 icke uppgått till sist omförmälda summa, har den icke heller kunnat utgöra 6 % af aktiekapitalet och ännu mindre af Herrar Statsrevisorer beräknade 8,97 %.

Hvad dernäst vidkommer redogörelserna för åren 1873 till och med 1876, så hafva Herrar Statsrevisorer jemväl för dessa år underlåtit att beräkna de för hvarje år i reservfondens kredit utförda utgifter; och man kommer, när dessa utgifter tagas med i beräkning, till det resultat, att behållningen för de två åren något öfverstigit 6 % af aktiekapitalet, nemligen år 1873 med 12,983: 62 och år 1876 med 1,869: 37, hvaremot behållningen de andra tvenne åren understigit 6 %, nemligen år 1874 med 532: 39 och år 1875 med 17,149: 27, i följd hvaraf sammanräknade behållningen för alla fyra åren icke uppgått till 6 % af aktiekapitalet, för år räknadt.

Beträffande slutligen den omständighet, att bolaget åtagit sig att förränta och amortera ett lån för Sölvesborg—Kristianstads jernväg med 3,600 kronor om året, så förhåller sig dermed så, att när fråga uppstått om byggandet af berörda jernväg, kunde aktieteckningen icke uppbringas till erforderligt belopp, och jernvägen hade derför icke heller kommit att byggas, så vida icke bolaget för Kristianstad—Hessleholms jernväg dertill bidragit genom i fråga varande åtagande.

Bolaget gick desto hellre in på det i omförmälda afseende väckta förslag, som det antogs med full visshet kunna förutses, att bolaget, om Sölvesborgs-banan kom till stånd, skulle till följd deraf å Kristianstad—Hessleholms-banan erhålla ökad inkomst, fullt motsvarande den utgift, bolaget sålunda fick vidkännas.

Transsumter af revisionsberättelserna för åren 1873—1877 och dervid fogade redogörelse bifogas. Kristianstad den 6 November 1878.

G. BERGENSTRÅHLE.

AXEL LETH. S. LUNDQUIST. P. B. von OTTER.

AUG. CLAIRFELT. H. QVECKFELDT. C. O. KINNANDER.

O. W. Romberg.

(Bilagdt transsumt.)

Revisionsberättelse.

Med anledning af direktionens kallelsebref sammanträdde undertecknade å jernvägsbyrån i Kristianstad för att granska Kristianstad—Hessleholms jernvägs-aktiebolags räkenskaper och förvaltning under år 1873.

Bolagets affärsställning inhemtas af bilagde, derom utaf kamreraren aflemnade redogörelse, hvilken öfverensstämmer med oss tillhandahållna böcker och verifikationer.

Kristianstad den 15 April 1874.

A. L. Senell.
Å statens vägnar enligt nådigt förordnande.

Carl von Düben. *Frans I. Billing.*
Vid ordinarie bolagsstämma den 6 Juni 1873 utsedde revisorer.

C. G. Aspelin.
Vid omförmälda bolagsstamma utsedd suppleant för Revisorn Assesor Nilsson.

Redogörelse

ofver förvaltningen af Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolags angelägenheter under år 1873.

Bolagets inkomster och utgifter under år 1873.

Inkomster:

Summa inkomster		190,715: 17.

Utgifter:

För drift och underhåll, nemligen:			
å Byråafdelningen	5,833: 71.		
å Trafikafdelningen	23,795: 92.		
å Banafdelningen	16,464: 08.		
å Maskinafdelningen	28,507: 88.	74,601: 59.	
Förluster		205: 55.	
Ränta å statslånet	26,774: 87.		
Kapitalafbetalning å samma lån	9,225: 13.	36,000: —	
Till reservfonden afsatt det belopp, som enligt antagen beräkning motsvarar den förnötning och försämring, som under året kan anses hafva uppkommit å jernvägen och dess materiel med		27,000: —	137,807: 14.
Behållning af försålda trenne vändbord			6,191: 80.
Behållning af årets rörelse			46,716: 23.
Summa			190,715: 17.

Reservfonden.

Debet:

Behållning vid årets början	179,702: 36.	
Tillskott af årets inkomster	27,000: —	206,702: 36.

Kredit:

Utgifterna under året hafva utgjort sammanlagdt	10,974: 61.	
Behållning vid 1873 års slut	195,727: 75.	206,702: 36.

Bolagets ställning den 31 December 1873.

Tillgångar:

Summa kronor 1,754,384: 40.

Skulder:

Delegarnes aktiekapital	829,300: —

Summa kronor 1,754,384: 40.

Kristianstad den 2 Mars 1874.

O. W. Romberg.
Kamrerare.

Rätt transsumeradt betygar

Ex officio
O. W. Romberg.

(Bilagdt transsumt.)

Revisionsberättelse.

På kallelse af direktionen sammanträdde undertecknade å jernvägsbyrån härstädes för att granska Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolags räkenskaper och förvaltning under år 1874.

I fråga om bolagets affärsställning åberopades bilagda, af kamreraren öfverlemnade och med oss tillhandahållna böcker och verifikationer öfverensstämmande redogörelse.

Kristianstad den 22 April 1875.

A. L. Senell.

Å statens vägnar enligt nådigt förordnande.

Carl von Düben. Fr. O. Nilson. Carl Henricson.

Vid bolagsstämma den 2 Juni 1874 utsedde revisorer.

Redogörelse

öfver förvaltningen af Kristianstad–Hessleholms jernvägsaktiebolags angelägenheter under år 1874.

Bolagets inkomster och utgifter under år 1874.

Inkomster:

Summa inkomster	194,371: 91.

Utgifter:

För drift och underhåll, nemligen:			
å Byråafdelningen	5,646: 52.		
å Trafikafdelningen	24,956: 61.		
å anafdelningen	23,198: 61.		
å Maskinafdelningen	32,459: 36.	86,261: 10.	
Ränta å statslånet	26,405: 87.		
Kapitalafbetalning å samma lån	9,594: 13.	36,000: —	
Årets ränta och amortering af det lån å 60,000 kronor, som bolaget åtagit sig att förränta och amortera för Sölvesborgs-jernvägen		3,600: —	
Till reservfonden afsatt det belopp, som enligt antagen beräkning motsvarar den förnötning och försämring, som under året kan anses hafva uppkommit å jernvägen och dess materiel med		27,000: —	152,861: 10.
Behållning af årets rörelse			41,510: 81.
Summa kronor			194,371: 91.

Reservfonden

Debet:

Behållning vid årets början	195,727: 75.	
Tillskott af årets inkomster	27,000: —	222,727: 75.

Kredit:

Utgifterna under året hafva utgjordt sammanlagdt	19,285: 20.	
Behållning vid 1874 års slut	203,442: 55	222,727: 75.

Bolagets ställning den 31 December 1874.

Tillgångar:

Summa kronor 1,777,701: 70.

Skulder:

Delegarnes aktiekapital	829,300: —

Summa kronor 1,777,701: 70.

Kristianstad den 1 Mars 1875.

O. W. Romberg.
Kamrerare.

Rätt transsumeradt betygar

Ex officio
O. W. Romberg.

(Bilagdt transsumt.)

Revisionsberättelse.

Undertecknade, som, i ändamål att granska Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolags räkenskaper och förvaltning under år 1875, sammanträdt å jernvägsbyrån härstädes den 10 i denna månad, få i fråga om bolagets affärsställning åberopa kamrerarens härhos fogade, med oss tillhandahållna böcker och verifikationer öfverensstämmande redogörelse.

Kristianstad den 13 April 1876.

A. L. Senell.
Å statens vägnar enligt nådigt förordnande.

Carl von Düben. Fr. O. Nilson. Carl Henrieson.
Vid bolagsstämma den 3 Juni 1875 utsedde revisorer.

Redogörelse

öfver förvaltningen af Kristianstad—Hesslehölms jernvägsaktiebolags angelägenheter under år 1875.

Bolagets inkomster och utgifter under år 1875.

Inkomster:

Summa inkomster		201,976: 38.

Utgifter:

För drift samt sådant underhåll, som icke påföres reservfonden, nemligen:

å Byråafdelningen	6,047: 39.		
å Trafikafdelningen	33,963: 38.		
å Banafdelningen	19,894: 58.		
å Maskinafdelningen	37,194: 09.	97,099: 44.	
Ränta å statslånet	26,022: 10.		
Kapitalafbetalning å samma lån	9,977: 90.	36,000: —	
Årets ränta och amortering af det lån å 60,000 kronor, som bolaget åtagit sig att förränta och amortera för Sölvesborgs jernväg		3,600: —	
Till reservfonden afsatte		23,500: —	160,199: 44.
Behållning af årets rörelse			41,776: 94.
Summa kronor			201,976: 38.

Reservfonden.

Debet:

Behållning vid 1875 års början	203,442: 55.	
Tillskott af årets inkomster	23,500: —	226,942: 55.

Kredit:

Till bolagets besparingsfond öfverförda enligt bolagsstämmobeslut den 3 Juni 1875	3,442: 55.	
Utgifterna under året hafva utgjort	32,668: 21.	
Behållning vid 1875 års slut	190,831: 79.	226,942: 55.

Bolagets ställning den 31 December 1875.

Tillgångar:

Summa kronor 1,738,736: 02.

Skulder:

Delegarnes aktiekapital ..... 829,300: —

Summa kronor 1,738,736: 02.

Kristianstad den 24 Februari 1876.

O. W. Romberg.
Kamrerare.

Rätt transsumeradt betygar

Ex officio
O. W. Romberg.

(Bilagdt transsumt.)

Revisionsberättelse.

I ändamål att granska Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolags räkenskaper och förvaltning under år 1876, hafva undertecknade, på kallelse, sammanträdt å jernvägsbyrån härstädes den 23 i denna månad.

Härhos fogade, af kamreraren uppgjorda redogörelse öfverensstämmer med oss tillhandahållna böcker och verifikationer, hvadan densamma i fråga om bolagets rörelse och affärsställning åberopas.

Kristianstad den 25 April 1877.

A. L. Senell.
Å statens vägnar enligt nådigt förordnande.

Carl von Düben. W:m Espersson. Fr. O. Nilson.
Vid bolagsstämma den 1 Juni 1876 utsedde revisorer.

Redogörelse

öfver förvaltningen af Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolags angelägenheter under år 1876.

Bolagets inkomster och utgifter under år 1876.

Inkomster:

Summa inkomster 200,526: 02.

Utgifter:

a)	Till aflöningar samt bestridande af driftkostnader och sådant underhåll, som ej kan hänföras till förnyelse af jernvägen m. m, nemligen:		
	å Byråafdelningen	5,915: 66.	
	å Trafikafdelningen	26,800: 07.	
	å Banafdelningen	21,038: 09.	
	å Maskinafdelningen	36,960: 86.	90,714: 68.
b)	Förräntande och amorterande af statslånet:		
	årets ränta å lånet	25,622: 98.	
	kapitalafbetalning	10,377: 02.	36,000: —
c)	Årets ränta och amortering af det lån å 60,000 kronor, som bolaget åtagit sig att förränta och amortera för Sölvesborgs-jernvägen		3,600: —
d)	Till reservfonden afsatte		27,000: — 157,314: 68.
	Behållning af årets rörelse		43,211: 34.
			Summa kronor 200,526: 02

Reservfonden.

Debet:

Behållning vid 1876 års början	190,831: 79.	
Tillskott af årets inkomster	27,000: —	217,831: 79.

Kredit:

För förnyelse af jernvägen med dess materiel m. m. hafva under året utbetalts	18,583: 97.	
Behållning vid 1876 års slut	199,247: 82.	217,831: 79.

Bolagets ställning den 31 December 1876.

Tillgångar:

Summa kronor 1,732,675. 26.

Skulder:

Delegarnes aktiekapital ..... 829,300: —

Summa kronor 1,732,675: 26.

Kristianstad den 8 Februari 1877.

O. W. Romberg.
Kamrerare.

Rätt transsumeradt betygar

Ex officio
O. W. Romberg.

(Bilagdt transsumt.)

Revisionsberättelse.

För granskning af Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolags räkenskaper och förvaltning under år 1877 hafva undertecknade, efter kallelse, sammanträdt å jernvägsbyrån härstädes den 15 i denna månad.

I fråga om bolagets rörelse och affärsställning åberopas bilagde, af kamrerarn uppgjorda redogörelse, som öfverensstämmer med oss tillhandahållna böcker och verifikationer.

Kristianstad den 17 April 1878.

A. L. Senell.
Å statens vägnar enligt nådigt förordnande.

Carl von Düben. W:m Espersson. Fr. O. Nilson
Vid bolagsstämma den 16 Juni 1877 utsedde revisorer.

Redogörelse

öfver förvaltningen af Kristianstad—Hessleholms jernvägsaktiebolags angelägenheter under år 1877.

Bolagets inkomster och utgifter under år 1877.

Inkomster:

			Summa inkomster 205,451: 92.

Utgifter:

a)	Till aflöningar samt bestridande af driftkostnader och sådant underhåll, som ej kan hänföras till förnyelse af jernvägen m. m., neml.:			
	å Byråafdelningen	6,424: 68.		
	å Trafikafdelningen	24,923: 87.		
	å Banafdelningen	21,970: 72.		
	å Maskinafdelningen	37,813: 64.	91,132: 91.	
b)	Enkefru Frykman $^1/_2$ års understöd		250: —	
c)	Förräntande och amorterande af statslånet:			
	årets ränta å lånet	25,207: 90.		
	kapitalafbetalning	10,792: 10.	36,000: —	
d)	Årets ränta och amortering af det lån å 60,000 kronor, som bolaget åtagit sig att förränta och amortera för Sölvesborgs-jernvägen		3,600: —	
e)	Till reservfonden afsatte		27,000: —	157,982: 91
	Behållning af årets rörelse			47,469: 01
				Summa kronor 205,451: 92.

Reservfonden.

Debet:

Behållning vid 1877 års början	199,247: 82.	
Tillskott af årets inkomster	27,000: —	226,247: 82

Kredit:

För förnyelse af jernvägen med dess materiel m. m. hafva under året utbetalts	29,873: 01.	
Behållning vid 1877 års slut	186,374: 81.	226,247: 82

Bolagets ställning den 31 December 1877.

Tillgångar:

		Summa kronor 1,716,535: 64

Skulder:

Delegarnes aktiekapital	829,300: —
Summa kronor	1,716,535: 64.

Kristianstad den 4 Mars 1878.

O. W. Romberg.
Kamrerare.

Rätt transsumeradt betygar

Ex officio
O. W. Romberg.

Styrelsens för Vexiö—Alfvestads jernvägsaktiebolag

förklaring.

Till Herrar Fullmäktige i Riksdagens Riksgäldskontor.

Uti skrifvelse af den 24 sistlidne Oktober hafva Herrar Fullmäktige lemnat bolagsstyrelsen tillfälle att yttra sig öfver en af Riksdagens innevarande år församlade Revisorer gjord erinran om stadgandet i 10 § af det emellan staten och styrelsen för Vexiö—Alfvestads jernvägsaktiebolag den 24 Mars 1864 ingångna kontrakt, äfvensom en af bemälde Revisorer afgifven hemställan, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t, efter tagen kännedom om revisionsberättelser och sammandrag af räkenskaper hos förenämnda och åtskilliga andra jernvägsaktiebolag, täcktes hvarje år taga under omprövning, huru vida skäl vore för handen att tillämpa den i kontrakten med jernvägsbolagen under angifven förutsättning stadgade skyldighet för dem att underkasta sig ökad amortering å erhållna statslån.

Beträffande ofvanberörda erinran torde bolagsstyrelsen kunna inskränka sig till åberopande af sin i anledning af enahanda förut gjord erinran uttalade åsigt, att 10 § i förenämnda kontrakt ej skäligen kan komma i tillämpning, förrän bolagets behållna inkomst af jernvägen varit så stor, att den kunnat lemna aktieegarne sex procent årlig ränta å deras i jernvägen nedlagda aktiekapital, icke allenast för ett enda enstaka år, såsom Riksdagens Revisorer ansett sig kunna ifrågasätta, utan

allt ifrån den tid, aktiekapitalet blifvit af bolagsmännen tillskjutet. Med den bilaga, bolagsstyrelsen fogat vid sitt till Herrar Fullmäktige sistlidet år i enahanda ämne afgifna yttrande, är vederbörligen styrkt, att det belopp, hvartill år från år löpande sex procent ränta å det af aktieegarne tillskjutna aktiekapital, efter afdrag för erhållna utdelningar med derå likaledes år från år löpande enahanda ränta, vid slutet af år 1877 uppgick, utgjorde 237,312 kronor 30 öre; och det torde ej anses så synnerligen afundsvärdt, om aktieegarne till minskning i dem a deras betydliga ränteförlust skulle ännu en tid få tillgodonjuta en högre årsutdelning än som eljest vederborde.

Ett ganska talande bevis på ohallbarheten af Riksdagens Revisorers förmenande, att frågan om tillämpning af stadgandet i förenämnda 10 § kan vara beroende af jernvägens rentabilitet under ett enda enstaka år, torde äfven ligga deri, att en sådan åsigt nödvändigt leder dertill, att Kongl. Maj:t skulle nödsakas att hvarje särskildt år och för hvarje särskildt bolag ingå i pröfning, huruvida statens ifrågavarande förmenta rätt skulle kunna begagnas, under det att Riksdagens Revisorer sjelfve såsom ett oundgängligt vilkor för möjligheten af en sådan pröfning ifrågasatt den i regeln ingalunda verkställbara anordningen, att revisionsberättelserna angående samtliga med statslån understödda jernvägsbolags räkenskaper, äfvensom de sammandrag deraf, hvilka de å statens vägnar i räkenskapernas granskning deltagande ombuden böra afgifva, skola till Kongl. Maj:ts Civildepartement inkomma i så god tid, att, för den händelse Kongl. Maj:t skulle finna skäligt förfoga öfver hvad af årets behållning öfverstiger sex procent af aktieegarnes tillskott, sådant må kunna ske, innan bolagen beslutat öfver hela årsbehållningens användande. Det torde nemligen icke kunna antagas, att nyssberörda årliga efterräkningar i afseende å bolagens amorteringsskyldighet, som väl ingen vederbörande kunde föreställa sig, då kontrakten emellan staten och jernvägsbolagen ingingos, och som först under innevarande år af Riksdagens Revisorer ifrågastälts, skola kunna utan sådan förekommande medverkan från bolagens sida, som ej torde vara att med säkerhet räkna, i behörig tid och ordning medhinnas, enär tiderna för afslutande af de årliga revisionerna af bolagens räkenskaper, såsom icke beroende ensamt af de i revisionerna deltagande statsombudens åtgöranden, kunna komma så nära inpå de tider, å hvilka bolagsstämmor enligt fastställda bolagsordningar komma att hållas, att den ifrågasatta pröfningen hos Kongl. Maj:t icke kan under sådan allt för kort mellantid försiggå i vederbörlig ordning och med det omsorgsfulla öfvervägande, Kongl. Maj:t städse egnar de till dess nådiga afgörande hörande frågor.

I afseende å beräkning af Vexiö—Alfvestads jernvägsaktiebolags behållna inkomst torde från de i revisionsberättelsen och statsombudets sammandrag såsom behållen inkomst upptagna summor rätteligen böra afdragas de belopp, som enligt bolagsordningen skola afsättas till reparations- eller reserv-fonden, enär dessa belopp både äro och i räkenskaperna upptagas såsom en bolagets skuld, motsvarande den förnötning eller försämring af jernvägen med hvad dertill hörer, som kan anses hafva uppkommit och till hvars afhjelpande de till reservfonden afsatta medel måste förr eller senare användas och åtgå. Iakttoges en sådan rätt beräkning, blefve ock det af Riksdagens Revisorer anmärkta höga procenttalet icke så obetydligt minskadt.

Dessutom torde böra bemärkas, hurusom bolaget vid innevarande års bolagsstämma beslutat, att de behållna inkomster, som vid innevarande och föregående års bolagsstämmor blifvit afsatta till bolagets framtida disposition, skola i första rummet afses till beredande af möjlighet för bolaget att, om så erfordras, utan skuldsättning

förskaffa sig egen rörelsemateriel, ett ändamål, som väl icke kan anses främmande för bolaget eller böra från statens sida motverkas; och bolaget har icke heller någonsin användt jernvägens behållna inkomst på något sådant sätt, att anmärkning deremot framstälts eller ens kunna framställas.

Vexiö den 28 November 1878.

På bolagsstyrelsens vägnar:

C. A. HOLMBERG.

Register.

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
A.			
Akademi, Upsala; lån för biblioteksbyggnad vid	Sid.	12.	
Aktiebolag, i hvilkas revisioner ombud utses af Fullmäktige i Riksgäldskontoret; redogörelse för deras ställning	„	73—153.	
Alfvestads station—Vexiö; lån för jernväg mellan	„	20.	
Allmänna barnhuset i Stockholm; lån till	„	14.	
Allmänna hypoteksbanken; angående dess ställning	„	73—75.	
Allmänna hypoteksbankens grundfondsobligationer	„	7, 26.	
Alnarps landtbruksinstitut, anslag och lån till	„	14.	
Amorteringen af erhållet statslån; om ökning af	„	153—156.	
Amorteringsanslag för de fonderade statslånen; totalbeloppet af de till 1877 års slut utbetalda	„	30.	
Amorteringsfonder för de fonderade statslånen	„	6, 22, 24.	
Apotekaresocieteten; byggnadslån till	„	12.	
Arboga ås upprensning; lån till	„	18.	
B.			
Barken, Norra—Vessman; lån till anläggning af jernväg mellan	„	18.	
Barnhus, Stockholms allmänna; lån till	„	14.	
Behållningen, kontanta	„	24.	
„ „ förräntandet af	„	56.	

		Revisionsberättelsen	Utlåtanden
Bergslagernas jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	Sid.	110—115.	
Bergslagernas jernvägsaktiebolags 5 procent-obligationer; om utbetalning å anslaget för inköp af	„	70.	
Bergviken—Söderhamn; lån för anläggning af jernväg mellan	„	18.	
Bevillningen för ett fideikommiss, angående	„	2.	
Billeberga—Helsingborg; lån för anläggning af jernväg mellan	„	20.	
Bolmen—Vislanda jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	122—123.	
Borås—Herrljunga jernvägsaktiebolag, angående	„	94—97.	
„ „ lånet för jernvägsanläggning mellan	„	20.	
Borås—Varbergs jernvägsaktiebolag; angående dess ställning	„	120—121.	
Brobyggnader, anslag och lån för	„	16—18.	
Byggnadslån	„	12—14.	
„ liggaren öfver	„	63.	

C.

Carl XIII:s hemgiftsmedel	„	7.	
Cimbrishamns stads hamnbyggnadslån	„	16.	

D.

Dalarnes södra jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	128—129.	
Dalelfven; lån till anläggande af flottbroar öfver	„	18.	
Dalslands kanalaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	82—86.	215.
„ *jernvägsaktiebolag;* „ „	„	124—125.	
Dellen—Hudiksvall; lån till anläggning af jernväg mellan	„	18.	

E.

Eksjö stads byggnadslån	„	14.	
„ tomtregleringslån	„	14	

	Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
Ervalla—Nora jernväg; lån för anläggning af ... Sid.	18.	
Eslöf—Landskrona; lån för anläggning af jernväg mellan ... „	20.	
„ —*Ystad;* lån till jernvägsanläggning mellan ... „	20.	
Eventuel återbetalningsskyldighet; anslag med ... „	27.	

F.

Falkenbergs hamnbyggnad; lån till ... „	16.	
Falun; lån för uppförandet af ett nytt läroverkshus i ... „	12.	
„ —*Gefle;* lån till jernväg mellan „	18.	
Farleder, upprensning af ... „	16—18.	
Farmaceutiska institutet; lån till ny byggnad åt ... „	12.	
Fideikommiss; angående bevillning för ett ... „	72.	
Folkskoleafgiften för år 1871 ... „	20.	
Fonderade statslånen; kapitalskulden för ... „	10—11.	
„ „ behållningar, tillhörande ... „	11.	
„ „ utbetalda ränte- och amorteringsanslag för ... „	30.	
Fordringar, Riksgäldskontorets ... „	11—28.	
„ sammandrag af ... „	27—28.	
„ för byggnadslån ... „	12—14.	
„ „ lån till hamn- och brobyggnader samt årensningar ... „	16—18.	
„ „ „ „ jernvägsanläggningar ... „	18—20.	
„ „ „ „ kanal- och slussanläggningar „	18.	
„ „ „ „ tomtregleringar „	14.	
„ „ oredovisade förskott ... „	22.	
„ „ tills vidare förräntade medel ... ... „	22.	
Forshaga; slussanläggning vid ... „	18.	
Fullmäktige i Riksgäldskontoret ... „		203—214.
Färjestaden på Öland; lån till hamnbyggnad vid ... „	16.	

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
Förskott, oredovisade; fordringar för ...	„	22.	
Förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor; angående lyftning å	Sid.	64.	
Förvaltningskostnader m. m.	„	67.	

G.

Gefle—Falun, lån till jernväg mellan...	„	18.	
„ —*Dala jernvägsaktiebolag;* angående dess ställning.....	„	134—140.	219.
Gefle—Upsala; lån till jernvägsanläggning mellan	„	20.	
Gellivara Company limited; angående statens fordran hos	„	72.	
Gotlands jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	128—129.	
Grenna, lån för hamnbyggnad vid	„	16.	
Gustafs kyrka; lån för brobyggnad vid	„	18.	
Göta kanals underhållande; fond för...	„	4.	

H.

Halmstads elementarläroverk; lån til ny byggnad för	„	12.	
Hambro, C. J., & Son; Riksgäldskontorets fordran hos	,	22.	
Hamnbyggnader; lån och anslag för ...	„	16—18.	
Hattefura—Stora Lee; anslag och lån för segelleds öppnande mellan.....	„	18.	
Helge å; lån till brobyggnad öfver	„	16.	
Helsingborg—Billeberga station; lån för jernväg mellan	„	20.	
„ —*Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag;* redogörelse för dess ställning	„	144—145.	224.
Helsingborgs hamnbyggnadslån	„	16.	
Hemgiftsmedel, Konung Carl XIII:s ...	„	7.	
Hernesta kanals fullbordande; anslag till	„	16.	
Herrljunga—Borås; lån för jernvägsanläggning mellan.....	„	20.	
Herrljunga—Venersborg—Uddevalla; lån för jernvägsanläggning mellan	„	20.	

		Revisionsberättelsen	Utlåtanden.
Hessleholm—Kristianstad; lån till jernväg mellan	Sid.	20.	
Hjelmare kanals och slussverks reparationsfond	„	156.	
Hudiksvall—sjöarne Dellen; lån till jernvägsanläggning mellan	„	18.	
Hudiksvalls jernvägsaktiebolag; angående	„	92—94.	
Hufvudbok, Riksgäldskontorets	„	3, 63.	
Hultsfred—Vesterviks jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	118 -120	
Hypoteksbanken; angående dess ställning	„	73—75.	
Hypoteksbankens grundfondsobligationer	„	7, 26.	
Höganäs stenkolsverk; angående eventuel återbetalningsskyldighet af erhållet understöd af statsmedel		27.	

I.

Inkomster, Riksgäldskontorets	„	196, 198.	
Inventeringar, anstälda	„	157.	

J.

Jemförelse mellan Riksgäldskontorets skulder samt tillgångar och fordringar	„	28.	
Jernvägsanläggningar; beräkning öfver räntor och kapitalafbetalningar å lån till	„	30.	
„ influtna och utgifna medel till	„	32.	
„ enskilda; fordringar för meddelade lån till	„	18—20.	
„ kapitalåterstoden vid 1877 års slut å låneunderstöd till enskilda	„	171.	
Jernvägsbyggnader; om utbetalning af 1877 och 1878 årens anslag till	„	69, 70.	

	Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
Jernvägsbyggnader; om upplåning af medel för ..... Sid.	4.	
„ influtna eller utbetalda medel till ..... „	32.	
Bilagan Litt. E. .. „	164—169.	
Justitieombudsmannens embetsresor; förskott till ..... „	22.	
Justitieombudsmannens expedition; förskjutna expenser vid ..... „	6.	
Jönköpings stads byggnadslån ..... „	14.	
„ „ tomtregleringslån ..... „	14.	
„ elementarläroverk; lån till ny byggnad för ..... „	12.	

K.

Kalmar elementarläroverk; lån till ny byggnad vid ..... „	12.	
Kanalanläggningar, lån för ..... „	18.	
Kapitalskulden för de fonderade statslånen ..... „	10—11, 170.	
Kapitalåterstoden vid 1877 års slut af de till enskilda jernvägar anvisade understöd ..... „	171.	
Karlskrona—Vexiö; anslag för jernväg mellan ..... „	20, 22.	
„ „ *jernvägsaktiebolag;* redogörelse för dess ställning ..... „	132—134.	
Karlstads domkyrka; lån till reparation af ..... „	14.	
„ hamnbyggnadslån ..... „	16.	
„ tomtregleringslån ..... „	14.	
„ elementarläroverk; lån till ny byggnad för ..... „	12.	
Kassabehållningar; af Statskontoret till Riksgäldskontorets förvaltning öfverlemnade ..... „	6.	
Kassainkomster och *kassautgifter* under år 1877 ..... „	196—199.	
Kassaförstärkningar från Riksgäldskontoret till Statskontoret ..... „	68.	
Kil—Ludvika; lån till jernvägsanläggning mellan ..... „	20.	

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
Kinda båtleds utsträckning; anslag och lån för	Sid.	18.	
„ *kanalbolag;* redogörelse för dess ställning	„	86—88.	
Knäreds församlings kyrkobyggnadslån	„	12.	
Kontorsexpenser vid Riksgäldskontoret; förskott till	„	22.	
Kontrakt rörande en andra emission af 1875 års statslån	„	172—174.	
„ rörande 1878 års statslån	„	184—190.	
Kreditiv för försvarsverkets ordnande; lyftade oredovisade medel af	„	22, 26.	
„ å Riksbanken	„	63.	
Kreditivfordringar hos statsverket	„	22.	
Kristianstad; anslag till utvidgande af läroverksbyggnaden i	„	12.	
„ —*Hessleholms station*; lån till jernväg mellan	„	20.	
„ —*Hessleholms jernvägsaktiebolag;* redogörelse för dess ställning	„	146—148.	225.
Kristianstads byggnadslån	„	14, 16.	
„ lån för hamnbyggnad vid Åhus	„	16.	
Kristinehamn—Sjöändan; lån till jernväg mellan	„	18.	
Kristinehamns hamnbyggnadslån	„	16.	
„ kyrkobyggnadslån	„	12.	
Krylbo—Norberg; lån för jernvägsanläggning mellan	„	20.	
Krylbo—Norbergs jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	104—105.	
Köping—Hults jernvägsaktiebolag; angående eventuel skyldighet att återbetala ett erhållet anslag	„	27.	
Köping—Uttersberg; lån till jernväg mellan	„	20.	
Köping—Uttersbergs jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	102—103.	216.
Köpings ås upprensning; lån för	„	18.	

L.

Landskrona—Eslöf; lån till jernväg mellan	„	20.	
Landskrona—Eslöfs jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	140—145.	221.

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
Landtbruksinstitut, Alnarps; lån till	Sid.	14.	
Lappmarks ecklesiastikverks fond	„	7.	
Lidköpings stads byggnadslån	„	12, 14.	
„ „ tomtregleringslån	„	14.	
Liggare öfver beviljade och utbetalda lån	„	63.	
Linköpings domkyrka; lån till reparation af	„	12.	
Liqvidations- och amortissementsfonder för jernvägslånen	„	6, 22, 24, 30, 31.	
Ljusne elf; lån för upprensning i	„	18.	
Ludvika—Kil; lån för jernvägsanläggning mellan	„	20.	
Lule elf; angående anslaget till rensnings- och kanaliseringsarbeten i	„	22.	
Lån, beviljade till utgående af Riksgäldskontoret	„	11—21.	
„ *fonderande jernvägs-;* *1855* års			
1858 „			
1860 „			
1861 „			
1864 „			
1866 „			
1868 „	„	4.	
1870 „			
1872 „	„	4, 32.	
1875 „	„	33.	
1876 „	„	33.	
1878 „	„	49.	
„ mot reverser eller depositionsbevis	„	22.	
Lärarinneseminariet i Stockholm; lån till inköp af byggnad åt	„	12.	

M.

Malmö stads lån till stall- och kasernbyggnader	„	14.	
Markaryds församlings kyrkobyggnadslån	„	12.	
Markegångstaxor; om obehöfligheten af sådana taxors insändande till Riksgäldskontoret	„	64.	
Missväxter; undsättningar vid	„	6, 22.	
Mälby häradshöfdingeboställe; lån för uppförande af byggnader vid	„	14.	

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
N.			
Nora—Ervalla jernväg; lån för anläggande af	Sid.	18.	
Norberg—Åmänningen; lån för anläggning af jernväg mellan	„	18.	
„ *—Krylbo;* lån för anläggning af jernväg mellan	„	20.	
Norbergs jernvägs nya aktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	116—118.	218.
Norra Barken—Vessman; lån för anläggning af jernväg mellan	„	18.	
O.			
Obligation hörande till 2:dra emissionen af 1875 års statslån	„	175—183.	
„ hörande till 1878 års statslån	„	191—195.	
Obligationer, Allmänna hypoteksbankens grundfonds-	„	7, 26.	
„ utfärdade till jernvägsanläggningars bekostande eller understödjande	„	4.	
„ för beredande af tillgång dels för statsskuldens förvandling, dels för bekostande af större allmänna produktiva företag	„	4.	
„ inlösen af förfallna	„	22.	
„ räntebärande	„	4.	
„ räntefria	„	6.	
„ uppköpta	„	22.	
„ ouppsägbara; anbud af ett lån mot	„	49.	
P.			
Piteå; lån för uppmuddring af segelleden till	„	16.	
Protokoll, Fullmäktiges	„	3.	
R.			
Reservationer	„	159.	
Revisionens omfattning	„	3.	

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
Revisionskostnader; angående lyftning å förslagsanslaget till	Sid.	64.	
Ridderstolpeska (f. d.) *huset;* inteckning i	„	4.	
Riksdagens hus; bokförda värdet af	„	26.	
Riksdagskostnader; förskott till	„	22.	
„ angående lyftning å förslagsanslaget till	„	64.	
„ 1876 års	„	65.	
„ 1877 „	„	65.	
„ 1878 „	„	65.	
Riksgäldskontorets förvaltningskostnader	„	67.	
„ hus; bokförda värdet af	„	26.	
„ inkomster	„	196, 198.	
„ kontanta behållning; angående förräntandet af	„	56.	
„ kontorsexpenser	„	22.	
„ skulder	„	3—11.	
„ tillgångar	„	11—28.	
„ utgifter	„	197, 199.	
„ utlåningsrörelse, tabell rörande	„	60.	
Rotlne-åns upprensning; lån till	„	18.	
Ränte- och amorterings-anslag för de fonderade statslånen; totalbeloppet af de till 1877 års slut utbetalda	„	30.	
Räntefoten i de af Riksgäldskontoret upptagna lån	„	58.	
Räntor, upplupna och obetalda	„	6, 22.	
Rättegångsexpenser vid Riksgäldskontoret; förskott till	„	22.	

S.

Sala; lån för uppförande af nytt läroverkshus i	„	12.	
Sammandrag öfver Riksgäldskontorets fordringar	„	27—28.	
„ „ Riksgäldskontorets skulder	„	8—9.	
Seminarium för bildande af lärarinnor i Stockholm; lån till inköp af byggnad åt	„	12.	

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden
Silen, östra och vestra; lån till kanalanläggning mellan	Sid.	18.	
Sjukvårdsanstalters revisionsberättelser; om obehöfligheten af sådana berättelsers insändande till Riksgäldskontoret	„	64.	
Sjöändan—Kristinehamn; lån till jernvägsanläggning mellan	„	18.	
Skara domkyrka; lån till reparation af	„	12.	
„ elementarläroverk: lån till byggnad vid	„	12.	
Skepparesocieteten i Stockholm; skuld till	„	4.	
Skulder, Riksgäldskontorets	„	3—11.	
„ sammandrag af	„	8—9.	
„ fonderade	„	4, 10—11.	
„ icke fonderade	„	4.	
„ för lån till statens jernvägsbyggnader	„	4.	
„ inom linien upptagna	„	7, 29.	
„ räntebärande	„	4, 8.	
„ räntefria	„	6.	
„ diverse	„	6.	
Slussanläggningar; lån och anslag för	„	18.	
Stambanan, norra; om utbetalning af anslaget till rörlig materiel för	„	70.	
Statskontorets behållningar; om förvaltning i Riksgäldskontoret af	„	68.	
Statslånen, fonderade; kapitalskulden för de	„	10—11.	
Stockholms lärarinneseminarium; lån till inköp af byggnad åt	„	12.	
Stora Lee—Hattefura; anslag och lån för segelleds öppnande mellan	„	18.	
Strengnäs tomtregleringslån	„	14.	
Strömsholms nya kanalbolag; angående dess ställning	„	76—82.	215.
Strömstad; hamnanläggning vid	„	16.	
Städernas byggnadslån	„	12—14.	
„ *tomtregleringslån*	„	14.	
Sundsvall—Torpshammar; lån för anläggning af jernväg mellan	„	20.	
Sundsvalls jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	106—107.	
Svartån; lån för brobyggnad öfver	„	16.	
Söderhamns jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	88—91.	

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden
Söderhamn—Bergviken; lån till jernvägsanläggning mellan	Sid.	18.	
Södertelje kanals underhållande; afsatt fond för	„	4.	
„ *stads kyrka,* skuld till	„	4.	
Södra Dalarnes jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	128—129	

T.

Tillgångar, Riksgäldskontorets	„	11—28.	
„ inom linien bokförda	„	26.	
„ sammandrag af	„	27—28.	
Tills vidare förvärfvade medel	„	22.	
Tomtregleringslån	„	14.	
Torpshammar—Sundsvall; lån för anläggning af jernväg mellan	„	20.	
Torsångs kyrka; lån till brobyggnad vid	„	18.	
Trafikinkomsten från statens jernvägar; behållning af	„	31—32.	
Trollhätte slussverks lotsedlar, oinlösta	„	7.	

U.

Uddevalla - Venersborg—Herrljunga; jernvägsanläggning mellan	„	20.	
Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	98—99.	
Ume elf; lån till brobyggnad öfver	„	18.	
Umeå läroverk; lån till ny byggnad vid	„	12.	
Undsättningar vid missväxter	„	6, 22.	
Upprensning af åar och farleder	„	16—18.	
Upsala akademi; lån till biblioteksbyggnad för	„	12.	
„ *elementarläroverk;* lån till byggnad för	„	12.	
„ —*Gefle;* lån till jernväg mellan	„	20.	
„ —*Lenna* jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	130—131.	
„ —*Margretehills* jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	108—109.	
Utgifter, Riksgäldskontorets	„	197, 199.	

		Revisionsberättelsen	Utlåtanden
Uttersberg—Köping; lån till jernvägs anläggning mellan	Sid.	20.	

V.

Vadstena; anslag till hamnbyggnaden vid	„	16.	
Vallentuna församlings kyrkobyggnadslån	„	12.	
Varberg; hamnanläggning vid	„	16.	
Varberg—Borås' jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	120—121.	
Varnums landsförsamling; kyrkobyggnadslån till	„	12.	
Varpen; lån för upprensning i sjön	„	18.	
Venersborgs elementarläroverk; lån för ny byggnad åt	„	12.	
Vessman—Norra Bärken; anläggning af jernväg mellan	„	18.	
Vestervik—Hultfreds jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	118—120.	
„ —*Atvidaberg—Bersbo* jernvägsaktiebolag: redogörelse för dess ställning	„	126—127.	
Visterviks elementarläroverk; lån för ny byggnad åt	„	12.	
Vesterås hamns utvidgning; lån för	„	16.	
„ *domkyrka;* lån till reparation af	„	12.	
Vexiö—Alfvestads station; lån till jernväg mellan	„	20.	
„ „ jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	148—153.	236.
„ domkyrka; lån till reparation af	„	12.	
„ —*Karlskrona;* lån till jernvägsanläggning mellan	„	20.	
„ *stads* byggnadslån	„	14.	
Vislanda—Bolmens jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	„	122—126.	

Y.

Ystad—Eslöfs station; lån till jernväg mellan	„	20.	

		Revisionsberättelsen.	Utlåtanden.
Ystad—Eslövs jernvägsaktiebolag; redogörelse för dess ställning	Sid.	100—101.	
Ystads hamnbyggnad, lån till	„	16.	

Å.

Åar, upprensning af	„	16—18.	
Åhus, hamnbyggnad vid	„	16.	
Åmåls byggnadslån	„	14.	
„ „ hamnbyggnadslån	„	16.	
Ånänningen—Norberg; lån till jernvägsanläggning mellan	„	18.	

Ö.

Öfverskott, statsverkets Riksgäldskontoret tillgodoförda	„	6.	
Örebro stads byggnadslån	„	14.	
„ „ tomtregleringslån	„	14.	
Östra och vestra Silen; lån till kanalanläggning mellan sjöarne	„	18.	

Rättelser:

Sid. 22, sista raden står fond ..... läs: *förd.*
„ 67, 19:de „ ofvanifrån står 1876 ..... „ *1877.*
„ 155, 2:dra „ „ „ tillökning ..... „ *till ökning*